

ANALECTA HYMNICA
MEDII AEVI.

Herausgegeben
von
Clemens Blume und Guido M. Dreves.

XLII.

SEQUENTIAE INEDITAE.
Liturgische Prosen
des
Mittelalters.

Achte Folge.

Leipzig.
O. R. Reisland.
1903.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Frühdrucken.

Achte Folge

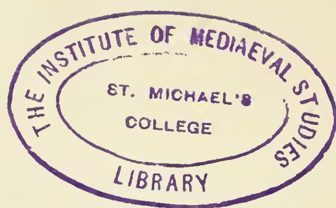
herausgegeben

von

Clemens Blume
S. J.

Leipzig.
O. R. Reisland.
1903.

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
ST. MICHAEL'S
COLLEGE
LIBRARY

VORWORT.

Englischen Ursprunges waren vorwiegend jene Sequenzen, welche Bannister im letzten Sequenzenhefte (Anal. Hymn. XL) publicierte, während die Prosen des 39. Bandes eine Art von französischem Prosar bildeten. Die vorliegende achte Folge der „Sequentiae Ineditae“ zeigt demgegenüber laut Provenienz der Quellen einen internationalen Charakter. Unser oberstes und praktisch einzig durchführbares Einteilungsprinzip, die verschiedenen Dichtungen nach den liturgisch gebräuchlichen Gruppen De Tempore, De Beata, De Sanctis, De Communi SS. zu ordnen, liefs sich nämlich im vorliegenden Bande mit jenem nach der Provenienz nicht vereinigen. Für jene Interessenten, welche den an sich berechtigten Wunsch hegen, die Hymnen, Sequenzen, Tropen, Cantionen etc. nach ihrem Ursprunge und ihren Quellen zusammengestellt zu sehen, sei nochmals betont, dafs nach Abschlufs unserer Publikationen durch eines der Generalregister diesem Wunsche reichlichst wird Rechnung getragen werden.

Von den handschriftlichen Quellen scheinen einige wenige ein kurzes Geleitwort zu erheischen.

1. Ravenna besitzt auf seiner Bibliotheca Classensis im Cod. 360 (früher 139. 5. S.) ein sehr reichhaltiges Sequentiar, das im Unterschiede von den liturgischen Sequentiarien, welche nur Sequenzen für den Gottesdienst in einer bestimmten Kirche oder Diöcese enthalten, sich als das Produkt des Sammelfleifses eines Sequenzenfreundes, somit als ein Privatsequentiar präsentiert. Wie u. a. um das Jahr 1462 mehrere Cistercienser zu

Camp, 1507 Brander in St. Gallen, 1572 Lovel in Amiens, so sammelte nach Ausweis der Chiffren und Jahresangaben, welche gegen Schlufs unseres Codex den Initialen eingezeichnet sind, in den Jahren 1585—1587 ein gewisser **Adam** aus den verschiedensten Mefsbüchern eine grofse Anzahl von Sequenzen. Er ordnete dieselben nach den Tagen des Festkalenders, angefangen vom 1. Januar bis Ende Dezember; auf verschiedene Feste der Heiligen, für welche er entweder keine entsprechende Sequenz vorfand oder die er durch zwei und mehr Sequenzen ausgezeichnet sehen wollte, dichtete er selbst eine Prosa. Eine ganze Reihe solcher Sequenzen nämlich, die sich in keiner anderen Quelle nachweisen lassen, trägt ein ganz eigentümliches, auffallendes Gepräge der Diktion, wodurch unschwer und ohne jeden Zweifel dieselben als das Werk eines und desselben Verfassers erkannt werden. Dieser Verfasser aber ist allen Anzeichen nach der Schreiber des Codex, der sich durch die erwähnte Chiffre als Adam zu erkennen gibt. Denn gerade in den eigenartig stilisierten Sequenzen sind öfters vom Schreiber bedeutende Korrekturen vorgenommen; oder es ist gar ein Strich von oben bis unten durch manche Sequenz gezogen, am Rande der Vermerk „Non valet“ beigefügt, und dann eine Umarbeitung der kassierten Pièce, aber im gleichen, auffallenden, sagen wir nur sofort abnormen Stile angehängt. Der ganze Codex mit seinen 477 Prosen, von gleicher Hand geschrieben, stellt sich somit als das Werk eines Sequenzensammlers und Sequenzendichters heraus; etwa 300 sind das Produkt seiner Muse, der Rest ist anderen Quellen entlehnt.

Diese entlehnten Sequenzen nun finden sich vorwiegend in französischen Missalien, namentlich in jenen von Paris und Bayeux; ein grofser Prozentsatz deckt sich mit den Prosen jenes Sequentiars von St. Victor (Cod. Parisin. 14872), das Léon Gautier bei seiner ersten Ausgabe der Dichtungen Adams von St. Victor zu vertrauensvoll für die Feststellung echt Adamischer Sequenzen heranzog; überhaupt sind die Heiligen Frankreichs bevorzugt. All dieses läfst vermuten, dafs der Sammler und Dichter aus Frankreich gebürtig ist. Es sind aber auch viele Heilige Norditaliens durch Sequenzen ausgezeichnet, welche aus der Feder Adams stammen, und es fehlt darin nicht an Anspielungen auf

Ravenna und seine Umgebung. Drängt nun schon das Vorhandensein des Codex in Ravenna zunächst zur Annahme, derselbe sei auch dort geschrieben, wofern nicht bestimmte Anhaltspunkte auf eine andere Ursprungsstätte hinweisen, so gibt der erwähnte Umstand dieser Annahme einen festeren Halt. Ich glaube daher nicht fehlzugehen, wenn ich den Schreiber und Dichter Adam als einen Franzosen bezeichne, der in Ravenna bezw. Classe seinen Aufenthalt genommen, und wenn ich seine Prosensammlung ein Sequentiarium Adami Gallo-Classensis nenne.

Aus demselben habe ich vorliegendem Bande alle jene Inedita eingefügt, die nicht von Adam verfafst sind, soweit dieselben nicht schon aus anderen Quellen in den Analecta einen Platz gefunden haben. Unter ihnen beanspruchen zwei ein besonderes Interesse, nämlich jene auf das Fest der Verklärung unseres Herren „In eadem specie“ und diejenige auf den hl. Apollinaris „Laudemus Apollinarem“. Von beiden war nach Gautier (II, p. 97 u. 112) bis jetzt nur der genannte Anfang bekannt, und nach der gleichen Quelle sollte Adam von St. Victor ihr Verfasser sein, eine Attribution, die Gautier später mit Recht mindestens als zweifelhaft bezeichnet hat. Adam von Ravenna hat uns den Text bewahrt und dadurch zugleich die Möglichkeit geboten, die Attribution nicht nur als zweifelhaft, sondern als falsch zu erkennen.

Die grofse Zahl der übrigen Sequenzen, welche Adam von Ravenna selbst gedichtet hat, stelle ich einstweilen zurück. Ich trug und trage noch Bedenken, dieselben zu publizieren. Der Ravennate Adam ist nämlich das ausgeprägteste Gegenteil von seinem berühmten Namensvetter und Landsmann, dem Victoriner Adam; so glänzend und unübertroffen letzterer dichtete, so armselig und wohl auch unübertroffen im entgegengesetzten Sinne erscheinen die poetischen Versuche des ersteren. Schlechte Gedichte dem Schicksale der Vergessenheit zu entreifsen, ist nun an sich wenig verlockend. Und doch, wenn es sich nicht um eine Blütenlese handelt, sondern wenn es wie bei unseren Analecta gilt, das verschüttete Material für eine Geschichte der Hymnodie möglichst vollständig offen zu legen, darf der Wert oder Unwert einer Dichtung für die Publikation nicht mafsgebend sein. Neben dem Lichte kann und darf der Schatten nicht fehlen; nicht

der Ästhetiker, sondern der Literar- und Kulturhistoriker, für den das Düstere nicht weniger Interesse hat als das Lichte, hat da an erster Stelle zu reden. Eigentlich wäre dieses als etwas Selbstverständliches gar nicht hervorzuheben; aber gewissen Kritikern scheint diese Einsicht nicht dämmern zu wollen. Überhaupt würde es mit der Kenntnis der Hymnodie eigenartig bestellt sein, sollte dem subjektiven Ermessen und Geschmack des Einzelnen überlassen bleiben, was aus dem leider nur zu lange verdeckten Hymnenschatze zu heben, was beiseite zu schieben und der Vergessenheit anheimzugeben sei. Manche Perle der Dichtung dürfte da zum Schutt geworfen werden und verloren gehen. Hat doch z. B. Hauréau, dieser im übrigen mit Recht gefeierte Gelehrte, über den schönen und tiefsinnigen Rhythmus des hl. Thomas von Aquin „Adoro te devote“ das frappierende Urteil gefällt: „Nous nous représentons saint Thomas occupant ses loisirs à faire autre chose que ces méchantes rimes“ (Notices et Extraits, IV. p. 184). Nicht viel besser klingt seine Ansicht über die liebliche Dichtung „Iesu dulcis memoria“. Solche und manche ähnliche Urteile Hauréaus werden ihm als dem Gelehrten und Kritiker gern nachgesehen; er hat eben dadurch nur bewiesen, dafs er nicht auch als Ästhetiker zu feiern ist. Wer aber auf Hauréau als „kompetenten“ Richter sich beruft, was in der Hymnodie als wertlos oder wertvoll auszuscheiden sei, der beweist dadurch, dafs er selbst auf diesem Gebiete nicht kompetent ist.

Nicht die Minderwertigkeit der Sequenzen Adams von Ravenna kann also Bedenken erregen, ob dieselben den „Analecta Hymnica“ einzugliedern sind, sondern der Umstand, dafs Adam ein Dichter des ausgehenden 16. Jahrhunderts ist. Seine Dichtungen gehören somit nicht zur Poesie des „Mittelalters“, welche das Objekt unserer Publikationen ausmacht. Anderseits ist Adam von Ravenna durchaus kein Humanist; er schreibt und reimt im Gegensatz zu den Humanisten ganz im Stile der mittelalterlichen Dichter, versucht es wenigstens, ohne deren Vorzüge im mindesten erreichen zu können. Somit steht er, wenngleich zeitlich schon davon getrennt, doch noch mit einem Fufse im Reviere der mittelalterlichen Poesie, wie das ja bei mehreren Dichtern des 16. Jahrhunderts der Fall ist. Hätte er besser ge-

dichtet, so könnte ich mich eher geneigt zeigen, ihm aus dem genannten Grunde ein gewisses Anrecht auf Aufnahme einzuräumen. Von Interesse für die Gedichte der Hymnodie bleibt er immerhin, und so behalte ich mir vor, gelegentlich eine Auswahl von Proben seiner Sequenzen als Anhang eines späteren Sequenzenbandes mitzuteilen.

2. Ähnlicher Art wie die genannte Sequenzensammlung ist ein Collectaneum religiöser Hymnen, Sequenzen und Cantionen, welches die Hofbibliothek zu Wien unter der Nr. 11 857 besitzt. Es ist ebenfalls am Schlusse des 16. Jahrhunderts und zwar von einem Böhmen geschrieben, welches aus den vielen darin gefeierten böhmischen Landesheiligen hervorgeht. Hier jedoch spricht nichts dafür, dafs der Sammler zugleich auch Verfasser mancher Dichtungen sei; es scheinen letztere vielmehr durchweg älteren Datums zu sein. Einige Sequenzen hingegen tragen stark das Gepräge einer sogenannten „christlichen“, d. h. hussitisch-protestantischen Überarbeitung, kommen somit für uns nicht mehr in Betracht. Bei anderen bleibt es zweifelhaft, ob sie derartige Überarbeitungen sind; dieselben habe ich unter Vorbehalt mitgeteilt; es sind dies die Nummern 1, 2. 26 und 49 des vorliegenden Bandes.

3. Eine Sequenzenquelle, die mein Interesse sehr beanspruchte, der ich aber bislang direkt nicht nahe treten konnte, ist das sogenannte „Tropar und Prosar der Abtei St. Martin von **Montauriol**“. Nachdem dasselbe lange Jahre im Privatbesitze treulich gehütet war, erwarb sich der Herr Abbé Camille Daux, Historiograph der Diöcese Montauban, das Verdienst, die Handschrift als 9. Band der „Bibl. Liturg. par Ulysse Chevalier“ (Paris, Picard. 1901.) der Öffentlichkeit zu übergeben. Zunächst kommt hier nur das Prosar in Betracht. das überdies ein Ganzes für sich bildet und nach Daux's Meinung erst nachträglich mit dem Tropar verbunden wurde.

Nach den vorgelegten Schriftproben zu schliefsen, ist das Prosar vielleicht jüngeren Datums als das Tropar; es aber auf die Grenzscheide des 12. und 13. Jahrhunderts herabzusetzen, werden die kompetenten Schriftkenner Bedenken tragen. Die Planche II, welche Daux vorlegt, zeigt zweifelsohne mindestens die Schrift des vollen, wenn nicht gar des angehenden 12. Jahr-

hunderts. Alle Paläographen, die ich bis jetzt befragte, stimmen ausnahmslos für das Ende des 11. oder den Anfang des 12. Jahrhunderts.

Betreffs der Provenienz des Prosars wird schwerlich irgend ein Hymnologe für Montauriol zustimmen; sie weisen dieses vielmehr rundweg zurück. Daux selbst äufsert sich gegen Schlufs seiner Einleitung (p. XLIX) dahin, er möchte wohl glauben, dafs das Prosar aus Moissac nach Montauriol gekommen und dort mit dem Tropar verbunden sei. — Das Tropar werde ich erst später bei Publikation der Tropen besprechen. Das Prosar, welches hier bei den Sequenzen allein in Betracht kommt, stammt jedenfalls aus Moissac. Dieses Urteil stand bei mir schon fest, als mein Freund Bannister mir einen längeren Aufsatz über das fragliche Prosar und Tropar zusandte, welchen er demnächst in einer Zeitschrift zu veröffentlichen gedenkt. Seine Untersuchung ist eingehend und zutreffend; meines Erachtens wird niemand etwas Stichhaltiges gegen Bannisters Resultat vorbringen können, welches dahin lautet, das Prosar und Tropar stamme aus Moissac, und zwar aus St. Martin zu Moissac. Im Hinblick auf diese Arbeit Bannisters kann ich füglich Abstand nehmen, hier eine Begründung vorzulegen; es wird bei der Quellenangabe im vorliegenden Bande nur von einem **Prosarium St. Martini Moissiacensis** die Rede sein.

Dieses Prosar nun enthält vorwiegend, ja, fast ausschliefslich die berühmten Prosen der alten Abtei von Limoges, oft mit mehr oder weniger starken Textänderungen, vielfach Entstellungen. War schon der Text der Limoger Quellen oft schlecht, oder genauer gesagt, wie Dreves im Vorwort zum VII. Bande der Analecta eingehend dargetan hat, hatte sich bei den Mönchen von Limoges im 10. und 11. Jahrhundert ein Latein eingebürgert, das selbst einem nicht blofs an klassisches Latein gewöhnten Ohre mindestens arg abnorm klingt, — so sieht der Text unseres Prosars von Moissac manchmal recht grauenhaft aus. Nur ein Beispiel. In einer Sequenz auf S. Petri ad Vincula, welche Daux p. 157 mitteilt, und die wir an dem längst publizierten (dem Herausgeber Daux wohl unbekannten) Texte eines Tropars von Fleury aus dem 11. Jahrhundert vergleichen können, heifst es im Prosar von Moissac:

Ille nostra pangat organa **tua**!![1]) — statt Alle-nostra pangant organa-luia.

Clara dies qua . . . rea. Felices regna sunt vincla, Instant nunc quia Petri summi ferrea!! — statt: Instat nunc quia | clara dies, qua | soluta sunt vincula | Petri summi ferrea.

Herodis subdola fraude **iussa necti** quo post azima,!! — statt: Herodis fraude servatur subdola neci post azima.

qui **confere** Christi gratia — statt: cui confert Christi gratia.

angelus illi adstat **flamina** dicens — statt: famina dicens.

divina **referat** virtus **clusa seva lumina** — statt: reserat virtus cl[a]usa saeva limina.

acsolve (lire: absolve)[2]) criminum vincula, **funus** plebs ut rite deicola.!! — statt: ac solve criminum vincula, simus plebs etc.

Puria nitens in **politica**!! — statt: Curia nitens in polica. — Hier ist freilich von Daux „Puria" nicht aus der Handschrift genommen; dort fehlt die Initiale, die unschwer richtig ergänzt werden konnte.

adsint tempora siderea **p[er]fecta** — statt: per saecla.

Dieses nur eine Reihe der schreiendsten Textentstellungen in einer einzigen Sequenz. Freilich stützt sich mein Urteil über die Textverhältnisse des fraglichen Prosars lediglich auf die Publikation Daux's. Letzterer hat sichtlich sich bemüht, den Text der Handschrift mit peinlichster Genauigkeit unter Beibehaltung der abnormsten und handgreiflichsten Schreibfehler vorzulegen; nur dann und wann wagt er in den Fufsnoten einen kleinen Emendationsversuch. So z. B. in der eben besprochenen, oft ganz unverständlichen Sequenz nur ein einziges Mal, nämlich zu acsolve „lire: absolve", was das evident Richtige verfehlt. Eine Revision der Handschrift durch einen Fachkundigen wird daher von Bannister mit vollem Rechte gewünscht, um zu konstatieren, ob und inwiefern Lesefehler und Druckfehler den Text der Handschrift noch schlechter gemacht haben, als er schon ist.

Ein Vergleich nun des Sequenzenverzeichnisses von Daux (l. c. p. 205 sq.) mit den entsprechenden Nummern im

---

[1]) Dieses wunderbare Incipit, bei dem Daux das I in Ille als seine Conjectur kenntlich gemacht hat (die Initiale fehlt in der Handschrift) und dadurch gleich seinen Irrtum erkennen läfst, steht natürlich auch im Supplementum Repertorii Chevaliers, aber ohne Vermerk der Coniectur.

[2]) Eine noch sinnlosere Lesart ist ohne jeden Versuch der Besserung (durch richtige Verbindung der Silben, die so nahe lag) auf Seite 190 unbeanstandet geblieben: „Pateatque sumus nobis paradisi porta"!! — statt: Pateat, quaesumus, nobis paradisi porta.

„Supplementum“ zum Repertorium des Herrn Kanonikus Ulysse Chevalier liefs erwarten, dafs ein ungewöhnlich grofser Zuwachs von 36 „Sequentiae Ineditae“ durch das Prosarium Moissiacense gewonnen sei. Ein näheres Nachprüfen aber ergab bald, dafs diese Zahl auf 7 zusammenschmolz, wozu noch 2 Überarbeitungen einer Limoger Vorlage sich gesellen. In manchen Fällen nämlich hatte der etwas veränderte, oder entstellte, oder falsch gelesene Anfang einer Sequenz den Verfasser des Repertoriums zum Glauben verleitet, von der betreffenden Sequenz sei im Repertorium als von einer längst bekannten und gedruckten noch nie die Rede gewesen. Eine beträchtliche Zahl anderer Pièces, die als „Sequenzen“ oder „Prosen“ von Daux und Chevalier publiziert und registriert sind, haben absolut nichts mit Sequenzen zu tun, sondern sind Gradual- oder Offertorium-Tropen oder Verbeten, und zwar solche, die jedem Tropenkenner gute alte Bekannte sind und sein müssen, die in berühmten alten Troparien vorkommen, und von denen ein gut Teil beim Mangel an Parallelismus und Symmetrie wohl zur Liturgik, aber nicht zur Hymnologie gehört. Das Ungeheuerlichste an der Sache ist aber, dafs Daux 2, 3, 5, 6, 8 der verschiedensten Tropen unter einer Nummer vereinigte, und dieses monströse Conglomerat als eine Sequenz zum besten gab. Liefsen schon manche Bemerkungen Daux's bei denjenigen Tropen, die er richtig als solche erkannt hat, deutlich durchblicken, dafs er leider mit der Tropendichtung wenig vertraut sei, so bekunden diese zuletzt genannten Fehlgriffe, wodurch die Publikation einen sehr traurigen Abschlufs fand, dafs er speziell bei den Gradual- und Offertorium-Tropen sich vollständig in einer terra incognita befand. Léon Gautier hatte das interessante Gebiet der Tropendichtung durch seine so hübsche Arbeit schon vor 17 Jahren vorläufig erschlossen und deren Kenntnis in vielsprechender Weise angebahnt. Sein Landsmann Daux kennt und rühmt dieses Werk Gautiers; ein sorgfältiges Studium der drei Seiten 153, 161 und 162 in Gautiers „Les Tropes“ hätte das sogenannte „Tropair-Prosier de Montauriol“ vor sehr häfslichen Entstellungen und das „Repertorium Hymnologicum“ vor weiteren falschen Nummern bewahrt. — Falls eine neue Auflage des genannten Tropars erscheinen sollte, was an sich mehr als wünschenswert ist, so möchte ich demselben ins-

besondere den kläglichen Abschlufs der letzten Nummer (p. 197 sq.) ersparen. Das „[?]“, welches dort die Überschrift vertritt, ist zu ersetzen durch:

De uno martyre. Super „Iustus germinabit et florebit“.

Der Anfang des Textes mufs lauten „Laetetur alma fidelium ecclesia, quae Christi morte redempta“ etc. statt des sinnlosen: „Gaudetur alma fidelium ecclesia, quae Christi morte redemita etc. Man ziehe dann den Cod. Monacensis Clm. 14322 und den berühmten Cod. Parisin. 1240, unser ältestes Tropar aus der Mitte des 10. Jahrhunderts, zum Vergleiche herbei, und Versabteilung nebst Text wird sich richtig gestalten lassen. — Mit den Worten „sanguinis pretium“ (Daux, p. 198, Zeile 2) ist der Tropus zu schliefsen.

Dann beginnt eine ganz neue Nummer, deren Überschrift lauten mufs:

De Martyribus. Tropus Super Graduale: „Vox exsultationis“.

Ich stelle nun neben den Text Daux's jenen Text, wie ihn die alten Troparien, unter anderen der angezogene Cod. Monacensis Clm. 14322, bieten:

Trop. Moissiacense (Daux):	Trop. Emmeramense (Clm. Monacen. 14322).
Alleluia. Alma agmina splendida sup[er] sidera tot **avium** super-or[um], adora, conlauda Dominum **hominem** viventem regnantem tot leta p[er] secla.	Alleluia. V. Alma agmina splendida super sidera tot **civium** superorum ador**ant**, collaud**ant** Dominum **omnium**, viventem, regnantem tot laeta per saecla.
Et salutis [. . . . .] iocunditatis eterne iuventutis in tabernaculis iustorum pax, lux, iocundaque leticia, gaudentes laetantur omnes	Alleluia. Vox exsultationis et salutis et laetae iucunditatis, aeternae iuventutis, et salutis.
. . . .	V. In tabernaculis iustorum pax, In taberna —
. . . .	V. Lux iucundaque laetitia.
. . . .	V. Gaudentes laetentur omnes,
. . . .	V. Iubilent iuvenes, senes
. . . .	sedulo dulcibus cantibus Domino
. . . .	in habitaculis
. . . .	V. Iustorum, electorum, sanctorum
. . . .	omnium; bone Domine, rex
. . . .	aeterne, — culis.

. . . . V. Iam salva nos, omnipotens creator
. . . . et rector angelorum, Domine
. . . . caeli, terrae, maris, omnium, rex
. . . . regum, iustorum.

Man sieht, wie in den Gradualtext „Vox exsultationis et salutis in tabernaculis iustorum" der Tropus Alma agmina" eingeschoben ist. Der einleitende Versikel „Alma agmina" fehlt öfters in den Troparien und der eigentliche Tropus beginnt hinter „Vox exsultationis". So in den Codices Sangallenses 360, 378, 380 und im Cod. Parisinus 1118. In meinem Tropenbande wird sich vorstehender Tropus in einer anderen Form präsentieren. Dies nur vorläufig als ein Beispiel aus vielen, um zu zeigen, dafs leider die Publikation des Tropars und Prosars von Moissac etwas mifsglückt ist. Die weitere Recension überlasse ich Bannister, hebe indessen gerne hervor, dafs wir trotzdem dem hochwürdigen Herrn Daux Dank wissen, da er das dem Publikum fast unzugängliche und vergrabene Tropar in welcher Form auch immer ans Licht gezogen und in etwa brauchbar gemacht hat.

Ich gebrauche denn auch, freilich unter Vorbehalt, den Text für 9 Sequenzen in vorliegendem Bande. Zum Glück erscheint der Text gerade dieser Sequenzen weniger verderbt, und bei einer derselben schafft der stellenweise verstümmelte und bis jetzt unbrauchbare Text des Prosars von Fleury eine glückliche Remedur, nämlich bei der Sequenz Psalle iam turba auf S. Petri ad Vincula. Für die anderen gelang es mir fast ausnahmslos, die Melodie resp. das Schema der Stammsequenz zu finden, und so hatte ich für die Klauselnabteilung eine sichere Grundlage.

4. Glücklicher gestellt war ich betreffs eines anderen Tropars, das seiner Zeit bei dem traurigen Zustande der spanischen Bibliotheken meinem Collegen Dreves entgangen war, und das ich bis jetzt direkt nicht benutzen konnte. Es ist dieses das Tropar von **Catana** aus dem 12. Jahrhundert, das in Madrid in der Collectio Barbieri (ohne Signatur) aufbewahrt wird, und dessen Sequenzengehalt von Misset-Weale (Anal. Liturg. II, p. 485 sqq.) veröffentlicht wurde. Vier jener Sequenzen habe ich sonst nirgends vorgefunden, und bin so ganz auf den von jenen Hymnologen gebotenen Text angewiesen.

Derselbe macht jedoch den Eindruck grofser Zuverlässigkeit, und so habe ich ihn in vorliegendem Bande verwertet, ohne eine nochmalige Collation auf die Handschrift für nötig zu erachten.

5. Alle schwedischen Sequenzen, welche bekanntlich von G. E. Klemming ohne jedes Variantenverzeichnis und ohne alle Angabe, ob die einzelnen Prosen in nur einer oder in mehreren Quellen sich vorfinden, veröffentlicht wurden, habe ich in den gedruckten Missalien Schwedens und in mehreren schwedischen Handschriften nachgeprüft. Einige wenige derselben waren mit allen ihren Mängeln und Fehlern schon von Kehrein aus dem Ecclesiologist abgedruckt. Es schien wünschenswert, die Gruppe dieser schwedischen Sequenzen nicht für verschiedene Bände unserer Analecta zu verteilen; man findet sie alle im vorliegenden vereinigt.

Zum Schlufs eine Curiosität als Parergon. Im Vorworte zu Band I und XL der Analecta Hymnica wurden Sequenzen mitgeteilt, die auf Johann Hufs gedichtet wurden und kulturhistorisches Interesse beanspruchen können. Auch Martin Luther ist von seinen Zeitgenossen durch eine Parodie der Ostersequenz „Victimae paschali laudes“ gefeiert worden. Johann Nafs hat dieselbe veröffentlicht in seiner „Secunda Centuria, das ist das ander hundert der evangelischen Wahrheit“ (Ingolstatt, 1568.) Cap. 62, fol. 137^{v}; daraus entnahm den Text Dr. J. Wickham Legg für seinen Aufsatz „Some Imitations of Te Deum“ in Transactions of the S. Pauls Ecclesiological Society, Vol. III, Pt. I, p. 34. In letzterem Aufsatze lautet die Sequenz:

Invicti Martini laudes intonant christiani.
Mors et vita duello conflixere mirando, dux vitae Martinus regnat vivus.
Dic nobis, Martine verax, iuste et pie, doctrinam Christi viventis et gloriam vere resurgentis,
Angelicos testes, Paulum et evangelistas.
Surrexit Christus, spes mea, sed non credit Romana Iudaea.
Scimus Christum surrexisse per Martinum vere; tu nos, Martine victor, tuere.

Im „Supplementum“ des Repertorium Hymnologicum von Ulysse Chevalier ist unter Nr. 28314 auch diese Sequenz registriert, obgleich der Verfasser des Repertoriums prinzipiell protestantische Lieder nicht aufnimmt, aufser wenn dieselben in

katholische Recueils „geschlüpft" sind. Wickham Legg, dessen Werk Chevalier als seine Quelle zitiert, sagt an der angezogenen Stelle ausdrücklich, daſs die Parodie auf „**Dr. Martin Luther**" gedichtet sei; Chevalier aber macht im Supplementum diesen Martinus zum **heiligen Bischof von Tours!** In der Rubrik, welche angibt „le saint, la fête ou la férie à qui la pièce se rapporte", heiſst es: „S. Martinus Turon".

Es erübrigt noch, unserem Freunde Henry Marriott Bannister meinen verbindlichsten Dank abzustatten für die guten Dienste, welche er mir auch für diesen Band durch Besorgung mancher Collationen und durch freundliches Überlassen einiger uns entgangener Sequenzen geleistet hat. An den betreffenden Stellen ist jedesmal der Beitrag dieses allzeit dienstbereiten Hymnologen vermerkt.

München, den 16. Januar 1903.

Clemens Blume.

I.

DE TEMPORE.

1. De Adventu Domini.

1 a. Magno caeli factore
fuit decretum

1 b. Et ab aeternitate
praedestinatum,

2 a. Ut sempiterno
hominem filio redimeret

2 b. Et a subdolo
calumniatore eximeret.

3 a. Filium, qui in patris
corde semper fuit,

3 b. Hunc in terras nostram ob
salutem demisit.

4 a. Is, cum sex lustra
in mundo [hoc] peregisset,

4 b. Miraculis hunc
quam plurimis replevisset,

5 a. Verbum suum vivificum
palam praedicavit

5 b. Et cunctis credulis viam
caeli commonstravit.

6 a. Da, Christe, nobis
tuum verbum diligere

6 b. Eique semper
pura fide adhaerere,

7 a. Quo muniti et firmati
veniamus ad te tuti,

7 b. Ad visionem aeternam
ad lucemque sempiternam,

8. Ubi tibi dulcia
canunt Alleluia
per saeculorum saecula.

Collectan. ms. Bohemicum saec. 16. ex. Cod. Vindobonen. 11857. — Aus der Gruppe: „Sequentiae Christi adventum recolentes". — Über den Charakter dieser und der folgenden Sequenz vgl. Vorwort, S. 9.

2. De Adventu Domini.

1 a. Veni, fili Mariae,
Aeternae rex curiae,
Nobis in auxilium.

1 b. De nobis actum esset,
Si nobis defuisset
Tuum hic praesidium.

2 a. Verum in te speramus,
Te semper exspectamus,
Propugnator maxime.

2 b. Assis tua gratia
Miseris in hac via,
Consolator optime.

3 a. Audi nos congregatos,
In unum adunatos
Tui nominis ad gloriam.

3 b. Tua colimus festa
Memores die ista
Ac mitem adventum in terras.

4a. Tua prece sedula
Pro nobis interpella
Apud patrem in caelis,

4b. Ut vivamus candide
Teque laudemus digne
Puro affectu cordis.

5a. Da te hic colentibus,
In te confidentibus,
Tuae lumen gratiae,

5b. Ut hoc illuminati
Adipiscamur laeti
Vultum tuae gloriae.

Collectan. ms. Bohemicum saec. 16. ex. Cod. Vindobonen. 11857. — Aus der Gruppe: „Sequentiae Christi adventum recolentes“. — 3b, 3 Has mitem. — Schema offenbar: Veni sancte spiritus. — Ob vielleicht lateinische Umdichtung eines böhmischen Adventsliedes? — Am Schlusse ist angehängt: „Amen cuncta in iubilo personent redempta“.

3. In Nativitate Domini.

1. Laudemus excelsa lyra

2a. Natum Deum
ab inviolata muliere,
sibimet subiacente
potestate patris
omnia,

2b. Pastoribus
quem angeli nuntiant cantantes:
„Gloria in excelsis
Deo atque pax
in terra“;

3a. Aeternum
a patris essentia

3b. Filium
missum salvantem saecla,

4a. Ut induens carnem claustra
devincat tartarea,

4b. Et, quae culpa protoplasti
paradiso perdita

5. Erant, restauraret femina.

6a. Namque de eo
dictum est ad
Bethlehem per prophetam:

6b. O domus panis,
terra Iuda
tu non eris minima,

7a. Nam ex te exiet
dux excelsus,
phalangem
Israel qui regat,

7b. Aeternum solium
supersedens,
ascendens
(flos) virga Iesse sancta,

8. In qua quiescit alma doxa;

9a. Angeli summa
cui grutulantur
melodia.

9b. O fides clara!
propinquante te
mundo solvantur

10. Chelidri vitio damnata,

11a. Panditur
te credentibus vita;

11b. Pateat
haec cantantibus tibi

12. *Alleluia.*

Miss. ms. Praedicatorum Lugdunensium saec. 14. Cod. Capit. Lugdunen. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500. B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510. C. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. D. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. E. — 2a, 3 sibi subiciente E. — 4a, 1 sq. carnem devincat tartari claustra. — 4b, 1 protoplausti BC. — 4b, 2 u. 5: paradiso restauraret perdita fuerant femina (offenbar entstellt) ABCDE. — 9a, 2 gratulamur BDE. — 10 Chelindri BD. — 5, 8 u. 9 sind korrespondierende Glieder.

4. **„De dulcissimo Nomine Iesu."**

1. O Iesu benigne,
Qui aulam virginis elegeras digne,

2. Ex qua nasci voluisti pro peccatoribus.
Me revoca ab erroribus;

3. Lapsum in delictis saepe
Ad caritatis tuae reduc praesaepe,

4. Tuis revoca pecoribus,
Ut gaudens dicam cum pastoribus:

5. Gloria in excelsis Deo
et in terra pax hominibus.

6. Regia proles, Christe,
Me a callido protege hoste,

7. Ne tuae formae honorem
Decipiat per errorem.

8. Qui nostrae particeps factus es naturae,
Tuo me posside iure.

9. Fili regis,
Freno me tuae circumda legis.

10. Cum coeperis iudicare populum in iustitia,
Mea non recorderis vitia,

11. Sed quando salvos facies filios pauperum,
Ad eorum me iunge consortium.

Miss. Cracoviense imp. Cracoviae 1545. — 11, 2 iungi. — Eine Sequenz einzig in ihrer Art, womit zu vergleichen ist in diesem Bande die Sequenz auf den hl. Ioachim: „O Iesu Christe". — Kein Parallelismus, kein Rhythmus, keine Mehrzahl der 1. Person, wie sie die Liturgik gewösnlich aufweist; nur ist jedes Zeilenpaar durch den Reim verbunden. Der letztere Umstand, und namentlich der Platz, den die Sequenz als „Prosa" im erwähnten Missale einnimmt, sichern ihr in etwa auch einen Platz in der Hymnodie.

5. In Transfiguratione Domini.

1 a. Formam mortalitatis
obscuram
transfiguras, Christe,
in splendidam
immortalitatis formam.

1 b. Non figuram in alteram
mutat
transfiguratio,
sed eiusdem
formae meliorem statum.

2 a. Non lucem divinae formae
discipulis repraesentat,
sed splendorem
circumscriptum;

2 b. Haec est lux humanitatis,
nam immensae deitatis
lucem nemo
vidit unquam.

3 a. Corporis
claritatem repraesentat
in monte,
in quo sunt transfiguranda

3 b. Corpora
sanctorum; hereditatis
gloriam
revelabit in futuro.

4 a. Cuius vultum intuentes
iusti laetabuntur

4 b. Ad hanc gloriam videndam
et conspiciendam.

5 a. Quo Deus
perducat instabiles
et infirmos,

5 b. Ex nobis
semper cadentes servos
inutiles.

Miss. ms. Vissegradense saec. 15. Cod. Capit. Vissegraden. VCζ. A. — Trop. et. Sequent. ms. Pragense saec. 15. Cod. Mus. Bohem. XIV E 8. B. — 1 b, 1 Non figuratum A; die Silbe „tum" ausgetilgt B. — 1 b, 5 melior ad statum B. — Nach 2 b, 1 fehlt in B ein Blatt. — 3 a, 1 sq. Claritatem corporis A. — 3 a, 2 repraesentant A. — 3 b, 4 revelat A. — 4 b, 2 et illam c. A. — 5 b mit 5 a vereinigt, ohne Absatz A.

6. In Transfiguratione Domini.

1 a. In eadem specie
Visum narrat hodie
Dominum scriptura,

1 b. Qua transfiguratio
Eius in iudicio
Creditur futura.

2 a. Nec fert supervacue
Arduus mons ardue
Veri sacramenta,

2 b. In quo Christi facies
Splendet ut meridies,
Ut nix vestimenta.

3 a. Cui loquentes mutuo
Apparent continuo
Lex et prophetia;

3 b. Israel restitui
Regnum rogant cernui
Moyses cum Elia.

3 c. Quibus tabernacula
Tribus mente sedula
Tres offerunt tria.

4 a. Quod dum Petrus suggerit,
Ibi cunctos operit
Nubes luculenta,

4 b. Ne per scenam triplicem
Discordent ab invicem
Duo testamenta.

5a. Inde super Dominum
Vox a patre luminum
Talis est audita:

5b. Hic est mihi penitus
Placens unigenitus,
Veritas et vita.

5c. Audite hunc igitur,
Quia, sicut loquitur,
Semper erit ita.

6a. Quia de unigenito
Vox est lapsa subito
Patris a persona,

6b. Tres metu praecipiti
Corruunt attoniti
In facie prona.

6c. Sed ad vocem Domini
Succedit formidini
Securitas bona.

7a. Ut autem distinctio
Duorum a tertio
Bene sit discreta,

7b. Evanescens protinus
Moyses clandestinus
Vivaxque propheta,

7c. Remanente Domino
In aspectu pristino,
Veste consueta,

8a. Dicente perterritis:
Nemini dixeritis
Visionem antea,

8b. Quam de mortis fovea
Et Edon sanguinea
Redeam cum gloria

9. Resultante Alleluia.

Sequent. ms. Adami Ravennatensis anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 2b, 3 Velut. — 4a, 2 Ubi. — 4b, 1 cenam. — 6a, 2 Voce lapsa. — L. Gautier, Oeuvres Poét. d'Adam de Saint-Victor, Paris 1894, bemerkt zu dieser Sequenz: „Attribuée à Adam par AC. N'est pas au Graduel de Saint-Victor, et nous n'en possédons pas le texte. Attribution douteuse“ (l. c. p. 249). Nachdem wir wieder glücklich im Besitz der Sequenz sind, hält es nicht schwer, auch die Zuschreibung derselben als falsch zu bezeichnen.

7. In Transfiguratione Domini.

1a. Iucundare, plebs devota,
Christum laudans mente tota
In hymnis et canticis;

1b. Congaudendo suo festo.
Puro corde rite praesto,
Donis ornans mysticis;

2a. Quod in monte transformatur.
Thabor qui denominatur.
Recolens memoria.

2b. Duo nati Zebedaei,
Simul Petrus verbi Dei
Ferunt testimonia.

3a. Lorica humilitatis
Ornamento claritatis
Tecta visibiliter,

3b. Solis versus in splendorem
Vultus, nivis in candorem
Vestes mirabiliter.

4 a. In figura praesignatur,
Moysi cum inflammatur
Vultus Dei lumine.

4 b. Israel hoc admiratur,
Cum praeceptum Dei datur
Sinai cacumine.

5 a. Christus nube obumbratur,
Verbum suum attestatur
Placens voxque patria.

5 b. Duo vates cum Messia
Moyses et cum Elia
Christo dant colloquia.

6 a. Petit Petrus instaurari,
Christo vatibusque dari
Tria tabernacula.

6 b. Quod in monte Christus gessit,
Revelari non expressit
Gentibus per saecula.

7 a. Demum ipso resurgente
Praedicandum omni gente
Docuit discipulos.

7 b. Tristes valde recedentes,
Post ad ipsum venientes,
Portantes manipulos,

8 a. Confortavit se visuros,
Morituro compassuros
Divina praesentia,

8 b. Ut sic magis confortati
Et in fide solidati
Non timerent gravia.

9 a. Testis transformationis
Non gustabit vim agonis,
Nisi cum revenerit

9 b. Bonos malos iudicando,
Praemia cuique dando,
Dictum tunc recipiet.

10 a. Nec cum suis sumet gustum,
Donec novum bibat mustum
De vitis genimine;

10 b. In regno patris caelestis
Nulla mors nec ulla pestis,
Nec quis caret lumine.

11 a. Bone pastor, lumen verum
Tenax vigor, Deus rerum,
Tu nos solvas a peccatis
Et in regno claritatis
Fac nos tecum vivere;

11 b. A tortura nos defende,
Faciem tuam ostende,
Ut post cursum huius vitae
Mereamur nos *Venite*
A te tunc percipere.

Antiphonar. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Capit. Treviren. s. n. add. saec. 15. A. — Antiphonar. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 172. add. saec. 15. B. — 1 b, 3 ornat B. — Melodie: Lauda Sion.

8. De V Vulneribus Domini.

1 a. Redemptorem veneremur
in cruce pendentem,
De suis vulneribus
sanguinem fundentem,

1 b. Nostri cordis saniem
mundat qui foetentem,
Suo rore satiat
mentem sitientem.

2 a. Manus, pedes, latus qui
tuum speculatur,
Et caput arundine
qualiter quassatur,

2 b. Demum, quod crux sanguine
tuo sic rigatur,
Tibi, Christe, pium est.
ut compatiatur.

3a. Caeli, terrae conditor,
cuius universa
Terra nomen praedicat
fide nunc conversa,

3b. Tuo crux nos muniat
sanguine respersa,
Ut non inflent prospera,
turbent nec adversa.

4a. Summae rex potentiae,
quem expugnaverunt
Iudaeorum cunei
dum fabricaverunt

4b. Crucem, clavos, lanceam,
quibus adflixerunt
Te, tu rumpe vincula,
quae nos obstruxerunt.

5a. Redemptor fidelium,
tu, qui sic obisti,
Per cruorem vulnerum,
de te quem fudisti,

5b. Mitte nobis spiritum,
tuis quem misisti,
Ne relinquas orphanos,
sic quos redemisti.

6a. Sumus quidem miseri
necnon peccatores
Et multorum criminum
magni debitores;

6b. Sed sint tua vulnera
tuique livores
Pro nobis et hostia
et intercessores.

7a. Rex aeterne,
A gehennae
Salva nos supplicio,

7b. Quos peccato
Solvis dato
Mortis tuae pretio.

8a. Iesu bone,
Sic dispone
Horam nostri transitus,

8b. Ut ad chorum
Electorum
Nos perducat spiritus.

Miss. ms. Sarisburiense saec. 15. Cod. Collegii Omnium Animarum Oxonien. 11. — 1b, 2 „qui“ in „quam“ korrigiert. — 1b, 3 rore socius. — 1b, 4 satientem. — 2b, 2 sic quam. — 4b, 4 abstruxerunt. — 8b, 3 Nos pergat. — Die Abschrift verdanke ich unserem Freunde Bannister.

9. „Sequentia de V Vulneribus Christi.“

1a. Festinemus quidem vere
Omnes viti condolere,
Cum nos simus palmites;

1b. Nocte, mane, omni hora,
Tota die sine mora,
Pauperes et divites.

2a. Vitis huius sacer fructus
Fletum tergens nostri luctus;
Uvae botri manant pressae,
Vinum fundunt indefessae,
Hoc livari est necesse;
Laborantes in hac messe
Implemus cellaria.

2b. Pastor pius convocavit
Oves suas et cenavit,
Carne sua illas pavit,
Sanguine his propinavit,
Recreatas saturavit,
Totum corpus madiavit
Calcans torcularia.

3a. Pedes lavans osculatur,
Confortando consolatur,
Fratrum corda stabilivit,
Tristis hortum introivit
Et a noto traditus.

3b. Patrem orans in maerore
Guttae stillant cum cruore,
Agonizans in sudore,
Cohors adest cum furore,
Passioni deditus.

4 a. Vinctum caesum trahunt Iesum,
Praesentantes Annae laesum
Caiphae cum alapis;

4 b. Detestantes hunc illudunt,
Conspuentes sic detrudunt
Addentes cum colaphis.

5 a. Eiulatu extrahentes
Et ligatum offerentes
Pilati praetorio;

5 b. Qui, cum missus ad Herodem,
Est remissus ab eodem
Spretus consistorio.

6 a. Apprehensum flagellavit,
„Crucifige“ cum clamavit
Gens et regem abnegavit,
Blasphemavit, coronavit
Manus militaria.

6 b. Fatigatum vapulantes,
Tam mansuetum deridentes,
Cruce Iesum onerantes,
Extra portam deducentes
Adeunt Calvaria.

7 a. Ruit cruce subcurvatus,
Cum iniquis deputatus
Est in dolo salutatus,
Percussus arundine.

7 b. Crine, barba depilatus,
Oculis est calligatus,
Innocenter mox damnatus,
Detectus putredine.

8 a. Cruentatum corpus fixum
Crucis in patibulo
Extenderunt in prolixum,
Contrahunt funiculo.

8 b. Recidivant vulneratum
Carnis in ergastulo;
Cernit mater rubricatum
Dolens cum discipulo.

9 a. Malleantur conclavatae
Cruci manus tensae late,
Chorda sonans dulciter;

9 b. Pedes stricti sic afflicti,
Perforati, lividati
Patrem placant iugiter.

10 a. Clamat: „Pater, his ignosce“,
Orans pro lictoribus;

10 b. Magis pati se non posse
Narrat in doloribus.

11 a. „Mecum eris hodie
Mox in regno gloriae“
Latrone deprecante.

11 b. Mortem deflet reproborum,
Pro salute salvandorum
„Sitio“ clamante.

12 a. Matrem noto commendantem
Audi unigenitum,

12 b. „Heli, Heli“ exclamantem
Fidelem dans gemitum.

13 a. Fel aceto additum
Et ori oblatum,

13 b. Quo gustato auditum
Est et „Consummatum“.

14 a. Certat victor in agone
Patri reddens spiritum;
Adest miles cum mucrone
Dire pungens filium.

14 b. Tremit, fremit, conturbatur,
Velum templi scinditur,
Terra, petra, elementa.
Sol lamentis iungitur.

15 a. Vestes Christi sorti datae,
Vulnus trusum sparsit late
Sanguinem cum latice.

15 b. Agnus assus, panis pistus,
Cruce passus Iesus Christus
Offertur vivifice.

16 a. Est a cruce resolutum,
Pannis mundis involutum,
Sepulturae traditum;

16 b. Corpus pulchrum sic detectum,
Immolatum et confectum
Est sigillis conditum.

17 a. Non cessemus memorari
Anguem, vitam speculari
Inimici praesidio.

17 b. Passione sua cara
Tam miranda quam amara
Nos reddit palatio.

18 a. Iesu Christe, victor bone,
Cor contritum cum latrone
Da, triumphum in agone,
Et contectos passione
Ducas ad caelestia.

18 b. Deprecantes, o Maria,
Haec threnosa theoria
Memorantes mox praeservet,
Sic redemptos ne demergat
Horrida molestia.

Collect. ms. Suecicum saec. 15. Cod. Hafnien. A. M. 45. IV⁰. — 2b, 6 zu madiavit cfr. dän. mad = Speise. — 4b, 3 Addantes. — 7b, 2 colligatus. — 9a, 1 conclavaris. — 9a, 3 Corda. — 13a, 1 aditum. — 14b, 1 conturbantur. — 17b, 2 Nam. — Cfr. Klemming II. p. 85 sqq.

10. „De V Vulneribus Christi."

1 a. Dulce lignum adoremus,
Dulces clavos honoremus,
Omnes Christum collaudemus
Per crucis mysterium.

1 b. Salve, lignum, quod fuisti
Dignum ferre corpus Christi,
Mundo lapso contulisti
Vitam et imperium.

2 a. O crux, ave, speciosa,
Vetustatis vera glosa,
Rubicunda velut rosa,
Agni picta sanguine.

2 b. Per te Christus nos salvavit,
Inimicum dum prostravit
Et nos a peccatis lavit
Cordis sui flumine.

3 a. Ave, scala peccatorum,
Per quam Christus, rex caelorum,
Fines tangens saeculorum
Ad se traxit omnia.

3 b. Omnes nunc ad sanctam crucem
Deprecemur Christum ducem,
Ut post mortem nos in lucem
Perducat cum gloria.

Miss. ms. Praedicat. Vindobonen. anni 1477 (Pars II). Cod. Praedicat. Vindobonen. 213. — Enthält verschiedene Entlehnungen. — Mel.: Verbum bonum.

11. De Lacrima Christi.

1 a. O lacrima gloriosa,
Super omnes pretiosa
Sanctorum reliquias,

1 b. Tu de pio corde Christi
Ad Lazari prodiisti
Plangendas exequias.

2 a. Lazarus quatriduanus
Ligatus pedes et manus
Iacebat in tumulo;

2 b. Christus illum suscitavit,
Ex amore deploravit
Coram cuncto populo.

3 a. Ab angelo fide plena
Te devota Magdalena
Suscipere meruit.

3 b. Hinc beatus Maximinus
Succedere fuit dignus
Et te caram tenuit.

4 a. Imperator mente sanus
Constantinopolitanus
Te suscepit dulciter.

4 b. Hinc et eius successores,
Sanctae crucis defensores,
Te servarunt pariter.

5 a. Annis Christi mille lapsis
Grex Turcorum dedit Graecis
Exsecrandum proelium;

5 b. Hos Goffridus comes stravit,
Qui te dehinc asportavit
Ad praesens coenobium,

6 a. Quod ipse iam fundaverat,
Nam de caelis ter viderat
Tres lanceas cadere.

6 b. Inde nomen trinitatis
Et ordinem sanctitatis
Instituit libere.

7 a. Ostenditur causa, quare
Te voluit Deus dare
Isti monasterio.

7 b. Hoc est templum salvatoris,
Cuius es fletus amoris,
Hinc patet translatio.

8 a. Gaude, felix ecclesia,
Vindocinensis patria
Laetare similiter;

8 b. Hanc devote venerato,
Nam te Christus tali dato
Amat singulariter.

9 a. Eamus nunc et fleamus,
Seminemus et metamus
Portantes manipulos,

9 b. Nostri luctus profluvio
Mereamur in gaudio
Dulces dare modulos.

10 a. In hac valle lacrimarum
Tendamus ad lucem clarum,
Respuamus infima,

10 b. Rogemus Dei filium,
Ut sit nobis auxilium
Eius sancta lacrima.

Collectan. ms. S. Trinitatis Vindocinensis saec. 15. Cod. Oxonien. 14715 (Rawl. 7. 224). — 2b, 2 te ploravit. — 5a, 3 Ad exsecrandum. — Voraus geht in der Hs. die Sequenz „O lacrima gloriosa Christi praeclarissima“ (Anal. Hymn. XXXVII, 29) unter dem Titel „Oratio de sancta lacrima“; vorliegende Sequenz führt die einfache Überschrift „De s. lacrima“; es folgt: „Oratio de eadem lacrima: O redemptor dulcissime“. — Der gleichen Sequenz begegnete ich im Cod. Mazarin. 511, habe aber die Copie leider nicht wieder gefunden. Die obige Abschrift verdanke ich Rev. H. Bannister.

12. De Nominibus Christi.

1. Altissimus adiutor,

2 a. Agnus benignus,
clemens Deus, excelsus,

2 b. Favorabilis,
genitus humilis.

3 a. Immolatus,
karissimus, legis
mandator, nobilis, occisus,
patiens,
qui resurgens,
sanctus triumphator,

3 b. Uerus Xristus,
yschyros, zelator,
et est titulus: consolator,
omnium
fidelium
rex et conservator.

4a. Nos dignetur exaudire,
reconciliatos ad
extremum iudicium
venire sic[que]
regnum introire,

4b. Ut mereamur ad patrimonium, nobis Christi
sanguine acquisitum,
cum benedictis
gaudenter redire.

Miss. ms. Hildesiense saec. 13. Cod. Capit. Treviren. 153. — Man vgl. die Sequenz „Angelo annuntiante" (Nr. 44), die aus der gleichen Quelle und wahrscheinlich vom gleichen Verfasser stammt, wenn nicht die eine Sequenz die Vorlage der anderen bildet.

13. De sancta Cruce.

1a. Laudes crucis attollamus
Nos, qui Christo militamus,
Nos, qui crucis exsultamus
Speciali gloria.

1b. Haec est scala peccatorum,
Per quam Christus, rex caelorum,
Morte dolens perditorum
Ad se traxit omnia.

2a. Signum crucis adoremus,
Crucifixo iubilemus,
Adfixi cruci portemus
Crucis improperium.

2b. Sursum mentes erigamus,
Vitam, mores componamus;
Sic per crucem reportamus
Vitam et imperium.

3a. Ave, crucis dulce lignum,
Ave, cantu dulci dignum,
Tu salubre nobis signum
Et angelis gloria.

3b. Liberati Christi cruce
Sic curramus Christo duce,
Ut det in perenni luce
Nobis vitae gaudia.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508. — 2b, 3 reportemus. — Melodie offenbar: Verbum bonum et suave; auch textlich ist letzterer Sequenz einzelnes entlehnt. Der Anfang entnimmt die meisten Verse der bekannten Sequenz Adams v. St. Victor, die auf gleiche Weise beginnt.

14. In Inventione s. Crucis.

1. Agedum,

2a. Electus populus et
gens sancta, frequentate
carmina nova;

2b. Innovantur omnia,
cedunt novis vetera;
Deo gratias.

3a. Agni quippe epulas,
quae primos straverunt
in paradiso
tellurigenas,

3b. Signo crucis reparat
omnipotentia
Christi Domini
atque pietas.

4a. O crux, omni
laude digna!
O crux, cuncto
bono donata!
O crux, caelo
sublimanda!

4b. Lignum vitae,
arbor sancta,
Frondes tuae
sine corruptela,
Fructus tuus
salus vera.

5 a. Sacrae frontis
insigne et nota.
qua discernuntur
regis agmina,

5 b. Christianae
mentis [et] animae
qua conservantur
bona omnia.

6 a. Iesu bone,
te libenter laudat
Vox et simul coniubilat,
Qui dedisti crucem tuam

6 b. In tutelam
nostram sempiternam
Et salutem et gratiam;
Crucem quoque veneramur

7 a. Tuam sanctam
simul atqne salutiferam.

7 b. Conserva nos,
salvator, benigne per ipsam.

8. Qui vivis et regnas
in patris et spiritus
sancti gratia.

Grad. ms. Vedastinum saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Atrebaten. 1011. — 2 a, 2 Mit „frequentate“ ein Absatz durch Initiale. — 6 a, 3 Et vox simul. — 7 a, 1 Keine Initiale. — Str. 8 mit 7 b ohne Initiale verbunden. — Der Parallelismus der Melodie ist vielfach verwildert, während er textlich recht gut gewahrt erscheint.

15. In Resurrectione Domini.

1. Christe, rex, bone Domine,
te decet laus summa.

2 a. Esto vivificans omnia

2 b. Resurrectione nitida.

3 a. Suscipe vota
tibi fidelia,

3 b. Fragiles nos iam
tuque considera.

4 a. Parce pie, dona
misellis apta suffragia,

4 b. Quibus ad te nostra,
propinquet vox, mens et anima.

5 a. Vox clara canat,
mens discernat,
hilarescant intima.

5 b. Sic omnis homo
te collaudans
adiungat prosodiam.

6 a. Triplex deitas
et una, nobis concede
(patris) organica cantica,
quae simul omnes
dicant per saecula:

6 b. O vita, salus,
perpes tibi sit gloria,
imperium, maiestas,
virtus et honor
per cuncta saecula.

Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. A. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1509. B. — Miss. Tornacense imp. Antwerpiae 1540. C. — Miss. Noviomense imp. Rothomagi 1506. D. — 4 b, 2 nox mens A. — 5 b, 2 cum laudes ABC. — 5 b, 3 prosodia ABC. — 6 b, 5 saeculorum saecula ABC.

16. „In die sancto Paschae."

1 a. Hac sacrosancta die
Deum laudent ecclesiae;

1 b. Haec dies laetitiae,
Dies Christi victoriae.

2 a. Natus Mariae
Pro nobis passus pridie
Surrexit hodie;

2 b. Rex clementiae
Vicit regem superbiae
Via prudentiae.

3 a. David desiderabilis,
Fastum prosternens Goliae,
Redit victor laudabilis
Ferens salutem patriae.

3 b. Christus, in quem desiderat
Omnis sanctus prospicere,
Suos ab hoste liberat
Victor surgens de funere.

4 a. Dic nobis, Maria,
Magdalene dicta,

4 b. In conscientia,
Sunt vera praedicta?

5 a. In conscientia,
Vera sunt omnia;

5 b. Experientia
Removit dubia;

6 a. Vidi, vidit Petrus,
Omnes apostoli,

6 b. Ioseph et Iacobus,
Testes sunt angeli.

7 a. Sed Thomas dubius
Probavit certius
Palpans interius
Vulnera.

7 b. Virtus ascendentis
Firmat, nunc sedentis
In omnipotentis
Dextera.

8 a. Hoc tenet firmiter
Fides catholica,

8 b. Per Christum iugiter
Quae sit pacifica.

Miss. ms. Sangenovefianum saec. 15. in. Cod. Sangenovefian. 91. add. saec. 15.

17. In Resurrectione Domini.

Feria III. Paschae.

1 a. Haec est dies nobis laeta,
Dies nostrae mortis meta,
Qua mutatur Taü Theta,
O ad Alpha vertitur.

1 b. Ista dies est dierum,
In qua nobis lumen verum,
Pium, sacrum et sincerum
De sepulcro nascitur.

3 a. In hac die tam festiva
Caro Christi rediviva
Nos credentes in spe viva
Locat, figit, erigit.

2 b. Ab hac die sumus tuti,
Haec adicit nos virtuti,
Vires trucis et versuti
Dolos procul abigit.

3 a. Adam procul exsulavit,
Plagis multis vapulavit,
Sed hunc [haec] lux revocavit
Et sanavit vulnera.

3 b. Detumescunt fluctus freti,
Ionas exit ventrem ceti,
Ninivitae fiunt laeti,
Desiccatur hedera.

4 a. Haec lux Sarae fecit [risum],
Caeco natu dedit visum,
Et de ante paradisum
Tulit ensem flammeum.

4 b. Caput anguis conculcatur,
Qui, cum semper superatur,
Nostrum saltem machinatur
Laedere calcaneum.

5 a. Dat Rebeccae documentum,
Iacob fragrans vestimentum,
Ut sic patri det pulmentum,
Quod hunc velle noverat.

5 b. Dum venatu occupatur,
Exspectatur, sed moratur
Et a fratre supplantatur,
Qui lentem cupierat.

6 a. Hic est, hic est dies ille,
In quo Samson vi maxillae
Solus sternit viros mille
Et victor revertitur.

6 b. Portas aufert civitatis,
Suffragatur captivatis
Et pro inimicis gratis
Miro modo moritur.

7 a. Dies transmigrationis,
Dies est reversionis
Ex antiquae Babylonis
Dominatu pessimo.

7 b. Dies iubilationis,
Dies liberationis
Indurati Pharaonis
De iugo durissimo.

8 a. Aegrum, sed semiperemptum,
Secus viam sic inventum
Iesus tollens in iumentum
Fert ad stabularium;

8 b. Qui, dum curat semivivum,
Vinum mittit et olivum
Recipitque donativum
Duplicem denarium.

9 a. Pauperis emolumentum,
Quod per illum violentum
Nimis diu fuit tentum
Usufructuario;

9 b. Irruente fortiori
Extorquetur iuniori
Redditurque possessori,
Sed proprietario.

10 a. Huius festi sacramentum
Licet per integumentum
Sparsim vetus testamentum
Mystice significat;

10 b. Annum hunc acceptionis,
Caecis tempus visionis
Clausis et apertionis,
Isaias praedicat.

11 a. Quinque legis prophetarum,
Octo hagiographarum,
Novem libri scripturarum
Tempus hoc subinnuunt;

11 b. Prophetia Danielis,
Ioel et Ezechielis,
Sophoniae, Samuelis
Nos ad hoc praeinstruunt.

12 a. In hac, Iesu, die festa
Saeva quaevis et molesta,
Dura, dira, mala, maesta
Et quaecunque non modesta
Teras ad interitum.

12 b. Fac superbos, magnos, reos
Mites, parvos et Zachaeos,
Peccatores fac Iudaeos,
Pigros promptos et Hebraeos
Celebrare transitum.

Miss. Tharentasiense imp. [Lugduni] ca. 1520. — 1a, 3 mutatur thantheta; Tau wäre zweisilbig zu lesen, oder man ergänze „Tau in Theta", wie Misset-Weale (I, p. 256) vorschlagen. — 2a. 1 festina. — 3b, 2 die Quelle hat das richtige „ventrem", nicht „ventre", wie Misset-Weale l. c. angeben. — 5a, 2 flagrans. — 6a, 2 in maxille. — 8b, 2 et oleum. — Nach 10a, 2 ist der überschüssige Vers eingeschoben: Et figurae velamentum. — 11a, 4 subinnuit. — Melodie ist offenbar: Lauda Sion, bezw. Laudes crucis.

18. In Resurrectione Domini.

Feria IV. Paschae.

1. Psallat plebs devota
Christo cantica.

2a. Perpetua
remedia
miseris confert lux ista;

2b. Tartarea
superbia
frangitur Christi dextera.

3a. Intrat infernalia
penetralia
lux deica;
trepidat
manus impia.

3b. Cedit nox continua,
cessant tormenta;
fidelia
liberat
Christus agmina.

4a. De custodia
tenebrosa
prodit iucunda
sanctorum
diu tenta caterva,

4b. Cum victoria
praecipua
redit et vita,
Dominus
die surgit tertia.

5. Patria
nobis est reddita.

Miss. ms. Senonense saec. 13. Cod. Parisin. 10502. A. — Miss. ms. Senonense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 30058. B. — Brev. ms. Senonense saec. 14. ex. Cod. Vatican. Regin. 182. [Ba.] C. — Miss. ms. Senonense saec. 14/15. Cod. Montispessulan. Schol. Medic. 71. D. — Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 864. E. — Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 1. F. — Miss. Senonense imp. Parisiis 1543. G. — Miss. Senonense imp. Senonibus 1556. H. — Miss. Senonense imp. Senonibus 1575. I. — 3a, 1 Intra D. — 3b, 1 uox E. — 4b, 3 reddit F; et vitta B. — 4b, 5 surgit die C.

19. In Resurrectione Domini.

Sabbato in Albis.

1a. *Regis aeterni gloria*,
Christus, virtute magna

1b. *Surrexit ab umbris*,
leo de tribu Iuda,

2a. Tertio die
post tolerata patibula

2b. Et crucem, qua pro
salute pependit humana.

3a. Destruxit enim
hic barathri
claustra maligni
et fregit impetu valvas;

3b. Bellando potens
arripuit
daemonia, sic
protexit impia colla;

4a. Davidis honesta
recinens famina:

4b. Quod fortis et potens
Dominus sit ad
omnia bella.

5a. Nunc sustulit etiam
beatorum omnium
animas et prophetas,

5b. Quas daemon habuerat
tortuosus recubando
voragine taetra.

6a. Hinc mulieri
apparuit, cum voluit,
quae est nomine dicta
Maria,

6b. Quam turba prius
daemonica vexaverat
est et hoc miserante
curata.

7a. „Nolo, tangas“, ait,
„manibus, Maria,
Sed cito veloci
tramite nuntia
fratribus, nunc adeant
mente bona,
me cernant
ut in Galilaeam,

7b. Et Petro fideli
replicans indica,
Quod non tenuerunt
Dominum tartara,
Sed, ut, ecce, tu vides,
iam remeat,
iam cuncta
creata gubernat“.

8a. Cuius, petimus,
nobis tribuat
resurrectio vera,

8b. Ut mereamur
regna cum sanctis
obtinere beata

9. Et dulcia cantica
concinamus in aethera.

Miss. Noviomense imp. Rotomagi 1506. — 2a, 1 Tertio namque die sibi. — 2b, 1 Ohne Initiale. — 6a, 1 mulier. — 8a, 3 resurrectione. — Die Melodie ist sichtlich „Concordia“ (Cfr. Anal. Hymn. VII, Nr. 50). Str. 4a u. 4b haben im Grad. ms. Nivernense (Cod. Parisin. 9449) gleiche Melodie bis auf 4b, 3, sind aber dort zu einer Strophe vereinigt, der eine Parallelstrophe gegenübersteht. Letztere fehlt durchweg in den Martialenser Hss., wie auch hier im Miss. Noviomense. Hierauf gründet sich die vorgelegte Textabteilung.

20. In Resurrectione Domini.

1. Festus adest nobis dies

2a. Colendus devota
mentium cultura,
In quo reserata
paradisi porta;

2b. Grex almus subintrat
cum pastore [sua]
Laetus ad optata
aeterna pascua,

3a. Gaudetque
cum ipso redemptore, qui
perpetua
morte saeva redempta

3b. Gloria
vivit alma, in quo salus
atque vita
permanent sine meta.

4a. O Christe, redemptor!

4b. O vita beata!

4c. O via directa!

5 a. Te nunc, sophia
patris alma, fide firma
precamur, oblata
audias carmina,

5 b. Quos ad patriam
revocatos morte digna
ad vitae promissa
reducis praemia.

6. Te, qui gubernas universa,
decet laus, honor et imperium
semper omnia
per saeculorum saecula.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux, l. c. p. 123. — 2 a, 3 In qua. — 2 b, 3 adoptata. — 3 a, 4 morte se. — 3 b, 2 salus hominum atque. — Schema: Confitebor. Vgl. Anal. Hymn. VII, Nr. 62.

21. In Resurrectione Domini.

Per Octavam.

1. Haec dies *praeclara*
atque nimis veneranda,

2 a. Quam excelsus
ipse fecit Deus;

2 b. Iucundemur
simul et laetemur.

3 a. Serenatis cordibus
annuis temporibus
laeti celebremus;

3 b. In hac die siquidem
creator angelorum
omnium sanctorum

4 a. Formam servi dignatus
est sumere
nostri causa salutis
nosque liberandum;

4 b. *Quos propria virtute*
formaverat,
abstraxit a tartara
barathri noxia.

5 a. Rerum creator
de sacro solio descendens
eruit, quos hostis
perfidus rapuit dudum
ingerens vitia et trahens
antro sulphureo;

5 b. *Gemat picea turba*
claustra inferni destructa,
ab arce superna
divinitas induta
carne purpurea, spolians
profundi tartara.

6 a. Totus mundus exsultet libans,
iubila in voce
summas dans laudes,
ut condecet,

6 b. *Gaudeatque, carnis humana*
Christi per tropaea
quod zabulosa fraus
est deiecta.

7 a. Cum angelis
„Gloria Deo in excelsis“
decantantes;

7 b. *Magnalia*
Dei voce boando sonet
per omnia,

8 a. *Quod die*
tertia resurgens sine culpa
pro nostra offensa
de sepulcri claustra.

8 b. Gloria
sit trinitati unicae, patri,
filio, paraclito
spiritui sancto,

9. Nunc et ultra et in aevum.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux, l. c, p. 128 sq. — 4 b, 3 abstruxit. — 5 a, 4 perditus. — 6 a, 1 libens. — 6 a, 2 iubilat. — 6 b, 2 tropaea per. — Der liegende Druck bezeichnet die Einschiebsel, welche die Sequenz „Haec dies | Quam excelsus“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 17) durch vorliegende Erweiterung derselben erfahren hat. Dabei ist von 5 a an der alten Melodie natürlich Gewalt angetan; wie und inwieweit verschweigt uns leider Daux.

22. In Resurrectione Domini.

Per Octavam.

1 a. O quam beata regina
et virgo, Maria,

1 b. Quae sola Deum fuisti
generare digna!

2 a. Inter universas
feminas tu facta
es ab ipso sublima,

2 b. Ut ex te sit ortus
verus sol, per cuncta
semper fulgens saecula,

3 a. Omnia qui fugat nubila
ac turbat tartara.

3 b. Daemonum agmina mirantur
nimium territa,

4 a. Quod virtus divina
fregit portarum limina
barathri ferrea.

4 b. Patent ergastula
saeva, rumpuntur iniusta
piorum vincula.

5 a. Gaudet sancta
exspectata de gloria
caterva;

5 b. Lugent maesta
de subducta sibi praeda
tartara.

6 a. Turba captiva
iam redempta
cum laetitia
catervarum exit magna;

6 b. Hinc ipsa castra
sanctissima
ad caelestia
eunt regna cum gloria.

7 a. Redemptor hac victoria
iam peracta
de nova
iterum sepultura

7 b. Surgens suis solamina
dedit firma,
ablata
dubia tristitia.

8 a. Christi morte sacra,
fidelis turba,
suscipe haec gaudia,
reddita iam libera;

8 b. Iam dudum perdita
tua patria
est tibi restituta
cum vita perpetua.

9 a. Solve Deo vota
debita,

9 b. Qui donat praemia
aeterna.

10a. Laus tibimet beata
sonet voce nostra,
qui patris verbigena,

10b. Exstans ante saecula,
veniens in arva,
caro factus humana,

11. Nos ad gaudia
revocans virtute tua
sempiterna.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux, l. c., p. 131. — 4a, 2 fugit (Lesefehler?). — 4a, 3 fera. — 4b, 3 vincla (cfr. 2b, 3 u. 10b, 1, wo saecula, nicht saecla). — 9b, 1 Que. — 10b, 1 Estans. — Vorlage der Sequenz ist sichtlich „O beata et | Venerabilis virgo Maria“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 53); nur ist die Einleitungsklausel zum ersten Strophenpaar gezogen. So bot die Melodie der Vorlage einen Anhaltspunkt für die Strophenabteilung, wie ich sie bei 9 u. 10 im Gegensatz zu Daux vornehmen mufste. Daux nämlich zieht 9a u. 9b zusammen und ebenso 10a und 10b und 11. Verleitete ihn dazu die Hs. oder vielleicht gar die Melodie, falls eine verzeichnet ist, so liegt offenbar in der Quelle ein Fehler vor. Im Übrigen ist die Sequenz eine der besseren, sehr sauber aufgebaut, und bietet durch die auslautenden a eine ziemlich zuverlässige Handhabe für die Klauselnabteilung. Auch in 1b, 1 liefse sich durch Umstellung „Quae Deum fuisti sola“ der Auslaut auf a erzielen; nur 2b, 1 bliebe dann die Ausnahme von der Regel.

23. In Resurrectione Domini.

Per Octavam.

1. Surrexit

2a. Praedamque revexit
destructo mortis
imperio Dominus;

2b. Et occurrens blandeque
salutans atque
sacro ore benedicens

3a. Mulieribus
se pie quaerentibus ait:
Avete vos,
mihi dilectae,

3b. Meque a morte
resurrexisse [veraciter]
fideliter
certum habete.

4a. Tunc illae agnito
Domino [et] repletae
inexplebili gaudio
accesserunt

4b. Et tenuerunt, quem
cognoverunt, et prostratae
coram dulcissimo Iesu
corde (et) ore

5. Adoraverunt pedes eius.

Missale Noviomense imp. Rotomagi 1506. — 3b, 1 In der Quelle keine Maiuskel. — Klausel 5 ist ohne Maiuskel mit 4b verbunden. — Voraus gehen 2 Sequenzen de Beata für die Osterzeit; die vorstehende trägt den Titel „Alia Prosa“, kann aber schwerlich als „De Beata“ betrachtet werden.

24. In Ascensione Domini.

1 a. Qui scandis astra
super hodie

1 b. Accinctus celsi
zona Abrahae,

2 a. Te flagitamus
devote

2 b. Ac deprecamur
obnixe,

3 a. Nostrae cerne,
o pater alme
∼∼∼∼∼∼ ∼∼∼
famina linguae.

3 b. Ecce, inclite
et gloriose,
catervae tuae
nunc miserere,

4 a. Omniumque,
Christe Domine,
rex pie,
Quod voce te petimus,
larga manu
tribue, parce,
quaesumus, in ista die.

4 b. Adestote
quoque, virtutes
caelicae,
Polorum quaeque fide
triumphantes
caeli in arce,
potestates summae omnes,

5. Orate pro nobis, Amen.

Antiphon. et Grad. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235; bis: fol. 164 a A; — fol. 218 b B. — 1 a, 1 scandis aethra A. — 1 b, 2 Abrae A. — 3 a, 1 Die erste Silbe von „cerne“ hat 2 Noten, wodurch die völlige Symmetrie in der Melodie gewahrt erscheint. — 5 Amen fehlt B. — A: „Prosa pro hymno ad Completorium“; B: „Ad Vesperos prosa“. — Beachtenswert ist der Auslaut der Klauseln auf den E-Laut, während sonst der A-Laut beliebt ist.

25. In die Pentecoste.

1. Eia, clama
„Alleluia“

2 a. Ex corde,
sancta familia.

2 b. Dic Christo:
Sit tibi gloria;

3 a. Hodie fecisti
nobis gaudia
consolantia

3 b. Gratia praecelsa
dante spiritus
sancti munera.

4 a. Factus sonus hodie
ignea sanctorum
fecit corda.

4 b. Orbis totius datis
linguis mundo fantur
insolita.

5 a. Iudaea dura cordis
perfidia
ad haec exclamat
rabida facta:
Vino sunt ebrii,
quos talis agitat
furia.

5 b. Audet Petrus et clamat;
non est, inquit,
vesania in
nobis, sed sancti
spiritus gratia
haec, quae auditis, dat
miranda.

6a. Christus ille noster, morte
quem vos punistis dira
nescientes
legis praecepta,

6b. Surrexit die tertia
virtute sua mira,
caelica nunc
tenet culmina.

7a. Unde iudex
est venturus, cuncta
iudicabit
proponens omnia,
maiestatis
sedens in gloria.
Ipse fecit ista
per nos in vobis miracula".

7b. Ad haec stupens
manus Iudaica:
„Date nobis,
fratres, consilia,
ne nos damnent
illa iudicia".
Sic mente recepta
baptizantur multa milia.

8a. Hoc fecit illa bona
gratia deifica,

8b. Quae cito prava corda
convertit ad optima;

9. Assit nobis propitia.

Tropar. ms. Cataneuse saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — 5b, 1 Ludet Petrus, offenbar falsche Initiale; audet et clamat = audax clamat. — 5b, 3 sq. in nobis vesania. — Bei dieser Sequenz war ich darauf angewiesen, den Text von Misset-Weale (Anal. Liturg. II, p. 492) zu Grunde zu legen.

26. In Pentecosten.

1. Festum paracleti
omnis recolat populus,

2a. Quo Christus ascendens
ad thronum
corda illustravit
fidelium.

2a. Qui in linguis igneis
apparens
visus est a Christi
discipulis,

3a. Ut missus est sanctus
spiritus
in Christi discipulos.

3b. At illi repente
constanter
verbum Dei personant.

4a. Secum plurimos
divisi
per orbem colligunt
ad fidem
Christi ferventi animo,

4b. Atque ex ore
principis
tartarei Christo
plurimas
inde lucrantur animas.

5a. Hinc ira saevae plebis
Iudaicae
ebrios fore
Christi discipulos
asserit,
audiens eos referre
magnalia Dei.

5b. O Christe, quantam Petro
constantiam
tunc praebuisti,
ut vincat Iudaeam
Iohelis
ex testimonio, quod est
impletum in ipsis!

6a. Annis expletis, Christe, tuis
caelum conscendens
paracletum
misisti, quem voveras;
precamur, dona nobis,
ut flagrent corda
nostra in igne spiritus;

6b. Qui apparuit in specie
visitando te
columbina;
qui quondam super aquas
ferebatur, sed tamen
permanens tecum
in eadem essentia.

7a. Patris aeterni
potentia illustrare
dignetur gratia
spiritus
sanctique clementia;

7b. Vera filii
sapientia septiformis
spiritus munera
infundat
semper in corda nostra.

8. Almtus bi spirionitas
haermpereat senobis.

Cantion. ms. Bohemicum anni 1512. Cod. Mus. Bohem. XIII A 2 A. — Collectan. ms. Bohemicum saec. 16 ex. Cod. Vindobonen. 11857. B. — 2a, 3 illustrat A. — 5a, 6 parvulos eos B. — 5b, 5 sq. ex. testimonio Iohelis quod i. e. AB. — 5b, 7 in illis B. — 7b, 1 Vere A. — 8 Mit „Almi" bricht A ab. — In B ist die Sequenz über den Text der Notkerschen „Festa Christi omnis christianitas" geschrieben, wodurch Vorlage und Melodie mehr als genügend bezeichnet wird.

27. In Pentecosten.

1a. Summe bonum,
Auge donum
In me tui spiritus,

1b. Ut me vincam,
Et te vincam
In vi tui spiritus.

2a. Meditando
Et dotando
Veni, sancte spiritus;

2b. Tuo rore
Et amore
Veni, sancte spiritus.

3a. Me dignare
Confortare,
Veni, sancte spiritus;

3b. Ure meos
Renes reos,
Veni, sancte spiritus.

4. Cor illustra,
Ut non frustra
Laboret hic spiritus.

Miss. ms. Lambrechtense anni 1336. Cod. Graecen. 395. A. — Miss. ms. Lambrechtense saec. 15. Cod. Graecen. 115. B. — Miss. ms. Lambrechtense saec. 15. Cod. Graecen. 123. C. — 1a, 3 sancti spiritus B, sancte spiritus C. — 1b, 3 In me tui ABC; gibt gar keinen Sinn, obgleich sonst alles für diese Lesart spricht. — 3a, 1 Te C. — 3a und 3b umgestellt C.

28. In Pentecosten.

Feria II.

1 a. Celsam
vox sonet symphoniam
Christo ratam
[in hac aula],

1 b. Magna
agmina caelestia
cui iucunda
reddunt acta.

2 a. Iam turba casta
candida
depromat digne nostra
neumata cuncta clara,

Iam melodema sonet aula
gratia summa
Christo devota
grata facta
ac decora.

2 b. Caeli sidera
splendida
divina nunquam cessant
Christi fateri gesta,

Quem laudant nunc et ornant sua
opera clara,
rutilantia
sol et luna,
stellae, arva.

3 a. (Nam) mare et flumina
resonant pura
ac luciflua
voce persplendida
ac iucunda,

3 b. Cuius nunc gaudia
nunquam cessat
agnus exsultans
ad caeli sidera
ferre sacra.

4 a. Sacrosancta
nunc plebs sumet agmina
celsa gaudens
scandere voce clara.

Laudes summo studeat
una cum Christo
ac devota decora
pangat ipsa,

4 b. Angelica
ut canere famina
trinitatis
valeat laureata.

Sincere omnigena
gaudia Christo
creata sonent *Amen*
candidata.

Miss. ms. S. Trinitatis Vindocinensis saec. 15. ex. Cod. Vindocinen. 267. bis. — 2 a, 1 sq. candida turba casta. — 2 a, 3 nostra digne. — 2 b, 4 formari gesta. — 2 b, 7 atque rutilentia. — 4 b, 5 sq. gaudia omnigena. — Die Überschrift pafst schlecht zum Inhalt. — Die Sequenz steht auch im Grad. ms. S. Trinitatis Vindocinensis saec. 14. in. Cod. Vindocinen. 121; leider steht mir eine Kollation daraus nicht zur Verfügung. Noch wichtiger wäre die Melodie, welche das Graduale der Regel nach enthalten mufs.

29. In Pentecosten.

Feria III.

1 a. Umbra transit vetustatis,
Vox erumpat novitatis
Et laudis praeconium;

1 b. Omnis mundus iucundetur,
In hac die adimpletur
Illud vaticinium:

2a. Effundam de spiritu
Repentino sonitu
Cordibus fidelium.

2b. De excelso missus est
Ignis et infusus est
Ossibus credentium.

3a. Hic est ille spiritus
Insufflatus caelitus
Priori mortalium;

3b. Hic de caelis missus est
Et aquis infusus est
In mundi primordium.

4a. Per hunc Noe inspiratur,
A quo arca fabricatur
In typum ecclesiae;

4b. Hic Abraham illustravit,
Cum de Christo prophetavit
Tempus signans gratiae.

5a. Huius donum spiritus
Signabatur primitus,
Cum lex dari debuit;

5b. Facta sunt tonitrua,
Micuerunt fulgura,
Totus mons contremuit.

6a. Die quinquagesimo
A paschali termino
Lex a Deo mittitur;

6b. Sub eodem termino
Immittente Domino
Spiritus infunditur.

7a. In unum sedentibus,
Ipsum exspectantibus,
Fit repente sonitus;

7b. Corporali specie
In ignis effigie
Descendit paraclitus.

8a. Replet domum et credentes,
Facit spiritus ferventes,
Loquuntur magnalia;

8b. Et, quos timor occultavit,
Ignis missus inflammavit;
Templi petunt atria.

9a. Ibi cum fiducia
Fiunt mirabilia,
Multa credunt milia;

9b. Una fides omnium,
In Christo credentium
Una erat anima.

10a. Haec est praesens sollemnitas;
Haec est miranda novitas,
In qua summa divinitas,
In qua divina caritas

10b. Infundens se hominibus,
Mundum mundans a sordibus,
Ima iungens caelestibus,
Unum facit de pluribus.

11a. Tu, qui multa facis unum,
Et de multis facis unum
Et in uno facis unum,

11b. Fac nos omnes in te unum,
Ut ad te tendamus unum,
In te uno simus unum.

Miss. Tharentasiense imp. [Lugduni] ca. 1520.

30. De sancto Spiritu.

1a. Sancti spiritus
Assit nobis gratia,

1b. In qua caelitus
Datur efficacia.

2 a. Nam benignus spiritus,
Dextrae Dei digitus
Pulsans chordas cordium,

2 b. Statim mentem suscitat
Et amorem excitat
Cordibus fidelium.

3 a. Pro nobis gemitibus
Inenarrabilibus
Cum effectu postulat,

3 b. Quando facit petere
Bonum et appetere,
Qui sic dona cumulat.

4 a. Iam dulci solamine
Mens mundatur crimine
Miraturque subito

4 b. Posse, quod non poterat,
Esse, quod non fuerat,
In hoc Dei digito.

5 a. In quo vere vivimus,
A quo vere credimus
Universa condita;

5 b. In quo dantur munera,
Remittuntur scelera,
Restaurantur perdita.

6. Oleum laetitiae,
Dispartitor gratiae
Sed indivisibilis.

7 a. Ignis urens vitia,
Flumen rigans varia
Corda. quae docuerit.

7 b. Auster, qui charismata
Confert, et aromata
Fluunt, dum adflaverit.

8 a. Veni, aura, temperans
Omnia et moderans
Omnes sensus hominis;

8 b. Splendor, cor illuminans
Et ob hoc eliminans
Taetram umbram criminis.

9 a. Dei donum, caritas,
Fons bonorum, bonitas,
Amor suavissimus;

9 b. Rationum ratio,
Certa consolatio,
Tutor benignissimus.

10 a. A patre ingenito
Et ipsius genito
Procedens aequaliter,

10 b. Utrique consimilis
Et honore parilis
Indivisibiliter.

11 a. Habitator mentium
Te pie quaerentium
Et magister optime,

11 b. Ebrietas sobria,
Mentes nostras debria,
Gaudium, pax animae.

12 a. Par patri et filio,
Alto nos consilio
Consolare caelitus

12 b. Et, quod vere diceris,
Nobis esse miseris
Digneris, paraclitus.

13 a. Ut in spiritalibus
Atque temporalibus
Agentes feliciter

13 b. Consequamur postea
Te duce siderea
Regna caeli iugiter.

Miss. Ruthenense imp. Lugduni ca. 1540. — 7 b, 2 Mens fert. — 13 a, 2 Et temporalibus.

31. De ss. Trinitate.

1 a. Veni, sancta trinitas,
Mentes trahe subditas
Ad te trino digito.

1 b. Veni, pater luminum,
Veni, salus hominum,
Iesu, cum paraclito.

2 a. Pater innascibilis,
Virtus invincibilis,
Pietate vincere;

2 b. Verbum, splendor numinis,
Lux expers caliginis,
Tenebris illabere;

3 a. Fons dulcoris, spiritus,
Anxios per gemitus
Labes mentis dilue.

3 b. Pater, verbum, caritas,
Qui tres una quidditas,
Trinum panem tribue.

4 a. Tria sata similae
Pectus intra fragile
Zyma sancto confice.

4 b. Sitiunt triclinia,
Vinum fundit hydria
Trimetra pro latice.

5 a. Patris, nati, spiritus,
Simpli boni funditus,
Est aenigma radius:

5 b. Pater ut vis radii,
Splendor instar filii,
Calor amor medius.

6 a. Ergo, lux trishagia,
Tres una substantia,
Praesta plebi miserae,

6 b. Pater aegris, genitus
Caecis, maestis spiritus,
Opem uno munere.

7. Unica lux trina,
tibi respice corda supina

Oration. ms. Anglicum saec. 14/15. Cod. Londinen. Reg 7 A VI. — Melodie: Wahrscheinlich „Veni sancte spiritus“, erweitert und mit angehängtem Hexameter, von dem es zweifelhaft erscheint, ob er nicht als spätere Zutat zu streichen ist.

32. De ss. Trinitate.

1. Trinitatem simplicem,
Trinum Deum, non triplicem,
Simplex colat ecclesia.

2 a. Trinitatis in creatis
Interlucent
rebus vestigia.
Mens in Deum
consurgat sobria;

2 b. Genitoris et geniti
Spiritusque
paracliti gratia
Nobis sacra
revelet mysteria.

3 a. Tres personae sunt, et plura,
Quae personas
distinguunt, vocabula;

3 b. Tres idem sunt in natura,
Quod una, nec
tribus minor singula.

4a. Trium posse,
scire, velle paria;

4b. In personis
tribus est distantia.

5. Sit par reverentia
Tribus et uni gloria.

Miss. ms. Eboracense saec. 15. Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. B 3. 4. A. — Collect. ms. Victorinum saec. 15. Cod. Parisin. 14872. B. — 1, 3 Supplex B, offenbar Korrektur. — 2a, 1 Trinitatis reverentia A. — 3a, 3 distinguunt mysteria B. — Nachdem Gautier diese Prosa zuerst unter dem Namen Adams von St. Victor publiziert (I, p. 137 sq.), bezeichnet er in den späteren Auflagen diese Attribution mit Recht als falsch.

33. De Corpore Christi.

1a. Salve, caro Christi Iesu,
Pulchra visu, dulcis esu,
Firmamentum fidei.

1b. Tu Mariae carne nata,
Mundi salus praeoptata,
Flos ventris virginei.

2a. Lac a matre suscepisti,
Dum in foeno iacuisti
Coram animalibus.

2b. Nobis facis dulce forum
Reddens panem angelorum
Pro foeno credentibus.

3a. Ara crucis immolata,
Nostra tulisti peccata
Pandens vitae ianuam.

3b. Manna pavit Israelem,
Sed nunc pascis tu fidelem
Ad vitam perpetuam.

4a. Pascha novum celebratur,
Agnus Dei dum assatur
Pro salute saeculi.

4b. Huc ad mensam convenite,
Epulandi cibo vitae,
O fideles populi.

5a. Caro Christi o sacrata,
Forma panis occultata,
Tu nostrum viaticum,

5b. Praesta nobis robur mentis
Et devictis temptamentis
Duc ad regnum caelicum.

6a. Sanguis Christi, qui lavisti
Et a culpis redemisti
Nos ab hostis manibus,

6b. Fac nos in te consolari
Et tuorum sociari
Sanctorum agminibus.

Appendix ms. saec. 15/16. Miss. Aboensis imp. Lubecae 1488. — Dieses war nach Klemming II, p. 70 sq. die Quelle im Exemplar des genannten Missale auf der Kgl. Bibliothek zu Stockholm. Jetzt ist der handschriftliche Nachtrag nicht mehr vorhanden, und in Stockholm liefs sich nicht ermitteln, wohin er gekommen ist. — 1b, 2 bei Klemming: Munde.

34. In Dedicatione Ecclesiae.

1. Pretiosa dies,
veneranda

2a. Nimisque collaudanda,
patri summoque
excelso consecrata,

2b. Quem resonant organa
simulque cuncta
omni cum symphonia.

3a. Mens humana
sensusque Deo nostro
namque sunt accepta,

3b. Per haec festa
dicata ex huiusque
saxibus exstructa.

4 a. Aedificata est enim
structura
haec aula perfecta;

4 b. Claritas perpetua hinc
refulget
per cuncta saecula.

5 a. Ergo petimus,
Suscipe, laus
angelorum, laudum
carmina laeta
ac nova,

5 b. Celsa gloria,
Prece, voto
supplici nostra quae
mittit caterva
plurima.

6 a. Clangunt boantes carmina
angelica
Deo concrepantes
milia

6 b. Incessanter clamantia,
ardentesque
Deo propinquantes
ad throna.

7 a. Et archangeli te collaudant
incendentesque nunc adorant
vestigia;

7 b. Cherubim quoque ac Seraphim,
quanto intuentur plus, magis
inflammantur.

8 a. Regum regi
voce simul proclamant in
aeterna patria:

8 b. Deus noster,
caelorum Iesus salvator,
qui cum patre manet.

9 a. Plebsque [haec] nonnulla
Te collaudans adorat,
sancte rex, in hac aula.
Pia nam corda

9 b. Ad te clamantia,
Et dona per saecula,
sancta tabernacula,
Laude condigna.

10 a. Hodie voce
assidua
precamur te, Domine
Christe rex, supplices,

10 b. Ut largiaris
nobis magna
in aeterna gloria
regna perpetua.

11 a. Clemens,
gloriosus rex, petimus,
ut miserearis nobis,
conditorque mundi;

11 b. Cumque
veneris ultimum diem,
collocare digneris nos
ad tuam dexteram.

12. Fac nos gaudere tecum
in aeterna caeli regna.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux, l. c., p. 141 sq. — 2 b, 1 resonat. — 2 b, 3 omnia symphonia. — 3 a, 3 iamque sunt. — 3 b, 2 iam dicata. — 3 b, 3 saxibus erscheint verdächtig: ob verlesen? — 5 b, 3 nostraque. — 6 b, 1 Clamantia Deo incessanter ard. — 6 b, 3 a throno. — 7 b, 2 intuent te plus. — 9 b, 4 Laudes. — 10 a, 1 sq. voces assidue. — 10 b, 1 Ut misereris (cfr. 11 a, 3). — 10 b, 2 sq. magna steht hinter gloria. — 11 a, 3 nos. — 11 b, 3 dignes nos. — Melodie sichtlich jene von „Castrorum proles“ (Anal. VII, Nr. 226), nämlich „Adorabo maior“, die somit für die Klauselnabteilung von Nutzen war.

35. Dominicis Diebus.

1 a. Profitentes unitatem
Veneremur trinitatem
Pari reverentia.

1 b. Adoremus ascendentem
Christum, caelo venientem,
Plenum omni gratia.

2 a. Dies festa celebratur,
Dominica vocitatur
Pro magno mysterio,

2 b. Quoniam sanctificatur
Dies ista et dicatur
Christo, Dei filio.

3 a. Ipsa dominica die
Christus filius Mariae
Natus esse monstratur;

3 b. Ipsa dominica die
A morte plenus gloriae
Surrexisse creditur.

4 a. Advenit ignis divinus,
Quem flamma non lucens minus
In linguarum specie,

4 b. Spiritus sanctus Dominus,
Septiforme suum munus
Suis dedit hodie.

5 a. Prima luce mundum fecit
Vetustumque renovavit,
Ut nova sint omnia;

5 b. Prima die lux effulsit,
Christus nos illuminavit
Veniens in propria.

6 a. In scripturis figuratur
Dies ista et signatur
In sabbati requie;

6 b. Servitutis prohibetur
Opus, ut Deus oretur,
Praeceptorum serie.

7 a. Fidelibus contemplari,
Orare et revereri
Sanctam eucharistiam

7 b. Praecipitur, praedicari
Verbum Dei et audiri
Ad divinam gloriam.

8 a. Renascamur cum nascente
Christo baptismi virtute
Ut nova creatura;

8 b. Resurgamus morte culpae,
Quia mors est Christi morte
Absorpta victoria.

9 a. Et in fide gloriemur
Et in una modulemur
Fidei constantia:

9 b. Trinitati praesentemur,
Unitati sociemur,
Cui laus et gloria.

Miss. Monasteriense imp. Coloniae 1489. A. — Miss. Fontisebraldense imp. Parisiis 1606. B. — Der Anfang sagt zur Genüge, welche Sequenz Adams von St. Victor als Vorlage diente.

36. Die Dominica.

1. Pange Deo debitum,
lingua,
modulando plectrum;

2 a. Tolle sonos in aera,
imple sinus a lacrimis.

2 b. Sancta manus igitur nos
meditata effigiem

3 a. Pressit nobis suam;
flavit et indidit
ruri animam;

3 b. Sursum caput tulit,
vultum ut cogitet
semper Domini;

4 a. Tradit amoena loca.
Corruit
aspidis ingenio;

4 b. Mox actus in foveam
asperis,
heu, miser illiditur.

5 a. O facinus,
vitae, proh dolor,
memoriam
Quod aspirare
non sinis neque
fletibus expiare
nefas, heu, miserum!

5 b. Artis ligata
serpentis spiris,
mens misera,
Umbra volveris
ibi horrida
nunc, cupido profudit
quo saeva animi.

6 a. Dira sorbes venena,
sentis vulnera,
quae male nutricas,
misera,

6 b. Facis caeco lumine
fusa nebulis
expers dulcibus, mens
misera.

7 a. Repit virus pectore,
sensu captus emoreris,
cinis redis ad funera,
heu, perstringeris
in tartara.

7 b. Tantis potens doluit
factor tui calumniis,
venit, solvit a vinculis
bonos, respires
ad gratiam.

8 a. Siccat iam oculos;
facescat et pudor taeter,
vera sustineas
gaudia.

8 b. Flecte hinc faciem;
imaginem auri primam,
dulcem repetito
patriam,

9 a. Plasmator,
durare perennem
quam concedas;
lux sis nobis, meritum.

9 b. Tu solus
exstas trinus, unus;
te voce, te
corde, rex, laudamus

10. In saecula.

Collectan. ms. Emmeramense saec. 9. Clm. Monacen. 14843. — 2a, 1 in fehlt. — 2b, 1 manum. — 5b, 5 sq. nunc horrida cupido quo profudit. — 6b, 1 Faces. — 8a, 2 sq. pudor te tervera. — Überschrift fehlt.

37. Die Dominica.

1. Semper regnans, patris sinu
residens, par gloriae,

2a. Secum volvit,
mortis subditum iure
hominem alto solvat
gemitu,

2b. Pius sator
instauraret facturam,
finxerat quamque sibi
similem.

3a. Includitur
utero virgineo

3b. Manens idem
in patre principium.

4a. Membra cutis obtegit,
fibrae ligant
et sacros artus, sicque
funditur infans Deus
praesaepio;

4b. Nostra pertulit purus
a crimine
ipse pius Dominus,
servos ut reduceret
ad patriam.

5. Tendit brachia,
robora proprio

6a. Lustrat cruore;
dedit nobis poena sua
bonus veniam.

6b. Praedo, dum cupis
ius in proprium captare,
[ipse] stringeris!

7a. Tum inde tumulo
subrigitur; latus

7b. Nudat; panes suis
manibus praebuit.

8a. Tractant visibus felices
discipuli

8b. Membra, tenent ante nota
rediviva.

9a. Dapes sumit ore
vera caro;

9b. Monstrat, quid stet nobis
post veniam.

10. Fundit spiritum
facie exhalans,

11a. Lutum qui prius
vivificarat,

11b. Edocens ipsum
se esse Deum.

12a. Post coram beatis
alta petit,
evectus [caeli] regio
potens solio

12b. Et dextera patris
sedens regit
celsa imaque, pariter
sermons vania.

13a. Promissum mittens apostolis
spiritum paraclitum
pectora
reddit ferventia,

13b. Divisas linguas discipulis
ministrans, quibus unus
docetur
personisque trinus

14. Deus in saecula.

Collectan. ms. Emmeramense saec. 9. Clm. Monacen. 14843. — 6b, 2 ius improperium. — Die Strophen 7 u. 11 sind in der Hs. nicht in je 2 Clauseln zerlegt. — 7b, 1 passis et suis; gemeint ist wohl die Brodbrechung bei den Jüngern von Emaus. — 8b, 1 sq. notare divina. — 9b, 2 post ist in der Hs. kaum lesbar, daher unsicher. — Str. 10 korrespondiert mit Str. 5. — 13b, 3 sq. ist in der Hs. mit Klausel 14 als selbständige Strophe vereinigt. — 13b, 4 que fehlt. — Beim hohen Alter dieser und der vorhergehenden Sequenz wäre es von höchstem Interesse, auch die Melodie zu besitzen.

II.

DE BEATA.

---

38. In Conceptione Beatae MV.

1 a. Gaude, virgo singularis,
Tu, quae sola generaris
Omni carens vitio;

1 b. Alma stirpe Davidica,
Tua datur mirifica
Et sancta conceptio.

2 a. Non tetigit nec te laesit
Adae lapsus, qui cohaesit
Omnes foedans ceteris.

2 b. Ad esse te qui vocavit,
Et a faece praeservavit
Signo novi foederis.

3 a. Quam non vincit malitia,
Tua praeit initia,
O virgo mundissima,

3 b. Gratia Dei cunctis potior,
In instanti qua primo clarior
Es, stella clarissima.

4 a. Nondum erat mundus iste,
Cum hanc placet tibi, Christe,
In matrem eligere,

4 b. Lapsu, quo mundus ruit,
Quam laedi non decuit
Nec te sic neglegere.

5 a. Decens erat, ut fulgeret
Prae cunctis, munda niteret
A Deo paulo minus;

5 b. Eius est nam vera mater,
Cuius est et ipse pater,
Filius et dominus.

6 a. Nec minus sanctificatur,
Per Christum dum praeservatur
Redempta perfectius,

6 b. Ut a cunctis discernatur
Virgo, per quam nobis datur
Homo, Dei filius.

7 a. En, Baptista nondum natus
Creditur sanctificatus
Et lotus a sordibus;

7 b. Maria nunquam sorduit,
Micat semper et micuit
Clarior sideribus.

8 a. Ambo gaudent Dei donis,
Sed vide, paris sermonis
Quanta sit distantia:

8 b. Ille cadit et levatur,
Haec, ne cadat, praeservatur
Nati providentia.

9 a. Hac Aman in eculeo,
Quod praeparat Mardochaeo,
Ipsemet iugulatur;

9 b. Et Esther, tunc abscondita,
Saevae legi non subdita
Per regem declaratur.

10 a. Sed non desunt insultantes,
Hoc donum tibi negantes,
Instar picae garrientes,
Virgo, plena gratia;

10 b. Pica veste variata
Ab uranicis prostrata
Nescit, imis occupata,
Quae sit Dei potentia.

11a. Conciperis per quam recta,
Dei mater praeelecta,
Quae et nunquam non dilecta,
Sed semper carissima.

11b. Madian sic profugatur,
Stilla vellus irrigatur,
Sterilis inde laetatur
Anna fecundissima.

12a. Hoc Gedeon contemplatur,
Supra petram dum libatur
Ius carnium et crematur
Tactu virgae caelicae.

12b. Sic olim multifarie
Figuraris et varie
Praeservata a carie
Peccati mirifice.

13a. O Maria, sic praelata
Cunctis, semper Deo grata,
Per te donantur peccata;
Tu prona sis, invocata,
Nobis te colentibus.

13b. Vitam dirige praesentem
Et infirmam sana mentem
Vim terens hostis instantem,
Duc ad statum triumphantem
Regnis in caelestibus.

Miss. Bituricense imp. Parisiis 1493. A. — Miss. Bituricense imp. Parisiis 1522. B. — 4b, 1 Lapsus AB; Konstruktion: Quam non decuit laedi lapsu, quo etc. — 7a, 2 Credidit A. — 9b, 2 Sive legi A. — 10b, 2 uranice AB. — 10b, 4 Quam A. — 11a, 1 Conceperis AB. — 12a, 3 Nach Misset-Weale (II, p. 150) soll in A stehen „Ius carminum", welche Lesart, offenbar durch ein Versehen, im Text und im Variantenverzeichnis vermerkt ist; ich habe keine solche Lesart notiert. Jedenfalls ist „ius carnium" das einzig Richtige, wozu man vergleiche: „Et [Gedeon] ius carnium mittens in ollam tulit omnia sub quercu etc." (Lib. Iud. VI, 19 sqq.). — 13a, 1 praeclara AB. — 13b, 2 sanes A. — Melodie wohl: Lauda Sion.

39. In Conceptione BMV.

1a. Gaude, caelum, et laetare,
Psalle terra, plaude mare,
Deum laudent omnia;

1b. Nam creator creaturae
Ab antiquo pacis fure
Vult auferre spolia.

2a. Ad Ioachim hic fidelem
Et ad Annam Gabrielem
Summum misit nuntium;

2b. Erant enim ambo iusti,
Continentes et robusti
Contra quodque vitium.

3a. Quibus sui visione
Perterritis hoc sermone
Contulit solacium:

3b. Vestras preces, vestrum votum
Deus novit, nunc amotum
Est vestrum opprobrium.

4a. Vos, cum sitis infecundi,
Laeti sitis et iucundi;
Invenistis gratiam.

4b. Non fraudati vestrae spei
Cum timore sancto Dei
Vos gignetis filiam.

5a. In utero suae matris
Illa sancto Dei patris
Spiritu replebitur;

5b. In ventre sanctificata
Statim, cum haec erit nata,
Maria vocabitur.

6a. Pare carens in exemplo
Die nocte Dei templo
Mancipata serviet;

6b. Hauriendo caeli rorem
Iesum, mundi salvatorem,
Ipsa virgo pariet.

7 a. Nunc accendit omnem sexum
Gaudiorum per amplexum
Mariae conceptio;

7 b. Quae a Deo praeelecta
Christi mater est effecta
Tali vaticinio.

8 a. Ergo matrem salvatoris
Fides cordis et vox oris
Exaltet in iubilo;

8 b. Per quam Christus nos [absolvat
A peccatis, ne] involvat
In poenarum nubilo,

9. Sed perenni
perfruamur gaudio.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense impr. Rotomagi 1523. B. — 7 b, 3 Tibi A.

40. In Conceptione BMV.

1. Mater regis summi,
Dei filia,
hodie Maria
mire concepta.

2 a. Ave, porta clausa,
ex stirpe David
et radice Iesse
egressa,
contra naturalem
decursum parta.

2 b. Tu vellus Gedeonis,
Samsonis robur,
decus Absalonis,
praecellis
in modum totum,
quod capit orbis.

3 a. Haec nubes lenis,
super quam
scandens Dominus Aegyptum
est ingressus,
ut commoverentur
idola a facie eius.

3 b. Eva oboedivit
serpenti,
cuius caput contrivit virga
haec Aaron,
arida quae florem
genuit teste propheta.

4 a. Ut virgula fumi
per desertum ascendit
ex murrae et turis
aromatibus
ac universi pulveris
pigmentarii.

4 b. Stella maris, hortus
conclusus, quam Dominus
ab aeterno possedit
et ex antiquis,
antequam terra fieret,
ordinavit.

5 a. Historia probat
Anglicana, quod festum istud
conceptionis
miraculose est iussum
celebrari
sexto Idus mensis Decembris,
ut, qui praecepit
honorare parentes, suam pro
toto honoraret matrem.

5 b. Uirtutum cuius odor
aromata super omnia,
virgo Maria,
in et ante et post partum
inviolata
permansisti; sic, ut te
figuraret typo,
rubus quondam apparens Moysi
permanserat incombustus.

6 a. Malum Dominus
per te convertit
in Israel
atque omne auferens
stannum excoxit
ad purum, scoriam omnem
et primae parentis
compurgavit rubiginem,

6 b. Mundus qua vere
totus nigratus
fuit, tua
conceptione sancta,
quae omni caret
originalis maculae
ruga; quod determinat
synodus Basileae sacra.

7 a. Eia, nos,
advocata nostra,
exaudi clementer;

7 b. Labem
peccati quod tollat,
natum ora frequenter,

8. Lumbosque praecingat
amore tuae conceptionis
ac suae passionis merito
nobis misereri
dignetur miseris.

Grad. ms. Murense anni 1532. Cod. Aargovien. M 5 fol. m. — Melodie: Ave praeclara, aber etwas frei gehandhabt und ohne Beachtung der Klauseln-Einschnitte; nur Strophe und Gegenstrophe sind stets gleich in der Silbenzahl. — Strophe 8 der Stammsequenz ist unterdrückt, vielleicht mit Rücksicht auf das Akrostichon: **Matheus Hummell**. — Vgl. Roman. Forsch. IV, S. 498 f., woselbst Werner diese Sequenz mitteilt aus „Missale aus Muri in Aarau (K. 5). Eingetragen mit den Noten im Jahre 1535". Sein Text differiert nur: 6 b, 1 sq. Mundus **quae** totus **ingratus** fuit tua conceptione.

41. In Conceptione BMV.

1 a. Die, qua concepta
Beata Maria,
In alvo recepta,
Magna laetitia
Tantae originis.

1 b. Accurrant maiores,
Accedant infantes,
Veniant minores
Simul et lactantes
Ad laudem virginis.

2 a. Quot terrae gramina,
Quot caeli sidera,
Arborum germina,
Tot tua munera.
Quot sunt campi flores.

2 b. Tot sunt tuae laudes,
Quot vox nequit fari,
Tot tu caelis gaudes,
Quot pisces in mari,
Quot pardis colores.

3 a. De radice Iesse
Ut rosa de spinis
Virga cepit esse,
De fructu germinis
Natura miratur.

3 b. Virgo cum pudore
Casto concipitur.
Cristallus calore
Solis non solvitur,
Virtute probatur.

4 a. Vellus Gedeonis
Caeli trahens rorem,
Templum Salomonis
Dans cunctis decorem,
Consurgens aurora,

4 b. Conceptura prolem
Nova genitura,
Novum stella solem
Fructum paritura
Est virgo decora.

5 a. Nisi concepturam
Propheta vidisset,
Nunquam parituram
Virginem dixisset
Circumdando virum.

5 b. Rubus, hortus, porta
Et abscissus lapis,
Per quam lux est orta;
Non, quod dico, capis,
Quod est cunctis mirum.

6 a. Est rex Assuerus
Et Hester Iudaea
Iudaeis severus
Et Iudith Hebraea,
Hostem iugulavit;

6 b. Pulchra Sunamitis,
Quae David servivit,
Illa Rahel mitis,
Quae caput contrivit
Et fortem prostravit.

7 a. Generat puella
Suum genitorem,
Iacob micans stella,
Portans portitorem,
A quo portabatur.

7 b. Per hunc factus mundus,
Quem lactat ubere,
Leve portat pondus,
Ut in itinere
Virginis monstratur.

8 a. Rege nostram navem,
Stella matutina,
Da portum suavem,
Ne nox vespertina
Obruat procellis;

8 b. Detur securitas,
Ubi laus perennis,
Assit felicitas
Et dies sollennis
Permanens in caelis.

Sequent. ms. Adami Ravennatensis anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 1 a, 1 Dies. — 2 b, 2 Quod nec lingua. — 2 b, 3 Tantum caelis. — 5 b, 4 Si quae dico. — Der Reim in 7 b, 1 u. 7 b, 3 dürfte die französische Provenienz bestätigen.

42. De Nativitate BMV.

1 a. Nascitur aurora
splendiflua

1 b. Crocoque rubenti
simillima.

2 a. Atra fatiscit umbra,
evanescunt phantasmata,

2 b. Alta nitescunt aethra,
pictura cedit astrea.

3 a. Solis aeterni, duodecupla
radiat unde iustitia,

3 b. Ista meretur mira gratia
fieri parens et baiula.

4 a. Nascitur flos odoris
specie nivea
in campo dumoso,
quem nescit agricola;

4 b. Deifici origo
lilii carnea,
quod semper humecta
diligit convallia.

5 a. Nascitur et coccinea
Davidici
stemmatis linea,
super lunam nitida
superque solem filia.

5 b. Consone modulantia
nunc creata
iubilent omnia
sua nata domina,
sibi progressa gloria.

6 a. Ubera
iam prominula,

6 b. Genae ut
mala punica,

7 a. Fons ut Esebon lumina,

7 b. Collum turris ut aurea,

7 c. Crines gens ut caprigena.

8 a. Filiae Sion,
adulescentula
turmula.

8 b. Sumite rosas,
violas, lilia,
amoma;

9 a. Cingite circum
nascentis cunabula,

9 b. Blande cantate
canticorum cantica.

10 a. Basilissam decent
epithalamia;

10 b. Quam thalami lavit
proles deifica,

11 a. Quae sua dans terrris
charismata

11 b. Hominem revexit
ad sidera.

12 a. Ad quae tu scala facta,
virgo Maria,

12 b. Mundans a sorde cuncta
porta nos, pia.

Grad. ms. Ratisbonense saec. 12. Clm. Monacen. 13125. — Alle Initialen fehlen; ebenso die Neumen. — 1 a, 1 Nasci, dann eine kleine Lücke. — 7 b, 1 aura. — 8 b, 3 amomum. — 11 b, 1 vexit.

43. In Praesentatione BMV.

1 a. Stella, sole clarior,
Virgo, sanctis sanctior,
Templo praesentatur.

1 b. Templum cum sacerdotibus,
Levitis, magistratibus
Advenae gratulatur.

2 a. Accipitur tenera,
Templi solvat onera
Uno lustro solo.

2 b. Nympha parens iussibus
Dat operam vestibus,
Fila net in colo.

3 a. Illustratur neumate
Ab aeterno stigmate
Dei praesignata;

3 b. Sola gradus graditur
Fani, bene creditur
Vi dei donata.

4 a. Lucens plena virtutibus,
Sublimior sublimibus,
Cunctis veneranda.

4 b. Aaron genus successisti,
Mox futura mater Christi
Mundo revelanda.

5 a. Uideat [hanc] omnis homo,
Se conclusit suo throno
Auro, gemmis condito.

5 b. Summum videamus patrem
Et te veneremur matrem,
Fac, cum unigenito.

Cod. ms. Iagellonic. 2195. saec. 15. — Überschrift: „Sequentia de Praesentatione BMV. — 1 b, 3 Enax (!) gratulatur. — 2 a, 2 Templi ut. — 3 a, 1 Lucens plena, und 4 a, 1 Illustratur; beide waren umzustellen wegen des Akrostichons. — 4 b, 2 futuram Christi. — 5 a, 1 Gaudeat. — 5 b, 1 ut patrem. — 5 b, 2 veneramur. — Akrostichon: Stanislaus, wohl Name des Verfassers.

44. In Annuntiatione BMV.

1. Angelo annuntiante

2a. Alma benedicta
concepit Dominum,

2b. Electum filium
genuit hominem.

3a. Illuminata karitate
lucerna maris nobis
ostendit portum
quietum regni salutis.

3b. Talis virgo xristianorum
yonica zelatrix
et est concordans
datrix, regina virtutis.

4a. Cuius unigenitus
desolatis in tenebris
et nobis lucem ac pacem
perpetuam procuravit.

4b. Maria genetrix sit
pia consolatrix nostra,
ut filius eius Christus
nos dirigat, qui salvavit.

Miss. ms. Hildesiense saec. 13. Cod. Capit. Treviren. 153. add. saec. 14. — „Item sequentia de BVM secundum alphabetum." — 3b, 3 sq. concordatrix. — 4b, 1 sit steht nach nostra (4b, 2). — Vgl. die Sequenz Altissimus adiutor" (oben, Nr. 12).

45. In Annuntiatione BMV.

1a. Volens Deus hominem
Liberare perditum
Praemisit ad virginem
Gabrielem inclitum.

1b. Angelus, qui mittitur,
Cum splendore luminis
Thalamum ingreditur
Speciosae virginis.

2a. „Ave", inquit, „gratia
Plena, tecum Dominus";
Virgo simplex et pia
Est turbata protinus

2b. Maria, ne timeas,
Electa prae omnibus.
Benedicta gaudeas
Tu in mulieribus.

3a. Sanctus in te spiritus,
De quo tu concipies,
Condescendet caelitus,
Atque virgo paries.

3b. Tu Deum et hominem
Habebis in filium,
In cuius originem
Mors perdet imperium.

4a. Hic Iesus vocabitur
Filius altissimi,
Regnum illi dabitur
David fidelissimi.

4b. In Iacob familia
Regnabit sublimiter,
Cuius regni gloria
Stabit aeternaliter.

5a. Huic virgo adfamini
Respondit humiliter:
Ancilla sum Domini,
Sic sit et non aliter.

5b. Mox Deus ingreditur
In ipsam feliciter,
Et praegnans efficitur
Virgo mirabiliter.

6a. Ave, clausum unicae
Deitatis ostium.
Trinitatis deicae
Thronus et triclinium.

6b. Ave, per quam saeculo
Pax venit et gaudium;
Cuncta tibi sedulo
Faciant inclinium.

7 a. Per aurem concipiens
Veri solis radium
Nihil mali sentiens
Paris, virgo, filium.

7 b. Natum in praesaepio
Ponis animalium,
Qui caret principio,
Creatorem omnium.

8 a. Audi, mater Domini,
De caelorum apice,
Huic astantes carmini
Miserando respice.

8 b. Imperatrix gloriae,
Nos a malis eripe,
Fons misericordiae
Ave nostrum suscipe.

9. Ave, ave, ave.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. B. — 2 a, 2 Dominus tecum AB. — 7 a, 2 Viri A.

46. In Annuntiatione BMV.

1 a. Rex caeli et terrae
Nolens ultra ferre
Mittit ad virginem
Per fortitudinem
Spem, vitam hominum.

1 b. Haec salutatio,
Vera perfectio.
Saluti congruit,
Dum virgo protulit
Caelestem Dominum.

2 a. Mutavit naturam
Caelestis arbiter,
Humanam figuram
Adiunxit pariter
Suae deitati.

2 b. Salvavit facturam
Natus viriliter,
Omnem nocituram
Fugavit fortiter
Reddens sanitati.

3 a. Fortis prosiliens
Ex membris virginis,
Carnem conficiens
Miseri hominis,
Factor gloriosus;

3 b. Votum abiciens
Tenoris veteris,
Normam conficiens
Novis ex literis,
Forma speciosus.

4 a. Dum *Ave* protulit
Angelus virgini,
Hoc fetum detulit
Matri et virgini
Casto in gremio.

4 b. Attende, pudica.
Audi, mirifica.
Verba angelica,
Te virtus caelica
Umbrat in utero.

5 a. Placet haec unio
Flori virgineo,
Rosa cum lilio
Gaudet de filio
Regnante in solio.

5 b. Erunt solacia
In caeli patria,
Tolluntur vitia
Per mundi spatia.
Nam datur gratia.

6. Ubi trinus regnas
Et solus gubernas,
Ibi constituas
Miserans animas
In caeli palatio.

Cant. ms. Pragense saec. 15. (et 16). Cod. Pragen. VI C 20 a. A. — Grad. ms. Pragense saec. 15. Cod. Mus. Bohem. XII A 23. B. — Cant. ms. Bohemicum anni 1512. Cod. Mus. Bohem. XIII A 2. C. — Grad. ms. Pragense saec. 16. Cod. Pragen. VII A 13. D. — Cant. ms. Vissegradense saec. 15. Cod. Capit. Vissegraden. V C c η. E. — 2a, 5 Sua ACDE; deitate CE. — 2b, 1 factam E. — 3a, 4 sq. u. 3b, 4 sq. umgestellt B. — 3b, 1 Totum BC. — 3b, 2 Teneri A—E. — 3b, 4 Novi ADE; ex luminis ACDE. — 4a, 3 Hoc totum B. — 4a, 5 Casta BC, Castam AE; in utero BD. — 4b, 5 Obumbrat ABCD. — Nach 5a, 1 Caelesti Domino B. — 5a, 2 Flore B. — 5a, 5 fehlt B. — 5b, 1 Fiunt B. — 5b, 3 vincula ACDE. — 6, 4 Miseras BDE. — 6, 5 Omni bono repleas B. — Melodie: Mittit ad virginem.

47. In Annuntiatione BMV.

1a. Rex caeli et terrae,
Volens redimere
A morte hominem,
Mittit ad virginem
Caelestem nuntium,

1b. Quam laetus visitat
Blandeque salutat:
„Ave“, inquit, „plena
Gratia divina,
Paries filium“.

2a. Expavit virgo ad
sermonem angeli;
„Quo“, inquiens „pacto
id potest fieri,
Cum virum non novi?“

2b. „Ne timeas“, inquit
angelus virgini,
„Obumbrabit tibi
virtus altissimi,
Gignes natum Dei“.

3a. Assensit verbis an-
gelicis nymphula,
Statimque concepit
abs viri copula
Mundi redemptorem,

3b. Quem novem mensibus
utero baiulat,
Natumque suo sa-
cro ubere lactat,
Nata genitorem.

4a. Natus e virgine
abs viri semine
Fortiter pugnavit,
hostem superavit
Eiusque spolia,

4b. Quae dudum inferi
claustris detinuit,
Christus e faucibus
eius eripuit
Virtute propria.

5a. Gratias redempti
agamus Domino,
Quod sumus erepti
iugo durissimo
Dirae servitutis,

5b. Rursum ne subdamur
hosti acerrimo
Peccatique manci-
pio miserrimo,
Sed viribus totis

6 a. Resistendo carnis
concupiscentiis,
Cuncti insistamus
operibus piis
Cum Dei gratia,

6 b. Ut post huius finem
vitae perenniter
Sanctorum gloria
fruamur dulciter
In caeli patria.

Grad. ms. Pragense saec. 16. Cod. Pragen. VII A 13. A. — Collect. ms. Bohemicum saec. 16. Cod. Vindobonen. 11857. B. — 2 b, 3 te B. — 3 b, 3 sq. Natumque suoque ubere B. — 4 a, 2 absque B. — 4 a, 3 oppugnat B. — 5 a, 1 Rursus ne dedamur B. — Melodie: Mittit ad virginem.

48. In Annuntiatione BMV.

1 a. Rex regum, Dominus,
Cui nomen Deus,
In caelo residens
Et terram intuens,
Amore hominis

1 b. Mox legat praevium
Fortem archangelum;
„I", inquit, „propera,
Hospitium para
In domo virginis".

2 a. Abit sumpto *Avé*
Fidelis baiulus,
Init in conclave,
Virgini protinus
Astat clauso ostio.

2 b. Rite salutat hic
Hanc: „Ave, gratia
Plena, Dominus sit
Tecum". O quam pia
Est haec salutatio!

3 a. Illa hinc obstupet,
Animo revolvit,
Quisnam hanc salutet,
Miratur et huic
Salutationi.

3 b. Angelus ad eam:
„Maria, ne pave,
Obtines gratiam
Regis summi, cave
Tantum dissentioni;

4 a. „Sed verba suscipe,
Filium concipe,
Regem angelorum,
Et pari Deum deorum,
Nomen cui impones Iesus."

4 b. Virgo: „Sum ignota,
Sint qualiter ista".
„Pneuma aget sacrum,
Nascatur ut ex te sanctum",
Mariae refert sic angelus.

5 a. Illi illa credit:
„En, iam regis sum ancilla";
Concipit mox, parit
Filium; [matre] in illa
Permanet
illaesa virginitas.

5 b. Sic fit verbum caro,
Deus homo efficitur,
Fit terra de caelo,
Pater de nata gignitur.
Estne haec
inaudita novitas?

6 a. Adam caelum claudit
Eva cum suasu daemonis;
Illud hoc aperit
Ave cum partu virginis.
Illuc non ibis,
ni lotus credideris.

6 b. Laus est patri Deo
Illuc congaudenti illi,
Laus pneumati sacro,
Laus Iesu, honor virgini,
Sit hominibus
pax bonis hic in terris.

7. Beatus est hic, in caelo
qui semper decantat *Amen.*

Cantion. ms. Pragense saec. 15. [et 16]. Cod. Pragen. VI C 20 a. — 2 b, 2 Hac. — 3 a, 1 Illa huc. — 5 a, 5 Permanens. — 6 a, 5 Illuc si ibis. — 6 b, 2 congaudete illa (gegen den Reim). — 6 b, 6 bona. — Vorlage ist „Mittit ad virginem", aber in freier Bearbeitung des Versmafses.

49. In Annuntiatione BMV.

1. Maria, Iesu Christo
multum dilecta virgo,

2 a. Quam sibi in matrem
elegit,

2 b. Divo spiramine
replevit.

3 a. Quam, dum visitat angelus,
ab arce siderea
legatus,

3 b. Virginem salutans inaudito sermone sic est
adfatus:

4 a. „Ave, Maria, gratia plena,
tecum Dominus,
virgo sacrata;

4 b. En, concipies prolem in utero
et paries
intemerata."

5 a. „Quomodo fiet istud",
ait virgo, „quia
virum non nosco,

5 b. Sed perpetuo casta
manens caelibatum
ducere posco?"

6 a. Respondens Dei nuntius:
„omnis", ait, „hinc
absit timor inordinatus;

6 b. Divo nam flamine absque
viri semine
nascetur ex te Dei natus."

7 a. Dum consensit
illa, natum Dei
concipit huius ancilla.

7 b. Ergo, proles
virginis, succurre,
ne nos mergat procella.

8. O Christe, fili Dei.

Collectan. ms. Bohemicum saec. 16. ex. Cod. Vindobonen. 11857. — 6 b, 1 namque. — 6 b, 2 virili. — Melodie: Iohannes Iesu Christo. — Die Schlufsworte jeder Strophe und Gegenstrophe wahren den Reim.

50. In Visitatione BMV.

1 a. Congaudemus,
Iubilemus
In hac die
Virgini Mariae
Pie [iam] psallendo;

1 b. Quae festina
Post divina
Colloquia
Abiit in via
Turpia spernendo.

2 a. Caelica perpendit,
Montes ascendit
Onerosa,
Morosa,
Formosa,
Hera superna
Humilis ut verna,
Sic se ostendit.

2 b. Veniens de Nazareth
Quaerit Elisabeth,
Salutavit,
Non pavit,
Intravit,
Ut angelica
Virgo cum amica
Dicta firmaret.

3 a. Intrante virgine
Repletur sancto spiramine
Elisabeth cum nato
Grato, nondum nato
Sanctificato.

3 b. Sensit virgineo
Mysterium in utero,
Exclamavit in spiritu,
Ait: Benedicta tu
Cum tuo fructu.

4 a. Se humilians,
Matrem Dei nominans,
Regem latentem
Praesentem
Agnovit;
„Commovit
Caritas“, inquit, „venientem“.

4 b. Ait et „beata,
Quae credidit nuntiata;
Perficientur,
Laetentur
Gavisi,
Collisi
De tuo fructu releventur.

5 a. Hinc infantem
Iubilantem
Hanc ad vocem
Mox velocem
Mirum in modum
Sensit virgo, dum
Ad salutationis verba
Non superba
Responsoria
Cecinebat,
Aiebat,
Inquit haec allocutoria:
Magnificat anima mea Dominum.

5 b. His astemus,
Decantemus
Veri veris
Abrahae filiis
Admirantibus,
Exsultantibus.
Hodie herulus nondum natus
Adoratus
Est a servulo
In concluso,
Obstruso
Ventris materno cubiculo.

6 a. Regina regalis,
Principalis,
Stetit subiugalis,
Cum portavit
Verbum Dei
Ei,
Quae servum genuit;
Luit
Beatum
Evae datum,
Prostratum
Germen relevavit.

6 b. O mira caritas,
Iucunditas,
Summa humilitas,
Qua regina
Cum ancilla
Illa,
Princeps cum milite,
Rite
Laetatur,
Iucundatur,
Visitatur
Ima consobrina!

7a. Clamemus
Unanimiter,
Humiliter:
Maria.

7b. Cantemus
Tam concorditer,
Quam dulciter:
O pia,

8a. Ostende
Nobis filium
Et auxilium
Maestis impende
In mortis hora.

8b. Attende
Laudum cantica;
Veni, amica,
Vultum ostende,
Virgo decora.

9a. Nos in hac vita
Ita
Te laudantes
Visitare,
Ut in extremis
Laborantes
Valeamus attrahi supremis,
Virgo, dignare.

9b. Iesu benigne,
Digne
Matris festa
Stabilire
Laetoque fine
Corda maesta
Recognoscens populi sine
Patriam adire.

Grad. ms. Andecense anni 1497. Clm. Monacen. 4101. — 3b, 4 tu fehlt. — 6a, 7 Quae verbo servum. — 6b, 4 Quae. — 8a, 3 Et fehlt. — 9a, 1 Nos fehlt. — Schema ist „Ave praeclara"; Einleitungs- und Schlufsstrophe der Stammsequenz haben eine Gegenstrophe erhalten. Ein kunstvoller Reim bedingt die Abteilung innerhalb der Klauseln.

51. In Visitatione BMV.

1. Virgo Maria,
Clemens, pia,
Electa
Domini effecta
Summi regis recta.

2a. Missus
Paranymphus
Gabriel fortis
Clausis alvi portis
Dei natum
Refert datum,
Monstrans ex Iesse
Te virgam esse.

2b. Suave
Verbum *Ave*,
Favens, millene
Repetitum tene,
Unisone
Factum ad te
Cordis a choro
Caeli in foro.

3a. Apud te plena
Omnis gratiae habena,
Quam amisit primaeva
Mater mente laeva
In te conclavata.

3b. Hanc reserando
Dominus tecum pausando,
Abundanter dispergens,
Tibi se immergens
Dedit cuncta grata.

4a. En, Deus in te
Homo cum fit repente,
Humilis surgis,
Montana transcurris
Intrando sobrie
Domum Zachariae.

4b. Hinc felicia
Iungunt se tunc oscula;
Uxorem senis,
Dum ibi praevenis,
Praesagam parasti,
Quando salutasti.

5a. Quam magna haec sunt mysteria!
Post tua, virgo, eulogia
Mox Elisabeth
sancta prophetat:
„Hoc unde mihi metat,
Quod mater Dei mei,
Tam sanctae spei,
Ad me veniat sic indignam
Visitare familiam“?

5b. Haec matrem Dei te nominat
Atque benedictam praedicat;
In cubiculo
sola scivisti.
Ab illa quae audisti;
Denique nondum natus
Praecursor datus
Tuo in adventu iubilat,
Venterque obnubilat.

6a. Quis unquam vidit,
Aut quis audivit?
Humana natura
Mirative sua
perdit iura,
Cui Deus pater,
Tu Christi mater
Virgo permanens intacta
Dum es facta.

6b. O felix via,
Virgo Maria,
Quam tunc transmeasti
Praecursoris matrem
cum beasti!
Sacrum pneuma fuit,
Quod ex te pluit
Imbrem gratiae in ipsam
Prophetissam.

7a. Dita nos, Maria,
Cita nos ita dignare
Provide visitare.

7b. Veni iam, Maria,
Veni iam nostrum ad velle,
Noxia quaeque pelle.

8a. Assistrix, o pulcherrima,
Es cunctis saluberrima
Te invocantibus.

8b. Instilla rorem gratiae
In te elapsum placide
Ad te clamantibus.

9. Altissimi tu cara,
Benedictum orans para,
Mortis in hora
Sit nobis absque mora
Refector divus
Fructusque vivus.

Sequent. ms. Praemonstratense saec. 14. in. Cod. Mus. Bohem. XIII A 14. add. saec. 15. A. — Collectan. ms. Altahense anni 1452. Clm. Monacen. 9508. B. Mit Melodie: Ave praeclara. — 5a, 7 Tam fehlt AB. — 6b, 7 fluit B. — 6b, 8 Imbrem caelitus in B. — 7a, 1 Eia nos B. — 7a, 2 Eia nos B. — 8b, 1 Ancilla rorem B. — Melodie: Ave praeclara; ähnlich, mit kunstvollem Reim aufgebaut wie die vorhergehende Sequenz. Hineingewebt sind die Worte des „Ave Maria“.

52. In Visitatione BMV.

1 a. Visitatrix gloriosa,
Potens et imperiosa,
Iesu Christi generosa
Mater atque filia.

1 b. Radix Iesse speciosa,
Virga florens et frondosa,
Quam rigavit copiosa
Deitatis gratia.

2 a. Auster lenis te perflavit
Et perflando fecundavit,
Aquilonem qui fugavit
Sua cum potentia.

2 b. Florem ergo genuisti,
Ex quo fructum protulisti,
Gabrieli dum fuisti
Paranympho credula.

3 a. Elisabeth exclamavit,
Ista dum consideravit,
Ipsam quando visitavit
Tua reverentia.

3 b. Ventre clausus exsultavit,
Motu quoque salutavit
Christum, quem tui gestavit
Uteri munditia.

4 a. O rem miram et novellam!
Venit mundi sol ad stellam,
Adit virgo dum vitellam
Ministrans ut famula.

4 b. Nondum natus iubilizat,
Parens uter prophetizat,
Virgo quoque hinc hymnizat
Deo, a quo omnia.

5 a. Ergo, clemens et benigna
Cunctorumque laude digna,
Tuo nato nos consigna
Pia per suffragia;

5 b. A te semper visitemur,
Maesti quoque consolemur
Et in fine sublevemur
Ad caeli palatia.

Collectan. ms. Altahense anni 1452. Clm. Monacen. 9508. — 2a, 1 levis. — Eine Nachahmung der Sequenz „Imperatrix gloriosa", woraus vieles wörtlich entlehnt ist.

53. In Visitatione BMV.

1 a. O Maria,
Vitae via,
Lux et salus hominum;

1 b. O felicem
Genetricem,
Quae portasti Dominum.

2 a. Tu es prima
Et opima
Spes post tuum filium;

2 b. Tu ens ima
Purgans zyma,
Culpae dans auxilium.

3 a. Scandis Salem
Specialem
Et praegnantem visitas,

3 b. Quae mox credit,
Infans dedit
Deo laudes debitas.

4 a. Tuum natum
Vates vatum,
Clausum clausus sentiit,

4 b. Post velocem
Gressum vocem
Quando tuam audiit.

5 a. Clausus hortus,
Regni portus,
Virgo, quod sis, noscimus,
Dei cella,
Maris stella,
Cuius opem poscimus.

5 b. Arca legis,
Porta regis,
Quam nullus aperuit,
Rubus Sina,
Sine spina
Rosa, quae non marcuit.

6 a. Tua digna
Clarent signa
In fidei patria.

6 b. Hinc implora
Omni hora,
Quod sit una latria.

7 a. Mater Dei,
Ad te rei
Clamant in exsilio,

7 b. Quos absortis
Poenis mortis
Iunge tuo filio.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 5 a, 3 noscius. — Melodie offenbar: O beata beatorum.

54. In Visitatione BMV.

1 a. Salve, virgo gloriosa,
Mater Christi generosa,
Regina caelica.

1 b. Visitasti Elisabeth
De civitate Nazareth,
O stirps Davidica

2 a. Eia, corpore formosa,
Fide magis speciosa,
Tu praeclara genere,

2 b. Maria, quae Deo grata,
Gratiarum decorata
Et virtutum munere.

3 a. Tuo nos itinere
Docuisti mirifice,
Virgo Maria.

3 b. Praebuisti gaudium
Infantique solacium,
Felix et pia.

4 a. O beata, [sine meta]
Quae cum Christo regnas laeta
In caelesti requie,

4 b. In delictis et peccatis
Nostris male perpetratis
Posce dona veniae.

Miss. ms. Lambrechtense anni 1336. Cod. Graecen. 395. add. saec. 15. A. — Miss. ms. Lambrechtense saec. 15. Cod. Graecen. 115. B. — 2 b, 2 Gratia B. — 3 b, 1 Cognatae praebuisti AB. — 3 b, 2 Infante eius A; Infanti eius B. — 4 a, 1 O virgo beata AB. — 4 b, 1 delicto B. — Vgl. die Sequenz gleichen Anfangs auf Assumptio BMV.

55. In Visitatione BMV.

1 a. Praesens dies
refulget celebris,
Quae Mariae
nos precibus crebris
Omnis mali tenebris
Purget et illecebris.

1 b. In hoc mater
gaudet ecclesia,
Laetabunda
figens memoria,
Quod virgo de Nazareth
Visitat Elisabeth.

2a. Gabriele
narrante angelo,
Verbo Dei
concepto de caelo,
Montana christifera
Adiit quam propera.

2b. Iam tunc anus
stat feta sterilis;
Praevenerunt
utraque humilis
Mater se obsequiis
Sacrisque eulogiis.

3a. Elisabeth
prophetans clamitat:
„En, me mei
Domini visitat
Mater; ex hoc puero
Plausus est in utero.

3b. Benedicta
in mulieribus,
Credidisti
sacris relatibus."
Inde psalmum iubilat
Maria *Magnificat*.

4a. Illic mense
trino stat sedula
Fitque nati
praeconis gerula;
En, regina
Sion iuvencula
Ancillatur.

4b. Felix autem
utraque fertilis,
Virgo praegnans,
pariens sterilis,
Quarum fructu
mundus damnabilis
Restauratur.

5a. O Mariae
grata humilitas,
Praecursoris
praecelsa sanctitas,
Grandaevorum
mira fecunditas
Ac dignitas!

5b. Iesu Christe,
via ac veritas,
Qui dignanter
tuos hic visitas,
Iustitiae
duc nos per semitas,
Quo habitas.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalem. C 427. B. — Antiphon. et Grad. ms. Brigittinarum saec. 15. Cod. Hagen. K 65. C. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. D. — 1b, 4 agens memoria A. — 1b, 6 Visitans A. — 2b, 1 anis C. — 3a, 3 En en mei D. — 3b, 3 Credisti A. — 3b, 5 In te C. — 4a, 7 Ancillavit C. — 4b, 2 sterilis A. — Str. 5 fehlt D. — Melodie: Nativitas Mariae Virginis, mit einer Änderung der Schlufsverse in den Strophen 2 u. 3. — Cfr. Klemming II, 161.

56. Infra Octavam Visitationis BMV.

1a. Veni, sancte spiritus,
Et illustra caelitus
Mentis domicilium.

1b. Veni, mater gratiae,
Veni, datrix veniae,
Veni, monstra filium.

2a. Consolatrix inclita,
Veni, vide, visita
Gementem familiam;

2b. In labore proficit
Nec a fructu deficit,
Si non neges gratiam.

3a. O lux absque nebula,
Deus ante saecula
Tuum vult consortium.

3b. Sine tuo radio
Non est spes in stadio,
Quod occurrat bravium.

4 a. Lava cordis vitium,
Ne carnis exitium
Sequatur supplicium.

4 b. Flecte dulcem filium,
Ut nobis auxilium
Mittat in exsilium.

5 a. Da tuis fidelibus
Ad te suspirantibus
Optatum solacium.

5 b. Da virtutis meritum,
Da salutis exitum,
Da perenne gaudium.

Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. — Melodie: Die Pfingstsequenz gleichen Anfanges. — Cfr. Klemming II, 176.

57. De Visitatione BMV.

Per Octavam.

1 a. Vocem dulcem et iucundam
Recolamus, quae fecundam
Piam pandit atque mundam
Matri matrem virginem;

1 b. Per quam matre salutata
Proles gestit, sed cognata
Clamat, laudat admirata
Vocis ad dulcedinem.

2 a. Salve, parens salvatoris,
Quam parenti praecursoris
Dulcem prodit dulcis oris
Dulcis salutatio!

2 b. Salve, huic [quae] dedisti,
Quo laetam domum fecisti,
Cui Iesum ingessisti,
Per quem fit salvatio.

3 a. Salve, virgo benedicta,
Lumine solis amicta,
Nostra purget quae delicta,
Das lucem salubriter,

3 b. Qua purgati visitemur,
Visitati confortemur.
Confortati gratulemur
Et salvemur iugiter.

Oration. ms. S. Caeciliae Coloniensis saec. 15. Cod. Colonien. 1. — Melodie: „Verbum bonum."

58. In Octava Visitationis BVM.

1 a. Te, regina, colimus,
Tibi laudes canimus
Ex affectu cordium,

1 b. Quae es in angustiis
Et in rebus dubiis
Salus et solacium

2 a. O stella praefulgida,
Tu dira certamina
Maris huius reprime;

2 b. Simonis navicula
Filii funicula
Ne scindatur, prohibe.

3 a. Portus navigantium,
Preces supplicantium
Filiorum suscipe.

3 b. Consolare flebiles,
Iuva pusillanimes
Et errantes corrige.

4 a. Quae Deum hominibus
Et ima caelestibus
Iungis, o puerpera,

4 b. Haereses interime,
Scismata tu destrue
Firma patris dextera.

5. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Sarisburiense saec. 15. Cod. Colleg. Omnium Animarum Oxonien. 11. [Ba.]. — 2a, 1 O fehlt.

59. In Purificatione BMV.

1 a. Nunc, Christi familia.
matri ore dic carmina.

2 b. Maria, vitae porta,
caeli via. mundi stella,

2 a. Ave. Maria,
ave, florum
nutritia,
ave, virgo summa;

2 b. Christum baiulas,
Deo sistis
Deum, ut sit
pro nobis hostia.

3 a. Actis pura, purificas
te, lucerna virginea;

3 b. Quid, quaeso, purgas? Macula
nulla a te est contracta.

4 a. Nos, nos purificas
dans nobis, pia,
humilis exempla;

4 b. Offers hic columbas,
columba, facta
Christo sponsa pulchra.

5 a. Quae est haec virgula.
quae scandit sidera,

5 b. Turis fumifera,
odoris gerula?

6 a. Nos infundis tua,
plena gratia,

6 b. Nutris atque portas,
sinu educas.

7 a. Ergo tui servi
damus cantica,

7 b. Nos ut tecum simus
caeli in aula.

8 a. Ibi est vita beata,
ibi sancti
pascuntur iustitia;

8 b. Ibi nulla miseria,
ibi summe
felicia gaudia

9. Ibi nos tecum socia,
mater pia.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collect. Barbieri) s. n. — 1 a, 2 aure. — 4 a, 2 pie. — 8 a, 2 ubi. — Melodie offenbar: Hac clara die turma (Anal. VII, Nr. 101); endet dort jede Klausel auf a, so ist dies hier Regel mit Ausnahmen. — Zu Grunde liegt der Text, wie ihn Misset-Weale (II, Nr. 830) bieten. — Vgl. die Sequenz „Sophistica nunc catervula" (Nr. 223 dieses Bandes).

60. In Purificatione BMV.

1. O quam sancta, quam benigna,
fulget mater salvatoris!

2 a. Laude plena, virgo digna,
archa Noe, Iacob scala,
vasculum pudoris,
Aula redemptoris,
totius fons dulcoris;

2 b. Angelorum [tu] gaudium,
[quae] lactans Dei filium
[es], regem omnium;
Audi, salus gentium
preces supplicantium.

3 a. Ave, virga
Iesse nobilis,

3 b. Super omnes
venerabilis.

4 a. Spes unica,
succurre miseris; inebrians animas
fons es admirabilis,
tuos nunquam deseris.

4 b. O anima,
ex sordibus vitiorum tu hanc Mariam
virginem expostula,
ut sit pro te sedula.

5 a. Exora filium
propitium,
una spes fidelium;

5 b. O genetrix, gaude
in filio;
gaudens ego gaudeo

6. In Domino.

Miss. ms. Novariense (Romano-Franciscanum) anni 1478. Cod. Capit. Novarien. XLI. — Den Text lieferte mir mein Freund Bannister; die Verantwortung für das Arrangement der Strophen und des Textes mufs ich selbst tragen. Beim Fehlen der Melodie bleibt manches fraglich, doch gibt neben anderem die Assonanz einige gute Anhaltspunkte. — Initiale resp. Alinea scheint in der Quelle zu fehlen bei 2 b, 1; 3 b, 1 und 5 a, 1. — 3 a, 2 Iesse virgo nobilis. — 4 a, 5 quae tuos nunquam mori deseris. — 4 b, 2 sordibus vile hanc. — Überschrift „Sequentia", deren Inhalt auf die Praesentatio kaum Bezug nimmt.

61. In Purificatione BMV.

1 a. O beata
theotocos alma,

1 b. Preces nostras
caelo repraesenta.

2 a. Nam in tua
se clausit
viscera salus nostra,

2 b. Cum visitans
advenit
mundum salvare cuncta.

3 a. Verbum Dei patris,
sancto cum pneumate
qui fecit omnia,

3 b. Simeonis senis
ulnis est sublatus.
factus terrigena.

4 a. Qui verbum accepit
a spiritu
sancto, quod mortem
non videret antea,

4 b. Donec videret
Christum Dei,
factum hominem
ex virgine Maria.

5 a. Quod clementer egit
prophetarum
complens vaticinia,

5 b. Unde ceciderat,
ut hominem
referret ad supera.

6 a. Quem laudat caelestis turma
virtutnm in aethra,
Cherubin
Seraphinque caterva.

6 b. Omnis hunc collaudet homo
devote per saecla,
propter quem
mortis dissolvit iura.

7a. Quam beata est regina,
ex qua prodiit
proles deica!
O celsa, o digna
genetrix Christi,
virgo Maria.

7b. Te collaudat beatorum
chorus, (iucunda) agmina
martyrum et confessorum devota
nosque precantes
laudamus una.

8a. Exaudi, stella maris,
mater Dei, oramus
te, nostra

8b. Hodie precamina
ipsaque tuo nato
praesenta.

9a. O bone rex
et gloriose,

9b. Preces nostras
pie suscipe;

10a. Nostra crimina,
petimus, dilue;

10b. A perpetua
nos morte erue,

11a. Ut praecelsae matris
per merita

11b. Cum sanctis laetemur
in gloria.

Miss. Matisconense imp. Lugduni 1532. — 2b. 2 sq. mundum advenit. — Melodie: jene der Sequenz gleichen Anfanges (Anal. VII, Nr. 112.). Str. 7 und 8 differieren stark vom Schema der Stammsequenz.

62. „De Compassione BMV."

1a. Iuxta crucem Domini
Commendata virgini
Virgo mater moritur;

1b. Novo mortis genere
Mentis caesa vulnere
Poenam mortis patitur,

2a. Dum videt in proprio
Crucifigi filio
Carnis suae proprium,

2b. Quem corona spinea,
Sputa, clavi, lancea
Pungunt ad ludibrium.

3a. Cuius carnis vario
Cruoris profluvio
Purpuratur lilium;

3b. Tensa rigent viscera,
Fossa fundunt latera
Salutis remedium.

4a. Inter haec puerpera,
Hinc felix, hinc misera,
Quasi tenens medium

4b. Inter Christi vulnera
Et salutis opera,
Fletu miscet gaudium.

5a. Sic Christo praemittitur,
Cum quo crucifigitur
Cruce mentis intima.

5b. Christum sequens igitur
Regnanti coniungitur
Parte fruens optima;

6. Ad quam nos prece pia
Perducat virgo Maria.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 3b 2 Fessa. — Ausdrücklich bezeichnet als „Prosa".

63. De Compassione Beatae MV.

1 a. Maria, stationalis
Stella, non erratica,

1 b. Iuxta crucem contristaris
De fraude Iudaica.

2 a. Nece nati cruentaris,
Eius plagis vulneraris,
Lancea prophetica;

2 b. Sed, quae morte conturbaris,
Eius vita gratularis
Verba per angelica.

3 a. Ergo piae de Mariae
Planctu corda scindite,

3 b. Cum qua Sion lugent viae
Fixum crucis stipite.

4 a. Vita mundi dum discessit,
Mundus tremit, sol pallescit,
Lapis clamans scinditur;

4 b. Veritas nam in plateis
Ruit, et a pharisaeis
Aequitas deseritur.

5 a. Granum terrae commendatur
Trita cordis palea,

5 b. Et, dum sic multiplicatur,
Adimpletur area.

6 a. Nam infernus spoliatur,
Reus inde liberatur,

6 b. Homo surgit, animatur,
Caelos scandit, exaltatur

7. In paterna gloria.

Oration. ms. S. Petri Salisburgensis saec. 16. Cod. Petrin. a III 20. — 1 a, 1 stationalis gegen den Reim; ob stationaris = stationaria? — Steht unter Sequenzen, wozu auch Inhalt und Form passen.

64. In Assumptione BMV.

1. Haec est sancta

2 a. Sollemnitas cunctis colenda,

2 b. Beatae Mariae dicata.

3 a. Ipsa etenim
ut gaudia

3 b. Consequeretur
caelestia,

4 a. Domini
secuta est vestigia;

4 b. Adepta
idcirco caeli praemia.

5 a. Supplices iam cuius
deprecamur nobis
a te tribui suffragia,

5 b. Compotes quorum digne
mereamur aula
claraque potiri sidera.

6 a. Ubi videamus regem
beatis omnibus
donantem
a se praemia repromissa;

6 b. Quibus munerari una
alacres queamus
gratia
nobis largiatur divina.

7. Imploramus nunc, sancta
pronobis precata
Christo fundas,

8. Ut, in qua es, gloria
tecum vivamus ovantes
per diutina saecula.

Tropar. ms. Nivernense saec 11. Cod. Parisin. 9449. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510 B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1520. C. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. D. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. E. — Miss. Athanatense imp. Lugduni 1531. F. — 2a, 1 cuncticolenda A; cunctis recolenda B. — 3a, 1 Ipse enim A. — 3b, 2 Consequeretur vestigia A. — 5a, 3 a te fehlt A. — 5b, 2 aulam E; aula claraque fehlt A. — 6a, 1 Ibi BCF. — 6a, 3 dominantem B. — 6a, 3, 4 praemia donantem repromissa A. — 6b, 1 numerari E. — 6b, 4 nobis fehlt A. — 7, 1 ergo sancta A. — 7, 2 nobis preces F. — 8, 3 per diutina fehlt BCDEF. — Überschrift in B—F: „De sanctis Innocentibus" (!) — Melodie (in A): Virgo plorans. Cfr. Anal. Hymn. VII, 196; 150; 151; XXXIV, 352; XL, 49 nebst der Note: „Die beiden Schlufsklauseln sind allen Sequenzen, welche diesem Schema folgen, eigen."

65. In Assumptione BMV.

1a. Ave, virgo virginum,
Ave, salus hominum,
Ancilla, quae Dominum
Genuisti, virgo, gaude.

1b. Ave, meum gaudium,
Amor et solacium,
Sis mihi principium
Et finis in tua laude,

2a. Ut in tuum libitum
Sit cor meum deditum,
Lingua, mens et habitus;
Et tu, plena gratiae,

2b. Sis mihi propitia,
Virgo, viri nescia,
Templum sancti spiritus,
Thronus regis gloriae.

3a. Gaudia, quibus plus gaudes,
Honores, virtutes, laudes,
Dicam Deo adnuente
Lingua, voce, corde, mente,

3b. Primum gaudium de caelis
Venit ore Gabrielis
Voce dicentis amoena:
„Ave, tu gratia plena".

4a. Secunda laetitia
Fuit ortus nuntia
Angelis cantantibus:
„In excelsis gloria".
Testibus pastoribus
Norunt animalia
Domini praesaepia.

4b. Post secundam tertia
Fuit stella regia,
Magos cum muneribus
Reges regens praevia.
Deo flexis genibus
Trina dantes praemia
Fidem designantia.

5a. Et laetitiae quartae
Maria, soror Marthae,
Fuit fidelis testis,

5b. Cui angelus dixit:
„Quem quaeritis, revixit,
Ecce, locus et vestis".

6a. Quintum fuit gaudium,
Quando mater filium
Vidit caelos ascendentem;
Remansit solacium
Cunctis et consilium.

6b. Sextum sancti spiritus
Dans eis divinitus
Novas linguas, novam mentem
Scire cunctis penitus,
Nullus in hoc veritus.

7a. Hoc septimum gaudium
non est par alterius,
Quando Dei genetrix
assumpta superius
Audivit choros et sonos
Super angelorum thronos
Videns suum filium,
Salvatorem omnium.

7b. Haec quicumque gaudia
puro corde dixerit,
Nihil ei nocuum
quid nocere poterit,
Quia, qui matrem honorat,
Quae semper pro nobis orat,
Deus reddet meritum
Hic et in perpetuum.

8a. Christe, qui nos redemisti,
Quando matrem assumpsisti,
O Deus une et trine,
Nostri sis memor in fine.

8b. O Maria, mater Christi,
Tu, quae Christum genuisti,
Nostri sis memor in fine,
Ut vivamus sine fine.

Miss. ms. Modoetinum saec. 13/14. Cod Capit. Modoetin. D 4/111. (Mit Melodie.) A. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl IV° 10. B. — Str. 2 lautet in B:

a. Pater, verbum, spiritus
Assit mihi caelitus,
Lingua, mens et habitus,
Et tu, plena gratiae,

b. Ut ad tuum libitum
Sit cor meum deditum,
Reddens tibi debitum
Laudis et laetitiae.

3a, 1 Gaudium B. — 3a, 3 adnuente fehlt B. — 3a, 4 Corde lingua voce B. — 3b, 3 dicens serena B — 4b, 2 praevia A. — 5a, 1 Ut B. — 6a, 3 Videns A. — 6a, 4 solacium fehlt B. — 6a, 5 In suis B. — 6b, 3 linguas novos sensus AB; ist gegen den Reim. — 7a, 5 sq. lauten entstellt in B:

Audit choros et thronos
Angelos atque sonos.

7a, 8 Creatorem B. — 7b, 3 noxium B. — 7b, 7 Dans sibi praemia B. — 7b, 8 Reddat in B. — Str. 8a und 8b fehlen B. — 8a, 3 trine et une A. — Vgl. das Reimgebet gleichen Anfanges in Anal. Hymn XXXI, 182; letzteres scheint eine Erweiterung vorstehender Sequenz zu sein, wobei der Parallelismus zerstört wurde.

66. „De Assumptione gloriosae Virginis Mariae."

1a. O Maria, sol splendoris,
Splendens intus, nitens foris
Ad decus ecclesiae.

1b. Te rogamus nostro more,
Ut illustres nos splendore
Tuae dulcis gratiae.

2a. Tu flammantis sol ardoris
Fundens scintillas amoris
In caelis mirifice.

2b. Coronaris sublimata,
Cumulata, debriata
Vini meri calice.

3a. Tu es luna noctis huius
Pulchra, crescens, plena, cuius
Lux eclipsis nescia,

3b. Quae clarescens vero sole
Cuncta facis resplendere
Caeli luminaria.

4 a. Tu caeleste firmamentum,
Quod stellarum ornamentum
Reddit gloriosius;

4 b. Quo purgatur et firmatur
Et ad summa dilatatur
Nostrae mentis radius.

5 a. Tu es scala cupressina,
Sursum levans ad divina
Tuis iustos gradibus,

5 b. Ad te trahens peccatores
Per te factos ascensores
Et non suis viribus.

6 a. Tu supernae porta lucis,
Nos ad mensam introducis
Regis in caelestibus;

6 b. Sancta clavis secretorum,
Cellam pandens unguentorum
Tuis amatoribus.

7 a. Miserere, virgo, tuis,
Quibus verum manna pluis
In deserto saeculi,

7 b. Ut terram promissionis
Saginati eius bonis
Nostri cernant oculi.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521; bis: fol. 246a A; — fol. 250a B. — 1a, 2 intus splendens foris B — 1a, 3 Ad decus fehlt B. — 2a, 2 Fundes A. — 3b, 1 beidemal gegen den Reim; l. sole vere? — 5b, 1 trahis A. — Von Str. 6 bietet A infolge Beschädigung der Hs. nur noch einige Trümmer. — 7b, 1 Ad A.

67. In Assumptione BMV.

1 a. Iubilantes
exsultant hodie
Caeli cives
in summa curia;
Mater enim
regis iustitiae
Assumpta est
in caelum, Maria.

1 b. Tota venit
trinitas obvia,
Matri natus
et pater filiae,
Quam sequitur
caeli militia
In vocibus
psallens laetitiae.

2 a. Angelorum
requirunt agmina:
Quae est ista
perpulchra domina,
De deserto
mundi ingrediens,

2 b. Cuius genae
rubent ut fragmina
Punicorum,
carnisque sarcina
Corruptelae
carnis [est] nesciens?

3 a. Ut consurgens
aurora gradiens,
De tenebris
Aegipti prodiens,
Nova nobis
producens lumina.

3 b. Lunae iubar
illi conveniens,
Sol eclipsim
minime patiens,
Quae subintrat
caelorum limina.

4a. Cum laudibus,
hymnis et canticis
Ab omnibus
illa suscipitur,
Quam prae cunctis
suis domesticis
Suavius
Christus amplectitur.

4b. Sic gaudiis
cum permagnificis
Ad gloriae
thronum deducitur,
Assistitur
choris angelicis
Et a summo
sponso diligitur.

5a. Immortali
mortalis iungitur,
Ima summis,
terrena caelicis,
Unde nobis
spes certa traditur
Perfruendi
regnis pacificis.

5b. Universi
laetemur igitur
Metuentes
furorem vindicis,
Advocata
nostra praemittitur,
Sponsa regis
et mater iudicis.

6a. Haec hodie
migrat a saeculo,
Quam collocat
rex in cubiculo,
Ubi sua
secreta reserat;

6b. Osculatur
ab eius osculo
Caritatis,
et pacis vinculo
Christus [sibi]
eam confederat.

7a. Virginem hanc
sibi elegerat
Deus pater,
et praeelegerat
Habitandam
in tabernaculo;

7b. Cuius ille
votis obtemperat,
Dat, quod petit,
facit, quod imperat,
Suo praebet
veniam populo.

8a. Non negare
filius poterit,
Quidquid eum
mater petierit,
Quae residet
in eius dextera.

8b. Nostra nobis
ut laxet scelera,
Illi sua
denudat ubera,
Ut memor sit,
quis quondam fuerit.

9a. O Maria,
mater puerpera,
Considera,
libera propera
Plebem tuam,
salva, quae deperit.

9b. Praesentia
tua nos deserit,
Sed reperit
iter et aperit,
Quo nos post se
trahat ad supera.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 7b. 1 sq. Cuius illi vocis. — 9b, 3 sq. Sed iter reperit.

68. In Assumptione BMV.

1 a. Ave, decus angelorum
Et cunctorum electorum,
Dei mater nobilis.

1 b. Tu es virgo semper pura
Et a cuncta creatura
Potius laudabilis.

2 a. Tu es arbor, quae portasti,
Tu es mater, quae lactasti
Regem regum Dominum.

2 b. Benedicta tu fuisti,
Quae per fidem concepisti
Redemptorem hominum.

3 a. Per te datur vitae fructus,
Et cessavit irae luctus,
Et viget laetitia.

3 b. Sola tenes principatum
Et per Deum dominatum
In caelesti curia.

4 a. Te collaudat angelorum
Chorus et apostolorum
Caterva dominica.

4 b. Te martyres venerantur,
Confessores famulantur
Cum turba prophetica.

5 a. Coetus mundi puellarum,
Virginum et viduarum
Agunt tibi choreas,

5 b. Quia per te sunt adeptae
Caeli regnum et receptae
Ad regales nuptias.

6 a. De hoc mundo conscendisti
Super caelos, dum sumpsisti
De labore praemium.

6 b. Virgo, mater, recepisti
De manibus Iesu Christi
Diadema regium.

7 a. Ergo, pia mediatrix,
Peccatorum miseratrix,
Tuum roga filium,

7 b. Ut post vitae nostrae cursum
Nos assumat secum sursum
Ad caeleste gaudium.

Prosarium ms. Caelestinorum anni 1532. Cod. Mazarin. 448 (758).

69. In Assumptione BMV.

1 a. Sanctae Dei genetricis
Festiva sollemnia,

1 b. Qua sanatur peccatricis
Morbus et infamia,

2 a. Nos invitat ad aeterna
Post haec transitoria,

2 b. Ut sit nobis coaeterna
Cum angelis gloria.

3 a. Stella maris exaltatur
Super caelos hodie,
Deus homo mire datur
Comes matri filiae.

3 b. Hac optatum reseratur
Nobis limen veniae,
Et pax sacra reformatur
Cum angelis gloriae.

4 a. Virga Iesse floruit,
Virgo parit virginem,
Pater hunc, quem genuit
Deum, facit hominem;
Sic aeternum miro modo
Temporali iungitur,
Et fractura sine nodo
Dei posse suitur.

4 b. Flos de spina pullulat
Rore sancti spiritus,
Draco victus ululat
Prole data caelitus;
Huius spinae flos fecundus,
Ante saecla genitus,
Facit, ut salvetur mundus
In maligno positus.

5a. Hic est verus Elisaeus
Aquas mundans steriles,
Quo vincitur Amorraeus,
Ut sanentur humiles.

5b. Ferrum lapsum revocatur
Natans ad manubrium,
Virgo mater exaltatur
Assumpta per filium.

6a. Cortex siccus distillavit
In sudore balsamum,
Virginalem subintravit
Mire Deus thalamum;

6b. Et sic vellus irrigatur
Misso rore caelitus,
Et caelorum reseratur
Captivatis aditus.

7a. Olla grandis praeparatur,
Plena colocynthidis;
Mors in olla, vita datur
Propter partum virginis;

7b. Sic, quod tegit umbra legis
In amaritudine,
Virtus pandit nati regis
Ex Maria virgine.

8a. Qui de stella nascitur,
Iubar veri luminis,
Carne nostra tegitur
Solus expers criminis.

8b. Humanatus hominem
Reducit ad patriam
Assumendo virginem
Matrem nobis praeviam.

9a. Haec assumat nos assumpta
In caelis cum filio,

9b. Ut antiquitus absumpta
Reddatur possessio.

Miss. ms. Aquense saec. 15. Cod. Aquen. 1039. A. — Miss. Aquense imp. Lugduni 1527. B. — Miss. Diense imp. Parisiis 1499. C. — Miss. Massiliense imp. Lugduni 1530. D. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510. E. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. F. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. G. — 1b, 1 salvatur C; sanantur EFG. — 1b, 2 et insania EFG; insignia B. — 2a, 1 invitant C; superna DEFG. — 2b, 1 Et sit B. — 3a, 2 Super omnes caelos EFG. — 3a, 3 Homo Deus C; iure datur A. — 3a, 4 matris BEFG. — 3b, 1 Adoptatum BEFG; Nam optatum D. — 3b, 2 lumen DEFG. — 3b, 3 sacrae C. — 4a, 5 Hic C. — 4a, 7 factura C. — 4a, 8 fruitur A, sumitur BD. — Str. 4b—7b incl. fehlen EFG. — 4b, 6 saecula D. — 4b, 7 solvetur C. — 5a, 4 salventur CD. — Str. 6a—8b incl. fehlen D. — 6a, 1 Cortex sicut C. — 6b, 3 reseratus C. — 7a, 1 reparatur AB. — 7a, 2 coloquintidis ABC, coloquintinis DEFG (pafst' freilich als Reim). — 7b, 3 natis A. — 8b, 2 reduxit C; ad propriam A. — 9a, 1 Haec assumpta nos assumat A—G. — 9b, 1 Sicut A; antiqua sic B—G; assumpta ABD, assumptis CEFG. — Die Kollation von A verdanke ich Bannister.

70. In Assumptione BMV.

1. Ave, dies mirifica,
In qua mater magnifica

2a. Reliquit diem poenosum
Et invenit gaudiosum
In regno caelestium.

2b. Non sensit mortis dolorem,
Quae servaverat pudorem
Generando filium.

3a. Christus eam accersitur
Et dulciter adloquitur
Dicens: „Mater Maria,

3b. Mortem nunquam abhorreas
Neque daemones timeas
In mea praesentia.

4a. Ego semper tecum ero,
Amodo non te desero,
Mater dulcis et pia;

4b. Animam tuam portabo
Et iuxta me collocabo
In caelesti curia;

5a. Apostoli nunc astabunt
Et exsequias parabunt
Cum maxima gloria."

5b. Et tunc animam reddidit
Et suo nato tradidit
In pace suaviter.

6a. Statim Iesus, rex caelorum.
In conspectu angelorum
Assumpsit humiliter

6b. Animam virginis matris
Et in throno sui patris
Collocavit dulciter.

7a. Ubi, Maria, laetaris,
Super cunctos principaris
Ordines caelestium.

7b. Ibi regnas cum gaudio
In creatoris solio,
Imperatrix omnium.

8. Ibi tecum benedictus fructus
Ventris tui, apud quem pro nobis
Intercede semper, dulcis virgo
Maria.

Oration. ms. Underdorpense saec. 15. Clm. Monacen. 7815. — Der Bau und Ton der Dichtung spricht für ihren Charakter als Sequenz, obgleich sie in der Quelle als Oratio mitgeteilt wird.

71. In Assumptione BMV.

1a. Salve, virgo gloriosa,
Mater Christi generosa,
Pietate plena.

1b. Salve, dulcis et formosa
Vitaeque caelestis glosa.
Parens sine poena.

2a. Salve, rosa sine spina.
Velut stella matutina
In resurrectione.

2b. Salve, mundi medicina,
Cui fulsit lux divina
In ascensione.

3a. Salve, flos et fons hortorum,
Mater regis angelorum
In regali throno.

3b. O Maria, flos agrorum,
Nos ad loca duc sanctorum
Cum caelesti sono.

Miss. Posnaniense imp. Cracoviae 1524. — 3a, 1 fons morum. — 3a, 2 Regina.

72. De V Gaudiis BMV.

1a. Gaude, virgo, stella maris,
Ab angelo salutaris,
Ipsi credens fecundaris
Verbi Dei gratia.

1b. Gaude, parens expers paris,
Sine poena Deum paris,
Peperisse te laetaris
Salva pudicitia.

2a. Gaude, nato non orbaris,
Morte cuius conturbaris,
Resurrexit suis caris
Loquens die tertia.

2b. Gaude, quia confortaris,
Christus scandit in praeclaris,
Quem scandentem specularis
Ad caeli fastigia.

3a. Gaude, Christo sociaris
Et in throno coronaris,
Terra, mari dominaris
Et in caeli gloria.

3b. Ave, virgo singularis,
Quae tot gaudiis dotaris,
Tu nos non obliviscaris
Et Deo concilia,

4. O beata Maria.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. B. — Mel.: Verbum bonum.

73. De [XIV] Gaudiis BMV.

1a. Gaude, virgo, mater Christi,
Quae per aurem concepisti
Gabriele nuntio.

1b. Gaude, quia credidisti,
Ut a cognata audisti
Miro vaticinio.

2a. Gaude, quia Deo plena
Peperisti sine poena
Cum pudoris lilio.

2b. Gaude, cum gens aliena,
Facta supplex et amoena,
Munera dat filio.

3a. Gaude, praesentans filium
Ad cunctorum subsidium
Simeoni anxio.

3b. Gaude, quod post exsilium
Fit hostium excidium
Et repatriatio.

4a. Gaude, postquam amisisti
Iesum, quem post repperisti
In templi gymnasio.

4b. Gaude, quod interfuisti
Miraculis, quae vidisti
Procul omni dubio.

5a. Gaude, quia tui nati,
Quem dolebas mortem pati,
Fulget resurrectio.

5b. Gaude, causa spoliati
Carceris et hostis strati
Forti hastiludio.

6a. Gaude Christo ascendente,
Qui in caelum te vidente
Motu fertur proprio.

6b. Gaude flamma descendente
Te et tuos accendente
Amoris incendio.

7a. Gaude, quod post Iesum scandis,
Et est honor tibi grandis
In caeli palatio;

7b. Ubi pectus nato pandis
Pro gratiis impetrandis
Pauperum collegio.

8a. Gaude, mater constitui
Praesidens tanto coetui
Angelorum consortio;

8b. Ubi fructu ventris tui
Per te detur nobis frui
In perenni gaudio.

Miss. Noviomense imp. Rotomagi 1506. — 1b, 3 Mirum vaticinium. — Die Halbstrophen 1a, 2a, 5a, 6a, 7a u. 8b bilden die ursprüngliche Stammsequenz (vielleicht zuerst Reimgebet), die hier, wie so oft, eine Erweiterung erfahren hat. Vgl. die folgenden Sequenzen.

74. De [XII] Gaudiis BMV.

1a. Gaude, virgo, mater Christi,
Quae per aurem concepisti
Gabriele nuntio.

1b. Gaude, quae a Deo plena
Peperisti sine poena
Cum pudoris lilio.

2a. Gaude, quae post ipsum scandis,
Et est honor tibi grandis
In caeli palatio.

2b. Gaude, quam laus tollit dives
Super omnes caeli cives
Singulari merito.

3a. Gaude, decor lucis, polum
Ornans, ut diem et solum
Sol illustrat radio.

3b. Gaude, tibi caeli coetus
Paret, ut reginam laetus
Te colens obsequio.

4a. Gaude, quod vis, sibi placet,
Apud Christum tibi iacet
Frequens exauditio.

4b. Gaude, Deus te colentes
Hic et in futuro mentes
Digno ditat praemio.

5a. Gaude, quae approximaris
Trinitati, trabearis
Claro carnis pallio.

5b. Gaude, semper gavisura,
His in caelis fruitura
Omni procul termino.

6a. Gaude, quia tui nati,
Quem dolebas mortem pati,
Fulget resurrectio.

6b. Gaude Christo ascendente,
Qui in caelum te vidente
Motu fertur proprio.

7a. Quae mundi es reparatrix,
Trinitatis inclinatrix
Herbido triclinio,

7b. Vere patri decens nata,
Flamini sponsa optata,
Mater summo filio.

8a. Dominatrix supernorum,
Placa regem angelorum,
Ut tuo suffragio

8b. Eius apud trinitatem
Contemplemur unitatem
In perenni gaudio.

Miss. Olomucense imp. Bambergae 1488. — 3b, 1 Gaude cibi. — 4a, 2 Apud ipsum. — 7b, 1 patri docens. — Hier sind 5 Halbstrophen, nämlich 1a, 1b, 2a, 6a u. 6b, der ursprünglichen Sequenz gleichen Anfanges entlehnt (vgl. die vorhergehende Nummer); 6a u. 6b stören die gewöhnliche Reihenfolge und gehören wahrscheinlich vor die zweite Strophe.

75. De Gaudiis BMV.

„Sequentia, quae erit tractus in LXX."

1a. Gaude, virgo, mater Christi,
Quae per aurem concepisti
Gabriele nuntio.

1b. Gaude, quae a Deo plena
Peperisti sine poena
Cum pudoris lilio.

2a. Gaude, quod tres dona ferunt
Nato, quem adoraverunt
In felici gremio.

2b. Gaude, virgo, praesentatus
Per te quod est tuus natus
Legis testimonio.

3a. Gaude, quia tui nati,
Quem videbas mortem pati,
Fulget resurrectio.

3b. Gaude, mater, ascendente
Christo caelo, te vidente
Motu fertur proprio.

4a. Gaude, quae post ipsum scandis,
Et est honor tibi grandis
In caeli palatio.

4b. Gaude, angelis praelata,
Trinitati proximata
Singulari gratia.

5a. Gaude, virgo, laus cunctorum,
Super decus angelorum
Fulget tua gloria.

5b. Gaude, dies ut ornatur
Sole, ita iucundatur
In te caeli curia.

6a. Gaude, tuae voluntati
Affectus est trinitati
Favere ad omnia.

6b. Gaude, te honorant caeli
Cives affectu fideli
Et oboedientia.

7a. Gaude, tibi obsequentes
Terrae et caeli gaudentes
Sumunt per te praemia.

7b. Gaude, honor tuus crescit
Semper atque finem nescit,
Nec hic nec in patria.

8a. Ergo, cara mater Dei,
Duc nos reformatos ei
Ad festa caelestia,

8b. Ubi fructus ventris tui
Per te nobis detur frui
In aeterna gaudia.

Oration. ms. Carthusiae Pragensis (Scala caeli) saec. 14. Cod. Pragen. XIII E 3. — Hier sind Str. 1a—4a entlehnt aus der Sequenz gleichen Anfanges Kehrein Nr. 242.

76. De Nomine BMV.

1a. Sanctae Mariae,
Matris Dei piae,
Nomen omni die
Laudare volo.

1b. Tam dulce nomen
Praeter Dei nomen
Vel eius agnomen
Nullum recolo.

2a. Nomen dulcoris
Gratique decoris,
Nomen, quo cantoris
Cor reficitur.

2b. Matri divinae
Caelique reginae,
Mundi medicinae
Canam igitur.

3a. Ave, gloriosa,
Gemma pretiosa,
Rosa speciosa,
Lilium convallium.

3b. Flos virginitatis,
Forma paupertatis,
Dux humilitatis,
Tristium solacium.

4a. Luna pulchrior,
Sole lucidior,
Stella nitidior,
Expers paris;

4b. Melle dulcior,
Nardo suavior,
Caelo capacior
Comprobaris.

5 a. Scala, quam per somnium
Iacob contemplatur,
Rubus, qui incendium
Non patiebatur,
Sidus, quod exidium
Moab cominatur.

5 b. Arca, qua lex ponitur
Evangeliorum,
Urna, qua reconditur
Manna beatorum,
Velum, quod appenditur
In sancta sanctorum.

6 a. Virga sicca floruit
Atque fronduit
Et protulit
Fructum:

6 b. Et, quem virgo genuit,
Mortem diruit
Et abstulit
Luctum.

7 a. Terra fructifera,
Nardus odorifera,
Vitae vexillifera,
Laus tropaei;

7 b. Decor propheticus,
Honor apostolicus,
Iubilus angelicus,
Mater Dei.

8 a. Fons puritatis,
Mater honestatis,
Templum deitatis,
Solis camera,

8 b. Uber oliva,
Fontis aqua viva,
Carnis incentiva
Tu refrigera.

9 a. Da mundi divitias
Spernere,
Corporis delicias
Fugere,
Daemonum audacias
Terere,
Speculum victoriae;

9 b. Da virtutis ardua
Scandere,
Veritatis cernua
Cernere,
Da Dei melliflua
Carpere,
Diadema gloriae.

10 a. Sic, Maria,
Virgo pia,
Nos soletur
Et hortetur
Semper tua facies;

10 b. Et assiste
Nobis, Christe,
Nec desistas,
Donec sistas,
Ubi te nos saties.

Collect. ms. S. Crucis Florentin. saec. 13/14. Cod. Laurentian. Pl. dext. XIX Cod. 10. — Mit Melodie, die für jedes Strophenpaar verschieden ist. — 3 a, 2 Gemma speciosa. — Alles spricht für den Charakter einer Sequenz; nur die Einzahl in Str. 1 und 2 macht es zweifelhaft, ob nicht eine Cantio vorliegt.

77. De Beata Maria V.

1. Orbis continens cuncta

2 a. Deus caelestia
simul patravit condiditque
praevidens ubique,

2 b. Disponens sophia
sua, quam genuerat ante
saecula omnia,

3 a. Quam patriarchis
imbuit, prophetis
olim dando
multa commoda.

3 b. Quod Isaias,
Ieremias simul
et ceteri
cuncti nuntiant,

4 a. Quodque ventura foret;
nam in posteris
omnibus esse
patula omnia
patrata
a Deo praemia.

4 b. Sed Iohannes, credulus
scilicet vates,
praestum adnuit,
quem vates atque lex
prophetaverat,
Dei agnum esse.

5 a. Nam, ecce, illum
virgineus verus
conclusit uterus,
licet modicus;

5 b. Vagit in cuba,
qui continet cuncta,
ceu infans agit,
balat ut agnus.

6 a. O quam beata
est illa,
quae meruit digna
fieri mater,
praebere lac, panis qui
est ipse angelorum!

6 b. O quam beatae
et mammae,
quas suxerunt verae
et pretiosae
labiae illae ore
summi filii Dei!

7 a. Iam nos consona
clamemus tuba
ad illam, quae adfuit
delendis culpis;
almus rex elegit sponsam,

7 b. Cui Gabriel
fatur angelus:
Ave, gratia plena,
Dominus tecum,
laetare, virgo Maria.

8 a. O quam pulchra
sola ipsa
virgo mater,
qualis nulla
est nec fuit
nec erit in saecla!

8 b. Cuius alvus
mire tantus,
lucidior
ut sol, luna,
astra omnis,
splendentia cuncta.

9 a. Rationabilis cui
famulat, oboedit
omnis creatura,
adesse poscit
precatura
cui curam

9 b. Et de omnibus maxime
emptis pretioso
Christi sanguine,
nomina quorum
scripta sunt in
libro vitae.

10 a. Sancta, sanctissima, ora
pro tuis iam,
Maria,
qui ad tua assumus
sollemnia.

10 b. Stella pretiosa maris
vocitaris,
electa,
iuva devotis tuis,
o domina.

11. Gloria summa,
laus Christo per saecla.

Miss. ms. Casinense (?) saec. 11. Cod. Archiep. Utinen. Quart. 26. — Mit Melodie, nämlich: Aurea virga (Anal. VII, Nr. 107), freilich mit Abweichungen in Silbenzahl und Pausen. — 1 Urbis. — 2b, 1 sq. sophiae suam. — 3a, 1 Quem. — 3b, 4 Cuncta. — 4a, 1 floret. — 4b, 6 agnus. — 6a, 5 lacte. — 5b, 1 incuba; zu „cuba“ cfr. Forcellini. — 6b, 3 quae. — 7a, 2 habemus. — 7a, 3 ut illa. — 7a, 4 delendi o culpas. — 7a, 5 cosponsa. — 7b, 4 et tecum. — 8a, 4 quae nonnulla. — 8a, 5 quae nec. — 8b, 4 sol et luna; ut fehlt. — 10a, 2 tuis nam. — 10a, 4 qui tuam. — Text und Redaktion dieser Sequenz sind besorgt von Bannister; nur die Coniecturen in 3b, 4; 5b, 1; 8a, 4 u. 5; 8b, 4 habe ich einzufügen mir erlaubt.

78. De Beata Maria V.

1a. Laudes virginis
De stirpe psallite
Davidica concorditer
Mentis devotione.

1b. Superni roris
Hanc fecundaverat
Gratia, sancti spiritus
Numen obumbraverat.

2a. Haec est domicilium,
In quo suum filium
Lapsis in auxilium
Summa deitas
Servi habitum
Induere constituit;
O mira Dei humilitas!

2b. Propter opus artifex,
Propter plasma opifex,
Factura fit, qui fecerat;
Ens, quod fuerat,
Deus (cum) homine
Unitus est in virgine;
O creatoris benignitas!

3a. Beata, cuius viscera
Iustitiae solem
Divinamque sobolem
Baiularunt;
Quia genuit
Et non doluit,
Quae genetrix
Et virgo fuit.

3b. Caelesti germine
Feta sine semine,
Maria, de turbine
Procelloso
Maris naufragos
Tuo (cum) lumine
Duc ad portum,
Plena numine.

4a. Per Evam perdita
Fuerant condita,
Sed per te (nunc) est reddita
Exsuli patria;
Nobis vitae atria
Tu resera,
(O) peccatorum spes, Maria.

4b. Ave, flos et [a Vae]
Assylum suave,
Gemma pudicitiae
Thronusque gratiae,
Reis, regina curiae,
Concilia
Regem misericordiae.

5a. Mundi lux et domina,
Coetus tui precamina
Audi benignissima,
Stella serenissima,
Radix Iesse clarissima
Matrumque gloriosissima.

5b. Nos hac de lacrimosa
Valle post mortem translatos,
[Virgo] dulcis, gaudii
Veri fac tripudii
Comparticipes fieri
(Et) coheredes tui filii.

6. Rex regum optime,
Prece matris tuae
Leviathan de fauce
Anguis nos extrahe
Tuamque cernere
Faciem des in Sion,
Qui es David et Salomon.

Grad. ms. Eremitense saec. 12. in. Cod. Eremiten. 114. add. saec. 12. — 1 a, 2 sq. Davidica psallite. — 1 b, 2 sq. gratia fecundaverat. — 3 a, 3 Dignam sobolem. — 3 a, 5 Quae. — 3 b, 7 Ducis ad. — 4 a, 5 u. 6 umgestellt. — Nach 5 a, 5 steht überschüssig: Virgo virginum. — 5 b, 1 sq. de valle lacrimosa. — 5 b, 4 fac steht nach comparticipes. — Die sichtlich gewahrte Assonanz war stellenweise zerstört; daher einige Umstellungen nötig.

79. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo singularis,
Quae cum Deo gloriaris;
Salve, clara stella maris,
Omni plena gratia.

1 b. Salve, Iesse stirps beata,
Virgo, palmae coaequata,
Per quam nobis reserata
Caeli patet regia.

2 a. Virgo potens et regalis
Et puella specialis,
Mulierum nulla talis
In magnificentia.

2 b. Paritura lumen clarum,
Pignus dulce, pignus carum,
Quam dixere prophetarum
Vera vaticinia.

3 a. Quae dum credit Gabrieli,
Verbi nuntio fideli,
Parit ex se regem caeli,
Porta Deo pervia;

3 b. Per quem mundus reparatur,
Reparatus adornatur,
Et mundanis restauratur
Libertatis gloria.

4 a. In his autem declaratur,
Declarata figuratur
Virgo, quae non defloratur
Per viri consortia;

4 b. Rubus ardet, nec decrescit,
Virga sicca revirescit,
Vellus perfusum madescit
Deitatis pluvia.

5 a. Mater Dei, nos exaudi
Et benigna preces audi,
Quas depromens tuae laudi
Concinit ecclesia.

5 b. Mundi decus salutare,
Natum tuum deprecare,
Ut dignetur nos locare
Cum caeli militia.

Collectan. ms. Admontense saec. 12. Cod. Admonten. 739. add. saec. 13. — Mit Melodie (Neumen), unter anderen Sequenzen.

80. De Beata Maria V.

1 a. Trinitati virgo grata,
Rore caeli fecundata,
Florem parit caelicum;

1 b. Sic aegrotis [guttam diam]
Pater stillat in Mariam
Verbum per angelicum.

2 a. Haec est arca testamenti
Manna servans nutrimenti,
Quod descendit caelitus;

2 b. Petra, de qua sitienti
Dulcis aqua datur genti,
Quae scatet divinitus.

3 a. Inexpertae castitatis
Necnon et humilitatis
Sponso dat exenia;

3 b. His allectus fit dilectus,
Et adflictis pro delictis
Culpae datur venia.

4 a. Paradisus aperitur,
Et proscriptus investitur
Uranicis muniis;

4 b. Contra sathan disputatur
Et aperte confutatur
Super suis naeniis.

5 a. Chirographum fit deletum,
Leti vice fit decretum
Iudicis sententia;

5 b. Exhinc vadit immolari,
Quae non novit novercari
Filiis, clementia.

6 a. Offert nostris pro peccatis
In odorem suavitatis
Corporis primitias,

6 b. Et scelestos angelorum
De profundo vitiorum
Ciet ad delicias.

7 a. Psallant ergo laudes grati
Sacrosanctae maiestati,
Quos praevenit gratia

7 b. Et a sathan servitute
Liberatos caeli tute
Locat in palatia.

8 a. Honor, decus sit et patri,
Qui de morte morte nati
Natos revivificat;

8 b. Sit et Iesu symphonia,
Cuius victrix agonia
Enesis tripudiat.

9 a. Gaude, mater singularis,
Cui totus triumphalis
Titulus ascribitur,

9 b. Quia regem virgo paris,
Cui caeli, terrae, maris
Machina subicitur.

10 a. In extremae vitae pirgo
Miserere nostri, virgo,
Iungens nos caelestibus,

10 b. Ubi patris, ubi nati
Pneumatisque praesentati
Fruamur aspectibus.

Collect. ms. S. Mariae in Ruomerstorph saec. 13. Cod. Vindobonen. 963. add. saec. 13. — Mit Melodie. — 6 a, 1 Offer. — 8 b, 3 Enesis = αἴνεσις.

81. De Beata Maria V.

1 a. Veneremur summam matrem,
Quae genuit summum patrem
Sine carnis semine;

1 b. Cuius fructus malum lavit,
Quod per fructum perpetravit
Adam gustus crimine.

2 a. Ave, rosa spiritalis,
Cuius fructus virginalis
Edidit solacium,

2 b. Ovem lapsamque reduxit,
Hostis vetus quam seduxit
Per doli consilium.

3 a. Tu emendas omnes mendas,
Tu ad oves redimendas
Peperisti filium;

3 b. Sancta sanctum germinasti,
Germinando non peccasti,
Inter spinas lilium.

4 a. Ave, culpam redemisti,
Sola solem emisisti,
Qui illustrat omnia;

4 b. Eia, cunctos expiasti,
Portum nobis apportasti,
Quieverunt maria.

5 a. Super astra dominaris,
Nobis rubus designaris,
Qui sprevit incendia;

5 b. Nihil in te violavit
Partus, sed te totam lavit
Numinis substantia.

6 a. Ergo, mater, ora patrem,
Qui te fecit suam matrem
Iuncta [carne numine],

6 b. Ut nos tua servet prece,
Peccatorum vili faece
Mundet et a crimine.

Miss. ms. Prumiense saec. 14. Cod. Berolinen. Fol. 427. — 1 b, 3 gustu. — 4 a, 1 Que culpam, durch Fehler des Illuminators. — 4 a, 3 illustra. — 6 b, 1 Et nos tua serva.

82. De Beata Maria V.

1 a. O Maria, virgo pia,
Stella maris fulgida,

1 b. Mater alma, Dei sponsa,
Summi regis filia.

2 a. Te honorant, te collaudant
Sanctorum consortia,
Ut in terris plebs fidelis
Cum matre ecclesia.

2 b. Tu caelorum es regina,
Genetrix et innupta,
Florens rosa, càrens spina,
Angelorum domina.

3 a. Verbum patris incarnatum
Per te nobis est donatum
Carne ex virginea,

3 b. Verbum, per quod caelum factum,
Passum ob mundi reatum
Sua sola gratia.

4 a. Summus pater summi nati
Gabrielem tibi matri
Destinavit angelum;

4 b. Ex te nomen hic sortitus
Ad te venit ut legatus,
Paritura Dominum,

5 a. Dicens *Ave* tam suave
Prole fecundissima.

5 b. Ergo iure digna laude,
Vale, benignissima.

6 a. Et nos Christo reconsigna,
Pio nato, ut benigna
Mater, virgo virginum.

6 b. Nos in arce po[li] . .
. . . .
. . . .

Miss. ms. Metense saec. 14. Cod. Capit. Treviren. 161. — Mit Melodie. — 2 b, 3 Carens spina, florens rosa. — 6 a, 1 Et non Christo. — Ähnlich ist die Sequenz: O Maria mater pia (Anal. Hymn. VIII, Nr. 71).

83. De Beata Maria V.

1 a. Ave, virgo virginum,
Mater, cuius fructus
Dat misellis terminum
Lamenti et luctus.

1 b. Salvo tibi flosculo
Intacti pudoris
Impraegnaris masculo
Vi caelestis roris.

2 a. Clausa paris parvulum,
Poenis nullis torta,
Pudoris signaculum
Salvat proles orta.

2 b. Pascis tuum pabulum,
Regis te regentem,
Geris tuum gerulum
Gerens vagientem.

3 a. Tu es vitae speculum,
Morum doctrinale,
Quo docetur saeculum
Effici morale.

3 b. Tu bibax es spongia
Divini fluenti,
De qua manat copia
Mundo sitienti.

4 a. Transcendis clementia,
Quidquid non est Deus,
Hinc ad te per omnia
Fugit exsul reus.

4 b. Ergo per te veniam
Consequamur rei
Et aeternam feriam
Celsi iubilaei.

Trop. et Prosar. ms. S. Ludovici Ebroicensis saec. 14. Cod. Berolinen. Phillipp. 1771. — 1 b, 4 In caelestis. — 2 a, 4 Salvet. — 2 b, 1 Nascit. — 3 b, 1 et spongia.

84. De Beata Maria V.

1 a. Deum sine vice maris
Concepisti, stella maris,
Patrem parens.

1 b. Verbum efficitur caro,
Sic unitur cara caro,
Sancta parens.

2 a. Deitatem rapis, quam vis,
Naturam superet quamvis
Eius esse.

2 b. Regem regum regis, licet
Regat, ubi nunquam licet
Finem esse.

3 a. Ave, mater summi regis,
Quae tuo lumine regis
Totum mundum.

3 b. Ave, trinitatis sedes.
In cuius facie sedes,
Templum mundum.

4 a. Tu es miserorum chorda,
Per quam relevantur corda
Peccatorum.

4 b. Consolatrix querentium,
Spes veniam quaerentium
Peccatorum.

5 a. Sic igitur nos stabilis,
Vera fides, pes stabilis,
Caeli porta;

5 b. Per consequens nos inopes,
Opem quaerentes, in opes
Caeli porta.

Trop. et Prosar. ms. S. Ludovici Ebroicensis saec. 14. Cod. Berolinen. Phillipp. 1771. — 1 a, 3 Pater parens. — Bemerkenswert ist, dafs der Reim immer durch gleichlautende Worte mit verschiedenem Sinne gebildet wird.

85. De Beata Maria V.

1. Mater Dei singularis meriti,
Tuae sumus ditioni dediti,
Obligatos ratione debiti
Per te solvat, a quo sumus conditi.

2 a. Ex te Deus
sumens materiam,
Qua resolvit
nostram miseriam,
Per te cellam
donat vinariam,
Dum post fulgur
emittit pluviam.

3 a. Duae manus,
bis seni leunculi
Miram reddunt
faciem spectaculi,
Regna stupent
ad genus miraculi,
Quod sub testa
tegitur involucri.

4 a. Thronus iste
thronus magnificus,
Quo resedit
noster pacificus;

5 a. O quanta sedis
excellentia
Qua sedet Dei
sapientia!

6 a. Spirat nardus
ad sponsi thalamum,
Plus redolet
quam tus et balsamum;

7 a. Cervorum humilis
Capreaeque similis

8 a. Non visus ab homine
Fit nostrae proles dominae;

9 a. O res mira
in conspectu omnium,
Maius domo
prophetatur ostium;

10 a. O quam potens,
quam decens castitas,
Qua se nobis
largitur deitas;

11 a. Quod virgo fuerit,
flet Iephtae filia,
Flet cum sodalibus
parentis hostia;

2 a. Salomonis
thronus eburneus,
Intus candens
et foris aureus,
Sex a terra
levatus gradibus
Tuis, virgo,
micat virtutibus.

3 b. Quem non capit
latitudo saeculi,
Intra sui
fert claustra corpusculi
Virgo Deum
ad instar homunculi,
Et, quem gignit,
fit in caput anguli.

4 b. Sedis huius
praeclara dignitas,
Quam illustrat
ipsa divinitas.

5 b. De Saba veniens
percurrit omnia,
Sed hoc mirificum
magis quam alia.

6 b. Ad te regis
inclinat solium,
Accelerat
de summis nuntium.

7 b. Venit visibilis
Deus invisibilis.

8 b. Moyses non meruit
Videre, quem [haec] genuit.

9 b. Unxit Deus
oleo plus filium,
Hic plus matrem,
quam de iustis alium.

10 b. Unicornis
ad tactum virginis
Ad salutem
mansuescit hominis.

11 b. Cum nostra virgine
gaudet ecclesia,
Quae Deum genuit
cum pudicitia.

12a. Scriptoris atramentario
Et Mariae privilegio

12b. Firmatur nostra religio,
Proscribitur superstitio.

13a. Tua, virgo, magnitudo
nostram levat parvitatem,

13b. Guttas maris enumerat
in hoc mare mittens ratem.

14a. Tuae matris,
Deus, in famulos,
Labiorum
reddentes vitulos,

14b. Pietatis
converte oculos
Et devotos
tuere populos.

15a. Pro renatis
ora, mater, filium,
Ne tremendum
ruant in iudicium,

15b. Et devoto
coetui psallentium
Sempiternum
impetrato gaudium.

Grad. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisin. 17329. — Die Melodie verlangt eigentlich, dafs 7a u. 7b zu einer Strophe vereinigt werden, welcher die Gegenstrophe abgeht; ob also eine Lücke anzunehmen ist? — 3a, 5 stupet.

86. De Beata Maria V.

1a. Gaude, gemma virginalis,
Margarita spiritalis,
Salutis praenuntia;

1b. Tu mederis cunctis malis,
Medicina specialis
Contra carnis vitia.

2a. Gaude, culmen honestatis,
In quo summae potestatis
Turris supereminet,

2b. Quae thesaurum puritatis
Et fecundae castitatis
Opes in se continet.

3a. Gaude, mater expers maris,
Per quam datur pax amaris
Et ingratis gratia;

3b. Admiranda stella maris,
Quae tam mire sublimaris
In caelesti gloria.

4a. Gaude, parens veri solis,
Vultum videns tuae prolis
In decore proprio;

4b. Te coronat rex in polis,
Quem lactasti nostrae molis
Coopertum pallio.

5a. Gaude, tota delicata,
Iuxta Deum collocata
Supra regni solium;

5b. Peccatorum advocata,
Per te tecta sunt peccata
Tuorum fidelium.

6a. Gaude, vere gloriosa,
Caritate copiosa
Devotos amplectere

6b. Et pro gente vitiosa
Ora prece pretiosa,
Ut possint resurgere.

7. Gaudens decus assiduum
Supernorum spirituum
Et nunc et in perpetuum.

Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Rotomagen. 277.

87. De Beata Maria V.

1. Ave, Maria,
Ave, o pia;
Salve, plena gratia,
Gaude, donans gaudia.

2 a. Tu hymnus caelorum,
Luctus infernorum,
Spes cunctis misericordiae.

2 b. Mamillas ostende
Et manus expande
Pro nobis ad thronum gratiae.

3 a. Spes omnium pro omnibus,
Christi procumbe pedibus;

3 b. Surge pro nobis [propere]
Et filium amplectere.

4 a. Nullus tui memoria
Fervens fraudatur gloria;

4 b. Tu sola salvas omnia
Gehennae trahens spolia.

5 a. Reos salvat tuum *Ave*,
Sanctis gratum, hosti grave,
Mundo necessarium.

5 b. Tuum nomen est suave,
Per quod mundi vecti nave
Evadunt naufragium.

6 a. Deum verum, lumen merum,
Mundo isti tu fudisti,
Tu lactasti sacra mamma.

6 b. Tu portasti Deum ventre,
Fac, portemus et nos mente
Chaldaeorum pressa flamma.

7 a. Maria, patris solium,
Maria, Christi ostium
Et templum sancti spiritus,
O Maria.

7 b. Nobis caelo praeposita,
Nobis gignens et genita,
Nobis sit vitae aditus,
Mater pia.

8 a. Gaude, gaude, spes errantum,
Quod natum est ex te sanctum,
Vocatur, scitur, creditur
filius Dei.

8 b. Et nos tecum gaudeamus,
Qui gaudendo proclamamus
Te semper intactam matrem
hominis-Dei.

9. Cum Gabriele omnia
Te salutant clamantia:]
Ave, o Maria.

Oration. ms. Gallicum saec. 15. Cod. Hagen. AA 175. — 2b, 3 gratiae fehlt. — 3b, 2 Et fehlt. — 5a, 2 hostis. — 6a, 1 lumen verum. — 7b, 3 vitae adita.

88. De Beata Maria V.

1. Rosae pulchritudini
Recte comparata
Tota pulchra Domini
Mater est beata

2 a. Sicut rosa floribus
Praeest flos colore,
Cunctis sic virginibus
Maria decore.

2 b. Inter spinas oritur
Rosa, decor florum,
De spinis egreditur
Virgo Iudaeorum.

3 a. Foliis duplicibus
Dilatatur visibus
Inspectorum [rosa];

3 b. Oranti pro homine
Caritas in virgine
Duplex est absconsa.

4 a. Viroris amoenitas
Decens ornat rosam,
Mariam integritas,
Matrem gloriosam.

4 b. Aurea decentia
Rosa decoratur,
Mater sapientia
Dei perornatur.

5 a. Rosae rubens folium
Indicat, quod gladium
Passa Simeonis

5 b. Domini, quem peperit,
Iesu nece fuerit
Consors passionis.

6 a. Producit interius
Rosa sementivum,
Clausus hortus regius
Deum, fontem vivum.

6 b. Rosa mane folia
Pandit orto soli,
Porta viris invia
Patet Deo soli.

7 a. Rosa se gerentibus
Dulcem dat odorem,
Virgo se colentibus
Vitam et honorem.

7 b. Decus ergo regium,
Rosa venustatis,
Tibi famulantium
Ora pro peccatis.

Collect. ms. Sosmense saec. 15. Cod. Parisin. 15161. — 1, 4 Mater et. — 3 a, 3 Trotz des unreinen Reimes „rosa—absconsa“ scheint die Analogie aller anderen Strophen das Wort „rosa“ zu fordern. — 3 b, 3 Duplex insconsa. — Vgl. Anal. Hymn. X, Nr. 107.

89. De Beata Maria V.

1 a. Specialis eminenter,
Singularis excellenter,
Eminens virtutibus,

1 b. Flos et lumen es sanctorum,
Sed et ipsis angelorum
Praemines ordinibus.

2 a. Aaron virga tu fuisti,
Florem, fructum protulisti
Stupendo miraculo;

2 b. Deum paris illibata,
Post et ante sigillata
Veri regis annulo.

3 a. Ergo, virgo tam beata,
Multis signis praemonstrata,
Nobis sis propitia;

3 b. Aufer [nox]as et angores,
Mentem munda, forma mores
Pietatis gratia.

4 a. Piae matris pia proles,
Hic purgatos, quando voles,
Transfer nos ad supera;

4 b. Piae matris pia prece
Tu nos a secunda nece,
Pie Iesu, libera.

Oration. ms. Parisiense(?) saec. 15/16. Cod. Parisin. 3639. — Steht unter einer Reihe von Sequenzen.

90. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo generosa,
Spina carens, salve, rosa;

1 b. Salve, dulcis spes reorum,
Salve, fragrans flos sanctorum.

2 a. Salve, per quam lux est orta,
Castitatis, salve, schola;

2 b. Meta mortis, vitae porta,
Virgo mater facta sola.

3 a. Te vox laudat prophetica,
Figurata per mystica
Es, dum rubus incombustus,
Dum ros caeli subit vellus.

3 b. Tuum Deus intrat alvum,
Ut Habacuc subit lacum;
Misaeli parcit ignis,
Te non urit aestus carnis.

4 a. Salve, salus credentium,
Salve, virtus debilium,
Salve, decus honestatis,
Salve, mater deitatis.

4 b. Profert apis virgo fetum,
Incorrupta parit Christum,
Florem virga, stella solem,
Vermem manna, virgo prolem.

5 a. Salve, sedes verbi Dei,
Salve, splendor speciei,
Salve, gemma pietatis,
Salve, lampas claritatis.

5 b. Salve, virgo ferens fructum,
Salve, tollens mundi luctum,
Salve, purgans Evae naevum,
Salve, mundum sanans reum.

6 a. Imperatrix angelorum,
Moles tolle peccatorum,
Nato tuo prece pia
Te laudantes concilia.

6 b. O Maria, Christum ora,
Ut in examinis hora
Sentiamus propitiam
Iudicantis sententiam.

Orat. ms. Parisiense(?) saec. 15/16. Cod. Parisin 3639. — 1 b, 2 flagrans. — 4 b, 1 apes.

91. De Beata Maria V.

1 a. Ave, virgo regia,
Regis regum filia,
Laus regalis regiae.

1 b. Ave, viri nescia,
Ave, plena gratia
Septiformis gratiae.

2 a. Veni, vena veniae,
Mater regis gloriae,
Nostra spes et gloria.

2 b. Cara, carens carie,
Porta caeli patriae,
Per quam patet patria.

3 a. Ave, clavis caelica,
Pia parens unica
Piae prolis unicae.

3 b. Verus, o pacifica,
Sol ex te, mirifica,
Processit mirifice.

4 a. Laetabaris prospere
Illustrata sidere,
Quod illustrat sidera.

4 b. Casto fluens ubere,
Natum tenens tenere
Membra fovens tenera.

5a. Ave, prudentissima,
Dignarum dignissima
Vocaris dignissime.

5b. Luna lucidissima,
Sicut es piissima,
Iuva nos piissime.

Sequent. ms. Adami Ravennatensis anni 1585—87. Cod. Classen. 360. (139. 5. S). — 5b, 2 Sic es. — 1a, 2 sollte mit dem Worte „regia" schliefsen, um die Symmetrie herzustellen, die in den übrigen Strophen herrscht, wo jedesmal das Schlufswort der 2. Zeile von jenem der 3. Zeile nur um den A- bez. E-Laut differiert. Vielleicht also ist 1a, 1 u. 1a, 2 umzustellen. — Beachtenswert ist neben der reichen Alliteration, namentlich in 2a, 1 und 2b, 1, der Umstand, dafs der Reim stets zwischen a u. e abwechselt. — Melodie offenbar: Veni sancte spiritus. — Bannister macht mich aufmerksam, dafs im Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235 (Antiphon. et Grad. ms. Nivernense saec. 12) der Sequenzen-Anfang „Ave virgo regia" verzeichnet ist; ob damit vorliegende Sequenz gemeint ist, wird wohl niemand entscheiden.

92. De Beata Maria V.

1a. O lux, ave, caelica,
Coetus lumen caelici,
Quam attollunt cantica
Principis pacifici.

1b. Medicina publica,
Summi mater medici,
Pias aures applica
Nostrae laudi simplici.

2a. Imple, virgo nobilis.
Ora te canentium,
Tu quidem laudabilis,
Laudum capax omnium.

2b. Nec sit despicabilis
Tibi vox laudantium,
Licet ineffabilis
Vincat laus ingenium.

3a. Trinum hostem patimur
Trinoque conflictui
Iugiter exponimur:
Tu resiste casui.

3b. Premimur, opprimimur
Et timemus obrui,
Sed hi, per quos caedimur,
Tuo cedunt nutui.

4a. Flos humani generis,
Tibi soli debitus
Thronus est in superis
Iuxta prolem positus,

4b. Ut his, quos vocaveris,
Sit ad votum aditus,
Trahatque, quos traxeris,
Tuus unigenitus.

5a. Dante prima femina
Cibum mortis homini
Pullularunt crimina,
Datus est discrimini.

5b. Laus debetur gemina
Tibi, matri virgini,
Quae tollis discrimina,
Quae mederis crimini.

6a. Ergo, preces audias
Tibi supplicantium
Supplicesque facias
Nescire supplicium.

6b. Nos ad agni nuptias,
Ad pingue convivium
Recipi praecipias
Christi commensalium,

7. In quo *„Deo gratias"*
Vox est convivantium.

Miss. Uceciense imp. Lugduni 1495. — Die Kollation dieser und der übrigen Sequenzen aus dem Missale von Uzès verdanke ich unserem diensteifrigen Freunde Rev. H. Bannister.

93. De Beata Maria V.

1 a. Gaude, rosa, salus mundi,
Te laudamus laetabundi
Regnantem in patria;

1 b. Totus orbis hilarescat,
Et virtutis ardor crescat
In tui memoria.

2 a. Mater Dei, fax amoris,
Lux doctrinae, sal dulcoris,
Virgo, mons iustitiae.

2 b. Thalamus es salvatoris,
Sola fructus es odoris,
Caro carens carie.

3 a. Et quid ita dices dignum?
Angelicum videns signum
Eius sub admonitu

3 b. Credit plane veritatem
Et concepit deitatem,
Sancto plena spiritu.

4 a. Super omnes ornamento
munda est et humilis,
Ex conceptu sub momento
alvus tumet virginis.

4 b. In senectute gravida
Elisabeth quaeritur,
Infans gaudet. Dei virtus
ab utroque solvitur.

5 a. Tempus partus dum finitur,
Bethlehem Christus nascitur
Potestate libera;

5 b. Evae culpa tunc deletur,
Prophetia adimpletur,
Virgo fit puerpera.

6 a. Visa stella per donorum
Species claret Magorum
Fides necessaria;

6 a. Nam personam signant unam,
Sed nec tacent opportunam
Naturae distantiam.

7 a. Templo natus praesentatur,
Senis ulnis baiulatur,
Fit legis impletio;

7 b. „Nunc dimittis“ tunc cantatur,
Orbis totus luminatur,
Digna res praeconio.

8 a. Virga Iesse, decus mundi,
Mentis pressae spes, profundi
Limes, vota gemebundi
Cordis audi, domina;

8 b. Solve moles et excusa,
Sicut soles, ne confusa
Sit mens nostra, sed exclusa
A mundi versutia.

9 a. Fons hortorum appellaris
Et es stella dicta maris
Atque portus salutaris,
Luna sine nubilo;

9 b. Tu pigmentis suavior
Cunctisque rosis gratior
Omnique luce clarior,
Deum gestans gremio.

10 a. Te laudantes
Et mirantes
Pulchrae Sion filiae
Illustrari
Et ornari
Tua gaudent specie;

10 b. Te decoram
Ut auroram
Universi proferunt;
Te electam
Et perfectam,
Te reginam asserunt.

11 a. Virgo lenis,
Nos a poenis
Salva gehennalibus,
Nec substerni
Nos inferni
Sinas cruciatibus;

11 b. Noxas dele
Parentelae
Nostrae tuis precibus,
Et da cunctis
Nobis iunctis
Frui bonis omnibus.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. B. — 4 a, 2 es A. — 7 b, 2 illuminatur AB. — 10 b, 1 decorem A. — 10 b, 3 praeferunt AB.

94. De Beata Maria V.

1 a. Laetabundus
Mariam collaudet mundus
Voce pia.

1 b. Haec est parens
Summi regis labe carens,
Vitae via.

2 a. O lucifer oriens,
Splendor indeficiens,
Lux praeclara.

2 b. Sol eclipsim nesciens,
Luna solem pariens,
Semper cara.

3 a. O Christi palatium,
Tu pro nobis filium
Semper ora,

3 b. Ut det nobis gaudium
In regno caelestium
Mortis hora.

4 a. Te sanctorum agmina
Collaudant in gloria.
Stirps beata.

4 b. Fons hortorum nobilis,
Virga Iesse gracilis,
Fructu grata.

5 a. Tu es aula regia.
Cella pigmentaria,
Aromatum area
Gratiosa.

5 b. Tu turris eburnea,
Columna marmorea,
Viola purpurea,
Vernans rosa.

6 a. Virgo puerpera,
Succurre, propera,
Confer, ut vehamur
ad aethera.

6 b. Gratiae munera
Funde fructifera,
Cum Iesu trahe nos
ad supera.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii Turonensis imp. Turonibus 1508. — 2 b, 3 clara. — 5 a, 2 pigmentarea. — 6 b, 4 ad aethera. — Mel.: Laetabundus.

95. De Beata Maria V.

1 a. O Maria,
Triumphas in caelis laeta,
Veneranda;

1 b. Regis regum
Genetrix es verbi facta,
Res miranda.

2 a. Regale refugium,
Christi domicilium
Es, puella,

2 b. Nobile triclinium,
Praeparans hospitium,
Dei cella.

3a. Flos campi, cinnamomum,
Crocus, nardus, balsamum,
Botrus, spica;

3b. Lilium convallium,
Salutis praesidium
Sis, amica.

4a. Templum sacratissimum,
Vas Dei purissimum,
Tota pulchra.

4b. Tu castrum fortissimum,
Iesu dilectissimum,
Turris firma.

5a. Clemens, integerrima,
Civitas castissima,
Deum, ne sit, exora,
Mors incerta.

5b. Per te, fidelissima,
Dulcis et tutissima,
Paradisi ianua
Sit aperta.

6a. Virgo florifera,
Iesum accelera,
Ut caeli nobis
det munera.

6b. Mater fructifera,
Dilue scelera,
Ut collocemur
in dextera.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii Turonensis imp. Turonibus 1508. — 1a sq. Haec Maria triumphat. — 3a, 3 spina. — 4b, 2 Iesum. — Melodie: Laetabundus.

96. De Beata Maria V.

1a. Salve, Iesse virgula,
Salve, mundi specula,
Salve, mundi gaudium;

1b. Salve, mater sedula,
Vitae ros et rosula,
Mel et melos cordium.

2a. Lux et decor aetheris,
Lux praefulgens ceteris,
Caeli luminarium.

2b. Nostri decus generis,
Nostri dux itineris,
Nostrae spei bravium.

3a. Reparatrix gratiae,
Cella pudicitiae,
Celans vas electreum.

3b. Fons misericordiae
Fundens rorem veniae,
Funde pacis oleum.

4a. Dux, mater, paraclita,
Pia, dulcis, inclita,
Solamen flebilium.

4b. Veni, vide, visita,
Tange, fove, suscita
Virtutem debilium.

5a. Maria, flos nobilis,
Flos decens, flos utilis,
Florum excellentia;

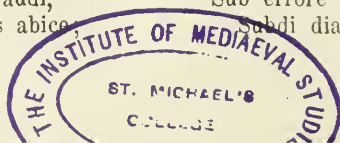
5b. Flos inaestimabilis,
Fias exorabilis
Et da caeli gaudia.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii Turonensis imp. Turonibus 1508. — Melodie: Veni sancte spiritus.

97. De Beata Maria V.

1a. Insistentes tuae laudi,
O Maria mater, audi,
Culpas nostras abice;

1b. Ne permittas eos claudi
Sub errore neque fraudi
Subdi diabolicae.

2a. Nostrum gignens salvatorem
Evae planctum et maerorem
Eius verso nomine

2b. In gaudium transtulisti,
Hoc idcirco meruisti
Salutari carmine.

3a. Mater, ave,
Quae nos a Vae
Liberasti carceris;
Fac cum clave,
Quae conclave
Summi regis diceris,
Nos firmari foederis.

3b. Mortis hora
Natum ora
Pro tibi psallentibus
Et decora
Nos, decora
Virgo, vitae moribus
Et bonis virtutibus.

4a. Nobis supplicantibus
Puris tibi cordibus
Impende iuvamen,

4b. Ut cum caeli civibus
In supernis sedibus
Collocemur. Amen.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. B.

98. De Beata Maria V.

1a. Triumphanti
Mariae filio,
Campi flori,
convallis lilio,
Iubilemus
virginis gaudio
Congaudentes.

1b. Felix mater,
per cuius gremium
Venit ad nos
creator omnium
Per cruorem
mundans innoxium
Nos nocentes.

2a. Salve, Dei
mater et filia,
Quae superas
intacta noxia,
Stella maris
et caeli regia,
Florens hortus;

2b. Fons hortorum,
virgo perpetua,
Spes reorum,
stilla melliflua,
Lux caecorum
salutis ianua,
Vitae portus.

3a. Thronus veri Salomonis,
Vellus madens Gedeonis,
Sicca subtus area;

3b. Medicina peccatoris,
Viam sternens viatoris,
Via caeli lactea.

4a. Reginarum imperatrix,
Vitae nostrae reformatrix,
Oliva fructifera;

4b. Peccatorum miseratrix,
Miserorum sublevatrix,
Pia gestans viscera.

5a. Mens devota,
Deo nota,
Mundans totum, munda tota,
Caro carens carie;

5b. Clamat foris
Os actoris,
Ut cor mundes peccatoris,
Veni vana veniae.

6 a. Audi, mater, peccatores,
Horum luctus et clamores
Digneris suscipere;

6 b. Placa culpae purgatorem,
Ne constringat peccatorem
Vi potentis dexterae.

7 a. Tu luna, sol et aurora,
Tu suavis et decora,
Tu rubens carbunculus;

7 b. Tu sponsa, cuius dilectus
Ex milibus est electus
Et murrae fasciculus.

8 a. Virga Iesse generosa,
Frondens, florens, fructuosa,
Porrecta flexibilis;

8 b. Margarita pretiosa,
Viola, lilium, rosa,
Flos immarcessibilis.

9 a. Tu nardus, tu murra trita,
Virtus balsami mellita,
Tu fumus aromatum;

9 b. Tu pro nobis interpella,
Ne peccatorum procella
Turbet cordis sabbatum.

10 a. Ave, virgo specialis,
Nulla maior, nulla talis,
Finem nostris confer malis
Impetrata venia,

10 b. Ut a morte liberati
Per te simus et renati,
Ut in caelo collocati
Cantemus *Alleluia.*

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. B. — 1 a, 3 floris AB. — 2 a, 4 intacta nescia AB. — 5 a, 4 Cara A. — 9 a, 2 balsamus AB; l. Myrtus, balsamum, mellita? — 10 b, 2 et redempti AB. — Melodie: Triumphanti cruore proprio (Anal. Hymn. VIII, Nr. 165).

99. De Beata Maria V.

1 a. Virgo, virga ligni vitae,
Perditionis avitae
Reparandae stadium;

1 b. Virgo, cuius flos et fructus
Fixus ligno tersit luctus
Evae culpa flentium.

2 a. Virga fecit aquas stare,
Plebs Moysi transit mare,
Pharaoque mergitur;

2 b. Virga cruce Christus fregit
Stygem, ex quo suos legit,
Et hostis confunditur.

3 a. Virga Aaron plena flore
Sacerdotis in honore
Protulit amygdala;

3 b. Virgo, virga novae legis,
Sacerdotis es et regis
Unctionis fiala.

4 a. Virga de radice Iesse
Tu es, virgo, quam te esse
Isaias cecinit;

4 b. Virgo, virga, florem istum
Protulisti, Iesum Christum,
Nec florere desinit.

5 a. Virga Ioseph florem dedit,
Et columba sancta sedit
In eius cacumine;

5 b. Virgo, Ioseph desponsata,
Iam florescis obumbrata
Sancto Dei flamine.

6 a. Virga, tuo dulci tactu
Reos mente, verbis, actu
Deo reconcilia;

6 b. Virgo, tuo nos conductu
Satiemur tuo fructu
In perenni gloria.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1523. B. — 1 a, 3 Reparationis AB.

100. De Beata Maria V.

1 a. Ave, Christum quae lactasti,
Cuius carne nos cibasti,
Esca caeli curiae;

1 b. Per te hostes superamus,
Babylonem conculcamus
Spe caelestis patriae.

2 a. Feneras, tu lacrimosae
Mentis, nunc sed gaudiosae,
Antea quae fleveras.

2 b. Fructus ventris militantum
Merces est et triumphantum,
Virgo, quem genueras.

3 a. Vitis vere tu abundans,
Vinum das satis iucundans
Filiis ecclesiae;

3 b. Quae superbos aversaris,
Benedic nos, salutaris,
Pia mater gratiae.

4 a. Redime nos de profundis
Peccatorum magnis undis,
Sanctitate celebris;
Ave, sequens minima,
Quamvis esses maxima,
Non sublimis palpebris.

4 b. Super sedem patris sui
Sedet fructus ventris tui,
Arca Dei lucida;
Salve, quam ros caelicus
Perunxit intrinsecus,
Virga Aaron florida.

5 a. Ad te preces fundimus
Manus et attollimus
Semper nos in noctibus.

5 b. De te, virgo, prodiit,
Qui Pharaonem feriit
Salvans nos ab hostibus.

6 a. In conspectu angelorum
Tibi, mater pupillorum,
Tibi damus cantica;

6 b. Aureum tu luminare,
Sis illustrans totum mare
Iustos et glorifica.

7 a. Tutum sis certantibus
Ad te conclamantibus
Quietis umbraculum.

7 b. Ut tus tua devotio
Fragrans et oratio,
Dirigas hoc saeculum.

8 a. Portio sit Israeli
Per te, virgo, Deus caeli,
Ad quem suspiraveras,

8 b. Eius spiritus deducat
Nos ad coelum et perducat,
In quo spem defixeras.

9 a. Cui das modo dulce melos
Resonans per omnes caelos
Tu in aula regia.

9 b. Mirus dulcor, o Maria,
Nobis datur, mater pia,
Tua ex memoria.

10 a. Per te lapsos erigit,
Sancta Dei puerpera,
Per te vagos dirigit,
Per te sanat vulnera

10 b. Vale, sidus siderum,
[Stella] maris diceris,
Tu fulgore munerum
Iam succurre miseris.

11 a. Vale, terra, quae frumentum
Protulit et nutrimentum,
Animarum fulcimentum,
Porta regis pervia.

11 b. O prae cunctis lumen carum,
Quod a sole differt parum,
Hostes fuga tenebrarum,
Quam collaudant omnia.

12a. In ecclesia sanctorum
Advocata miserorum
Pia dux et naufragorum,
Cantant corda filiorum
Tibi laudes dulciter.

12b. Iesu, fili summi patris,
[Praesta nobis prece matris],
Te et ipsam cum beatis
Liber quisque a peccatis
Laudet ut hilariter.

Orat. ms. Domus Novae Lucis anni 1477. Cod. Ultraiectin. Scriptt. Eccl. 375. — 9a, 1 Quitas. — 10a, 2 Dei genetrix; gegen den Reim. — Melodie wahrscheinlich: Salve mater salvatoris.

101. De Beata Maria V.

1a. Ave, mater, vitae portus,
Ex qua mundo sol est ortus,
Qui salvavit saecula.

1b. Virgo semper tu fuisti,
Virgo Deum genuisti
Sine viri copula.

2a. Ave, per quam aperitur
Caeli porta et finitur
Mundana tristitia.

2b. O quam bonum idem *Ave*,
Quam praeclarum, quam suave,
Per quod datur gratia!

3a. Ave, mater summi regis,
Quae cum nato cuncta regis
Mira cum potentia.

3b. Ave, quae cares simili,
Isti catervae debili
Sis semper propitia.

4a. Per te, virgo, conferatur
Nobis salus, concedatur
Peccatorum venia.

4b. Pie Iesu, prece matris
Dona nobis regna patris
In caelesti gloria.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — Überschrift: „De beata semper virgine prosa."

102. De Beata Maria V.

1. Ave, rosa speciosa,
Salve, rosa gloriosa,
Ave, candens lilium.

2a. Salve, lucerna virginum
Et caeli luminarium,
Auxiliatrix omnium
Ad te fugientium,
Salva nos in perpetuum.

2b. Ave, paradisi porta,
Per quam vera lux est orta,
Ad caelum, [tu nos conforta],
Per te perveniamus,
Per te nos introeamus.

3a. Salve, spes tu miserorum,
Ave, salus infirmorum,
Maestorum consolatio,
Perditorum recuperatio.

3b. Veniam peto, domina,
Tu sis mihi propitia,
Ut te laudare valeam
Et cum sanctis permaneam.

4 a. O gloriosa domina
Et angelorum regina,
Precare tuum filium,
Qui salus est humilium,

4 b. Ne nos pro nostro vitio
Dimittat in supplicio,
Sed tuis sanctis precibus
Mundemur cunctis sordibus.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 2a, 3 Tu auxiliatrix. — In der Handschrift als „Sequentia“ verzeichnet, scheint aber ein Reimgebet zu sein.

103. De Beata Maria V.

1. Ave, virgo virginum,
Ave, lumen luminum,
Ave, plena gratia.

2 a. Ave, salus hominum,
Portans regem Dominum,
Ave, stella praevia.

2 b. Ave, nostrum gaudium,
Ave, spes credentium,
Peccatorum venia.

3 a. Ave, vena veniae,
Ave, mater gratiae,
Hostium victoria.

3 b. Ave, porta gloriae,
Ros misericordiae,
Ave, fraudis nescia.

4 a. Ave, mundi gloria,
Sanctorum laetitia;
Ave, per quam gaudium
Speramus caelestium.

4 b. Ave, virgo celebris,
Lux lucens in tenebris;
Ave, lumen cordium,
Ave, candens lilium.

5 a. Ave, pia,
Ave, via,
Ave, vitis,
Ave, mitis,
Ave, suavissima.

5 b. Ave, parens,
Labe carens,
Ave, rosa,
Speciosa,
Ave splendidissima.

6 a. Ave, virgo singularis,
Ave, stella clara maris,
Ave, carens simili.

6 b. Ave, mater, lux solaris,
Ave, quae cunctos solaris
Hoc in mundo flebili.

7 a. Ave, decus angelorum,
Ave, salus miserorum,
Ave, per cuius filium
Datur mundo remedium.

7 b. Ave, virgo, fons hortorum,
Consolatrix miserorum,
Ave, nostrum refugium,
Plena bonorum omnium.

8 a. Ave, decus castitatis
Ave, mater pietatis,
Ave munda
Et fecunda,
Ave, lux caelestium.

8 b. Ave, templum puritatis,
Ave, scala claritatis,
Ora natum,
Ut optatum
Nobis donet praemium.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. A. — Grad. ms. Cisterciense(?) saec. 15. Cod. Carolsruhan. U. H. 1. B. — 6 b, 2 quae cantus A, quae tantum B. — 7 a, 3 per tuum B.

104. De Beata Maria V.

1 a. Casta mater, virgo Dei,
Decus mundi, lux diei,
Angelorum gloria;

1 b. Porta patens, aula caeli,
Quae fideli Gabrieli
Credidisti nuntia.

2 a. Deo patri placuisti,
Dum ancillam te dixisti,
Virgo clementissima.

2 b. Salvatorem concepisti,
Et intacta permansisti,
Virgo prudentissima.

3 a. Regem regum tu lactasti,
Hic te fecit, quem portasti
Tuis in visceribus.

3 b. Inter omnes collaudaris,
Benedictaque vocaris
Tu in mulieribus.

4 a. Fidem sola conservasti,
Morientem, quem portasti,
Dum vidisti, Maria;

4 b. Temporalem pertulisti
Mortem, virgo, dum vidisti
Vexilla regalia.

5 a. Virgo, mater pietatis,
Fidem sanctae trinitatis
In nobis corrobora,

5 b. Ne per sensus naturales
Inimici spiritales
Nostra premant pectora.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 5 b, 1 post sensus. — 5 b, 3 premant peccata. — Überschrift: „Prosa“.

105. De Beata Maria V.

1 a. Laus est aulae virginalis,
Quod maiestas hac regalis
Dignatur descendere;

1 b. Opus haec est trinitatis,
Solum cunctis quod beatis
Dat beate vivere.

2 a. Aula mater est intacta,
Sicut templum fabrefacta,
Quo non sonat malleus;

2 b. Ibi sceptrum, rex, corona,
Vitae panis et annona
Liquorque nectareus.

3 a. Terra namque dedit fructum,
Cor confirmat, solvit luctum,
Reddit fructus gaudium.

3 b. Hoc figurat Ruth in messe,
Caleph botro, virga Iesse,
Nucisque mysterium.

4 a. A fructu tritici,
vini et olei
Multiplicata est
nam virtus fidei;

4 b. Regis praedivitis
sunt haec donaria,
Qui nostrae usus est
carnis substantia.

5 a. Ipse granum, ipse panis,
Liquor et nux non inanis,
Ipse solus omnia,

5 b. Quo referta fuit cella,
Dei mater. maris stella,
Mater plena gratia.

6 a. Hanc flos ornat castitatis,
Angelorum puritatis
Cognata virginitas;

6 b. In qua res est gratiosa
Mitis, dulcis et iocosa,
Tam typus quam veritas.

7a. Rubus non uritur,
Vellus compluitur,
Sol retro flectitur,
Et pecus loquitur,
Anus fit gravida.

7b. Fons novus oritur,
Fanum destruitur,
De petra bibitur,
Propheta pascitur,
Mitescunt rabida.

8a. Fornax cedit
Et non laedit,
Sed oboedit
His, quos credit
Mori rex incendio.

8b. Manna datur,
Hinc creatur
Et formatur,
Quo signatur
Haec nova creatio.

9a. Adae plasmatio,
Arcae constructio,
Iordanis siccitas,

9b. Maris divisio,
Fiscellae ratio
Signant te, novitas.

10a. Sal respergit fonte totum
Et camelis fessis potum
Dat Rebeccae hydria.

10b. De conceptu Sara ridet,
Se calcari serpens videt,
Canit tympanistria.

11a. Aere serpens simulatur,
Sputo lutum temperatur
Cherubimque obumbratur
Propitiatorium.

11b. Muliere vir ambitur,
Porta clausa pertransitur,
Gigas currit, via scitur,
Floret vallis lilium.

12a. Sol sub nube non densatur,
Horto clauso fons signatur,
Sine manu mons secatur,
Stella solem praeconatur,
Sol de stella rutilat.

12b. Stat praesaepe feno plenum,
Boves sumus, caro fenum,
Christi corpus tam serenum
Nobis cibum dat amoenum,
Si cor ad hoc vigilat.

13a. Ad honorem tuum iure
Famulantur hae scripturae,
Sit de nobis tibi cura,
Pia virgo, mater pura,
Ut simus in gloria;

13b. Ubi nec cras, nec hesternum,
Ubi semper hodiernum,
Ubi salus, ubi vita,
Ubi pax est infinita,
Ubi Deus omnia.

Collect. ms. S. Laurentii Leodiensis saec. 12. Cod. Bruxellen. 9735—36. A. — Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1402. Cod. Darmstadien. 521. B. — 1a, 2 haec. B. — 4a, 4 iam virtus B. — 5a, 2 Botrus et B. — 6a, 3 Cognata fehlt B. — Str. 7 u. 8 fehlen in B bis auf einige Trümmer infolge Verletzung der Hs. — 10a, 1 fontem B. — Die Kollation von A verdanke ich der Freundlichkeit des Bollandisten P. Jos. Van den Ghyn S. J.

106. De Beata Maria V.

1a. O Maria,
O felix puerpera,
Mater pia,
Cuius suxit ubera,
Qui creavit sidera;
Munera
De te fluunt dulcia,
Spiritus sancti cratera.

1b. Aqua viva,
Clausa semper ianua,
Progressiva
Stella, non occidua,
Ficus, sed non fatua;
Rigua
Paradisi pascua,
Balsamus, murtus, oliva.

2a. Ioseph spica,
Humus, de qua vipera,
Per quam sicca
Ionae parit hedera,
Sanans anguis vulnera,
Pertica,
Funda tu Davidica,
Pariens cedrum myrica.

2b. Salomonis
Thronus es eburneus,
Visionis
Electrinus urceus,
David sitim satians
Puteus,
Tu septenus cereus,
Radians septenis donis.

3. Iacob scala,
Fac me caelum scandere,
Mundi mala,
Carnem, satan fugere,
Tollens Evae miserae
Scandala,
Pietatis ubere
Gratiae fove sub ala.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 1b, 1 vivens. — 2a, 6 Partica. — 2a, 8 Parcens. — Dem Bau nach ist diese Dichtung wohl eher eine Cantio; sie ist aber in der Hs. unter die Sequenzen eingereiht.

107. De Beata Maria V.

1a. [Salv]e, virgo, vas pudoris,
Salve, ma[ter salvatoris]
Salve, doctrix et lux mo[ris
Omni die, cunctis horis]
Salve, mater Maria.

1b. [Salve, mater deitatis,
Verb]um gestans caritatis,
Et in arca castitatis
Spem futurae libertatis
Praebens et solacia.

2a. Ave, virgo dives Deo,
Ave, portus patens reo,
Ave, lux et gratia.

2b. Ave, mundi reparatrix,
Ave, caeli imperatrix,
Nostra prima gaudia.

3a. Salve, vitae condimentum,
Evae leniens lamentum,
Vetus per te testamentum
Ruit, surgit sacramentum
Resignans caelestia.

3b. Salve, boni fundamentum,
Castitatis ornamentum,
Caritatis dans unguentum,
Sanitatis in augmentum
Temperans carnalia.

4a. Ave, Deum gestans alis,
Ave, malas iungens malis
Et labellis labia.

4b. Ave, Marthae functa cura,
Ave, maesta circa plura
Eximens obsequia.

5a. Salve, salus, decus, vita,
Astris poli redimita,
Illuc tecum nos invita,
Ubi gaudes infinita
Pace et laetitia.

5b. Salve, lapsi relevatrix,
Errabundi revocatrix,
Caeli, terrae mediatrix,
Utriusque solidatrix,
Christo nos concilia.

6 a. Ave, dulcis Sunamitis,
Pulchra, casta, simplex, mitis,
Membra fovens regia.

6 b. Ave, fida poli scala,
Super astra tecum cala
In superna curia.

7 a. Salve, clara maris stella,
Quae, cum hostis movet bella,
Es asylum, arcus, cella,
Ne involvat nos procella
Per haec mundi maria.

7 b. Salve, nostri vis vigoris,
Finis longaevi doloris,
Salus es summi valoris,
Honor caeli, lux splendoris;
Tibi laus et gloria.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — Der Anfang ist lückenhaft, da hier die Hs. beschädigt ist. — 5 b, 1 revelatrix. — 7 a, 3 acus cella.

108. De Beata Maria V.

1. Electa et praeelecta,
Digna et dilecta
Virgo, sponsa, mater, filia.

2 a. Templum summi patris Dei,
Aula verbi sempiterni,
Sacrarium spiritus sancti.

2 b. Praepotens caeli regina,
Praecelsa mundi domina,
Stella maris splendidissima.

3 a. Tu salutis medicina,
Tu redemptionis via,
Tu perennis vitae ianua.

3 b. Pia mater orphanorum,
Solamen desolatorum,
Spes invicta desperatorum.

4 a. O Maria, mater virgo,
Cadat in conspectu tuo
Nostra [haec] supplex oratio;

4 b. Miserere miserorum,
Vota suscipe tuorum,
Te monstra matrem filiorum.

5 a. Pauperum preces attende,
Opem benignam impende,
Pietatis sinum expande.

5 b. Tuo fructu satia nos,
Iesu Christo satiatos
Sociato caeli gaudio.

6. Ergo, domina benigna,
Christo nos consigna,
Virgo sancta, mater digna,
Pia dulcissima Maria.

Oration ms. Lucidae Vallis saec. 15. Cod. Carolsruhan. L. 109. — 5 b, 3 Sociatos. — 6, 4 o dulcissima. — Überschrift: „Sequentia“.

109. De Beata Maria V.

1 a. Fons hortorum es, Maria,
Miserorum mater pia
Iuris per audaciam.

1 b. Angelorum melodia,
Protestante Isaia
Nos foves per gratiam.

2 a. Stella maris, egens, dives,
Clerus et caelorum cives
Te commendant, omnia.

2 b. Fulges caris, aegros, sanos
Consolaris, simul vanos
Per multa suffragia.

3a. Nati mitis summa glosa,
Virga Iesse, fragrans rosa
Pneumatis per lilia.

3b. Quare, vitis generosa,
Te precamur, speciosa,
Nobis assis, venia.

Grad. ms. Cisterciense(?) saec. 15. Cod. Carolsruhan. UH 1. — 2b, 1 aegros sanas. — 3a, 2 flagrans.

110. De Beata Maria V.

1a. Gaudeamus, fratres mei,
Ob honorem matris Dei
Celebrem huius diei
Agimus memoriam.

1b. Haec est glosa scripturarum,
Quae de lege tenebrarum
Umbram fugat figurarum
Et extersit scoriam.

2a. Rubum videt inflammari
Moyses et admirari
Vadit, cur sic praeservari
Ardens possit lilium;

2b. Sed est huius virgo glosa,
Quam non flamma vitiosa
Laesit, sed ut florens rosa
Gignens casta filium.

3a. Siccam virgam Aaronis,
Madens vellus Gedeonis
Castae parturitionis
Modus glosat optime,

3b. Cum tu, virgo singularis,
Inexperta thori maris
Caeli gratia roraris,
Parens Dei numine.

4a. Docet Danielis visus,
Quis de monte sit abscisus
Et in statuam collisus
Lapis sine manibus;

4b. Domus Dei, mons paratus,
Super colles elevatus
Est e caelo impraegnatus
Uterus virgineus.

5a. Porta haec Ezechielis,
Per quam clausam rex de caelis
Pertransivit, ut fidelis
Omnis credit populus.

5b. Dato signo Ezechiae
Decem horis sol in die
Retrocessit, dum Mariae
Deum portat uterus.

6a. Huius prece noster verus
Solvat suos rex Assuerus,
Hostem Aman dum severus
Fixit in patibulo.

6b. Inimici nostrae gentis,
Holofernis furientis,
Caput abstulit serpentis
Pacem portans populo.

7a. Cunctis pulchrior personis
Glosat carmen Salomonis,
Nam ornata caeli donis
Fulget in caelestibus.

7b. Coronatam stellis cole;
Mulier amicta sole
Cunctis praesidet cum prole,
Lunam calcans pedibus.

8a. Sed, o virgo, nunc ausculta,
Unde tibi ista multa;
Per nos reos haec indulta
Tibi sunt a Domino;

8b. Nam si nullus cecidisset,
Relevator non fuisset,
Sed nec virgo peperisset
Redemptorem saeculo.

9a. Hinc non spernas peccatores,
Tuos, virgo, servitores,
Sine quibus nunquam fores
Tanto digna filio.

9b. Ergo nostra per peccata,
Dei mater, sic dotata,
Nobis semper advocata
Sis in hoc exsilio.

Grad. ms. Calcariense saec. 15. Cod. Calcarien. s. n. — Melodie Iucundare plebs fidelis.

111. De Beata Maria V.

1a. Iubilemus in hac die,
Quam haec virgini Mariae
Statuit familia.

1b. Nec est sine causa, quare
Debeamus iubilare
In hac die tertia.

2a. Haec est prima feriarum,
In qua arbores terrarum
Crescunt sine semine;

2b. Haec est prima feminarum,
Quae produxit mundo rarum
Fructum Dei numine.

3a. In hac die sunt onustae
In instanti tunc arbustae
Maturis cum fructibus;

3b. Sic et haec in modum mirum
Femina concepit virum
Perfectum in omnibus.

4a. In hac die congregavit
Aquas Deus et ornavit
Aridam cum floribus;

4b. Haec est puteus aquarum,
Donans virgo lacrimarum
Potum peccatoribus.

5a. Haec est hortus sigillatus,
Terra, de qua Christus natus,
Campi flos quaerentibus.

5b. Fratres, huius terrae flores
Fructus dabunt et honores
Sibi servientibus.

6a. Tunc sunt aquae congregatae,
Quando virgo pietate
Impletur et gratia;

6b. Nec est sine prophetia
Nomen virginis Maria:
Aquas vocat, maria.

7a. O Maria, placa mare,
Propter nomen singulare
Iube obmutescere.

7b. Trahit mundus, angit caro,
Daemon temptat sic, quod raro
Potest quis quiescere.

8a. Ergo, mater, ne nos spernas,
Tuos fratres, dum hos cernas
Te colentes hodie;

8b. Quod si virgo nos refutas,
Quo transibunt fratres, putas?
Ad gehennam utique.

9a. Hinc tu, mater Christi pia,
Nostra salus, o Maria,
In omni periculo,

9b. Apud Christum, nostrum patrem,
Te monstrabis esse matrem
In mortis articulo.

Grad. ms. Calcariense saec. 15. Cod. Calcarien. s. n. — Melodie: Iubilemus in hac die | Quam reginae caeli piae.

112. De Beata Maria V.

1a. Ave, virgo, mater Dei,
Quae es nostrae summa spei
Apud tuum filium;

1b. Nos, qui sumus mortis rei,
Mereamur per te vehi
Ad caeli palatium.

2a. Ora patrem, ora natum,
Ut informet nostrum statum
Ad virtutis meritum

2b. Et praestet nobis ducatum,
Quo declinemus reatum
Et mortis interitum.

3a. Tu es vere mediatrix,
Pia reconciliatrix
Inter nos et filium,

3b. A quo, quod es condonatrix
Peccatorum et salvatrix,
Habes privilegium.

4a. Pro salute peccatoris
Te creavit conditoris
Immensa clementia,

4b. Ut, qui cadit in tot horis
Et corrumpit vas honoris,
Per te detur venia.

5a. Accedamus ergo tuti
Nos, qui sumus involuti
Peccatorum sordibus,

5b. Coram matre provoluti,
Intendat nostrae saluti,
Exoremus precibus.

6a. Nihil negat ei natus,
Sed, quod petit, est paratus
Exhibere citius;

6b. Quantumcunque desperatus
Hanc si quaerit lacrimatus,
Hic erit propitius.

7a. In exemplum nobis datur
Theophilus, qui probatur
Filius miseriae;

7b. Qui cum matrem deprecatur
Et peccatum lamentatur,
Reformatur gratiae.

8a. O Maria, caritatem,
Fidei sinceritatem
Et spei constantiam

8b. Da et simul castitatem
Et virtutum largitatem
Et vitae munditiam,

9a. Ut in his exercitati
Et per tuae roborati
Pietatis gratiam

9b. A peccatis hic purgati
Transeamus praeparati
Ad aeternam patriam.

10a. Ubi post hoc exsilium
Tuum cernamus filium
Facie ad faciem,

10b. Qui ad invisibilium
Gaudiorum caelestium
Aspiramus requiem.

Grad. ms. S. Georgii Coloniensis saec. 15. Cod. S. Georgii Colonien. s. n. add. saec. 16. — 3b, 1 est. — 4b, 3 datur. — 7b, 1 patrem. — Melodie: Maiestati sacrosanctae.

113. De Beata Maria V.

1a. Salve, virgo consecrata,
Priusquam sis mundo data,
Intra matris uterum;

1b. Dono sancta speciali,
Quod nec lapsu veniali
Peccares in posterum.

2a. Salve, Deum ventre gerens,
Quod humanum genus maerens
Per te sic laetificet;

2b. O quam gaudens cecinisti,
Dum alvo Christum sensisti,
Canticum *Magnificat!*

3a. Salve, lege volens regi,
Non astricta tamen legi
Purgandae puerperae;

3b. Nam impurum nil sensisti,
Nec de viro concepisti,
Sed de Dei munere.

4a. Salve, salutis alumna,
Salve, fidei columna,
In qua fides floruit,

4b. Quando percusso pastore
Grex dispersus est timore
Et in fide corruit.

5a. Salve, pia mater Dei,
Radix vitae, robur spei
Mortis in angustiis;

5b. Per te quaeso consolari,
Da sincere meditari
De tuis deliciis.

6a. Salve, sola spes salutis,
Nos in valle servitutis
Pressos tot miseriis

6b. Iuva pia potestate,
Tabescentes egestate
Tuis reple copiis.

7a. Hoc in fine mater ora,
Totis votis hoc explora,
Virginum piissima;

7b. A me diligi dignare
Et me digne fac amare
Te, virgo dulcissima.

8a. Zeli, quo cessent amores,
Tui me trahant odores
Et incendant gratiae.

8b. Hoc teneri fac languore,
Hoc nutriri da dulcore
Ad obtentum gloriae.

Grad. ms. S. Severini Coloniensis anni 1530. Cod. S. Severini Colonien. s. n. — 5b, 1 Per quae. — 8a, 1 qui. — Melodie: Gaude Sion.

114. De Beata Maria V.

1a. O Maria,
Virgo pia,
Salus et solacium;

1b. O regina
Tu divina
Deique palatium.

2a. Stella maris
Nuncuparis,
Saevis in funiculis

2b. Peccatorum
Spes, iustorum
Salus in periculis.

3a. O benigna,
Dei digna
Mater esse crederis,

3b. Et intacta
Es, ut acta
Arcae probant foederis.

4a. Virgo nupta
Non corrupta,
In Luca quod dicitur;

4b. Pater praegnans,
Foedus regnans,
Sic vita allicitur.

5a. Rubum ustum
Non combustum
In Moyse legimus;
O beata,
Conservata,
Laxa malum, quod egimus.

5b. Tu in hora
Mortis ora
Nostrae tuum filium,
Ut consortes
Mittat fortes
Et sanctorum auxilium.

6a. Terge luctum
Et da fructum
Verae paenitentiae;

6b. Confer genti
Te colenti
Sceptrum indulgentiae,

7 a. Ut non laedant,
Sed quod cedant
Nobis mala omnia,

7 b. Et in luce
Christo duce
Confer pacis somnia.

Grad. ms. Legdense anni 1528. Cod. Legden. 2. — 5 b, 6 Et sanum. — Melodie: O beata beatorum.

115. De Beata Maria V.

1 a. Mariae praeconium
Eructet in gaudio
Virginis, exordium
Iubilet in filio,
Resurgens a mortuis.
Apparens fidelibus;
Gratulantur omnia.

1 b. Maria nunc gaudio
Fruitur in iubilo
Resurgente Domino,
Quae passuro filio
Caruit solacio
Et fuit in nubilo
Cordis prae tristitia.

2 a. Tunc Simeonis gladius
Sauciavit intimam
Tuam sanctam animam,
Dum vidisti filium
Cruciatum optimum,
Laceratum, perforatum
Corpore sanguineo.

2 b. Sol eclipsim patitur,
Velum templi scinditur,
Motu terra quatitur,
Et petra dividitur,
Sepulcrum tunc patuit,
Mortuis non latuit;
Surrexit cum Domino.

3 a. Victor mortis rediit
Et suis apparuit
Vivens [nunc] in gloria;
Gaude, virgo, mater Maria;

3 b. Ora, mater, filium,
Nobis fac propitium
Et post vitae exitum
Duc ad caeli [nos] palatium.

Orat. ms. Friderici III Imp. saec. 15. Cod. Vindobonen. 4494. — 2 a u. 2 b umgestellt. — 2 a, 5 Cruciatum omnium. — 2 a, 7 sanguine. — Überschrift: „De beata virgine sequentia; melodia: mundi renovatio."

116. De Beata Maria V.

1 a. Imperatrix angelorum,
Salve, mater orphanorum,
Relevatrix tu peccatorum,
Illuminatrix, oculorum
Debilium
Collyrium.

1 b. Ach, illumina Tobiam,
Regina, te monstra viam
Errantibus, philosophiam
Ignaros rectrix doce diam,
Nobilium
Tu lilium.

2 a. O clemens, vita, dulcedo, spes,
Nos audi suspirantes,

2 b. Ad te clamantes [hic] exsules,
In valle lacrimantes,

3 a. Ac exsistentes
Hospites,
Delictis licet nantes,

3 b. Gementes, flentes,
Debiles,
Hinc grates tibi dantes.

4 a. Oculos tuos ad nos converte
Misericordes

4 b. Illos, advocata nostra, certe
Delentes sordes.

5 a. Nam scis et vis, ut quis, per te
Natos facere concordes;

5 b. Eia, iram eius verte,
Qua fuimus discordes.

6 a. Atque benedictum fructum
Tui ventris propitium
Ostende;

6 b. O Iesu gerula, [ductum
Nobis] post hoc exsilium
[Impende].

7 a. O clemens, rubens rosula,
clementiam ostende,

7 b. O pia, mitis, humilis
labentibus impende.

8 a. O dulcis, fave dulciter,
Iesu, matris prece,

8 b. O dulcis, fac, ne laedat nos
mala lues nece.

Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Rossian. X 158. — 1 a, 6 Collerium. — 1 b, 2 tecum monstra. — 2 a, 1 dulcedo vita. — 8 a. 1 dulce cane dulciter, was ganz unverständlich erscheint. — 8 b, 2 mala sua nece. — In die Sequenz ist der Text der Marien-Antiphon „Salve regina" eingewoben.

117. De Beata Maria V.

1. Pulchra regis regia,
Regens regentem omnia,

2 a. Proles gignit Davidica
Christum virtute caelica,
Virilis tactus nescia;

2 b. Maria, spes fidelium,
Parit patrem et filium
Illaesa pudicitia.

3 a. Haec est regina gentium,
Quae labe caret criminum,
Nostra purgat contagia;

3 b. Haec est virgo puerpera,
Quae mundo salutifera
Reddit amissa gaudia.

4 a. Psallamus patris solio,
Unigenito filio,
Qui natus est de filia.

4 b. Patri serenas supplices
Laudes demus multiplices,
Per quem fiunt magnalia.

Collect. ms. Mellicense saec. 15. Cod. Mellicen. 932. — 2b, 2 Paris. — 4a, 1 patri.

118. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo singularis,
Virga Iesse, stella maris,
Veri solis nuntia;

1 b. Rore caeli fecundaris,
Virgo manens Deum paris,
Genitorem filia.

2 a. Supra morem virgo prolem,
Virga florem, stella solem
Profers, plena gratia.

2 b. Mater veri Salomonis,
Tuum partum laudant donis
Magi stella praevia.

3 a. Per te verbum incarnatum
Senex iustus exspectatum
Portat inter brachia;

3 b. Per te formam servi Deus
Sumit, ut solvatur reus;
O mira clementia!

4a. Mortem subit, victor surgit,
Caelum scandit, viam pandit,
Ad aeterna gaudia.

4b. Illic iuncta trinitati
Gaudes in amplexu nati,
Virgo, mater, filia.

5a. O Maria, mater pia,
Lux caelorum, spes reorum,
Nato nos concilia;

5b. O regina, supplicamus,
Te cum nato videamus
In perenni gloria.

Miss. ms. S. Floriani saec. 14. Cod. Florian. III 221 A. A. — Miss. ms. S. Floriani saec. 14. Cod. Florian. XI 394. B. — Miss. ms. S. Floriani saec. 15. in. Cod. Florian. XI 389. C. — Grad. ms. Cisterciense(?) saec. 15. Cod. Carolsruhan. UH 1 D. — 5b, 2 Ut te C.

119. De Beata Maria V.

1a. Salve, sponsa patris aevi,
Supplantatrix hostis saevi
Reparatrix gratiae;

1b. Salve, mater nostri Dei,
Suffragatrix nam es rei,
Salve, pulchra facie.

2a. Sine peccati fomite
De alti rami stipite
Gentibus es producta;

2b. Sine impudico tactu
Fecundaris almo fructu
Et manes incorrupta.

3a. Stella es navigantibus
In mundo fluctuantibus,
Salus, spes desperatis.

3b. Stella tu refulgentior,
Luna, sole splendidior,
Lucens caelo beatis.

4a. Signat Gabrielis sonus,
Summi quod es regis thronus,
Ave, plena gratia;

4b. Signat stella nam magorum
Te dominam angelorum
Eis dans solacia.

5a. Sola quod porta es, creditur,
Per quam verbum ingreditur
In mundi exsilium;

5b. Sola et portam aperis,
Quam dudum clausam reperis,
Aperis per filium.

6a. Sancta gratia spiritus
Es repleta divinitus,
Sic te pater amavit,

6b. Sanctaque summa trinitas,
In deitate unitas,
Se tibi sociavit.

7a. Subveni, mater, miseris,
Subveni tuis famulis,
Adiuva hymnizantes;

7b. Subveni et nos emenda
A vitiis et commenda
Nos filio cantantes.

8a. Succurre viatoribus,
Ne satanae terroribus
In fine terreamur;

8b. Succurre et cum angelis,
Ut gaudiorum in caelis
Consortes perfruamur.

Miss. ms. Voraviense saec. 15. Cod. Voravien. 6. A. — Cant. ms Tegurinum saec 15. Cgm. Monacen. 716. B. — 2b, 1 pudioque A. — 2b, 3 manens A. — 4a, 1 tonus A. — 4b, 1 maiorum A. — 4b, 2 domina A. — 6a, 1 Sancti AB. — 7b, 3 canentes AB. — Bemerkenswert ist, dafs jede Halbstrophe mit dem Buchstaben S beginnt, und in jeder Halbstrophe und Gegenstrophe das erste Wort immer gleich lautet.

120. De Beate Maria V.

1 a. Ave, plena gratia,
Genetrix egregia,
Sedes sancti spiritus;

1 b. Cuius fructus uteri
Dignatus est fieri
Patris unigenitus.

2 a. Ave, virgo virginum,
De qua salus hominum
Processit divinitus;

2 b. Cuius fructu panditur,
Qui per Evam clauditur,
Libertatis aditus.

3 a. Ave, quae per filium
Sacrum septenarium
Propinas humanitus;

3 b. De cuius sacrario
Futurus oblatio
Sacerdos est editus.

4 a. Ave, porta gloriae,
Quae solem iustitiae
Mundo prodis caelitus;

4 b. Soli Deo pervia,
Per quam de miseria
Fit ad vitam reditus.

5 a. Ave, cuius pretio
Omni plenus gaudio
Fit, cum adest, obitus.

5 b. Nos, o pia, confove
Et ad sortem redige
Nuptialis habitus.

Miss. ms. Sanblasianum saec. 15. Cod. Paulan. 25. 2. 2 (ol. Blas. memb. 64). — 2 b, 1 fructus. — 3 a, 2 Sacro. — 5 a, 2 plena. — Melodie offenbar: Veni sancte spiritus.

121. De Beata Maria V.

1 a. Ave, mundi mater pia,
Mundi salus, o Maria,
Sanctitatis speculum.

1 b. Salve, per quam lux est orta,
Paradisi patens porta,
Qua salvatur saeculum.

2 a. Gaude, stella matutina,
Sol, aurora, lux divina,
Fons misericordiae.

2 b. Angelorum tu regina,
Peccatorum medicina,
Spes et vena veniae.

3 a. Salve, per quam vita data,
Deo cara, Deo grata,
Salve, plena gratia.

3 b. Super omnes sublimata,
Sis pro nobis advocata
In caelesti curia.

4 a. Speciosa,
Fragrans rosa,
Mater honorata;

4 b. Gloriosa,
Gratiosa,
Femina beata.

5 a Tu benigna,
Laude digna,
Tu dulcora,
Tu decora,
Tu perenne gaudium.

5 b. Mediatrix
Et salvatrix,
Omni hora
Sine mora
Roga tuum filium.

6 a. O virginis principium,
Castitatis lilium,

6 b. Trinitatis hospitium,
Salutis consilium.

7 a. Animarum solacium,
Nostrum decus et gaudium,

7 b. Quem genuisti filium,
Nobis redde propitium;

8. Expelle nostrum vitium,
Caeli duc ad palatium.

Oration. ms. S. Petri Salisburgensis saec. 15. Cod. Petrin. a IV 38. — 1 b, 2 potens porta. — 1 b, 3 salvator. — Inhalt und Aufbau der Dichtung lassen in ihr eine Sequenz vermuten. — Unmittelbar angefügt ist in der Quelle ein prosaisches Gebet: „Clara Maria, benigna Maria, iucunda Maria, beata Maria, suavissima Maria, sanctissima Maria, tota dulcissima Maria. Exaudi, domina; succurre, domina; defende, domina; adiuva, domina. — Alsdann folgt unmittelbar die Sequenz „Ad te currunt o Maria“.

122. De Beata Maria V.

1 a. Ad te currunt, o Maria,
Peccatores, caeli via,
Portus et umbraculum.

1 b. Peccatorum miserere,
Mater, salva et tuere
Christianum populum.

2 a. Benedicta mater Dei,
In te sperant omnes rei,
Salus et refugium.

2 b. Ne mergamur in profundum,
Roga regem sempiternum,
Creatorem omnium.

3 a. Ad te clamat omnis mundus,
Omnis homo furibundus,
Fac, succurras homini.

3 b. Imperatrix et regina,
Nos conserves a ruina,
Virgo, mater Domini.

4 a. Commendamus nos hac die
Tibi dulci, tibi piae,
[Tibi] virgini, Mariae,
Salvatrici saeculi.

4 b. Te donante, maris stella,
Sancta parens et puella,
Paradisi tua mella
Tui gustent servuli.

5 a. O Maria, salus nostra,
Iesu Christo tu demonstra
Tui pectoris ubera,

5 b. Tu, quae salvas totum mundum,
Ne mergamur in profundum,
Virgo salutifera.

6 a. Venter tuus est beatus,
In quo Deus incarnatus,
De supernis inclinatus;
Et sic homo sublimatus,
Qui fuerat perditus;
Et haec per te, genetricem,
Peccatorum salvatricem,
Templum sancti spiritus.

6 b. Speciosa margarita,
Miserorum spes et vita,
Castitate redimita,
Nulli factum fuit ita,
Virginale lilium;
Specialis, speciosa,
Generalis, generosa,
Hominis consilium.

7. Gaude, sancta; gaude pia;
Gaude, dulcis o Maria,
Pietatis gaudium.

Orationi. ms. S. Petri Salisburgensis saec. 15. Cod. Petrin. a IV 38. — 3a, 3 Fac ut. — 4b, 1 mari stella. — 4b, 4 Tui gestent simili. — Nach 6a, 4 erscheint eingeschoben: Reparatus et salvatus; ebenso nach 6b, 7: Regina gloriosa. — Vgl. die Bemerkung zur vorhergehenden Sequenz.

123. De Beata Maria V.

1. Caeli sidus praeelectum,
Iter paradisi rectum,
Fons misericordiae,
Parens alma gratiae.

2a. Nascentem ora dilectum,
Super cunctos caelos vectum
Cum humana specie,
Quod nobis det veniae
Munus atque gloriae.

2b. Virgo, flos deliciarum,
Viventum flumen aquarum,
Virginitas candida,
Unda mundans sordida,
Stella caeli fulgida.

3. Hortus fertilis rosarum,
Rege reos, regiarum
Rore caeli madida.

Collect. ms. Emmeramense anni 1351. Clm. Monacen. 14343. — 2a, 1 Nascentis; l. Natum tis? — 2b, 2 u. 3 umgestellt. — Überschrift: „De beata virgine Sequentia".

124. De Beata Maria V.

1a. Gaude, salus peccatorum,
Sinus, merces, spes tuorum,
Placa nobis filium.

1b. Gaude, gaudium sanctorum,
Lumen, vita plasmatorum,
Imperatrix omnium.

2a. Gaude, Deo copularis,
Virgo, mater singularis,
Dulcem praebens thalamum.

2b. Gaude, verbum humanatum
Esse tibi divinatum
Dat et omne gaudium.

3a. Gaude, Deus delectatur
In te, spirans arcanatur,
Omne, quod vis, vult et fit.

3b. . . . .
. . . .
. . . .

4a. Praeter Deum nemo talis
Est nec erit coaequalis
Tibi orthodoxia.

4b. Summum Dei complementum,
Da felicem nunc eventum
Post aeterna gaudia.

Grad. ms. Nerissaniense anni 1511. Clm. Monacen. 27020. — 4a, 3 orthodoxa.

125. De Beata Maria V.

1. Gesta virginis matris
christianitas omnis recolat,

2a. Quae nata sterili est
parente in salutem
cunctis populis.

2b. Fert virgini angelus
Ave nuntiaturque
conceptus Dei.

3a. Qua fidem praestante
immensus
suo ventre clauditur.

3b. At illa conscendens
montana
visitat Elisabeth.

4a. Tandem gravida Bethlehem
properat, parvulum
fundit, signaculum
perstat pudoris.

4b. Virginalia ubera
praebet infantulo,
brachiis stringit, dat
crebra oscula.

5a. Hinc circumcisum
post regum latriam
tulit in templum
legis iuxta ritum;
suscipit Simeon parvulum,
exsultat magno gaudio.

5b. Vadit Aegyptum
tenera puella,
gestat tenellum
in ulnis filium;
post duodenum amissum
magno quaerit cum lamento.

6a. Quem reperiens adloquitur
quam suaviter:
„Fili, quid fecisti nobis sic“?
Et accipit symbolum:
„Quid, inquit, quaeritis
propria patris
exsequentem“?

6b. Redeuntibus in Nazareth
ipse iungitur
et subditur atque virginis
matris ope pascitur,
ac versa vice
amore eius
ipsa nutritur.

7a. Post in nuptiis aderat
virgo cum filio,
qua suggerente
fecit vinum ex lympha.

7b. Sequitur tandem filium
docentem populum
atque curantem
omnes male habentes.

8a. Ad quem mulier de turba
exclamando
ventrem virginis,
qui ipsum tulit,
et ubera, quae ipsum
lactaverunt, beatificat;

8b. Ad quam salvator hoc verbum
ratificans:
„Quinimo“, ait,
„beati omnes,
qui verbum Dei audiunt
atque custodiunt illud“.

9a. Captum audiens
ligatumque videns,
ab impiis sputis illitum
et palmis caesum,
vultu velatum
ac iniquorum
repletum ludibrio,

9b. Flagris attritum
ac veste illusum
atque damnatum, portantem
crucem sequitur
maesta, cingit nudatum
velo sui
benedicti capitis.

10 a. Astat erecto patibulo
cum dilecto discipulo
morienti in eo
suo nato.

10 b. Qui matri ait desolatae:
„Mulier, en, natus tuus“;
Iohanni autem: „Ecce,
mater tua“.

11 a. Hinc nati corpus
in gremio confovens
virginali
et unctum murra
tradidit sepulturae.

11 b. Quem resurgentem
a mortuis conspexit
laetabunda,
scandentem caelos
vidit mox secutura.

12 a. Pneuma divinum
de caelis advenit
inundans Christi alumnos;

12 b. Sed prae his cunctis
visitat ac replet
ac solatur Iesu matrem.

13 a. Iam advenerat
tempus, quod praeviderat
sapientia
Dei patris, ut matrem
virginem locaret
in caelis, anima
corporeque beatam;

13 b. Gaudent angeli,
laetantur archangeli,
simul tota
beatorum contio
exsultat iubilans,
regina caeli cum
levatur super astra.

14. Ubi nos sanguine nati
redemptos
commendat creatori
et redemptori.

Cantion. ms. Tegurinum saec. 15. Cgm. Monacen. 716. — 2 a, 2 sq. cunctis in salutem. — 2 b, 3 conceptum. — 8 b, 6 et custodiunt. — 11 a, 4 vinctum murra.

126. De Beata Maria V.

1. Audi nos, rosa virginum.
Tonos accipe vociferantium,
Spes in te fugientium.

2 a. Beate flos vallium,
Lux parturientium.

2 b. Concilia filium,
Christum, nostrum Dominum.

3 a. Damnosus coluber ne voret
nos praevaricantes,
Pretiosissima caelici
arca panis, effice
Nos gratos nutantes.

3 b. Eia, tellus non incisa, te
sunt vates monstrantes;
Dulcorosissimum effundens
fructum alvi, reffice
Nos ad te clamantes.

4 a. Fos divi numinis
te attendit, o alma,
Typum tollis rubi
sistens intemerata,

4 b. Germen dum suscitas
ac praecaelibi palma
Saeclum illustras, terra
nusquam exstans arata.

5a. Haec ascendant in camena,
o mater, nostra vota,
Quis te prosequendo canimus;
tu dignare
nos te stipare,
sacra virgo tota;

5b. In arce sita poli, in
divinae sedis rota,
Nato profer haec precamina,
vela delicta,
ne districto
sint arbitro nota.

6a. Kariton enacta, deposce
tuis vernulis, virgo,
Gratiae gratificantis
adminiculum;
Nunc, mater festivissima,
puella bella,
Exhibe precibus
sacri flaminis igniculum.

6b. Lima consciendi nos urget
in huius saecli pyrgo,
Paenitentiae largire
redimiculum;
Fac, pyxis unguentaria,
fella mella,
Prendamus ut tuae
hereditatis funiculum.

7a. Mansuetissime Iesu,
verbum summi patris,

7b. Nos salva dantes laudes
Mariae tuae matris.

8a. O candor indeficiens
ac uranicae curiae
rectrix,
Gestrix sophiae,

8b. Pervia Christo porta,
cunctorum haeresiarcharum
sectrix,
Nectrix Goliae.

9a. Quam celebris tu comprobaris,
Mater singularis,
In foetus effusi virga
figuraris;

9b. Rhinoceron intacta paris,
Virgo praemonstraris,
Dum unicornis accursu
consignaris.

10a. Stella candens, gnaram
des influentiam,
Iubaris tui ne per
pereamur absentiam.

10b. Tinea non verrat
ut conscientiam,
Theotocos benigna,
procul pelle dementiam.

11a. Vitis mitis, rigans nectar
affunde,
Refecti caelicis poculis,
de ebriati fontibus.

11b. Xeron philoy quatenus
abunde
Pinguemus ac indivisum
regnum nobiscum insontibus.

12a. Ydos throni, gloriae
Pirous lumine,
hoc placare libamine
Assistensque
promentem in examine
Natum roges
ab hoedis sequestrare,

12b. Zabulum et scoriae
Satorem fugando,
ut valeat istud avens,
Quod donat se
sequentibus ipse favens.
Bravium tunc
in caelis habitare.

13. Mater, assis tuis
hic instantibus ad salutem.

Miss. ms. Alrispacense saec. 15. Clm. Monacen. 2873. — 4a, 2 aalma; l. agalma? — 8a, 2 curiae rector. — 10a, 3 sq. ne perpenamur absentiam; zur Trennung der Praeposition vgl. 11a, 4 de ebriati fontibus. — 11a, 4 frontibus. — 12b, 4 sq. donat ipse favens se sequentibus; der Reim verlangt die Umstellung.

127. De Beata Maria V.

1. Maria, virgo nobilis,
Orta [de] stirpe Davidis,
Vera quae salus diceris,
Auxilium fer perditis.

2a. Maria, scala caeli,
Placens summo regi,
Nobis, qui sumus rei,
Placa filium Dei.

2b. Maria, flos virginum,
Castitatis lilium,
Quae genuisti filium,
Fer nobis auxilium.

3a. Maria, sponsa Christi,
Quae angelo credidisti
Et verbo filium concepisti,
Fac nos liberos morte tristi.

3b. Maria, stella veri solis,
Quem spes optat Simeonis,
Quae es mater tantae prolis,
Salutem fer omnibus nobis.

4a. Maria, stella maris,
Quem ostendit stella magis,
Cum filio deitatis
Salva nos a peccatis.

4b. Maria, divina sorte
Virgo virgini Christi morte
Commendata, sine sorde
Fac nos vivere, puro corde.

5a. Maria, cuius filius
Vicit mortem surgens vivus,
Fac nos tuis precibus
Aeternis coniungi sedibus.

5b. Maria, cuius natus
Super caelos sublimatus
Ad dextram patris est locatus,
Fac, nobis idem sit placatus.

6a. Maria, felix puerpera,
Qua salus est edita,
Spiritus sancti gratia
Nos accendi impetra.

6b. Mariae, virgini matri,
Et individuae trinitati
Sit laus, honor, gloria
Per infinita saecula.

Miss. ms. Wenceslai de Radecz Pragensis saec. 15. Cod. Capit. Pragen. P 5. — Die ganze Sequenz mit all ihren Unebenheiten präsentiert sich als echt böhmischen Ursprunges. — Die Abschrift verdanke ich der Freundlichkeit des Custos der Capitels-Bibliothek auf dem Hradschin, des hochw. Herrn Heinrich Skopec.

128. De Beata Maria V.

1a. Maria, Iesse virgula,
Florens fronde tu primula,
Naturam transcendisti.

1b. Maria, vernans rosula
Tuque verbi es plantula,
Quae Iesum genuisti.

2a. Maria, tibi nil abest,
Nam verbum caro factum est
In te, quod audisti.

2b. Maria, tibi laus adest:
Iesu mater, qui Deus est,
Esse meruisti.

3a. Tu quaerentes sublimia
Tuo nos reconcilia
Genito, Maria;

3b. Tu, quae foves humilia,
De spinis duc ad lilia
Virgo nos Maria.

4 a. Tu, quae das in patria,
Quem caeli tenent atria,
Beatis, o Maria,

4 b. Tu nos ad haec atria,
Hic deest quibus patria,
Virgo, duc, o Maria.

5. Maria, caeli pia
Portus atque via,
Audi nos, o Maria.

Miss. ms. Wenceslai de Radecz Pragensis saec. 15. Cod. Capit. Pragen. P 5. A. — Grad. ms. Nerissaniense anni 1511. Clm. Monacen. 27020. B. — 1 a, 1 Nach den Worten „Maria Iesse" ist durch Versehen des Schreibers der Schlufs der Sequenz „Laetabundus" eingeschoben, nämlich: docet litera Ipsum genuit puerpera. B. — 2 a, 2 u. 3 umgestellt B. — 2a, 2 Nam fehlt AB. — 3a, 2 Tua B. — 4a, 1 quae lilia das A. — 4 b, 2 deest nobis p. AB. — 5, 3 o fehlt B.

129. De Beata Maria V.

1. Sancta genetrix Christi victoris,

2 a. Davidica stirpe nata,
precibus semper emunda

2 b. Nos, ut digne te laudemus,
moribus sanctis exorna.

3 a. Praeconum te, sanctissima,
omnium
vox clara manifestat;
suspiramus,
ut meritis tuis iuvemur.

3 b. Te divina clementia
hominum
signavit pacis metam
atque tibi
mundissimae obtemperavit,

4 a. Ut per te vitam
lucis et gaudia
percipiamus,

4 b. Qua fulget sacra,
gaudet laetissima
cohors sanctorum.

5 a. Tu, quae fidei
ordinasti aciem,
fac nos cernere
redemptoris faciem
post mortis articulum.

5 b. A nequitia
nobis hostis fortiter
pelle, (te) poscimus,
simus ne novissimo
tempore spectaculum.

6 a. *Placata*,
nos, mater pia,
semper invisere dignare,

6 b. ~~~~~~~~
Et iustum, dia,
prece tu iudicem mitiga.

7 a. Ut agni candida
stola dignissima,
~~~~~~~~

7 b. Quem tuo utero
mundo pepereras,
nos velit induere;

8 a. Ut sanctis simul omnibus
dignos associet,

8 b. Ut ipsum contemplemur nunc
et in perpetuum
~~~~~~~~

9. Te duce, virgo Maria.

Cantion. ms. Bohemicum anni 1512. Cod. Mus. Bohem. XIII A 2. — Mit Melodie; nämlich „Iustus ut palma maior", worauf die Notkersche Sequenz „Sancti Baptistae Christi praeconis" gedichtet ist: letztere bildete in vielen Wendungen die Vorlage für diese Umdichtung auf die Gottesmutter. — 3b, 3 signarunt. — 3b, 4 utqui tibi. — 4b, 1 fulges. — 4b, 2 pauper statt gaudet. — 6b, 2 Ut iustum.

130. De Beata Maria V.

1a. O beata beatorum,
virginum sanctissima;

1b. O devote recolenda
laudum [per] sollemnia.

2a. Digna, dignis fulges signis
Et flores virtutibus.

2b. Hinc te semper condecenter
Veneremur laudibus.

3a. Fide, voto, corde toto
Gabrielis nuntium

3b. Credidisti, genuisti
Salvatorem omnium.

4a. Carcerati, trucidati
In valle miseriae

4b. Suspiramus et clamamus
Ad te, matrem gratiae.

5a. Dum sint torti vel absorpti
Propinando vitiis,
Ut erepti et adepti
Per te reviviscimus.

5b. Fac contemptum mundanorum
Nos habere iugiter
Et in choris angelorum
Vivere perenniter.

6a. Virgo, mater Christi facta
Es, ut in caelestibus

6b. Apud Christum vota nostra
Promoveas precibus.

7a. Ut post huius finem vitae
Per tua suffragia

7b. In perenni mereamur
Exaltari gloria.

Cant. ms. Bohemicum anni 1512. Cod. Mus. Bohem. XIII A 2. — 1a, 2 beatissima. — 3a, 2 Gabriele nuntio. — 5a, 2 Propinando virgini. — 6a, 1 Ergo mater. — Melodie: O beata beatorum. — Vgl. Anal. Hymn. IX, Nr. 98.

131. De Beata Maria V.

1a. Vellus Gedeonis
Partum mirabilem
Praesignavit nobis
Atque laudabilem
Virginis Mariae:

1b. Ut vellus maduit
De caelesti rore.
Sic virgo parturit
Servato pudore
Dominum gloriae.

2a. Aaron ut virgula
Profert amygdala,
Sit licet arida,
Fit tamen florida
Virtute divina,

2b. Sic virgo beata,
Desuper adflata
Divo spiramine,
Abs viri semine
Parit vi divina.

3 a. Istud praedixerunt
Vatum oracula,
Ac praesignaverunt
Multa miracula
Priscis temporibus;

3 b. Vates Esaias
Id palam praedixit,
Dum almam praegnantem
Parituram dixit
Salutem gentibus.

4 a. Portam Ezechiel
Clausam se vidisse
Nullique perviam
Dicit permansisse
Praeterquam principi;

4 b. Rubum, quem Moyses
Vidit incombustum,
Signabat virginis
Pariturae Christum
Hymen non corrumpi.

5 a. Humana ratio
Nequit discutere
Partum virginalem,
Sed quisque credere
Debet fideliter.

5 b. Ut vitrum solaris
Non laedit radius,
Sic virginitatem
Non tollit filius
Matri perenniter.

6 a. Virginis Mariae
Fili dulcissime,
Iesu Christe, pie
Veniam tribue
Te postulantibus,

6 b. Praesentisque vitae
Cursu consummato
Fac, ut cernamus te
In caelo stellato
Cum sanctis omnibus.

Grad. ms. Pragense saec. 16. in. Cod. Pragen. VII A 13. A. — Collect. ms. Bohemicum saec. 16. Cod. Vindobonen. 11857. B. — 1 a, 2 u. 3 umgestellt. — 2a. 3 acida B. — 2b, 4 absque B. — 3b, 3 Dum puellam pr. B. — 4a, 3 praeviam A. — 5a, 4 sq. debet credere. — Melodie: „Mittit ad virginem“. — Der Reim ist nachlässig beobachtet. — Die Schlufsstrophe erscheint verdächtig als eine „christliche Korrektur“; vgl. Vorwort, S. 9.

132. De Beata Maria V.

1 a. Salve, Maria beata,
De superno sinu nata,
Virga Iesse florida;

1 b. Salve, rosa sine spina,
Aegrotorum medicina,
Stella fulgens, rorida.

2 a. Salve, turtur sine felle,
Vas imbutum pacis melle,
Vera datrix gloriae;

2 b. Salve, vellus ferens grate
Sunamiti condemnatae
Purgamenta scoriae.

3 a. Salve, nardus aromati
Balsamenta dans optati
Paridisi rivuli;

3 b. Salve, [tu] cedrus Libani,
Iosaphat in valle vani
Praeter te sunt hinnuli.

4 a. Salve, thronus fixus caelo,
Phlegetontis nos a velo
Muni, cara, Domino;

4 b. Salve, sidus fulgens polo,
Te nunc pronus supplex colo,
Mariam te nomino.

5 a. Salve, quae divino cultu
Es stipata, divo vultu,
Angelico habitu;

5 b. Salve, quae caelesti datu
Salutaris cum adfatu
Munere gratuitu.

6 a. Salve, tu reclinatorium,
Viatorum [refrigerium],
Spes, salus ac solamen;

6 b. Salve, nobile triclinium,
Flos [florum], odor et lilium,
Nobis sis sublevamen.

Miss. ms. Olomucense saec. 15. Cod. Capit. Olomucen. 81. — 3 a, 2 optatanti. — 5 a, 2 stipata tuo v. — 5 b, 3 gratuitu, auffallend, aber durch den Reim geschützt. — 6 a, 1 Salve dulcer. — 6 a, 3 Spes et.

133. De Beata Maria V.

1 a. Salve, virgo regia,
Virgo viri nescia,
Vellus [et] templum,
Portus naufragantium.

1 b. Nardus odorifera,
Salutis puerpera,
Reorum scutum,
Spes ad te clamantium.

2 a. Dei sanctuarium,
Virtutum sacrarium,
Candor vernalis,
Lilium convallium.

2 b. Consolatrix pauperum,
Elevatrix scelerum,
Lux prophetalis,
Sidus navigantium.

3 a. Merces laborantium,
Gaudium maerentium,
Gemma vitalis,
Aegris dans remedium.

3 b. Genuisti filium
Salvatorem omnium,
Deum deorum,
Spes in te sperantium.

4. Eia, mater gratiae,
Fons misericordiae,
Nos beatorum
Duc ad consortium.

Miss. ms. Altovadense saec. 13. in. Cod. Altovaden. LXXII. add. saec. 13/14. — 1 a, 4 naufragium. — 3 b, 4 in se.

134. De Beata Maria V.

1. Ave, Maria, virgo sanctissima
Et omni laude dignissima.

2 a. Ave,
spiritus sancti nobile
sacrarium;

2 b. Ave,
imperatrix angelorum
et hominum.

3 a. Ave, stella matutina
Et mundi regina,

3 b. Quae sola digna fuisti
Esse mater Christi.

4 a. Tu trinitatis
es triclinium
Et humanae salutis
initium;

4 b. Tu peccatorum
es advocata,
Omnibus virtutibus
adornata.

5 a. Te, virgo Maria,
Salutavit vox pia
Nuntii caelestis,

5 b. Quem rex angelorum
Ad te, sidus caelorum,
Misit de superis.

6 a. „Ave", inquiens,
„gratia plena,
Dominus tecum,
virgo serena,
Gloriosissima
semper permanes
Inter mulieres".

6 b. Hoc *Ave*, virgo
immaculata,
Dum audisti, es
valde turbata;
Sed, ut credidisti,
mox concepisti
Salvatorem mundi.

7 a. O nimis beata,
Quae solo verbo
exstitisti fecundata!

7 b. Concepisti Deum,
Virgo intacta,
paris, lactas, nutris eum,

8 a. Quisnam audivit
tam magnalia,
Ut gigneret
parentem filia?

8 b. Haec perpetrata
sunt pro homine.
Ut immunis
esset a crimine.

9 a. Salve, virgo, caeli porta,
Per te nobis salus est orta;

9 b. Salve, mater pietatis
Et supernae lux civitatis.

10 a. O virgo christifera,
Vitis fructifera,
Quae nulli homini pietatis
avertis viscera;

10 b. Mediatrix hominum,
Ablutrix criminum,
Quae genuisti filium, qui est
salus humilium.

11 a. Hanc ergo voce pia
Mater ecclesia
Veneratur suppliciter,

11 b. Ut eius interventu
Caelesti conventu
Adunetur perenniter.

12. O virgo pia,
O dulcis Maria,
Peccatorum terge cuncta crimina,
Iustorum spes et gloria.

Grad. ms. Praedicatorum Cracoviensium saec. 15/16. Cod. Praedicat. Cracovien. s. n. — 6b, 3 sq. valde es turbata. — 8a, 4 parientem. — 10b, 3 sq. qui salus est h. — Melodie: Psallite.

135. De Beata Maria V.

1 a. Mater Christi atque virgo,
Fons salutis et origo,
Tu nostra redemptio;

1 b. Angelus, cum salutavit,
Te virginem informavit,
Quod virtus Dei flavit.

2a. Tu, quae Christum genuisti,
Circumcisum doluisti
Et amissum invenisti
In templo, mater, natum.

2b. Hunc Iudaeis iam traditum,
Corpus eius denudatum,
Oculis tuis oblatum
Dolebas, virgo, gratum.

3a. Ita cruci affigitur,
Per impios deluditur
Et pro nobis moritur.

3b. Anima tua pungitur,
Cum filius deponitur,
Et planctu sepelitur.

4a. Stabas, virgo dolorosa,
Iuxta crucem lacrimosa;
Ergo, mater gloriosa,
Adiutrix copiosa,

4b. Pacem confer, finem bonum,
Malum pelle et da modum
Ita spernere mundanum,
Ut amemus caelica.

5. Per dolores, quos tulisti,
Lava sordes choro isti
Et perduc ad thronum Christi,
Virgo mater, Maria.

Sequent. ms. Cracoviense saec. 15/16. (Privatbesitz). — 1a, 1 Christi et v. — 4a, 1 virgo gloriosa (cfr. 4a, 3); Entlehnung aus „Stabat mater“ ist kaum zu erwähnen. — 4b, 3 mundana. — Akrostichon: Mathias.

136. De Beata Maria V.

1a. Ave, virgo regia,
Quae mater et filia
Dei nuncuparis.

1b. [Ave, virgo] hagia
Mater et eximia,
Virgo expers paris.

2a. Ave, plena gratia,
Per quam caelis gloria
Et pax terris datur,

2b. Mater, reis venia,
Angelis laetitia,
Et mundus salvatur.

3a. Florum inter milia
Tenens privilegia
Rosa principaris;

3b. Es lux mundi, omnia
Cuius luculentia
Lucent exemplaris.

4a. Candens castimonia,
Non passo incendia
Rubo designaris;

4b. In partu *Vae* nescia,
In flore non saucia,
In fructu laetaris.

5a. Tu ergo per naufragia
Huius vitae sis praevia
Nobis stella maris,

5b. Mater et virgo gaudia
Dans salutis perennia,
Salus singularis.

6. Esurientes satia
Nos tui alimonia
Fructus salutaris.

Miss. et Grad. ms. Cracoviense saec. 15. Cod. Capit. Cracovien. 3. — 1b, 3 aya. — 2b, 1 regis venia. — 6, 1 Esurientis.

137. De Beata Maria V.

1 a. Verba buccinate,
Mariam laudate;
Hoc Deus praecipit,
Ut psalmus praecinit
In laudem Mariae.

1 b. In neomenia
Fiat laetitia;
Omnes consurgite,
Lunam aspicite,
O Sion filiae.

2 a. In insigni die
Cantemus Mariae,
Cuius conceptio
Est sine vitio
Ex privilegio.

2 b. Salomonis verbum
Confudit superbum,
Tota mater pulchra
Et sine macula,
Similis lilio.

3 a. Inter spinas crescit,
Lilium mitescit,
Nos spinis pungimur;
Ad te confugimus,
Audi nos, Maria.

3 b. Est sine scoria
Virgo egregia,
Fecit potentiam
Conservans Mariam
Divina sophia.

4 a. Filius honorat
Matrem, quem praeservat
A culpae macula,
Qui fecit saecula,
Iesus benedictus.

4 b. Iudith gloriatur,
Quod non maculatur,
Hostis decollatur;
Maria signatur,
Cuius dulcis fructus.

5 a. Assuerus decrevit
Iudaeos perdere,
Hesther tamen dixit:
Noli metuere,
Nam te excipio.

5 b. Hesther elevata,
[Quae] culpam non habet,
Est virgo beata,
Haec mortem occidit
Virtutis gladio.

6 a. Virgo purissima,
A morte pessima
Conserva famulos
Et pios oculos
Ad servos converte;

6 b. O virgo virginum,
Duc nos ad gaudium
Et post exsilium
Praedulcem filium
Devotis ostende.

Grad. ms. Bernhardinorum saec. 15/16. Cod. Bernhardin. Cracovien. s. n. — 5 b, 2 u. 3 umgestellt. — Melodie: Mittit ad virginem.

138. De Beata Maria V.

1 a. Gloriosae virgini
Choris in angelicis
Iubilemus hodie;

1 b. Elevatis oculis
Corde devotissimi
Psallamus caeligenae.

2 a. Omni carens macula,
Rosularum rosula,
Mundi sprevit gaudia.

2 b. O quam clara, caelica,
Dulcis, mitis, benigna
Fulget inter caelica.

3 a. Radix nobilissima
De stirpe Davidica,
Angelorum gloria.
Veritatis glosula,
Sauciatos in peccatis
sana, pia domina.

3 b. Imperatrix angelica,
Ad te clamantes iuva,
O clemens, dulcissima.
Ingens Dei filia,
Fac, ut hostis pessumdetur
per tua suffragia.

4 a. Vivax idcirco gratia
Nobis sit propitia,
Post dura transitoria
Nobis des caelestia.

4 b. Synagoga Iudaica
Pereat et glosula,
Omnis quoque fallacia
Quam dicta prophetica.

5 a. Flevit nimis benedicta,
Cum gens caeca, maledicta
Crucifixit filium.

5 b. Ensis eam pertransivit,
Christus cum se inclinavit
Et emisit spiritum.

6 a. Caesum virgis, coronatum,
Crucifixum, vulneratum
Magnum regem gloriae,

6 b. In cruore purpuratum
Lanceaque perforatum
Imploremus hodie,

7. Tot infinita gaudia
Ut nobis praestet gloria
In caelesti patria.

Miss. ms. Sopronìense (Stephani dicti Golsonis) anni 1363. Cod. Musaei Hungarici 91. — 1 b, 2 devotissimo. — 1 b, 3 Psallemus. — 3 b, 2 clamantes trahe nos. — 4 a, 3 Post tua. — 7, 2 praestet gloriosus. Akrostichon: „Geo(o)rius fecit“.

139. De Beata Maria V.

„Infra tempora Adventus“.

1 a. Collaudemus venerantes
Nostri regis adorantes
Christi matrem virginem,

1 b. Quae angelo nuntiante
Simul atque salutante
Profert Deum-hominem.

2 a. Salutatur et miratur,
Gratulatur, sed turbatur
Salutante nuntio.

2 b. Ait enim salutanti,
Verbum patris nuntianti:
Quae haec salutatio?

3 a. Ne timeas, o Maria,
Dei patris te sophia
Plenam fecit gratia;

3 b. Concipies et paries,
Sed dolorem non senties,
Patrem paris filia.

4 a. Nomen eius sic vocabis,
Mundo quem tu generabis:
Iesus, salus saeculi.

4 b. Erit magnus et immensus,
Quem non capit ullus sensus,
Sed exspectant singuli.

5 a. Sedem David, patris sui,
Dabit nato ventris tui
Deus, pater caelicus.

5 b. Domo Iacob regnaturus
Est, qui mundo collaturus
Dona sancti spiritus.

6a. His auditis perterrita
Virgo, viro incognita,
Verba reddit talia:

6b. Et quomodo fiet verum,
Quod nec ordo poscit rerum,
Cum sim viri nescia?

7a. Ad haec fortitudo Dei
Non insciens sacrae rei
Voce refert placida:

7b. In te Deus habitabit,
Mundum totum qui salvabit
In virtute valida.

8a. Verbum, quod in principio
Erat, Dei consilio
Est in tuo corpore;

8b. Et, quod fuit sempiternum,
Venit in te, cor maternum,
Sed in novo tempore.

9a. O ancilla humillima,
Dei mater sanctissima,
Te precamur seduli,

9b. Miserere peccatorum,
Quae peccati nescis thorum,
Paris regem saeculi.

Miss. Zagrabiense imp. Venetiis 1511. — Die Abschrift dieser Sequenz verdanke ich der liebenswürdigen Vermittlung des Graner Domherrn Monsignore Dr. Georg Andor.

140. De Beata Maria V.

1a. O munus pauperum
amabile,
Angelis laetabile,
Miseris optabile,
Mater pia.

1b. Velut inter rorem
et aream,
Christum et ecclesiam,
Solem limes et lunam
Es, Maria.

2a. Iubilus in corde,
Tu melos in aure,
Summa reparatrix
peccatorum;

2b. Aegris [tu] medela.
Tu reis venia,
Vivificatrix sub-
secutorum.

3a. O femina singularis,
Singulariter mirabilis,
Pauperum locupletatrix.

3b. Conversus ad te non perit,
Sed aversus a te interit,
Humilium sublevatrix.

4a. Tu salus [es] in periculis,
Ex Iacob stella nobilis,
Te decet laus inaestimabilis.

4b. Fons veniae digne diceris;
Ubi bonum non invenis,
Efficere bonum non deseris.

5a. Virgo mitis,
parens et ancilla,
Benigna et tranquilla,
Excita fidem,
Firma spem
Da vitiis finem,
moribus disciplinam.

5b. Infernus per
te remediatur,
Homo recuperatur,
Ex causa munda,
Nos salva
Post hanc horam huius
vitae vespertinam,

6. Maria.

Miss. sec. notulam Dominorum Teutonicorum imp. Nurenbergae (Sthöchs) s. a. — 1b, 2 Solem et lunam limes. — 3b, 2 fehlt. — 4a, 3 et inaestimabilis. — 5b, 5 Salva nos.

141. De Beata Maria V.

1a. Ave, mundi florens rosa,
Lampas lucis speciosa;
Ave, mater et puella,
Porta caeli, maris stella.

1b. Ave, decus viduarum,
Flos et gemma puellarum;
Ave, sancta, ave, pia,
Ave, mitis o Maria.

2a. Tu corona reginarum,
Imperatrix dominarum,
Speciosa margarita,
Rosa gelu non attrita.

2b. Tu dulcedo peccatorum,
Tu pes tutus es lapsorum,
Tu infirmis das salutem,
Reddis posse per virtutem.

3a. Vas electum creatoris,
Medicina peccatoris,
Per te reis datur doxa
Ac deletur Evae noxa.

3b. Per te venit ad nos Deus,
Ut haberet vitam reus;
Per te mundo verum numen
Sempiternum dedit lumen.

4a. Ave, virgo, mater Christi,
Quae de caelo suscepisti
Nova mater novam prolem,
Nova stella novum solem.

4b. Tu es vitae vera porta,
Per quam nobis lux est orta,
Alma virgo, tuum natum
Nobis reis fac placatum,

5a. Ut cum iustis et beatis
Expurgatos a peccatis
Ad aeternam suam lucem
Nos perducat per te ducem;

5b. Ut cantemus *Alleluia*
In aeternum voce pia.
Hoc iam pater, hoc iam flamen,
Hoc iam natus praestet. Amen.

Grad. ms. Sedunense saec. 13. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent. ms. Sedunense saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen. s. n. C.

142. De Beata Maria V.

1a. Virgo prudentissima,
Mater integerrima,
Regale triclinium;

1b. Ex partu castissima,
Quo plus replet intima
Caeleste mysterium.

2a. O felix puerpera,
Quae regentem sidera
Mundo paris filium;

2b. O beata viscera,
Plena caelo ubera,
Quae rex suxit omnium.

3a. O stella praefulgida,
Super lunam lucida,
Solis vincens radium;

3b. O columna solida,
Virga Iesse florida,
Fructum dans egregium.

4a. O domus eburnea,
Granum sine palea,
O vita mortalium;

4b. O Engaddi vinea,
O vitta coccinea,
O decus caelestium.

5a. Da nobis, propitia,
In caelesti patria
Salutem et gaudium;

5b. Tibi laus et gratia
Sit et Christo gloria,
Decus et imperium.

Sequent. ms. Sedunense saec. 15/16. Cod. Capit. Sedunen. s. n. — Melodie: Veni sancte spiritus.

143. De Beata Maria V.

1 a. Pia mater salvatoris,
Te caelestis stilla roris
Plenam fecit gratia.

1 b. Nardus spirans, flos pudoris,
Tu es tui plasmatoris
Et mater et filia.

2 a. Vas virtutum, vas honoris,
Tua nostri des doloris
Levamen clementiae.

2 b. Iuxta crucem stans et plorans,
Caelo sis pro nobis orans
Et ferens subsidia.

3 a. Per te, clemens, sic laetemur,
Ut a sordibus privemur
Et hostis versutia;

3 b. Fac nos sic te venerari,
Ut possimus collocari
In caelesti patria.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Oxonien. 12403 (Rawl. C 558). — 1 a, 3 Plenam fit. — Diese Sequenz verdanke ich Rev. H. Bannister.

144. De Beata Maria V.

1 a. Veni, sancta Maria,
Mitte nobis varia
Gratiae donaria.

1 b. Veni, mater pauperum,
Veni, datrix munerum,
Veni, caeli gaudium.

2 a. Consolatrix optima,
Stella lucidissima,
Rosa fragrantissima;

2 b. Lapsis es auxilium,
Tentatis refugium,
Flentibus solacium.

3 a. Mater beatissima,
Regina dulcissima,
Esto nobis intima.

3 b. Sine tua gratia
Sumus in miseria,
Iuva nos, virgo pia.

4 a. Impetrato septena
Spiritus sancti dona,
Deleri fac crimina.

4 b. Flecte corda rigida,
Confoveto frigida,
Sana, quae sunt languida.

5 a. Da tuis fidelibus,
Tibi servientibus
Locum in caelestibus;

5 b. Ostende vultum pium,
Post mortem propitium
Redde nobis filium.

Balinghem, Parnassus Marianus imp. Duaci 1624. A. — Cornerus, Magnum Promptuarium imp. Viennae 1635. B. — Melodie natürlich: Veni sancte spiritus, welche Sequenz überhaupt als Vorlage diente.

145. De Beata Maria V.

1 a. Conditor almus siderum,
Natus ante luciferum,
Mundum salvare cupiens,

1 b. Ad huius mundi vesperum
Candoris intrat uterum
Tamquam sponsus egrediens.

2 a. Per prophetas praedicatur,
In figuris demonstratur
Hoc grande mysterium;

2 b. Oraculo Gabrielis
Mariae lato de caelis
Clarum fit indicium.

3a. Ut de flore vel lilio
Gratus odor emittitur,

3b. Sic de Mariae gremio
Verbum patris egreditur.

4a. Gloria fecunditatis
Et honor virginitatis
In Mariae corpore

4b. Ut candor manet in rosa,
Et albedo speciosa
Monstratur in ebore.

Oration. ms. Thosanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 4948. — Der Bau der Dichtung spricht dafür, dafs sie eine Sequenz sei.

146. De Beata Maria V.

1a. Adest dies, qua firmatur
Spes promissa et monstratur
Caelis admirabilis;

1b. Olim visa in prophetis
Et contenta in decretis
Patrum et praenuntiis.

2a. Quae a cunctis collaudatur,
Nam Mariae dedicatur
Dies haec amabilis;

2b. Quam profunde admirantur
Terra, pontus et rorantur
Ex virtute virginis.

3a. Hanc lux vera et sophia
Pie formans in hac via,
Lucens ante saecula;

3b. De qua fatur prophetia,
Praedicatur ab Elia
Parva sub nubecula,

4a. Et, quae ista sit praelata
Rebus cunctis et ornata
Virgo ineffabilis.

4b. Vere haec est mater grata,
Cui nulla comparata
Exstat in iuvenculis

5a. Sion; et haec colliguntur
Plene et reperiuntur
Lucae ex historia,

5b. Per quam cuncti imbuuntur
Credentes et fulciuntur
Matris per miracula.

6a. Ecce, cuius nuntiatur
Partus, et sanctificatur
Matris clausus utero;

6b. Nata sancta conversatur
Circa templum et sacratur
Domus Dei filio.

7a. Sic per *Ave* salutatur,
Desponsatur, fecundatur
Desuper a spiritu;

7b. Montes scandens agitatur,
Nondum natus gratulatur
In Mariae aditu.

8a. Deum parit homo, nata
Patrem verum, haec beata
Ullo absque vitio

8b. Auro murra et probata,
Ture claro venerata
Fidei initio.

9a. Regem servans templum vadit
Et Aegyptum, ubi cadit
Idolorum scaria;

9b. Redit, nato mox orbatur,
Nuptialis consolatur
Sua de clementia.

10a. Iesu astat crucifixo,
Ense scisso et confixo
Amoris visceribus,

10b. Et congaudens resurgenti
Filio et ascendenti
Angelis psallentibus.

11 a. Sic exspectans repromissum
Spiritum a patre missum
Davidis cenaculo;

11 b. Demum mater astra scandit,
Nostri memor preces pandit
Iesu suo filio.

12 a. Nam se matrem scit amborum,
Sic salutem angelorum
Permanet et miserorum,
Pauperum et orphanorum
In mundo uberius,

12 b. Ut et ipsis det laborum
Loculo regnum caelorum,
Et ad sedes electorum
Ducantur et beatorum
Piis suis precibus.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. A. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. B. — 1 a, 1 quo A. — 1 a, 2 miratur B. — 5 a, 3 Luce et AB. — 9 b, 3 de fehlt B. — 10 a, 2 scisso in B. — 10 b, 2 Filioque asc. A. — 12 a, 3 Permanet spes mis. B. — 12 b, 4 Ducantur ad B. — In A angewandt „in festo Conceptionis Mariae V.", in B: in festo Sanctificationis. Der Inhalt macht die Sequenz für jedes Fest der Gottesmutter geeignet. — Cfr. Klemming II, p. 177 sqq. — Melodie: Lauda Sion.

147. De Beata Maria V.

1 a. Osculetur nos dilectus
Deus, nostra carne tectus
Coniunctus et homini,

1 b. Cuius aula nuptialis
Fuit tuus virginalis
Venter, mater Domini.

2 a. Christum fide concepisti,
Virum in te conclusisti,
Cum perfecto corpore.

2 b. Hortum clausum voluptatis
Sponsus intrat castitatis
In vernali tempore.

3 a. Tua nardus dat odorem,
Dum salutas seniorem,
Clausus ventre iubilat;

3 b. Elisabeth protestatur
Te beatam, mutus fatur,
Prophetia rutilat.

4 a. Salve, virgo virginum,
Sine poena Dominum
Paris intra stabulum;

4 b. Infans iacens pulvere
Venit flores legere
Ad caelestem hortulum.

5 a. Rex Messias nobilis
Vagit parvus, humilis,
Coram animalibus;

5 b. Lapidem hunc anguli
Duo colunt populi
Cum magis, pastoribus.

6 a. O Maria, iam mirare
Et in corde dilatare
Prae magna laetitia;

6 b. Ad te currunt omnes gentes,
Dicunt tamquam te quaerentes:
Ave, plena gratia.

7 a. Tu mons, de quo lapis caesus
Sine manu, puer Iesus,
Mundi perdit statuam;

7 b. Ipsa mons es, in quem gentes
Fide scandunt, ut credentes
Intrent vitae ianuam.

8 a. Adam, Eva dum offendunt,
Uno pomo mundum vendunt,
Damnatur posteritas:

8 b. Tu et Christus uno corde
Mundum lavistis a sorde.
Laxatur austeritas.

9 a. Christus carne patitur
In salutis pretium,
Tua mens transfigitur
Per doloris gladium:

9 b. Christi resurrectio
Mundo vitam nuntiat.
Pro tanto solacio
Tua mens tripudiat.

10 a. Salve, templum trinitatis,
Quae totius sanctitatis
Praebes exemplaria;

10 b. Mundum pie salutasti,
Dum Birgittae revelasti
Secreta caelestia.

11 a. O regina coronata,
Veste fulges deaurata,
Super omnes sublimata,
Ordines caelestium;

11 b. Nos dignare visitare,
Ut possimus te laudare
Et in bello fortes stare
Contra fraudes hostium.

12 a. Tu es nostra mediatrix,
Advocata, consolatrix,
Super vinum et unguentum
Tuae mammae dant fomentum,
Fove, lacta parvulos:

12 b. Procede cum tuo nato,
Rege caeli coronato,
Veni, terris imperare,
Ut plebs possit exaltare
Tuae laudis titulos.

Grad. [Suecicum] imp. Lubecae (Barthol. Gothan.) 149*. — Das Exemplar dieses Graduale auf der Königl. Bibliothek zu Stockholm ist unvollständig, weshalb auch Provenienz- und Druckjahr nicht genau bestimmbar sind. Sicher ist es ein schwedisches Graduale, wahrscheinlich ein Upsalenser. — 1 a, 3 est homine. — 7 b, 1 est. — Melodie wohl: Lauda Sion.

148. De Beata Maria V.

In festo Conceptionis.

1 a. Felix mater ecclesia,
Matris Dei sollemnia
Suscipe cum gaudio,

1 b. Quorum causa singularis
Est beatae virginalis
Mariae conceptio.

2 a. A Deo praeordinata,
Ab angelo nuntiata,
Futura mater Dei

2 b. Concipitur, non concepit
[Labem] et ex hoc incepit
Patrem nostrae fidei.

3 a. Concipitur feliciter,
Concepit mirabiliter
Non suscepto semine.

3 b. Vere felix conceptio,
Trinitatis consilio
Inventa pro homine!

4 a. Cuius festi memoria
Non fuit in ecclesia;
Ipsum [festum] colere

4 b. Colendumque praedicare
Sunt coacti passi mare
Vitae dato munere.

5 a. Sic nos, virgo, in profundis
Huius mundi maris undis
Fluctuantes visita

5 b. Et a culpis nos solutos
Tuis [tua] prece tutos
Laudibus habilita.

Miss. ms. Runense anni 1493. Cod. Runen. 206. A. — Miss. ms. Pragense[?] saec. 15. Cod. Pragen. XII A 18. B. — 2 a, 2 annuntiata A. — 2 b, 2 statt incepit l. suscepit? — 3 b, 3 — 4 b, 2 fehlen B. — 4 b, 3 Vita A. — Durch ein Versehen ist diese Sequenz an den minder richtigen Platz geraten; sie sollte bei dem entsprechenden Muttergottesfeste eingereiht sein

III.

DE SANCTIS.

14e. D9 sancto Achatio et sociis.

1 a. Militaris o caterva
Salutarisque Minerva,
Donum sentis gratiae;

1 b. Tui roris cruor micat,
Dum tortoris gens te plicat,
Pendens crucis acie.

2 a. Cuius sanctus Achatius
Martyr [fortis atque] pius
Militans apparuit.

2 b. Hinc et pater Hermolaus,
Cultor Domini praeclarus,
Fidem firmans claruit.

3 a. Hosque coetus sociorum
Imitatur, idolorum
Errorem spernens vilium,

3 b. Quos Christi texit umerus;
Sic impletur et numerus
[Martyrum] decem milium.

4 a. Traduntur crucifixi
Supplicio
Crucifigendi sine vitio,
Qui constantes
Triumpharunt ut gigantes;

4 b. En, furia innexi
Patibulo
Solvunt vota in cordis latibulo,
Cruor quorum
Medetur malis aegrorum.

5 a. O res mira!
Cunctis horror crescit,
Dolet orbis totus,
Et in ira
Dies tenebrescit,
Et fit terrae motus,
Ut Christi in passione.

5 b. Angelica
Quibus vox insonuit
Confortans pariter,
Dans caelica
Nuntia, [dum tonuit]:
Vobis aequaliter
Dantur gloriae coronae.

6 a. Horum cruor roseus
Pro nomine profusus
Tuo, Deus; martyrio
Discedunt suspirio.

6 b. O, hic milites facti,
Regnum caeleste nacti,
Gaudent in trifario
Caeli viridario.

7. Sacra turma, pro qua te tradis,
Fac, monadem triadis
Ut cognoscamus,
Tibi placeamus.

Miss. ms. Hospitalense saec. 14. Cod. Paulan. 27. 2. 18 (Hosp. memb. 62) add. saec. 15. — 4b, 1 furiarum. — 4b, 5 Medet aegrotos. — 5a, 4 Es. — 5b, 1 u. 2 umgestellt. — 5b, 4 sq. nuntia caelica. — 5b, 7 Donabuntur. — 6a, 2 sq. tuo Deus profusus. — Mit der Sequenz ist im Anfange *unmittelbar* verbunden der Tropus super Alleluia „*Pie pastor Hermolae*“, dem obendrein der Satz vorausgeht: *Laus et gloria semper resultant.* Mit diesem letzteren falschen Anfange präsentiert sich also die Sequenz in der bezeichneten Quelle.

150. De sancto Achatio et sociis.

1a. Imperator supernorum,
Iesu Christe, angelorum,
Rex regum et Dominus,

1b. Fons, lumen indeficiens.
Omne bonum perficiens
In denis milibus martyribus.

2a. Egorenos, Euphratenses
Tyronum Christi caedunt enses
Divino iuvamine.

2b. Post triumphum in cacumen
Montis scandunt, adest lumen
Angelico solamine.

3a. Achatius, dux inclitus,
Signifer Chatherius
Cum sanctis militibus

3b. Christum clare praedicarunt,
Deos falsos reprobarunt
Coram septem regibus.

4a. Ut leones Babylonis
Mali reges Christi greges
Saevientes laniant.

4b. Iacent sancti lapidati,
Torti caesi, vulnerati,
Cruor pius emanat.

5a. Dei servata gratia,
Angelica custodia
Super clavos ter acutos
Vadit Dei populus
Illaesis gressibus.

5b. Iesu Christo, vero duce,
Uti pendentis in cruce
Apertis lateribus
Lictoris cuspidibus
Fluit rivus purpureus.

6a. Ungunt capita cruore,
Ut hoc baptizentur rore,
Orat vir Theodorus.

6b. Clamat turba paganorum
„Ecce, reges Iudaeorum“
Serpentinis vocibus.

7a. Sic spinis galeati
Vulneribus armati
Expugnant Phlegeton;

7b. Vincunt mortem ut Sampson,
Pugnant ut dux Gedeon,
Nunc regnant in Sion.

8a. Pretiosi agonistae
Te sequuntur, Iesu Christe,
Ad crucis patibulum.

8b. Ararath, mons spatiosus,
Te perfudit pretiosus
Rubens sanguis martyrum.

9a. Crucifixi crucem laudant,
Crucifixo laudes cantant
In crucis supplicio.

9b. Sol retraxit radium,
Mons se reddit tremulum
Iustorum martyrio.

10a. Sonat vox sanctis divina:
Vos qui rogant in hac ima
Valle miseriae,

10b. Ut petistis, mi dilecti,
His protector, pius rector,
Custos ero clementiae.

11a. Post felicem militiam
Sancti recipiunt palmam
Cum beatis in caelis.

11b. Soluti a stipitibus
Angelicis manibus
Conduntur sancti sepulcris.

Miss. ms. S. Apollinaris in Saczka saec. 14. Cod. Mus. Bohem. XVI B 8. — 4a, 2 in Christi. — 4a, 3 Saeviunt. — 4b, 2 Tardi caeli. — 5b, 4 Lictor. — 10a, 2 Nos. — Der Schlufs fehlt; nur der Anfang der 12. Strophe ist noch erhalten, nämlich: „Nos in mari procelloso | Et in mundo . . ." — Die Unebenheiten im Rhythmus sind so zahlreich, dafs sie wohl nicht blofs vom Schreiber der Hs. herrühren, sondern dem Original anhaften; daher habe ich sie nicht zu entfernen gewagt.

151. De sancto Aegidio.

1a. Christe, rex regum piissime,
sanctificator nobilis
pueri Graeciae,

1b. Trahens iustum in omni gente,
laudum tibi praeconia
dicata admitte.

2a. Ob festum magnum
sancti Aegidii,
confessoris tui fide probati,

2b. Grates tibi una
psallimus laeti,
si digne possint verbis explicari

3a. Gloriosa eius signa,
quae fiunt
tua virtute potentissima,

3b. Ineffabiliter pia,
adversus
humana omnia pericula.

4a. Hic forte egressus sacrario
fit mendico
condolens infirmo,
quem tunica donat voto
parentum inconsulto;

4b. Aeger indutus vestimento
convalescit
ut suavi unguento
et sublevatus tripudiat
bino solacio.

5a. Vir Dei
frequens sanctorum limina
terebat,
die ac nocte subditus
Domino orans erat;

5b. Semper quid
fragilis miseriae cum
videbat,
omnis sancti cum lacrimis
suffragia poscebat.

6a. Ac postponens artem omnigenae
medicinae
eligebat
aromatum species
de sacrata precum pyxide,

6b. Quis et linivit percussum unum
a serpente
aliumque
arreptum a daemone,
et sedavit naufragis mare.

7a. Nutu Dei tempore aliquo
hospitatur
cum quodam Veredemio,
miraculis claro
ut stella radio.

7b. Semel absente condomestico
liquit quendam
corporea valetudo,
qui surgit sanus
orante Aegidio.

8 a. Summis intercessoribus
secum multiplicatis
non est fraudatus
a quibuslibet
desideriis.

8 b. O, quem solum in vepribus
habitantem et dumis
triennio
lactabat cerva
vice nutricis!

9 a. Quin etiam
regi Francorum
Carolo orans
veniam impetravit datam
a Domino,

9 b. Cum secreti
commissi tristis
perpetratio
imponitur scripta altari
ab angelo.

10 a. Denique
inventus absque dolo et
macula,
regna possidens
cum iustis aeternalia,

10 b. Liberet
nos de tribulatione
varia
patris, filii
et spiritus sancti gratia.

Miss. ms. Aquisgranense saec. 11. Cod. Archivii Colonien. 270. add. saec. 13. — Mit Melodie. — 6a, 5 sacra. — Beachtenswert ist die Assonanz.

152. De sancto Aegidio.

1. Sancti merita Aegidii inclita,

2 a. Verendae sanctitatis
ac monachorum praesulis,

2 b. Pro posse atque nosse
organa nostra concrepent.

3 a. Sedulas laudes
quoque semper feramus

3 b. Tanto patrono
ac digno sacerdoti.

4 a. Illius exortus est ductus
ex nobili genere;

4 b. Huius pater fulsit virtute,
Theodorus nomine.

5 a. In fide christianissimus
est dictus ille genitor;

5 b. Hinc genetrix eius noscitur
et Pelagia humilis.

6 a. Athenarum civitas
docilis fovit filium,

6 b. De quo gaudet sanctaque
iubilat nunc ecclesia.

7 a. Disciplinae mancipatus,
puerilia
transcurrens, subtilibus
studuit.

7 b. Collaetare condignanter,
Graeca natio,
quae comportasti talem
et tantum.

8 a. Iuvenili aetate stratus
pneumatica
informatur doctrina,

8 b. Ut conmagistrum et doctorem
pusionem
omnes scirent imbuti.

9 a. Crevit virtute,
dum iuvenilem duxit
aetatem.

9 b. Tunicam dedit
pauperi obvianti
puero.

10a. Signis claruit
multis, antequam
monachicam vitam
duxerat;

10b. Praeclaruit
multimodaque
virtutum habitu
copia.

11a. Sophiam despexit humanam,
nactus est
Aegidius sed angelicam.

11b. Ipse fide subnixus vera
confracta
scit redintegrare integra.

12a. Ipse hodie
nos servulos
suos donet munere
angelico,
veniam
implorando a Christo;

12b. Ipse hodie
ad caelorum
gaudia digne ductus
et civibus
caelorum
est iunctus pro meritis.

13. Quo ipse gloriosus triumphat.

Miss. Brandenburgense imp. Lipsiae 1516. — 3b, 2 sacerdote. — 8a, 1 Qui invenili. — 10b, 3 in habitu. — 11b, 1 subnixius. — 12b, 4 est et. — 12b, 6 promeritis. — Melodie offenbar: Sancti merita Benedicti, welche Sequenz auch in mancher Hinsicht als Vorlage diente.

153. De sancta Agatha.

1a. Gloriosae
Virginis Agathae festum
Celebremus;

1b. Salvatorem,
Victricem qui fortem fecit,
Collaudemus.

2a. Haec aetate viridis
Quinctiani praesidis
Forti mente

2b. Restitit in acie
Pro corona gloriae
Non marcente.

3a. Nihil, ait, tutius
Nostra fide, verius
Christicola;

3b. Deum unum astruo,
Deos falsos respuo
Et idola.

4a. Pornae septem filiae
Matris Euphodrysiae
Turpes vere

4b. Hanc mollire virginem
Propter pulchritudinem
Accessere.

5a. Non terretur vulnere
Nec mollitur munere,
Torquetur in ubere,
Stridet igne.

5b. His medendis artubus
Praesto est sanctus Petrus
Verbo curans vulnera
Quam benigne.

6a. Virgo laetissima,
Sis nobis optima
Tutrix corporis
et animae;

6b. Tu nobis obtine
Tuo precamine
Ab omni mundum
cor crimine.

Grad. ms. Aquisgranense anni 1330. Cod. Capit. Aquisgranen. XIV. — 6a, 1 Agatha laetissima. — Melodie: Laetabundus.

154. De sancta Agatha.

1 a. Christo laudes concinamus
Nos, qui sanctae celebramus
Agathae sollemnia.

1 b. Virgo clara stirpe nata,
Mundo placens, Deo grata
Per morum insignia.

2 a. Florens hortus honestate
Et sermonis venustate
Placuit hominibus;

2 b. Sed plus Christo complacere
Atque bonis praepollere
Studuit operibus.

3 a. Huius fama redolebat
Et in cunctis recurrebat
Saeculorum finibus.

3 b. Quintianus, servus pecuniae,
Totus studens idololatriae,
Suis tribunalibus

4 a. Illam iubet praesentari,
Ut diversis consummari
Possit cruciatibus.

4 b. Hanc conatur inflectere,
Tentat quoque seducere
Mentem malis artibus.

5 a. Illam ergo deludendam
Et a vero dimovendam
Tradit Aphrodisiae;

5 b. Christianam abnegare
Nec consentit violare
Iura pudicitiae.

6 a. Eius quippe mens fundata
Et in Christo solidata
Verbis nescit cedere.

6 b. Tunc immitis Quintianus,
Velut fera inhumanus
Educit e carcere.

7 a. In catasta sublevatur,
Et mamilla cruciatur
Amputanda penitus.

7 b. Sed perstat immobilis
Puella praenobilis,
Roborata caelitus.

8 a. Testas atque prunas dari
Iubet statim, volutari
Super istas, hinc cremari
Nuda carne virginem.

8 b. O quam dire cruciatur,
Dum hinc testis laniatur.
Inde flammis ustulatur
Pium spargens sanguinem.

9 a. Gratulantes tuae laudi,
Virgo sancta, nos exaudi
Et in malis constitutos
Huius vitae redde tutos
Per tua suffragia.

9 b. Tu, quae flammas exurantes
Aetnae montis et crepantes
Globos ignis repressisti,
Fac nos coram Deo sisti
Post mundi naufragia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 4 b, 2 Tentat et s. — Melodie offenbar: Laudes crucis; aber gekürzt.

155. De sancta Agatha.

1 a. Propugnans in stadio,
Agatha, cum gaudio
Mammas das pro superis;

1 b. Fortis plus quam femina,
Virgo, vincis agmina
Ministrorum sceleris.

2 a. Tu constanter immania
Pertulisti supplicia
Pro Christo, sponso gloriae;
Sic, rosa patientiae,
Palmam ferens victoriae
Transisti ad caelestia,

2 b. Ubi sponsi consortia,
Amplexus et solacia
Obtines nunc in requie.
. . . .
. . . .
. . . .

3 a. O tu, virgo tam beata.
Multis signis decorata,
Mihi sis propitia;

3 b. Aufer iras et dolores,
Mentes fove, forma mores
Pietatis gratia.

4 a. Piae matris pia proles,
Hic purgatum, quando voles,
Transfer me ad supera.

4 b. Eius sancta pia prece
Tu me de secunda nece,
Pie Iesu. libera.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 4 b, 1 Agathae, was nicht in den Rhythmus pafst. — Die erste Strophe ist gleich der dritten Strophe in der Sequenz de Virginibus: „Novas Sion plantulas“ (Anal. Hymn. XXXVII, Nr. 345); ob dort oder hier die Anleihe gemacht ist, kann ich nicht entscheiden. — Ebenso bleibt fraglich, ob vorstehende Dichtung trotz ihres Platzes in der Hs. unter Sequenzen nicht ein Reimgebet ist.

156. In Translatione s. Agathae.

1 a. Eia, fratres, personemus
regi regum cantica

1 b. Imitantes melodia
superos harmonica.

2 a. Hac in die martyris sunt
Agathae sollemnia,

2 b. Liberari prece cuius
creditur haec patria.

3 a. Nostra cuius festum iure
percolit ecclesia

3 b. Sublimata pro ipsius
corporis praesentia.

4 a. Lugens illam te fateris
amisisse, Graecia,

4 b. Quam se gaudet assecutam
Trinacris provincia.

5 a. Nostrum fuit, quod habemus;
cur ex istis invida?

5 b. Tu furaris omnes sanctos,
sed non inde perfida.

6 a. Tuque gaude speciali
gaudio, Catania,

6 b. Gaudiique tui melos
temperet modestia.

7 a. Absit luxus et, quae mundum
vorat, avaritia;

7 b. Iam abunde regnat in his
satanae malitia.

8 a. Absint fastus, qui seductos
pertrahunt ad vitia,

8 b. Et salvatrix Christo dante
nobis assit gratia.

9 a. Qua docente nostrae carni
mens exsistat domina

9 b. Et iuvante premat eius
fortiter molimina.

10a. Pax tranquillet et conectat
parilis concordia

10b. Sic astantis et ovantis
populi praecordia.

11a. Virgo nitens atque potens
imperatrix, Agatha,

11b. Cuius nomen penetravit
orbis huius climata,

12a. Ora sponsum, tuis facta
servulis propitia,

12b. Det ut nobis, quibus gaudes,
adipisci gaudia.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — Misset-Weale, II p. 496; dort entlehnte ich den Text. — 12b, 1 Et.

157. De sancta Agnete.

1a. Salvatori iubilemus
Et devote praedicemus
Ipsius magnalia;

1b. Agnum Dei veneremur
Et Agneti collaetemur
Solemni laetitia.

2a. Agnum Agnes amplexatur,
Agnum laeta comitatur
Inter pacis lilia;

2b. Sponsum amans vere vivum
Sponsum spernit corruptivum
Et eius sponsalia.

3a. Dum intendit scholae morum,
Luxus cavet lascivorum
Et mundi ludibria;

3b. In aetate primitiva,
Carnis terit incentiva,
Pudoris naufragia.

4a. Castitatis compta lauro
Fide fulget velut auro,
Fide vincit omnia;

4b. Mundus ille iam vilescit,
Mente votoque liquescit
In sponsi cellaria.

5a. A quo sumpsit mel dulcoris
Et insigne lac pudoris
Et musta rubentia;

5b. Haustu sacro rubent genae
Caput lenit iugum lene,
Crucis Christi gloria.

6a. Adulescens mentis dirae,
Auctor doli, fomes irae,
Vitiorum facula,

6b. Agnem quaerit occupare,
Agni thorum maculare,
Agni sine macula.

7a. Sed non cedit blandimentis
Nec succumbit in tormentis
Fidelis virguncula;

7b. Reddit Christo dignam vicem.
Dum pro Christo dat cervicem
Ad mortis pericula.

8a. Agno Dei laus aeterna
Et Agneti lux superna
Per aeterna saecula;

8b. Det et nobis per Agnetem
Pacem Christus et quietem
Post vitae curricula.

Grad. ms. Arnoldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII.

158. De sancta Agnete.

1a. Caeli regem prosequentes
Laudant nuptum nescientes,
Singulare concinentes
Melos ac tripudia.

1b. Gratulentur et vincentes
Collaudando taetras gentes
Per torporem ingerentes
Menti multa vitia.

2a. Super Christum in amore,
Commendatum pro decore,
Se fundando miro more
Agnes agnum sequitur.

2b. Flagrat vultus ex candore,
Rubent genae ex cruore,
Cor perversi prae dolore
Pro contemptu pungitur.

3a. Paupertatis norma recta
Sic pollebat, dum despecta
Stulti dona nec accepta
Sunt gemmarum milia.

3b. Praecursoris, quem monstravit,
Agnes agnum imploravit
Unum proque se sacravit
[Caeli] propter praemia.

4a. Gestis nomen non discordat,
Hostem sponso dum concordat,
Prece vitae quem recordat
Stratum inter funera.

4b. Fidem laudans Christianam
. . . vestem Romanam
Cum puella spernit vanam,
Cultus probrans scelera.

5a. Spe fraudata decumbenti,
Pro amore saevienti,
Luce cadit irruenti,
Praefocator affuit.

5b. Hic electam Christi gentem
Probat morte surgens, mentem
Paganorum pestilentem
Refrenari voluit.

6a. Iam depulso patre tristi
Igni dant furentes isti
Hanc amictam veste Christi,
Quam de caelo possidet;

6b. Ubi suos incensores
Ignis torquet [per] dolores,
Cum pro Christo sparsit rores,
Et illaesa residet.

7a. O triumphans benedicta,
Ense collo sacro licta,
Cura menti nunc inflicta
Prece, virgo, vulnera;

7b. Et pastorem mox secuta
Mente munda sic soluta,
De terrore duc ad tuta
Regna regis, aethera.

Oration. et Miss. ms. Franciscanum saec. 15. Cod. Vatican. 4758. — 1a, 3 continentes. — 3b, 3 se stravit. — 3b, 4 unlesbar. — 4a, 3 vita. — 6b, 3 Quem pro Christi. — Manche Stellen, besonders Str. 5a u. 5b bleiben dunkel. — Den Text vermittelte mir Rev. H. Bannister.

159. De sancto Albano M.

1. Laude iucundentur
angelorum agmina,

2a. Et nostra chorea personet
digna laudum
omnitenenti carmina

2b. Sacrosancta concelebrando
hodiernae
festivitatis gaudia.

3a. Gaudet ecclesia,
Christi sponsa,
prole mater
et fide virgo pudica,

3b. Albani, martyris
gloriosi,
veneranda
nunc extollendo merita.

4a. O praecelsa,
o praedicanda
divinae dignationis
gratia!

4b. Quae victores
post labores
sempiterna suos donat
gloria.

5a. Quos praedicta
cruciamina
ferentes ut puerpera

5b. In caelesti
cives regia
laeta cernit ecclesia.

6a. Ut stella emicans
praeclara
inter martyrum sidera

6b. Albanus roseo
cruore
compsit haec sollemnia.

7a. Qui gratia divina
evocatus ad astra
fide atque miranda
claruit vita.

7b. Trinitatis gloriam.
unitatis naturam
praedicans Ariana
vicit dogmata.

8a. Studia tam pia
gerens in fide catholica

8b. Ad regna superna
lucra deportavit maxima.

9a. Post multa exacta proelia
tyrannide [devicta]
potitur corona;

9b. Sanctorum sancto consortia
cum martyrii palma
plena sunt gaudia.

10a. O Albane
martyr, ave,
dux in regis curia;

10b. Pelle mala,
praebe bona
in sanctorum patria,

11. Quo fruamur
vita aeterna.

Miss. ms. Secoviense (Monast.) anni 1320. Cod. Graecen. 469. A. — Miss. ms. Secoviense (Dioec.) saec. 14/15. Cod. Salisburgen. V 3 B 20. B. — Miss. ms. Salisburgense saec. 14. Cod. Salisburgen. V 3 H 132. C. — Miss. ms. Salisburgense saec. 14|15. Clm. Monacen. 15719. D. — Miss. ms. Salisburgense saec. 15. Cod. Musaei German. 22932. E. — Miss. ms. Pataviense saec. 13/14. Cod. Salisburgen. V 3 H 133. add. saec. 15. F. — Miss. ms. Stubenbergense saec. (13/14 et) 15. Cod. Graecen. 281. G. — Miss. ms. Viridis Silvae anni 1466. Cod. Paulan. 25. 2. 30. (Blas. memb. 59). H. — 1—6a incl. fehlen H. — 1, 1 iucundetur A. — 2a, 1 Ut DG. — 2a, 2 laudem E. — 2b, 1 concelebrans CFG; celebrans E. — 3a, 1 Gaude BCF. — 3a, 4 virgo fide A. — 3b, 2 gloriosi fehlt AG. — 4a, 3 praedicationis A. — 4b, 3 donet A. — 5a, 3 per te haec ut BDG; per te hic ut E; per te ut A; hic ut CF. — 5b, 1 Tu caeli E; In caeli ABCDFG. — 6a, 1 Tu stella E. — 7a, 2 evocata E. — 7b, 1 gloria A. — 8a, 2 gens in D. — 9a, 1 proelia fehlt E. — 9b, 1 sacro consortio CEFG. — 10a, 3 regia curia EH. — Melodie: Eia turma (cfr. Anal. Hym. X, Nr. 238).

160. De sancto Albino M.

1 a. Lauda, Sion sacra, Deum
Digna laude laudans eum,
Quem decet laudatio;

1 b. Sic laudemus pio more,
Ne discordet mens ab ore
Psallens Dei filio

2 a. Pro triumpho beatorum
Martyrum et protectorum
Speciali gratia,

2 b. Quos pro fide decertantes
Et in fide triumphantes
Caeli fovet curia.

3 a. In personis Deum trinum
Collaudemus per Albinum,
Martyrem magnificum;
Deus perlaudabilis,
In sanctis mirabilis
Hunc martyrem exaltat,

3 b. Britannorum primitivum,
Confitentem Deum vivum
Per verbum deificum.
Dei verbum veritas,
Quo fugatur falsitas,
Sanctum hunc illuminat,

4 a. Clerici quod hausit ore,
Hospitis quem pavit more
Pietatis studio.

4 b. Cuius tectus indumento
Cum fidei sacramento
Se tradit iudicio,

5 a. Quo confessus Christi fidem,
Plagis caesus, stat ut pridem
Animi constantia;

5 b. Neque minis deterreri
Potest neque demulceri
Iudicis instantia.

6 a. Tandem ductus decollari
Undam vidit exsiccari
Eius sub vestigiis.

6 b. Montis tendit in cacumen,
Quo producit prece flumen
Iam florens prodigiis.

7 a. Lictor stupens Deum credit,
Lictor furens sanctum caedit,
Capite praeciditur;

7 b. Cui mora iam abscedit,
Nam vindicta mox succedit,
Dum visus eicitur.

8 a. Lictor prior decollatur,
Sequens vero mutilatur
Membrorum excidio.

8 b. Aegri plures convalescunt,
Et virtutes percrebrescunt
Divino praesidio.

9 a. Quare iudex vi novorum
Perculsus miraculorum
Mox cessavit a sanctorum
Nece ac saevitia.

9 b. Felix ergo martyrium,
Per quod furor gentilium,
Tortorum horribilium,
Cessat Dei gratia.

10 a. Romam ornat Britannia,
Per Romam Alemannia
Claret et in Teutonia
Praecellens Colonia,

10 b. Quae laetata hoc patrono
Et ditata tanto dono
Laudes reddat summo bono
Christo per praeconia.

11 a. O spectabilis Albine,
Vas electum sine fine
Aegris esto medicinae,
Salus tutor et ruinae
Totius miseriae.

11 b. Ingruentis mortis hora
Christum, Christi martyr, ora,
Interrumpat ne nos mora,
Dignis votis elabora
Pro perenni requie.

Miss. ms. S. Mariae in Capitolio saec. 14/15. Cod. S. Mariae in Capitolio Colonien. s. n. A. — Oration. et Sequent ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien 521. B. — 2 a, 2 et peccatorum A. — 3 a, 4 sq. Deus magnus atque laudabilis | Et in sanctis atque mirabilis A. — 3 a, 5 exaltat martyrem A. — 4 a, 1 Clerici quidem B. — 6 a, 2 videns A. — 7 b, 1 mora non B. — 11 b, 1 Ingruente B. — Melodie offenbar: Lauda Sion. — Überschrift in B: „De sancto Albino protomartyre Angliae, cuius corpus in monasterio s. Panthaleonis in Colonia requiescit". — Albinus und Albanus (protomartyr Angliae) werden bekanntlich identifiziert.

161. In festo s. Andreae apostoli.

1 a. Corda manibus leventur
Et sonoris accendentur
Vocibus praecordia;

1 b. Adest dies, quo beatus
Hinc Andreas est vocatus
Ad caeli palatia.

2 a. Rete quondam laxans mari,
Dono tractus singulari
Fit piscator hominum,

2 b. Uno praedicantis dicto
Gubernaculo relicto
Imitatus Dominum.

3 a. Hic dum verbum offert Dei
Signis pollens, mox Achaei
Dei credunt filio.

3 b. Furit tyrannus Aegeas,
Caesus flagris et Andreas
Damnatur suspendio.

4 a. Biduo perstans in poenis
Christum praedicat egenis
Spretis cruciatibus,

4 b. Et ne vivus cedat cruci,
Se commisit summo duci
Ferendum caelestibus.

5 a. Pectora tundentes rea
Rogitamus te, Andrea,
Alternatis precibus,

5 b. Ut exuti carnis mole
Mereamur vero sole
Frui cum caelitibus.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. — 1 b, 3 neben „palatia" die Korrektur „fastigia". — Cfr. Klemming III, p. 4 sq.

162. De sancta Anna.

1. Ave, mater, Deo digna,
ave, mitis, dulcis et benigna.

2 a. Ave, pia laude
dignissima hominum,

2 b. Quia per te venit
salus, spes et gaudium.

3 a. In te, beata,
descendit caelestis gratia.

3 b. Quae te mundavit
ab omni carnis lascivia

4 a. Et fecit dignam,
ut digna digne filiam
generares dignissimam,

4 b. Quam, mater sancta,
tibi angelo Domini
nuntiante concepisti.

5 a. Et eam genuisti
cum honore
et gaudio,
o felix domina.

5 b. Sit illa benedicta
nativitas,
in qua mundus
est illuminatus.

6 a. O pia
mater Anna, laetare,
quia fuisti digna
portare Mariam,
praeclaram
virginem, summi
regis genetricem.

6 b. Te iure
fideles cuncti laudant
[et] felicem praedicant
et honorant, quia
per fructum
tuum ingressus
est mundi Dominus.

7 a. Tu es dignissima
laude et honore, o
mater melliflua.

7 b. Suscipe, domina,
tuorum fidelium
clementer carmina.

8 a. Et te laudantes
pie respice,
manum [tuam] porrige
in adversis;

8 b. A cunctis purga
vitiis et fac
consortes [nos] supernis
deliciis.

9 a. Virtutibus cor illustra
et dirige
opera nostra.

9 b. In curia caeli sita,
ne deseras
nos in hac vita.

10 a. In horrenda mortis hora,
mater piissima,
nobis peccatoribus
indignis succurre
sine mora.

10 b. Adduc tecum prolem tuam
atque exercitum
sanctorum angelorum
cum ceteris caeli
primatibus,

11 a. Ut in aspectu vestro
daemonum caterva
velut fumus dispergatur.

11 b. Mater benigna, tu nos
ad vitam consigna
et intercede pro nobis,

12. Ut per te, pia domina,
cernamus in gloria
tuae natae filium,
qui salus est humilium.

Miss. ms. Teplense anni 1460. Cod. Teplen. 172. — 4a, 1 Ut, aber ein kleines e im U. — 7b, 1 Suscipe ergo. — 10a, 3 implora nobis. — Melodie wahrscheinlich: Psallite (cfr. Anal. Hymn. VIII, Nr. 228).

163. De sancta Anna.

1 a. O rosa vernalis,
Virtutum consita malis,

1 b. Virginis eximiae
Radix sincera Mariae.

2 a. Plaudis in aethereis
O felix Anna choreis;

2 b. Nos miseros, dia,
Benedic cum prole Maria

3 a. Cumque Ioseph genero,
Mariae coniuge sancto

3 b. Atque, tuo caro
Ioachim, felice marito,

4 b. Ac cunctis natis
De stirpe tua generatis.

Miss. Pragense imp. Lipsiae 1522. — Die Sequenz findet sich in dem „Officium Missae sanctorum omnium exsistentium de genealogia salvatoris nostri Iesu Christi"; die leoninischen Hexameter sind Entlehnungen aus dem rhythmischen Anna-Officium.

164. In festo sanctae Annae.

1 a. Dulcis Iesu matris pater,
Ioachim, et Anna mater,
Iusti, natu nobiles,

1 b. Florent rebus ac virtute:
Ac transacta iuventute,
Dum putantur steriles,

2 a. Ex his prodit flos Maria,
Florem florum virgo pia
Ferens, Dei filium,

2 b. Flos decoris et virtutis,
Flos odoris et salutis,
Fragrans sicut lilium

3 a. O Iudaea,
Mortis rea,
Cur non credis
Et oboedis,
Ut claros christiferae

3 b. Genitores
Nunc honores.
Honorata
Et ornata
Tanto Dei munere?

4 a. O Maria, flos parentum,
Mundi decus, ornamentum.
Salus, lux, laetitia.

4 b. Fac concives angelorum,
Qui tuorum genitorum
Efferunt praeconia.

Miss. Upsalense imp. s. l. et a. (ca. 1487). A. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. B. — Inhaltlich geht die Sequenz auf die hh. Joachim und Anna, wenngleich sie auf das Fest der letzteren allein verwendet erscheint. — Vgl. Klemming III, 8.

165. De sancta Anna.

1 a. Felix mundus,
ex caeli lumine
Mira sursum
in altitudine,
De stellarum ordine
Fulgens pulchritudine,

1 b. Magis felix
Annae progenie,
De qua natae
tres sanctae filiae
Clara gignunt sidera
Astraque stellifera.

2 a. Prima parit
Mariam caelicam,
Quae praecessit
vitam angelicam
Florens arca gratiae,
Templum regis gloriae;

2 b. Haec, quam Deus
servavit virginem,
Verum Deum
parit et hominem,
Caelum sapientiae
Solemque iustitiae.

3 a. Hic praedulcis
in suo sanguine
Nos expulsos
lavit a crimine,
Adoptans in filios
Et regni consocios.

3 b. Iustum parit
Iacobum altera,
Ioseph, Iudam,
Simonem socia.
Viros apostolicos,
Virtute magnificos.

4 a. Hinc Maiorem
Maria Iacobum
Sequens parit
Iohannemque probum,
Qui Christi mirificum
Scripsit evangelium.

4 b. Anna Dei
tot beneficiis
Coniugatis
praeit et gratiis,
Tot stellis novitiam
Ditavit ecclesiam.

5 a. Dele nostras,
Anna, miserias;
Deus in te
monstrat eximias
Virtutes potentiae
Dotesque clementiae.

5 b. O Maria,
dulce refugium.
Confer Annae
per patrocinium
Nos sanctorum gaudiis
Perfrui perpetuis.

Miss. ms. Hospitalen. s. Birgittae saec. 14 Cod. Vatican. 5742. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. C. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. D. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. E. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. F. — 1 b, 2 propagine BC. — 2 b, 1 Deus fehlt A. — 3 a, 5 Adoptatus C. — 3 b, 4 Simonemque F. — 4 a, 1 sq. Maria maiorem EF. — 4 b, 1 Anna de tot F. — 4 b, 3 Coniugatos D; Coniugatas AE; Non ingrata | fuit et gratiis F. — 4 b, 4 gratias C. — 5 a, 6 Decusque D. — Melodie (in D): Nativitas Mariae virginis; nur sind alle Strophen nach Strophe 1 umgestaltet, was insofern keine Schwierigkeit bot, als dabei die gleiche Silbenzahl blieb. — In D steht die Sequenz bei dem Anna-Officium „Felix orbis felix hora“ (Anal. Hymn. XXV, Nr. 21); da letzteres dem Bischof Nicolaus Hermanni von Linköping zugeschrieben wird, so dürfte derselbe wohl auch Verfasser dieser Sequenz sein. — Cfr. Klemming III, p. 9 sqq.

166. „In festo s. Matris Annae.“

1 a. Gaude, rutilans aurora,
Felix Anna et decora,
Quot nunc angelica ora
Te laudant cum filia!

1 b. Anna recte nuncuparis,
Gratia interpretaris,
Partus tuus salutaris
Tot salvavit milia.

2a. Gaude, quia concepisti
Matrem Dei Iesu Christi,
Hanc Mariam peperisti
Magna cum laetitia;

2b. Quam angelus salutavit:
„Paries filium David“;
Quam Ioachim procreavit
In sua iustitia.

3a. Paris inde duas pias,
Parens fecunda, Marias,
Quarum nati nobis vias
Vitae praedicaverant.

3b. Hi caelorum in conventu
Angelorum cum concentu
Tecum pio interventu
Coronas acceperant.

4a. Salve, mater matris Christi,
In morte salvatrix tristi,
Nos ad dextram iube sisti
Ducens ad caelestia.

4b. Ergo, Anna, nos emenda,
Emendatos nos commenda
Tuis natis ad habenda
Sempiterna gaudia.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. A. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. B. — 2b, 1 Nam hanc angelus nuntiavit B. — 2b, 2 Parituram B. — 3a u. 3b sind umgedichtet und entstellt in B:

3a. Hinc, Anna, duas pias
Genuisti Marias,
Quarum partus gentium vias
Sorte praedicaverunt.

3b. Hi nunc tecum iucundantur,
Psallant modo et laetantur
Gratiaque satiantur,
Qui iussa Christi impleverunt.

Melodie: Verbum bonum, mit Wiederholung der Schlufsstrophe. Übrigens ist Str 4b fast wörtlich aus der Sequenz „Verbum bonum“ entlehnt. — Cfr. Klemming III, p. 21 sq.

167. De sancto Annone.

1a. Gaude, felix Agrippina,
Quam patronis tot divina
Beat opulentia;

1b. His translatis, illis stratis,
Iste in te sublimatis
Praesulatur gloria.

2a. Revereri licet noris,
Omnes tamen sunt maioris
Patres reverentiae,

2b. Qui te Christo genuerunt
Et caelestis effecerunt
Coheredem patriae.

3a. Inter quos, ut lux solaris,
Sparsit in te singularis
Anno decus radii;

3b. Fidem vulgi, normam cleri
Reformando libram veri
Dirigit iudicii.

4a. Atrox malis bonis suevit
Misereri, quia crevit
Secum miseratio.

4b. Veste fretus cilicina,
Cuius erat in divina
Lege meditatio,

5a. Stat invictus nec movetur,
Licet crebro molestetur
A malorum fremitu.

5b. Imbres sedat verbo densos,
Curat caecos et suspensos
Solvit ab interitu.

6a. Ut modernis det exempla,
Quinque struens dotat templa
Larga rerum copia.

6b. Sanctos Dei persequentem
Palatium dat amentem
Prece caelo pervia.

7a. Quem obumbrat celebrantem
Missas arasve sacrantem
Splendor lucis caelicae.

7b. Mala, quibus iam vexatur
Mundus, caelo speculatur;
Ab orco horrifice

8a. Sanctus migrat, quem sanctorum
Capsae cingunt patronorum,
Processu septemdii.

8b. Navi datus per se citus
Rhenum transit, carpens litus
Altioris fluvii.

9a. Ut in curis languidorum
Et pressuris oppressorum
Dei dispensatio

9b. Novi civis meritorum
Fascis pandit, malignorum
Cessat aemulatio.

10a. O largitor omnis boni,
Tanti patris ac patroni
Salva nos intuitu,

10b. Ut psallamus cum beato:
Tibi patri sit ac nato
Laus cum sancto spiritu.

Miss. Coloniense imp. Parisiis 1514. A. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1520. B. — 1b, 3 Praesulatus AB. — 4a, 2 Miserere A. — 5a, 3 A fehlt AB. — 9b, 2 L. Fasces? — 10a, 1 omne boni A.

168. De sancto Ansgario.

1a. Virtus sancti spiritus
Radiando caelitus
Informat Ansgarium,

1b. Quod fide catholica
Gens instructa Danica
Fiat pars fidelium.

2a. In deorum cultibus
Et errorum fluctibus
Agitata Suecia,

2b. Mundi stans in ultimo
Patri datur optimo
Illustranda gratia.

3a. Regis dux empyrei
Margaritas fidei
Spargit infidelibus,

3b. Pro catervis hostium
Caeli pandit ostium
Signis et virtutibus.

4a. Iam conversi perfidi
Christum quaerunt fervidi
Totis desideriis;

4b. Cessat cultus idoli,
Astat fides populi
Christi sacrificiis.

5a. Christe, lux credentium,
Dulcis amor mentium,
Eius patrocinio

5b. Da virtutis meritum,
Da salutis aditum
In perenni gaudio.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. C. — Grad. [Suecicum] imp. Lubecae 149* D. — 1b, 2 Gens instruit tu Danica A. — 4a, 1 Nam D. — Melodie: Veni sancte spiritus. — Cfr. Klemming I, 8 sq.

169. De sancto Ansgario.

1 a. Iucundare, plebs Bremensis,
De tam miris et immensis
Donis tibi hic ostensis
Cum decore vario.

1 b. Laeta laeto psalle tono
Glorioso de patrono,
Triumphante summo throno,
Beato Anschario.

2 a. Forma vitae Romanorum,
Pontifex Nordalbingorum
Arce tenet in polorum
Mercedem negotio.

2 b. Antris sub Corbeiae fotus,
Cunctis sanctitate notus,
Sic ad summum fit promotus
Gradum sacerdotio.

3 a. Dispensator hic fidelis
Danos adit tensis velis,
Agnum dominantem caelis
Terrae pandit finibus,

3 b. Corda sicca barbarorum
Dulci de eloquiorum
Fonte rigans divinorum,
Signis et virtutibus.

4 a. Victor trium fit regnorum,
Fana stravit profanorum
Cultu vano idolorum
Facto prorsus exsule.

4 b. Fide fulget gens Danorum
Sveonumque, Norwehorum,
Grandlandorum, Islandorum
Sub Bremensi praesule.

5 a. O mens tendens ad superna,
O sal terrae, o lucerna
Luce splendens sempiterna,
Latens non sub modio!

5 b. Flet antistes in agone
Se frustrari spe coronae,
Repromissa visione
Spirans pro martyrio.

6 a. Calice de passionis
Bibit veri Salomonis,
Licet citra vim mucronis,
Mortis cruciamina,

6 b. Inter probra tot tortorum,
Fremitus tot tyranorum,
Fidei persecutorum,
Vitae tot discrimina.

7 a. Speculandi spe quietis
Cellam struit in rubetis,
Pastum, potum, Ceres, Thetis
Cui dant libamine.

7 b. Nunc in imis operatur,
Nunc in summis contemplatur,
Duplex ita colebatur
Vita sacro flamine.

8 a. Cum triumphi Gades fixit,
Christo, cui totus vixit,
„Hunc commendo tibi“, dixit,
„Iesu bone, spiritum“.

8 b. Corde sursum elevato
Fratribusque vale dato
Raptu rapitur beato
Caeli ad exercitum.

9 a. O Anschari, pastor pie,
Venerantum te hoc die
Esto ductor huius viae
In virtutum gressibus.

9 b. In hac valle peregrina
Gregem ad ovile mina,
Ne errantem faux lupina
Saevis voret morsibus.

Miss. Bremense imp Argentinae 1511. — Das Exemplar in der Bibliothek des Herzogs von Parma enthält neben den Druckfehlern schon von einer Hand des 16/17. Jahrhunderts verschiedene Korrekturen: 1b, 1 psalle cano, Korrekt.: psalle tono. — 2a, 2 Norbalbingorum, Korrekt.: Nordalbingorum — 2b, 4 sacerdotium, nicht corrigiert. — 4a, 4 exsulem, nicht corrigiert. — 4b, 3 Grandlandeum, Korrekt.: Grandlandorum. — 9a, 4 Virtutum gressibus, Korrekt.: In virtutum g. — Vgl. Lebrecht Dreves, Leben des hl. Ansgar. Paderborn 1864. — Verfasser der Sequenz ist Konrad Benne (Lebr. Dreves, Geschichte der kathol. Gemeinden zu Hamburg u. Altona. Schaffhausen. 1866. S. 31, Anm.).

170. De sancto Antonino M.

1. Laus angelica
simul et phalanx
uranica

2a. Christo regi
voce clara iubilant
super astra consona
melodum praeconia,

2b. Quem paterna
residentem in dextra
venerantur cernua
electorum agmina;

3a. Patriarcharum bis sena
ac prophetica
contio sancta,
quorum vera
replevit praesagia,

3b. Clarificata intonat
apostolica
gloria necnon
et laurea
martyrum purpurea.

4a. Inter quos rosea
emicat palma
tua, o martyr pie
Antonine,
ut sol inter sidera;

4b. Astrea gessisti
quam supra regna
immolans te, sacer, per
saecla Deo
accepta libamina.

5a. Ergo, martyr,
lautum cantica
Audiat pietas
tua, quae prona
reboat [haec] caterva;
Sint grata tibi tuorum
tinnula organa,

5b. Atque nostra
defer in aethra
Votiva munia
atque festiva
diei acromata,
Unde tua laus resonat
voce melliflua.

6a. Nos tua vernantia
pangimus tropaea
concinna harmonia;

6b. Caelica super arva
nos nostraque tu fer
augens digna praemia,

7a. Regiam ubi ad mensam
fercula
capiamus
aeterna cum sanctis
omnibus induti veste
praeclara,

7b. Nec contubernia nostra
reproba
sint extrusa
virginum cum turba
vacua flente oliva
vascula.

8a. O Antonine inclite,
excusa
nostra omnia scelera

8b. Et precum vota triplica
pro tua,
quam possides, plebicula,

9a. Ac veniam impetra,
Ut tecum vita fruamur
intra spirantia
paradisi gramina,
Renovata
iuventute nostra

9b. Ut aquilarum vita,
Quae per diversa fluenta
te forma angelica
tulerunt ad hacc litora;
Ubi tua
rutilant merita,

10a. Spirant et sedula
amoenaque
crebra virtutum zymata,

10b. Fiunt angelorum
contigua
patenter tabernacula.

11a. Quocirca petimus tua
sublimia merita,

11b. Ante subsellia nobis
adesto deifica,

12a. Ne nos censura
perdat aequa,

12b. Innuat Christus
sed aeterna

13. Frui per saecla doxa.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux l. c., p. 138 sq. — 5a, 3 der erste Buchstabe von „Audiat“ fehlt; Daux ergänzt ihn fälschlich durch eine Minuskel; den gleichen Irrtum wiederholt er 5b, 1 bei Atque, wo das A fehlt. Infolgedessen zerstört Daux die Symmetrie der Strophen; er vereinigt 5a, 1—5 zu einer Strophe resp. Klausel, und stellt als Gegenstrophe 5a, 6—5b, 2 hin; 5b 3—5 bildet dann bei ihm wieder eine neue Strophe, welcher 5b, 6 u. 7 als Gegenstrophe parallel sein soll. — 5b, 2 aethera. — 5b, 5 Zu „festiva acromata“ statt „acroamata„ cfr. Prudentius, Peristeph. 3, 323: „acroma festivum“. — 5b, 6 U in Unde fehlt. — 7b, 4 miserum (!) cum turba. — 8a, 2 sq. nostra excusa omnia. — 9b, 1 In (!) aquilarum. — 11b, 1 In te sub sellia (!); bekanntlich ist „subsellia“ auch im klass. Latein ein Metonym von „iudicium“. — 13 Erui. — Die Melodie ist offenbar die gleiche wie die der Martialenser Sequenzen „Celsa polorum“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 199: daselbst wird nach 1, 2 „Alleluia“ einzuschieben sein, entsprechend dem „uranica“ = 1, 3 vorstehender Sequenz), „Regis celsa qui regit“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 198; nur fehlt dort die Einleitungsklausel), und „Plebs redempta“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 149; gleichfalls ohne Einleitungsklausel). — In allen 3 Sequenzen begegnen wir in den Strophen 5 u. 9 (resp. 4 u. 8) der Sequela „Via lux veritas etc.,“ welcher in vorstehender Sequenz die Sequela 5a, 3 sqq. „Audiat pietas“ genau entspricht; der Druck hebt in den Strophen 5 u. 9 diese Sequela hervor; ob diese Sequela „Audiat pietas“ auch für sich allein vorkommt, wie ihr Pendant „Via lux veritas“, kann ich zur Stunde nicht sagen. Dagegen spricht der Umstand, dass 9b, 2—4 den einheitlichen Sinn der Sequela stören würden. Vielleicht aber ist der Text in 9b, 2—4 verderbt oder von Daux falsch gelesen. Im Vergleich zur ersten Publikation dieses Sequenzentextes durch Daux—Morelot in den „Deux Livres choraux monastiques des Xe et XIe siècles,“ (Paris 1899) weist der Text im „Tropaire-Prosiere . . de Montauriol“ weniger Lesefehler auf; dort war z. B. gelesen worden: 1, 3 harmonica st. uranica; 2a, 4 melodium st. melodum; 2b, 4 doctorum st. electorum etc. Umgekehrt hieſs es dort richtig: 11b, 1 „Ante subsellia“ statt des sinnlosen „In te sub sellia“; hat Daux das erste oder zweite Mal sich versehen?

171. De sancto Antonino M.

1. Pangat
regi Deo arae tuba
nostra ovatizans

2 a. In hac celebri diecula,
laude inclita
semper ubique digna,

2 b. Nostra eminetque cantica,
caeli penetrans
convexa agalmata

3 a. Ac micans intra splendida

3 b. Caelestis aulae lumina.

4 a. Quam agoniteta
cuncta decorat
supra titanica

4 b. Fortis, mirifica
pollens gloria
in aeterna saecla.

5 a. Tyrannica
vesania,
vitalia reprobans
erogata semina,

5 b. Quem per dira
excruciat
quaestionum impia
stomachans supplicia.

6 a. Hic immania
passa poenarum agonia
in frusta dissecat
ense corporis cuncta
sacri viscera,

6 b. Quae et lacunas
iactat inter flumineas;
patuit procella
quibus dehiscens, sicca
dans hospitia.

7 a. Cives inde ab arce
assunt supera
mirifica praebentes
hic obsequia;
claram praeparant carinam,
in qua capitis gestant
sacra pignora.

7 b. Effera atque saeva
sic gentilitas,
dum stupet elementa
famulantia
dumque cernit caelicolas,
facti paenitet vana
spernens idola.

8a. O Antonine inclite,
o sacer sancte,
o pater et fortis athleta.
dux et auriga,
tua sunt tibi lauta
praemia
cum iustitia
in caelesti curia;

8 b. Nos erilia tropaea
psallimus tua,
canoraque laude reboat
haec aula diva;
tu nos cum angelica
chorea
fac avere per
aevum laude aeterna.

9. Tibi Christus imperat
per sempiterna saecula.

Prosar ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz). — Daux l. c., p. 140. — 1, 2 Deo aretusa; nicht besser verständlich ist Chevaliers „aretura“ (Repert. Hymnol. Nr 31434); die Nereide Arethusa bringt auch keine Lösung. Ob nicht wieder ein Lesefehler Dauxs? — 2 b, 1 eminetque scheint verdächtig. — 4 b, 3 saecula. — 5 b, 3 impie. — 6 a, 3 frustra. — 6 a, 4 sq. sacri cuncta. — 6 b, 3 sq. deiscens quibus procella. — 7 b, 7 spernans. — 8 a, 5 tibi laudi. — 8 b, 7 „avere“ ist das einzige Wort, woran Daux Anstofs nahm; er notiert: „Pour: habere“!! Jedes Schullexikon sagt, was „avere“ bedeutet. — Melodie jene der Martialenser Sequenz: „Alle vox promat Christo“ (Anal. Hymn. VII, Nr. 126). — Sinnstörend ist die Interpunktion bei Daux.

172. De sancto Apollinare.

1 a. Laus Mariae filio,
Verbo in principio,
Verbo summi genitoris,

1 b. Cuius nos dignatio
Donet patrocinio
Tanti patris ac pastoris.

2 a. Tantus et tam salutaris
Pater est Appollinaris,
Pater pacis baiulus,

2 b. Regis caeli, terrae, maris
Amicus familiaris
Et minister sedulus.

3 a. Ad salutem peccatorum
Et ruinam idolorum
Princeps hunc apostolorum
Ravennam [direxerat];

3 b. Cuius patet vis verborum
In luce miraculorum;
Surgit sana, quam morborum
Strages incurvaverat;

4 a. Caecis visus innovatur,
Et obsessa emundatur
Eius precum gratia;

4 b. Lingua muti relaxatur;
Sic ad fidem operatur
Populorum milia.

5 a. Signum crucis elucescit,
Cultus vanus evanescit;
Mota patrem hinc lacescit
Plebs pagana fustibus.

5 b. Stans in prunis hilarescit.
Pulsus urbe non quiescit,
Immo fidem innotescit
Verbis et operibus.

6 a. Quam constanter, quo labore,
Quantis signis, quo fervore
Te, rex Christe,
Pater iste
Terris fudit gentium!

6 b. Caesum tandem pro amore
Tuo transfers cum honore
Ad aspectum
Et perfectum
Tui patris gaudium.

7 a. Ubi nostri memor eris
Et pro nostris depreceris,
Pontifex, excessibus;

7 b. Roga Deum, ne moreris,
Nos cum iustis addi veris
Bonis in caelestibus.

Grad. ms. S. Georgii Coloniensis saec. 15. ex. Cod. S. Georgii Colonien. s. n. add. saec. 16. — 3 b, sanat. — 4 a, 2 immundatur. — 6 b, 4 profectum.

173. De sancto Apollinare.

1 a. Laudemus Agollinarem,
Sanctitate singularem,
Praeclarum miraculis;

1 b. Iucundetur plebs Ravennae,
Cui decus dat perenne
Vita tanti praesulis.

2 a. Urbs Ravennae, gaudens gaude,
Lauda virum dignum laude;
Collaudet ecclesia

2 b. Pari voce, pari voto,
Tota simul et ex toto
Concordi laetitia.

3 a. Bonus hospes signo crucis
Reddit usum cassae lucis
Herenaei filio;

3 b. Plera simul et parentes
Proli suae congaudentes
Baiulat in fluvio.

4 a. Theclam sanat a languore,
Virum solvens ab errore
Cum tota familia;

4 b. Sunt et plures baptizati
Manum dantes veritati
Visa Christi gratia.

5 a. Reliquit hostis impius
Puellam, quam possederat;

5 b. Exsultat Bonifatius,
Quia vocem recuperat.

6 a. Senem caesum fustibus
Sistunt nudis pedibus
Super prunas impii.

6 b. Rufi domum visitat
Unicamque suscitat
Filiam patricii.

7 a. Rufus credit, error cedit,
Multa patri plebs oboedit
Reprobans sculptilia;

7 b. Post furorem Saturnini
Martyr perfert Messalini
Diversa supplicia.

8 a. Lepram cordis, lepram cutis
Verbo curat hic salutis;
Quantae fides sit virtutis,
Attestantur opera:

8 b. Caeci, claudi, surdi, muti,
Spe salutis destituti,
Restituti sunt saluti
Prece salutifera.

9 a. Post tot plagas, post tot ictus
Semivivus est relictus,
Tandemque die septima
Victrix abscessit anima.

9 b. Iam conregnans summo regi,
Pie pastor, parce gregi,
Ne sibi nos incorporet
Leo quaerens, quem devoret.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 1 b, 3 Inclitum tanti. — 7 b, 2 praefert. — 9 b, 1 Iamque regnans. — Cfr. Gautier, ed. III., p. 251; er citiert den Anfang dieser Sequenz mit dem Zusatz: „nous n'en possédons pas le texte. Attribution douteuse.“ Beides ist hiermit hinfällig, da ja auch aus dem Texte ersichtlich, dafs Adam von St. Victor sicher nicht als Autor in Frage kommen kann.

174. De sancto Augustino.

1 a. Tuba clangat nostri ducis,
Induamus arma lucis
Et stemus in proelio.

1 b. Nos ad pugnam coartemur,
Dum potenter cingis femur
Spiritali gladio,

2 a. Pie ductor, Augustine,
Exemplorum ac doctrinae
Nos praecedis clipeo,

2 b. Contra turmas vitiorum
Dum catervas clericorum
Ordinas in cuneo.

3 a. Arca tenax tu sophiae,
Cuius velut Isaiae
Purgat Seraph labium,

3 b. Argumenta dum Platonis
Linquens cordi fidem ponis,
Consulens Ambrosium.

4 a. A quo missus Isaiam
Legis, unde carpens viam
Pauli dicta perficis,

4 b. Praesul factus monens clerum
Contemptorem esse rerum,
Nec habentes abicis.

5 a. Hinc utrosque rege, pater,
Ne concludat locus ater
Nos in fine saeculi;

5 b. Vincla cadant, ruant muri,
Hostes cedant, stent securi
Tuae sortis famuli.

Sequent. ms. Praemonstratense saec. 14. in. Cod. Musaei Bohem. XIII A 14. — 1 a, 2 Induamur. — Mel. Spe mercedis et coronae.

175. De sancto Augustino.

1. Melodiae canticis
Iungentes angelicis
Nostra quoque gaudia

2 a. Laudemus in tympanis,
In chordis et organis
Ipsum, cuius gratia

2 b. Augustinum hodie
Corona iustitiae
Ditavit et gloria.

3 a. Dulce melos dulciter
Personemus pariter
Ad eius sollemnia;

3 b. Voci vita consonet,
Dulce melos personet
Ambarum concordia.

4 a. Hic, gentilis dum fuit,
Manichaeis paruit,
Sed precum instantia
Mater illum, propria

4 b. Quem carne pepererat
Mundo, Christo generat,
Et tumens scientia
Humilis fit gratia.

5 a. Differebat primum quidem
Baptizari sperans fidem
Humana scientia

5 b. Posse capi, sed secutus
Paulum Christum est indutus
Ipsum, cuius gratia

6 a. In medio ecclesiae
Spiritu sapientiae,
Intellectus copia,

6 b. Os repletum aperuit;
Doctrina sana claruit
Praesulis facundia.

7 a. Libros ille
Scripsit mille;
Vivis dixit,
Nobis scripsit,
Haereticorum varia
Quo vitatur perfidia.

7 b. Scripsit vero
Suo clero
Vitae normam,
Sed dans formam,
Ut castis sind communia
Oboedienter omnia.

8 a. Augustine,
Flos divine,
Palmes mitis
Verae vitis,
Uva vinum
Dans divinum,
Mellis, lactis copia,

8 b. Tuam gentem
Insistentem
Tuae laudi
Clemens audi.
Pia prece
Purga faece
Christoque concilia,

9. Ut cum sanctis in gloria
Decantemus Alleluia.

Miss. ms. Arelatense saec. 14/15. Cod Carpentoracten. 102. A. — Miss. Uceciense imp. Lugduni 1495. B. — 3 b, 1 Voce B. — 7a, 3 Vivens AB; vivi = die mit Augustinus Lebenden. — 8 a, 5 Una vinum B. — 8 b, 7 consilia B.

176. De sancto Augustino.

1 a. Iubilemus salvatori,
Qui peccantes non vult mori,
Sed dat reis veniam;

1 b. Qui gentilem Augustinum
Ad salutis summae sinum
Vocavit per gratiam.

2 a. Doctor erat hic doctorum
Et totius cleri chorum
Vicit sapientia:

2 b. Summi tamen sapientis
Lippitudo suae mentis
Indigebat gratia.

3 a. Nostrae fontem Christum vitae,
Fontem lucis infinitae,
Fontem sapientiae,

3 b. Ignorabat penitus,
Sed mater dat gemitus
Pro nato cottidie.

4 a. Triste cor et anxium
Mater propter filium
Habet et est aspera;

4 b. Dum perpendit devium
Suum puerperium,
Tristatur puerpera.

5 a. Matris prece flebilis
Mentem indomabilis
Viri Deus visitat:

5 b. Ut immutat animum,
Vir statim sanctissimum
Ad baptismum cursitat.

6 a. Scabra cute vetustatis
Pulsa subit novitatis
Decor et amoenitas,

6 b. Crescit odor honestatis.
Dilatatur caritatis
Et virtutum claritas.

7 a. Ionas clausus in balena
Laetus exit ad serena
De ventris umbraculo,

7 b. Ioseph iustus de cisterna
Et Daniel de caverna
Pressa regis annulo,

8 a. Augustinus ab errore
Sumpto sancti fontis rore
Christique signaculo.

8 b. Mox scribit et instruit
Et haereses destruit
In labore sedulo.

9 a. Gemma pretiosior
Cunctis est lapidibus,
Sic is sapientior
Cunctis sapientibus.

9 b. Hinc ardor ingenii
Viget et subtilitas,
Sed maioris pretii
Sanctitatis dignitas.

10 a. Sacerdotis dignitatem
Suam contra voluntatem
Sumit a Valerio;

10 b. Hinc ad fidem christianam
Gentem trahit Africanam
Eius praedicatio.

11 a. Disputando Fortunatus
Superare virum ratus
Est ab illo superatus
In conspectu gentium;

11 b. Victus hic est et turbatus,
Sed ad onus praesulatus
Et honorem sublimatus
Est vir per Valerium.

12 a. Magis ergo virtus crevit,
Quia maius dogma sevit,
Caelo migrans hinc quievit,
Hipponensis urbs hunc flevit
Totaque provincia.

12 b. Per hunc, Christe, lux virtutis,
Vitae vitis, impollutis
Nobis carne resolutis
Summae munus da salutis
In aeterna gloria.

Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. A. — Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. B. — 2a, 2 totius clericorum B — 2 b, 2 Lippidoque B. — 3 a, 1 Nostrem(!) fontem Christe B. — 5 a, 1 prece stabilis B. — 6 b, 1 Crescat B. — 7 b, 1 iustus in cisterna B. — 8 b, 3 Cum labore B. — 9 a, 3 Sed his B. — 9 b, 1 Huic. — Cfr. Klemming III. p. 27 sqq.; am meisten entstellt ist bei ihm 12a, 1 virtus cernit; 12 a, 3 migrans hunc querit. — Melodie: Salve mater salvatoris.

177. In Translatione s. Augustini.

1 a. Iucundare, plebs devota,
Celebris insurge tota,
Ecce, dies digne nota
Ad honoris cumulum;

1 b. Haec est dies, qua beatus
Augustinus est translatus
Et Papiae collocatus
Ter commutans tumulum.

2 a. Africa hunc educavit,
Africa hunc exaltavit,
Monica hunc generavit
Cum viro Patricio.

2 b. In primaeva iam aetate
Huic illecto vanitate
Mater obstat pietate
Lacrimarum fluvio.

3 a. Quem dum censet sibi flendum,
Astans spondet convertendum
Vir in somnis et addendum
Sibi spe catholicum.

3 b. Hunc post dogma Tagastanum,
Carthagense vel Romanum
Elegit Mediolanum
Doctorem rhetoricum.

4 a. Quo relatu mater mota
Iter vertit ad ignota,
Ambrosio sua vota
Reserare cogitans.

4 b. Quo dum errans revocatur,
Intrat hortum, lacrimatur,
Cui vox ab alto datur
„Tolle, lege“ clamitans.

5 a. Libro Pauli mox inspecto
Manum vertit in directo
Ad id, quod sibi profecto
Congruebat obvium;

5 b. Mox luce securitatis
Pulsis umbris caecitatis
Baptizatur puritatis
Fonte per Ambrosium.

6 a. Post haec, cum repatriare
Iam coepisset iamque mare
Se pararet transmeare,
Mater hunc adloquitur:

6 b. „In te mihi spe completa
Opto mori morte spreta“;
Et hoc dicto sorte laeta
Nono die solvitur.

7 a. Nec multum secum moratus,
Cum Hipponi praesul datus
Generalis fit legatus
Super omnem Africam;

7 b. Mox errantes expugnavit
Et diversas sectas stravit,
Mille libris revelavit
Fidem evangelicam.

8 a. Postquam multis aggregatis
Normam scripsit unitatis,
Ius solvens humanitatis
Coronatur caelitus.

8 b. Huius loco sepulturae
Vena fluens aquae purae,
Festo reddit non naturae
Die eius obitus.

9 a. In forma materialis
Fons signatur spiritalis,
Qui de ipso specialis
Fluxit instar fluvii.

9 b. Fontes sacri, fontes tales,
Morbos sanant huic carnales,
Illi morbos spiritales
Virtute mysterii.

10. Nunc in fine te precamur,
Te, quem patrem veneramur,
Ut te duce protegamur
Et nos tecum sortiamur
Spem perennis gaudii.

Pros et Hymn. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 3 b, 4 doctorum. — 4 b, 4 clamitatur. — 6 a, 3 Sperare transmeare. — 9 b, 2 sanat hic.

178. De s. Augustino Zagrabiensi.

1 a. Eia, plaude,
Laudes pange,
Corde gaude,
Voce clange
Magno tuo praesuli;

1 b. Tuo duci
Nunc ad aras,
Tuae luci
Redde claras
Grates, urbs Zagrabia.

2 a. Nam millenis
Te coronat
Et amoenis
Adhuc ornat
Infulas splendoribus.

2 b. Illas praesul
Olim rexit,
Istinc exsul
Non neglexit
Translatus Luceriam.

3 a. Augustine,
Clarum lumen,
Quem divine
Magnum numen
Ornat, sol iustitiae,

3 b. Ad amictum
Tuum stamus,
Cor invictum,
Te rogamus,
Da tuis clientibus.

4 a. Fide una,
Dei cultu,
Velut luna
Plena vultu
Regnum nostrum fulgeat.

4 b. Dei cultor,
Vires reddis,
Stygis ultor,
Mira edis
In cunctis prodigia.

5 a. Cum vis dira
Papae manum
Vexat, mira
Res, mox sanum
Facis tuo basio.

5 b. Hic perdices
Ponit suaves,
Tu in pisces
Mutas aves
Praesul tunc Zagrabiae.

6 a. Hic aquarum
Adhuc fontes,
Tiliarum
Illic frondes,
Tuae rarum
Colunt gentes
Tropaeum potentiae.

6 b. Caeli flamma,
Augustine,
Pelle damna,
Cessent minae.
Nos inflamma
Seraphinae
Caritatis ignibus.

7 a. Tua virtus,
Fac, nos sanet,
Deum orbis
Totus amet,
Echo cordis
Mille clamet
Laudes summo numini.

7 b. Almo patri,
Qui creavit,
Nato, nos qui
Reparavit,
Spiritui,
Qui sacravit,
Laus, honor in saecula.

Farlati, D., Illyricum Sacrum imp. Venetiis 1751—1819. V, p. 411. — 1 b, 5 Gentes urbs. — 2 b, 4 neglexi. — 2 b, 5 Lucerniam; gemeint ist Lucera in Appulien. — 7 b, 3 qui nos. — Die Sequenz scheint älteren Ursprunges zu sein; die Schlufsstrophe hingegen mit dem mangelhaften Reim dürfte spätere Zutat sein, da überhaupt eine Sequenz fast nie mit einer Doxologie abschliefst. — „Prosa sive cantus, qui in Cathedrali ecclesia Zagrabiensi die III Augusti, die nempe s. Augustino sacra, post Graduale solet in choro decantari.“

179. De sancta Barbara.

1 a. Casti mira vis amoris
Admirandi est dulcoris,
Iesu Christi gratia,

1 b. Qua refecta et electa
Barbara pro fide recta
Superat martyria.

2 a. Trium typo fenestrarum
Mentis lumen signat clarum
Turris aedificio;

2 b. Nervis pater hanc taurorum
Caedit, plagas hinc membrorum
Perfricat cilicio.

3 a. Claudit carcer sic afflictam,
Sed non solam, sic relictam
Rex caelestis visitat;

3 b. Suae sponsae miseretur,
Laesae plagis qui medetur,
Pugnae vires suscitat.

4 a. Sanam pater hanc miratur
Iudicique praesentatur
Evoluta carcere.

4 b. Laeta Christum confitetur,
Falsos deos nec veretur
Palam maledicere.

5 a. Nuda mox exagitatur,
Usta face laceratur
Latera et ubera.

5 b. Christum sibi tunc praesentem,
Albam stolam deferentem,
Conspicit per aera.

6 a. Martyr sacra decollatur
Impetrato, quod precatur
Pro suis cultoribus.

6 b. Hanc invitans praestolatur
Christus, sponsam amplexatur
Apparens in nubibus.

7 a. Digna laude triumphali,
Nos a morte gehennali,
Virgo victrix, libera;

7 b. Fac, ut memor sit promissi
Fides pia Iesu Christi
Nostra sanans vulnera.

Miss. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 14. Cod. Darmstadien. 876. A. — Miss. ms. S. Mariae in Capitolio saec. 14/15. Cod. S. Mariae in Capitolio Colonien. s. n. B. — Grad. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Capit. Colonien. s. n. C. — Grad. ms. Margaretae Scheiffart de Merode saec. 15. Cod. Musaei Hungar. 259. D. — Grad. ms. S. Severini Coloniensis anni 1530. Cod. S. Severini Colonien. s. n. E. — 1 b, 1 Quae BCE; referta est electa D. — 3b, 2 plagis quae videtur D. — 7a, 2 Nos fehlt BE — 7a, 3 victricem B. — 7b, 2 Fide BE, Fidis D. — Beigefügt am Schlusse in D: Amen dicant omnia. — Melodie: Maiestati sacrosanctae. — Die Kollation von A besorgte Rev. H. M. Bannister.

180. De sancta Barbara.

1. Laus tibi, Christe,
qui es castorum
candor nitens
pureque coruscans,

2 a. Quo electas plene
ac serene
illuminas,

2 b. In caelesti throno
dulci sono
dum visitas.

3 a. Quae mundum vere
sprevere,
tibi adhaeserunt

3 b. Ac furibundi
tunc mundi
vana contempserunt.

4 a. Ac enodasti,
dum rite probasti,
firmatam mentem
hic Barbarae virginis,

4 b. Cum optimates
ac terrae magnates
domum quaeritant
Dioscori satrapis,

5 a. Natam requirentes,
suo nato petentes
hanc tradi in coniugem.

5 b. Quae sprevit nuptias
Deo reddens gratias,
cuius colebat amorem

6 a. Idola respuens
patris sui,
in ea exspuens
[fecit] rui,
tunc Deum
adorat
trinum et unum
sincere (et) implorat.

6 b. Quod pater agnoscens
in furore
filiam insequens,
cum tremore
quae velox
evadens,
in terram cadens
et Deum decorat.

7 a. Pastores pascentes
gregem ferocesque
Deum nil metuentes

7 b. Produnt deicolam
et ovicularum
sumunt maledictionem.

8 a. Nata inventa,
manu retenta,
quae vixit
salva a crimine,

8 b. Ipsam plagavit
crines ac stravit,
corpus lavit
eius in sanguine.

9 a. Praesidi tunc praesentatur,
per eam fides non negatur,

9 b. Firmiter sed comprobatur
multiplex poena irrogatur.

10 a. Carcere reponitur,
Christus conspicitur
sanans aegrotam
ac devotam,
spondens et coronam.

10 b. Laetabunda grates reddens
ferventer sponsum petens,
memoriam
agens suae
passionis vivat gaudens,

11 a. Crimine salvo
in alvo
matris ecclesiae
tibi ut placeat perfecte.

11 b. Capite sacro
truncatur,
pessime necatur
suum per patrem minus
recte.

12. Salvator, per preces vernae
in aula tua cerne,
qui functam hanc colimus
laudesque eius psallimus.

Collect. ms. incertae originis saec. 15. Cod. Wernigeroden. Zu 22 m. — 2b, 2 dulcisono. — 4a, 1 Ad enodasti. — 4b, 4 dydascori satrapis — 5a, 2 duas nato. — 10b, 3 miseri cordiam. — 11a, 2 alvo in. — 12, 1 Salvatoris. — Die Abschrift dieser Sequenz besorgte gütigst Herr Ed. Jacobs, Director des fürstlich Stollberg'schen Archives zu Wernigerode. Die Sequenz folgt der Melodie der Prosa gleichen Anfangs auf Maria Magdalena, nicht ohne kleine Unebenheiten in Str. 6 und 10.

181. De sancta Barbara.

1a. Martyris egregiae
Triumphos ecclesiae
Vox decantet, Barbarae;

1b. Omnis surgat musica,
Nova cantet cantica
Tuba vocis, citharae.

2a. Haec aetate tenera,
Nulla verens aspera,
Fidelis Christicola

2b. Turris in custodia
Freta Dei gratia
Patris frangit idola.

3a. Omnibus spectaculum
Hodie signaculum
Crucis indit marmori;

3b. Unde pater timidus,
Tamquam fera rabidus
Cum furit facinori,

4a. Spatam profert impius,
Ut trucidet citius
Servam Dei supplicem.

4b. Virgo fugit igitur
Et foris eripitur
Montis super verticem.

5a. Ausu temerario
Patri pastor impio
Hanc demonstrat digito,

5b. . . . .
. . . .
. . . .

6a. Catenata trahitur
Et torquenda traditur
Praesidi provinciae.

6b. Christum Deum astruit,
Deos falsos conspuit
Praesidis in facie.

7a. Atrox poenis implicat
Et ardentes applicat
Lampades lateribus;

7b. Vestibus exuitur,
Malleo frons caeditur
Abscissis uberibus.

8a. Hanc ora devotius,
Ut Deus propitius
Eius preces audiat,

8b. Et qui memor fuerit
Eius, cum obierit,
Veniam [recipiat].

Miss. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracen. 151. — 1b, 3 cithara. — 3a, 3 Crucis vidit. — 3b, 2 Confutit. — 7a, 1 Antrix. — 8a, 1 orat. — Ob vollständig?

182. De sancto Barnaba.

1a. Iure Dominum de caelis
Laudat contio fidelis
Speciali cantico;

1b. Barnabas namque beatus
Hodie est aggregatus
Agmini angelico.

2 a. In apostolum electus
Pauli comes est effectus
Atque consors praemii;

2 b. Saepe cordis ex affectu
Caesus flagris a conspectu
Rediit concilii.

3 a. Fervens sator verbi Dei
Evangelium Matthaei
Sumpsit sibi socium,

3 b. Huius tactu restituti
Multi pristinae saluti
Leguntur languentium.

4 a. Tandem vago tostus igne
Meruit coniungi digne
Beatorum coetui,

4 b. Christo sede consessurus
Ac iudicium daturus
Duodenae tribui.

5 a. Igne divini amoris
Ab intus ure et foris
Renes et praecordia,

5 b. Ne nos tenebris externis
Aut flammis tradat aeternis
Finalis sententia.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. — Melodie: Hodiernae lux diei. — Cfr. Klemming III, p. 41 sq.

183. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Festum lucis hodiernae
Agunt ierarchiae ternae
Speciali gaudio

1 b. In laudem Bartholomaei.
Quam idem amore Dei
Sacravit martyrio.

2 a. Quam sit excellentis vitae,
Fassum est, licet invite,
Consultum daemonium.

2 b. Die vicibus centenis
Et pernox in quinquagenis
Dedit sacrificium.

3 a. Fides verbis si falsorum
Non sit, probent angelorum
Impensa servitia,

3 b. Quarum turba dum accessit,
Daemon loco fani cessit
Gentis in praesentia.

4 a. Qui dum stare loco nescit.
Vera fides Christi crescit
Multorum praecordiis;

4 b. Tandem palam accusatus,
Multiformium vexatus
Poenarum suppliciis.

5 a. Spiritum commisit caelis,
Ubi Domini fidelis
Claritate fungitur.

5 b. Qui nos iungat summis thronis,
Ubi trinus in personis
Idem Deus cernitur.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. — 3 a, 2 sint. — Mit besonderer Melodie. — Cfr. Klemming III p. 43 sq.

184. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Glorietur totus mundus,
Chorus canat laetabundus,
Inter haec sollemnia;

1 b. Honor tanto sit diei,
Quo sancti Bartholomaei
Dat odorem gloria.

2 a. Hic superna sanctione
Indos petit unctione
Doctus sancti spiritus.

2 b. Gens in terra paganismi
Sancti eget catechismi;
Hinc Astaroth territus

3 a. Non est ausus immutire,
Causam innotescit irae
Per vicinum idolum;

3 b. Berith pandit de socio,
Cur tenetur silentio,
Nam timet apostolum.

4 a. Addit signa notitiae,
Qualis cultu vel facie,
Quod in prece sedulus.

4 b. Non per signa increduli,
Sed per signa miraculi
Hunc agnoscit populus.

5 a. Daemon sancto imperante
Aegrum, quem possedit ante,
Liquit dicto citius.

5 b. *Credo* victus declaratur,
Regis nata emundatur,
Triumphat Polymius.

6 a. Praebet aurum mundatori,
Sed plus illi est ardori
Regem lucrifacere;

6 b. Hunc seductus fallaciae
Princeps mandat in facie,
Ut cessent se colere.

7 a. Nec virtutem iusti ferens
Templi fines liquit maerens
Tunc Christi discipulus;

7 b. Verbis pluit, signis tonat,
Sospitati aegros donat,
Credit rex et populus.

8 a. In his deos pessum agi
Ut allegant Astryagi
Templorum pontifices,

8 b. Pellis tunica nudari
Sicque sanctum decollari
Mandat per carnifices.

9 a. De cruore laureatum
Ad Indorum patronatum
Quem evexit passio,

9 b. Votis fave, summe Deus,
Quo nobis Bartholomaeus
Non desit suffragio.

Grad. ms. S. Severini Coloniensis anni 1530. Cod. S. Severini Colonien. s. n. — 1 a, 2 canit. — 2 b, 2 cathacismi. — 2 b, 3 Astoroth. — 5 b, 1 vinctus. — 8 a, 1 deus. — Melodie: Maiestati sacrosanctae.

185. De sancto Benedicto.

1. Benedicte,
dilecte

2 a Deo, cuius nunc festa
lucent celebria
cuncta per saecula.

2 b. Laudes, ecce, nos omnes
tuis insignibus
damus concentibus.

3 a. Paginulis
postquam tu mysticis
bonae indolis

3 b. Doctoribus
Romae puerulus
es iam edoctus,

4 a. Monarchiam
studens solivagam
solus inisti eremum
istud exsecrando saeculum;

4 b. Et gratia
Christi benivola,
quae te semper beaverat,
qui laudes propalaveras,

5 a. Te lumen clarum
mundi per circulum
statuit amplum

5 b. Et monachorum
patrem praecipuum
fecerat sanctum.

6 a. Tu languidis
opem cunctis
dederas precibus
dono fretus
sancti spiritus.

6 b. Tu regulae
auctor sanctae,
ipse qua vixeras,
plene cunctis
propagaveras.

7 a. Tu patri suum
suscitasti natum
donans misero
vitam puero.

7 b. Sic Maurus tuis
obsecundans iussis
traxit Placidum
undis submersum.

8 a. Sororis vidisti
ut anima
columbina specie
ascendit caelestia.

8 b. Hic mundum collectum
sub radio,
confessorum inclite,
videras ut speculo.

9 a. Te spiritus
edocuit praescius
diem, quo obieras
caeloque cum sanctis
exsultaveras,

9 b. Et corpore
transisti quo tramite
usque [ad] caelestia,
lux fulsit profusa
Christi gratia.

10 a. Igitur
te cuncti poscimus,
nostras preces
audias ut sancte
nunc Benedicte,

10 b. Ut tuis
adiuti precibus
mereamur
possidere tecum
regna caelorum.

Grad. ms. Benedictinum saec. 13. Cod. Guelferbytan. Helm. 477. add. saec. 15. — 1, 2 sq. Deo dilecte cuius. — 6 a, 4 dono frenis. — 8 a, 1 Sororis induti. — Melodie: „Beatus vir“, wonach u. a. die Sequenz „Sacerdotem Christi und „Ave summa praesulum“ gehen.

186. In Commemoratione s. Benedicti.

1 a. Laetabunde,
Caelum plaudens,
Christo funde,
Tellus gaudens,
Melos cordis modulo.

1 b. Vir invictus
Instar rosae
Benedictus
Virtuose
Fragrat omni saeculo.

2 a. Arce poli
Digne vivit.
Antro soli
Compedivit
Se virtutum legibus;

2 b. Castus, orans,
Iustus, mitis,
Crebro plorans
Infrunitis
Orbe pro degentibus.

3 a. Utque premat
Carnis haustum,
Foris cremat
Holocaustum,
Tus in sanctuario;

3 b. Carnem urgens
Ancillare,
Mente surgens
Spatiare
Caelesti rosario.

4 a. Cibo parcit
Simplex, pudens,
Sic resarcit
pugil prudens
Resolutum hominem.

4 b. Se beatum
Probat signis
Sanitatum
Vir insignis
Vaporans dulcedinem.

5 a. Concupita
Salus redit,
Resque vita,
Demum cedit
Calculus, calamitas.

5 b. Cum regina
Fer ad regem
De ruina,
Pater, gregem,
Oves quaerens abditas.

Miss. ms. S. Stephani Herbipolensis saec. 15. Cod. Herbipolen. Mch. f. 177. — 2b, 4 In fronitis.

187. De sancto Bernhardo.

1 a. Claro vocis tripudio
Recensemus cum gaudio
Bernhardi sollemnia;

1 b. Hic ortus in Burgundia
De nobili prosapia
Claruit scientia.

2 a. Dum esset adhuc iuvenis,
Notis placet et advenis
Pro morum modestia;

2 b. Stupet, tremit, admiratur,
Quantam poenam patiatur,
Qui suffert incendia.

3 a. Pro hac sprevit mundi florem,
Dei crevit in amorem,
Ut dicent sequentia.

3 b. Cistercium expetivit
Ducens secum, quos quaesivit,
Per nota confinia.

4 a. Ingressus monasterium
Laudandum tyrocinium
Egit in ecclesia.

4 b. Studium eius lectio,
Quam regebat oratio
Crebraque suspiria.

5 a. Claram Vallem post mittitur,
Patrum pater efficitur
Utriusque custodia.

5 b. Hac in valle quod dixerit,
Quam clarum opus gesserit,
Mundi novit patria.

6 a. Hinc sacerdos ordinatur,
Ut per ipsum offeratur
Deo placens hostia;

6 b. Gregem commissum aluit,
Se pastorem exhibuit
Patris reverentia.

7 a. Vallem prius parum caram
Re, nomine fecit claram
Deitatis gratia;

7 b. Hanc fundavit, inchoavit,
Quam nutrivit, sublimavit
Ad caeli fastigia.

8 a. Quae dilatavit fimbrias
Plures gignendo filias
Parentis instantia.

8 b. Vigiliarum pondere,
Ieiuniorum onere
Victus et inedia,

9 a. Bernhardus cibo abstinens,
Paene defectum sustinens
In sua vitalia,

9 b. Athletae fortis spiritus
Laborum non est veritus
Sustinere taedia.

10 a. Corpore licet debilis,
Mente firmus et stabilis
Cursus prendit bravia.

10 b. Inter reges et comites
Franciae intra limites
Per hunc fit concordia.

11 a. Fama Bernhardi celebris
Multos traxit de latebris
Ad vitae remedia.

11 b. Potens erat in sermone
Verbi monstrans ratione
Futura iudicia.

12 a. Libros scripsit veritatis
Plenos morum sanctitatis
Revelans mysteria.

12 b. Reduxit Innocentium
Papam ad summam urbium
Fugata discordia.

13 a. Surdos fecit [hic] audire,
Mutos loqui, custodire
Divina eloquia.

13 b. Bernardus, lux ecclesiae,
Sidus praefulgens Galliae,
Post aetatis spatia

14 a. Palmam victricem obtinet,
Quem caeli claustrum retinet,
Ubi pax et gloria.

14 b. Meritis eius precamur.
Nos iuvari mereamur
In caelesti curia.

15 a. O patrone singularis,
Qui cum Christo gloriaris,
Illa monasteria,

15 b. Quae fundasti, semper rege,
Clemens custodi, protege
Ab hostis malitia,

16 a. Ut exemplum disciplinae
Custodiant et doctrinae
Cum perenni gratia,

16 b. A te docti qui fuerunt
Qui viderunt, audierunt
Quae facis magnalià.

17 a. Per te, pater ingenitus,
Cum filio paraclitus,
Cui aeterna gloria,

17 b. Hoc praestet eius gratia,
Cuius viget clementia
Saecula per omnia.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 4 a, 2 Lauda dum carocinium. — 10 a, 2 Sed firmus et. — 14 a, 1 viatricem. — 16 b, 3 fecisti. — 17 a, 3 Qui sunt aeterna.

188. De sancto Bernhardo.

1 a. Gaudiosus
Bernhardo decantet chorus
Alleluia;

1 b. Quem constrinxit
Novis loris amor verus,
Res miranda.

2 a. In Clara Valle floruit,
Miro modo splenduit
Sol de stella;

2 b. Vir, qui sic refloruit,
Fratres voce monuit
Semper clara.

3 a. Sicut Christus docuit,
Mitis semper exstitit
Pari forma;

3 b. Et, suis dum praefuit,
Relinquere docuit
Haec corrupta.

4 a. Iam in caelis iubilat,
Nova dote rutilat
Luce sumpta;

4 b. Hinc flammantur ceteri,
Odor fragrat iam nardi
Valle nostra.

5 a. Os mutorum solvitur,
Caecis visus redditur,
Haeresis convincitur
Esse caeca;

5 b. Febres cedunt, saliunt
Claudi, morbi fugiunt,
Multa regna sentiunt
Haec praedicta.

6 a. Nunc ora, ut pia
Succurrat Maria,
Ut non vincat nos
gens misera,

6 b. Sed post exsilia
Ducat ad gaudia
Haec alma virgo
puerpera.

Miss. ms. Hildensemense saec. 15. Cod. Musaei German. 7059. A. — Miss. Hildensemense imp. Nurenbergae 1499. B. — Miss. Hildensemense imp. Nurenbergae 1511. C. — 2a, 1 Eine überschüssige Silbe, die aber in allen 3 Quellen gleichmäfsig sich vorfindet. — 4b, 2 flagrat A. — Melodie: Laetabundus.

189. De sancto Bernhardo.

1 a. O Bernarde, praedicator
Et fidelis verbi sator,
Praetendens salubria;

1 b. Miserorum consolator
Et lapsorum sublevator,
Pius in angustia.

2 a. Tu amator paupertatis,
Tu contemptor voluntatis
Propriae per omnia;

2 b. Pater sancte, cunctos gratis
Nos praeserves a peccatis
Impetrata venia.

3 a. Sancte pater monachorum,
Qui fundasti ad multorum
Usus monasteria,

3 b. Fac concives nos sanctorum
Et latissima caelorum
Intrare palatia.

4 a. Per te noster intellectus
Fiat [pu]rus et evectus
Semper ad sublimia.

4 b. Ecce, [ver]us coenobita,
Per quem nobis data vita
[Dat]ur magna gratia.

5 a. Cuius lingua expedita
Corda dura sunt mollita
Ducta paenitentia.

5 b. Iste fuit eremita,
Per quem Christus inaudita
Fecit mirabilia.

6 a. Mente poscimus contrita
Pace frui infinita
Per eius suffragia.

6 b. Rore sacro o complute,
Pastor vigil pro salute
Gregis et concordia,

7 a. Tu servasti impollute
Sub fragilitatis cute
Praecepta legalia.

7 b. Strenuus a iuventute
Accepisti senectute
Bravium egregia.

8 a. Ergo, serve, qui talenta
Geminasti, documenta
Populo vitalia,

8 b. Da bonorum incrementa
Operum et indumenta
Nobis nuptialia,

9 a. Ne captivi ad lamenta
Deputemur, ad tormenta
Interminabilia.

9 b. Non permittas ad inferna
Duci sed ad sempiterna
Nos polorum gaudia.

10 a. Gustent tuum sublevamen
Hoc legentes modulamen
Pro tui memoria.

10 b. Bellum nostrum in peccamen
Regat Christi moderamen
Concessa victoria.

11 a. Ut queamus post certamen
Coronari tecum, *Amen*
Psallere in gloria;

11 b. Ubi nullum est gravamen,
Perennale sed solamen
Exclusa tristitia.

L. Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 2 b, 1 cunctis gratus. — Diese Dichtung steht zwischen der Sequenzengruppe. Der Vers 10 a, 2 „Hoc legentes modulamen“ macht es aber zweifelhaft, ob eine Sequenz oder nicht vielmehr ein Reimgebet vorliegt.

190. De sancta Birgitta Vidua.

1 a. Gaude caelum, terra plaude,
Nam Brigitta, digna laude,
Ut caeli sidus micuit;

1 b. Quantum potes, tantum aude,
Simplex namque sine fraude
Vitae normam praebuit.

2 a. Haec de regum ramis nata,
Iesu Christi sponsa grata,
Thronis caeli iungitur;

2 b. Est egenis nutrix data,
Almanorum advocata
Et Sueciae praeficitur.

3 a. Virgo mater hanc ornavit,
Serto miro coronavit
In aetate tenera;

3 b. Exhinc in se radicavit
Caritatem, qua fundavit
Passionis onera.

4 a. O relicta tu insignis,
Te praeclaris ornat signis
Tui sponsi passio

4 b. Et Mariae fide dignis,
Fulsit amor velut ignis
Cordis tui scrinio.

5 a. Dum in Sion tu fuisti,
Passum Christum tu vidisti,
Cruci quando affigitur;

5 b. Domum panis cum venisti,
De Maria tibi Christi
Nativitas ostenditur.

6 a. En, sic Christus te dilexit
Sponsam suam, quam allexit,
Ut arcana panderes;

6 b. Morum flores, quos detexit
Gnaris viris, in te nexit,
Ut eos argueres.

7 a. Vere felix, tu beata,
Quae in terris est levata
Ut Maria Magdalena,

7 b. Miris signis ac ornata,
Quibus constas exaltata
Ad Cherubim amoena.

8 a. Lepram mundans et attractis
Gressum praebens ac confractis
Fugansque daemonia,

8 b. Surdos curans, caecis factis
Lumen reddis, morte tactis
Das vivendi spatia.

9 a. Ergo, mater et matrona,
Nostra pia sis patrona,
Interventrix sedula,

9 b. Trinitas ut altithrona
Sempiterna nos corona
Laetificet in saecula.

Grad. ms. S. Brigittae Coloniensis anni 1507. Cod. S. Martini Colonien. XXV. A. — Miss. Hildensemense imp. Nurenbergae 1499. B. — Miss. Hildensemense imp. Nurenbergae 1511 C. — 2a. 1 ramis regum A. — 4b. 3 Ac cordis ABC. — 5a, 3 Cruci quod ABC. — 6a, 1 sic fehlt BC. — 9b, 1 Trinitatis tu C. — Der erste Vers ist vielen Sequenzen gemeinsam, was Misset-Weale zu dem Versehen verleitet hat, diese Sequenz als identisch mit der von Kehrein (Nr 568) publizierten anzugeben.

191. De sancta Birgitta Vidua.

1 a. Insistentes cantilenae
Conformemus philomenae
Voces et praecordia,

1 b. Cum de mundo philomena
Cantans volat ad amoena
Paradisi gaudia.

2 a. Nos Brigittam venerantes
Decet esse sic laetantes
In eius sollemniis,

2 b. Ut ipsius imitemur
Actus, mores comitemur
Cum dignis obsequiis.

3 a. Haec est, cui insinuatur,
Loci templi revelatur
Admiranda formula.

3 b. Felix, cui manifestatur,
Felix, a quo confirmatur
Salutaris regula.

4 a. Matri Samuelis Annae
Similatur et Susannae
Cor figens in Domino;

4 b. Revelatrix secretorum
Sine fine beatorum
Gloriatur praemio.

5 a. Haec est doctrix disciplinae,
Dei custos a ruinae
Mundanae periculis;

5 b. Caritate redimita,
Fide pollens, clara vita
Claruit miraculis

6 a. Gravi morbo praegravatae
Moniales sunt curatae
Tangendo reliquias;

6 b. Pestem fugat spiritalem,
Febrem pellit triennalem,
Leprae purgat maculas.

7 a. Dum blasphemus dehonestat
Sponsam, iudex manifestat,
Vindictam blasphemiae,

7 b. Sed a feris agitatus
Recognoscit hic reatus,
Locum petens veniae.

8 a. Caeci vident, currunt claudi,
Congaudentes eius laudi
Reviviscunt mortui;

8 a. Aquis maris conquassatos
Plures reddit consolatos
Voluptatis portui.

9 a. O Brigitta, mater pia,
Contristatis in hac via
Pia da remedia;

9 b. Per hoc tenebrosum mare
Duc nos, quo possimus clare
Videre caelestia.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. ms. Hospitalen. s. Brigittae saec. 14. Cod. Vatican. 5742. C. — Miss. ms. S. Andreae Burdigalensis saec. 15. Cod. Parisin. 871. D. — Collect. ms. Birgittinarum saec. 15. Cod. Praedicat. Vindobonen. 282. E. — Miss. ms. Pelsinense saec. 15. in. Cod. Mus. Bohem. XV A 8. F. — Miss. ms. Pragense saec. 15. Cod. Capit. Pragen. P 4. G. — Miss. ms. Bambergense saec. 15. Cod. Rossian. VIII 232. H. — Sequent. ms. Branderianum anni 1507. Cod. Sangallen. 546. I. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. K. — Miss. Upsalense imp. absque [ca. 1487] L.— Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. M.— Miss. Burdigalense imp. Burdigalis 1543. N. — 1 a, 1 Assistentes E. — 1 a, 3 u. 1 b, 1 fehlen H. — 1 a, 3 praeconia E. — 1 b, 1 Dum BFG. — 2 b, 1 Et G. — 2 b, 2 conformemur FG. — Str. 3 a u. 3 b fehlt E. — 3 a, 1 insumatur AD. — 3 a, 2 Locus D. — 3 b, 2 a qua F. — 4 a. 2 Simulatur D. — 4 a, 3 Confidens D. — 5 b, 1 Claritate GH. — 6 b, 2 Noxam pellit E. — Str. 7 a fehlt E. — 7 a, 1 blasphemiis A. — 7 b, 1 agitatis H. — 8 b, 3 Voluntatis ABEHKLM. — 9a, 1 O fehlt D. — 9 b, 1 Post hoc C. — 9 b, 2 possumus D; clare fehlt D. — Auf die Kollation von I u. N habe ich verzichtet. — Ob der Ursprung der Sequenz in Schweden zu suchen ist, erscheint mir zweifelhaft. — Cfr. Klemming I, 30. Ganz entstellt und verstümmelt ist der Text bei Morel Nr 373, (abgedruckt mit allen Fehlern bei Kehrein, Nr. 787); so z. B. lauten dort 3 b, 2 sq.:

Felix aqua confirmatur
Salvatoris virgula.

Vom ersten Worte in 6 a, 1 wird hinübergesprungen nach 6 b, 1 und von beiden Halbstrophen erhalten wir das Curiosum:

Gravem fugat spiritalem
Febrem pellit criminalem
Leprae purgat maculam.

192. De sancto Botuido.

1 a. Caeli chorus, esto gaudens,
Collaetare simul plaudens,
Contio fidelium;

1 b. Noe iustus, vir perfectus,
Deo placens et dilectus,
Pausat post diluvium.

2 a. Super Sion sanctum montem
Deitatis gustans fontem
Implet desiderium;

2 b. Ad aeterna iam ascendit
Enoch, David apprehendit
Honoris fastigium.

3 a. Hic convertit peccatores
Ab errore, sanctos mores
Docet salvans animas.

3 b. In radice caritatis
Onus laxat paupertatis
Spargens elemosynas.

4 a. Non est dolor neque luctus,
Ubi dulces metit fructus
Laborans agricola;

4 b. Qui cum Christo gloriatur,
Angelis associatur
Gloriosus incola.

5 a. Rex benigne, Iesu bone,
Nos Bothuidi fac coronae
Fieri participes,

5 b. Ut supernae civitatis
Exsultemus cum beatis
Perennes municipes.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen C. 427. B. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. C. — 4 a, 2 metis C. — Verfasser der Sequenz dürfte jener des Botuidus-Officiums sein, nämlich Birgerus Gregorii, Archiep. Upsalensis. — Cfr. Klemming I, p. 59 sq.

193. De s. Brictio Turonensi.

1 a. Salus, honor et gloria
Regi, cuius praeconia
Recitantur hodie;

1 b. Qui pastorem egregium
Suum ornavit Brictium
Thesauro prudentiae.

2 a. Servus iste summi patris
Oves sanctae Sion matris
Conservare studuit,

2 b. Thesaurizans sic in caelis
Servus prudens et fidelis
Inveniri meruit.

3 a. Sed insignem hunc thesaurum
In fornace tamquam aurum
Ut probaret deitas,

3 b. Contra sanctum suscitatur
Et in eum debacchatur
Crudelis adversitas.

4 a. Nam quaedam natum peperit,
Cuius hunc patrem asserit
Turonensis populus;

4 b. Sed excusans servum Christi
„Non me, Bricti, genuisti“
Puer inquit parvulus.

5 a. Vestis sana prunis latis
Incorruptae castitatis
Fuit exhibitio,

5 b. Verum signo nescit tangi
Argumentum, nequit frangi
Cordis induratio.

6 a. Pastor exsul Romam pergit,
Ibi deflet, ibi tergit
Scelus, quod commiserat

6 b. In Martinum, Dei virum,
Quem amentem et delirum
Vocare praesumpserat.

7 a. Tandem pacis ab auctore
Revocato confessore
Cum honoris gratia

7 b. Auctor pacis adoratur,
Urbs de sui gloriatur
Pastoris praesentia.

8a. Sic castigat corrigendo,
Sic flagellat diligendo
. . . .

8b. Sic medetur flagellatis,
Sic dat donum sanitatis
Post illata verbera.

9a. Miles iste
Tuus, Christe,
Iam regnans in patria
Nos reducat
Et perducat
Ad amissa gaudia.

9b. Hoc orante
Te donante
Nos in caeli curia
Coronemur
Et ornemur
Immortali gloria.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 1b, 1 Cum thesauro. — 5b, 2 inquit frangi. — 6a, 2 deflet ibi plangit.

194. De s. Brigida Virgine.

1a. Gloriosae
Brigidae votiva festa
Recolamus,

1b. Venerantes
Hanc diem praeclaram omnes
Concinamus.

2a. Concrepet organicis
Modulis et canticis
Haec, Brigida,

2b. Proferat haec contio
Laudem. et devotio
Sit sincera.

3a. Hanc fuisse filiam
Dupthati ducis unicam
Tradunt scripta;

3b. Annis puerilibus
Signis et prodigiis
Fuit clara.

4a. Quia nec obsequia
Praetermittens aliqua,
Quae ad Christum

4b. Pertinebant; igitur
Cultus vanos respuit
Venerari.

5a. Huic sanctae Brigidae
Voluit tribuere
Christus tantam gratiam,
Ut in virtute

5b. Patris atque filii
Sancti quoque spiritus
Morbos cunctos que lepram
Posset sanare.

6a. Ora pro populo,
Precare pro clero,
Patrona nostra
o Brigida;

6b. Astantem populum,
Laudantem te clerum
Fove et rege
per saecula.

Grad. ms. S. Brigittae Coloniensis anni 1507. Cod. S. Martini Colonien. XXV. — 6b, 3 et fehlt. — Melodie: Laetabundus.

195. De sancto Brinnolpho.

1a. Pastor bone, Iesu Christe,
Te exaltat chorus iste
Cum hymnis et laudibus,

1b. Qui Brinnolphum sublimasti
Et cum sanctis collocasti
In excelsis sedibus.

2 a. Clara fulgens parentela
Observavit abs querela
Suam pueritiam.

2 b. In scripturis sacris studens
Quaerit, sicut apis prudens,
Mellitam scientiam.

3 a. Sumens curam pastoralem
Non ambivit mundialem
Honorem, sed onera;

3 b. Ad colendum hortum Dei
Non quiescit, sed diei
Portat aestus, pondera.

4 a. Eius lingua gratiosa
Gregem inter fructuosa
Ducit loca pascuae;

4 b. Terret lupos infernales,
Monstrat vias spiritales
Quietis perpetuae.

5 a. Suam carnem castigavit,
Ieiunavit et oravit
Servans castimoniam.

5 b. Christo passo sic compassus
Huius vitae complet passus,
Intrans caeli curiam.

6 a. Ipsum Christo conregnare
Et cum sanctis triumphare
Demonstrant miracula:

6 b. Caeci vident, muti fantur,
Claudi, surdi liberantur
A morborum macula.

7 a. Nos in terris desolati
Et ab hoste captivati
Invocemus inclinati
Huius patrocinia,

7 b. Ut a culpis sublevemur
Et virtutibus ornemur
Post mortemque collocemur
In caelesti patria.

8 a. Salve, regina caelorum,
Magna mater filiorum,
Adoptiva singulorum
In Christo credentium,

8 b. Propter sanctum hunc pastorem,
Tuum verum laudatorem,
Pasce gregem, dona rorem
Gratiarum omnium.

Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C. 427. A. — Brev. Scarense imp. Norimberge 1498. B. — Cfr. Klemming I, p. 71 sq.

196. De sancta Caecilia.

1 a. Praeclarae Caeciliae
Depromant virgineae
Mentes nunc laetitiae:
Virgo, salve.

1 b. Egressum purissime
Ablata rubigine
Est vas pudicitiae;
Virgo, salve.

2 a. Quod super candelabrum
Dans creator omnium,
Ut illustret devium;
Virgo, salve.

2 b. Lumen stellae marium,
Arbor, in qua plurium
Cibus et tugurium;
Virgo, salve.

3 a. Arcus tu es foederis
Variique coloris,
Mirifici decoris;
Virgo, salve.

3 b. In te decus virginis
Vernat, dum tu contemnis
Maris iuga nobilis;
Virgo, salve.

4 a. Praedicatrix gratiae,
Dum hortaris publice
Milites ecclesiae;
Virgo, salve.

4 b. Rubicundam sanguine
Te sumit rex gloriae
Nactam arrham candide;
Virgo, salve.

5 a. O felix Caecilia,
Fulgens velut lilia,
Mala tergas omnia;
Virgo, salve.

5 b. Tecum ad aetherea
Sublevemur gaudia
Ut in vitae vespera;
Virgo, salve.

Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo 3. — 5 b, 1 Ut tecum. — Der Refrain ist in der Hs. nur nach der ersten und letzten Strophe angefügt. —

197. De sancta Caecilia.

1 a. Choro, chordis plebs, organo,
Cymbalis, psalmo, tympano,
Cithara iucundatur

1 b. Pro virgine Caecilia,
Quae rosis inter lilia
Hodie circumdatur.

2 a. Agnum de sponso feroce
Virgo melliflua voce
Fecit mansuetissimum,

2 b. Quem Urbanus baptizavit,
Unctum Christo consecravit
Militem carissimum.

3 a. Coronis latis de caelo
Ferventes pudoris zelo
Angelus redimivit;

3 b. Frater fratrem pia prece
Purgatum deorum faece
Domino adquisivit.

4 a. Ab idolis, daemonibus
Multos sanctis sermonibus
Ad Deum converterunt,

4 b. Quos ad saeva supplicia
Pro fidei iustitia
Pagani tradiderunt.

5 a. Capita ferro truncantur,
Sic in caelis coronantur
Obtenta victoria.

5 b. Virgo flammis concremata,
Ense tandem decollata
Caeli subit gaudia.

6 a. Doctrix, martyr, virgo, nupta,
Mente, carne incorrupta,
Mariae coaequatur;

6 b. Nam triplici laureola
In caelesti aureola
A sponso decoratur.

7 a. O sponsa lucis praeclara,
A nobis Orci amara
Prohibe supplicia,

7 b. Ut mundati a delictis
Coniungamur benedictis
Redemptoris gratia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). A. — Miss. Rutheneuse imp. Lugduni ca. 1540. B. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. C. — 2 b, 3 Militum C. — 4 b, 1 Quos ut A. — 4 b, 2 fideli C. — 5 b, 3 Caelum scandit gloria B. — 6 b, 1 aureola B.

198. De sancto Caesario Diacono.

1 a. Fide, spe, cor caritate
Fervens ex hilaritate
Psallat de Caesario,

1 b. Qui diaconus, athleta,
Martyr fulsit et propheta
Cursu vitae vario.

2 a. Dum Firminus suasit viris,
Publica se pro re diris
Quod dent praecipitiis,

2 b. Ut audaces immolati
Gentem beent cinerati
Diis pro sacrificiis,

3 a. Quod dum videns reprobaret
„Vae, vae," dicens, „quos bearet
Talis mors", Caesarius

3 b. Clauditur octiduanus;
Vinctum nudum adhuc vanus
Trahit diis Leontius.

4 a. Orat martyr, templum ruit,
Sub quo dum Firminus fuit,
Sanctum vocat magicum,

4 b. Comminatur diram mortem;
Nulli pendit ira[m] fortem
Consulis et principum.

5 a. Hinc eiecto, suffocato,
Populoque convocato
Damnat ut nefarium;

5 b. Praedicantem viam vitae
Vulgus sed excusat rite
Ut iustum Caesarium.

6 a. Hinc per annum fit reclusus
Et plus angelorum usus
Interim praesentia;

6 b. Maceratus est eiectus
Nudus, sed capillis tectus,
Mortis per sententiam.

7 a. Orat, tegit lux accedens,
Leontius Christo credens,
Quem baptizat, obiit;

7 b. Prius eucharisticatus
Iulianus iudicatus,
Qui et tentus abiit.

8 a. Insaccati sunt submersi,
Toxicat corpus reversi
Coluber luxurii;

8 b. Tumet idem, sentit quidem,
Quod praedixit os, dum vixit
Prophetae Caesarii.

9 a. Adhuc spirans hic „psallentes
Ecce", clamat, „auferentes,
Sancta sine macula".

9 b. Unda sanctos iam reiecit
Servos, tibi tumbam fecit
Cognitam miraculis.

10 a. Eia, Christe,
Martyr iste
Patronizet,
Ut hymnizet
Haec vox meritorie,

10 b. Et corona
Summae dona
Trinitatis,
Cum beatis
Quod fruamur gloriae.

Grad. ms. S. Georgii Coloniensis saec. 15. ex. Cod. S. Georgii Colonien. s. n. add. saec. 16. — 4 a. 2 Firminus ruit. — 7 b. 1 eucharisticus. — Melodie: Maiestati sacrosanctae.

199. De sancto Christophoro.

1 a. Donum Dei iubilemus
Et pro sancti exsultemus
Christophori gloria.

1 b. Sanctum velle viri Dei
Fuit in lege sui Dei
Sequendo vestigia.

2 a. Christum ferens in pectore,
Verbo laudans et opere,
Faciens prodigia.

2 b. Manu eius virga florem,
Ramos dedit et odorem
Et formosa folia.

3 a. Ante Dagnum accersitur
Et de fide convenitur,
Rex minatur aspera;

3 b. Sed non cedit verbis regis
Fide firmus et insignis
Parvipendens verbera.

4 a. Rex commotus servum Dei
Ergastulo iubet claudi,
Intendens supplicia.

4 b. Solus orat immolaris,
Intrat sexus puellaris:
Nicea. Aquilina.

5 a. Mox edoctae sane credunt
Et a Christo percipiunt
Martyrii praemia.

5 b. Ante regem est adductus
Christophorus ferens fructus,
Ut palmes in vineis.

6 a. Alligatur pedes manus,
Sed martyr stat mente sanus,
Virgis caesus ferreis.

6 b. Est allatus servis lassis
Super caput eius cassis
Flammis candens igneis.

7 a. Ad certamen animatus
Super scamnum est ligatus
Civitatis medio;

7 b. Scamnum ferri ignis urit,
Et lignorum flammam nutrit
Olei perfusio.

8 a. Dagnus furit sicut fera,
Scamnum fluit sicut cera.
Martyr plaudit gaudio;

8 b. Dagnus iubet praeparari
Lignum magnum et ligari
Beatum Christopherum.

9 a. Mox a rege satellites
Vocati sunt et milites
Terna tela iaciunt;

9 b. Tota die sagittantes
Et in vanum laborantes
Ad occasum veniunt.

10 a. Nocte corpus sancti viri
Caute fecit custodiri
Dagnus timens populum.

10 b. Rex mane cito veniens,
Statim sagitta saliens
Eius crepat oculum.

11 a. Servus Christi decollatur,
Tangens terram rex sanatur
Cum modico sanguine.

11 b. Regi caeli dantur laudes,
Rex terrenus inde gaudet
Restituto lumine.

12 a. Ut per talem nos patronum
Consequamur vitae donum,
Deprecemur hodie,

12 b. Ut cum eo gloriemur
Et cum ipso contemplemur
Christum, regem gloriae.

Miss. S. Remigii Remensis imp. Remis 1556. — 1 b, 2 Dei sui; freilich ist auch anderswo der Reim nicht rein. — 4 b, 1 ist unverständlich. — 7 b. 2 flamma. — 12 b, 2 cum Christo.

200. De sancta Clara.

1 a. Ave, virgo felix Clara,
Dominarum lux praeclara,
Quam Franciscus genuit.

1 b. Ave, mater egenarum
Prima Christo reclusarum,
Quibus mundus viluit.

2 a. Ave, summae paupertatis
Praeclarum principium;

2 b. Ave, mirae caritatis
Praecellens exordium.

3 a. Ave, cuius caritas
Et simplex humilitas
Christo dant hospitium;

3 b. Ave, cuius dignitas
Et ortus nobilitas
Decorant Assisium.

4 a. Ave, pauperum lucerna,
Cui dedit vis superna,
Oleum, cum defuit;

4 b. Ave, Christus quam adfari
Atque pie consolari
Viva voce voluit.

5 a. Ave, sanctarum praefulgens
speculum;

5 b. Ave, splendor clarificans
saeculum.

6 a. O quam mirabile
Et quam laudabile
Est hoc collegium,

6 b. In quo per spiritum
Christo fit debitum
Frequens obsequium,

7 a. O quam clemens, quam benigna,
Quanta Clara laude digna
Apud Christum creditur!

7 b. Per quam hostis removetur,
Et libertas indulgetur,
Dum Iesu colloquitur.

8 a. Ave, per cuius meritum
Panis augetur virginum
Defectum patientium.

8 b. O quam fulgens miraculum
Conventus est humilium
Per Clarae patrocinium!

9. Supplica, Maria, nato,
Ut nos mundet a peccato
Et post vitae huius cursum
Nos post Claram ducat sursum
Ad superna gaudia.

Oration. ms. Franciscanum saec. 15. Cod. Archivii Colonien. 6. — 2b, 2 Excordium praecellens. — 8 b, 1 refulgens. — 9, 1 Mariae. — Auffallend ist die Vernachlässigung des Reimes in Strophe 8; ob spätere Zutat?

201. De sancta Clara.

1 a. Iam in regno claritatis
Clara regnat cum beatis,
Virgo cum virginibus;

1 b. Iuncta sponso castitatis
Gaudet nuptiis optatis,
Aeternis amplexibus.

2 a. Clara stirpe generata
Claris claret actibus;

2 b. Nominata necdum nata
Et praeventa laudibus.

3 a. Haec Franciscum imitata
Mundi spretis opibus,

3 b. Altis votis elevata
Praevolat virtutibus.

4 a. Haec in claustro paupertatis
Sese Christo dedicat

4 b. Et exempla sanctitatis
In orbem multiplicat.

5 a. Haec gratia divinarum
Felix primiceria

5 b. Greges ducit puellarum
Ad Christi conubia.

6 a. Casta membra cruce terit,
Crucifixum corde gerit
Crucis amans gloriam.

6 b. O quam dura vestitura!
Macerare membra pura
Suas docet filias.

7 a. Ore cuius liberatur
Gens profana diffugatur,
Pelluntur daemonia,

7 b. Mire panis augmentatur,
Oleumque caelo datur,
Sanantur languentia.

8 a. Digna tanti reputatur,
Quod infirmans honoratur
Papali praesentia.

8 b. A regina visitatur,
Transitura palliatur
Virginum sollertia.

9 a. Scandit caelum laureata,
Cum beatis iam beata;
Probant mirabilia.

9 b. Iure Clara vocitata,
Cuius claret decorata
Fletibus ecclesia.

10 a. Virgo Clara,
Tuis para
Devotis hospitia.

10 b. Per te, Clara,
Sunt optata
Salus, quies, gloria.

Miss. ms. Romano-Franciscanum Novariense anni 1478, Cod. Capit. Novarien. XLI. — 5 a, 1 Haec in gratia. — 8 a. 3 Papale. — 10 b, 2 Fuit optata. — Die Abschrift besorgte Rev. H. M. Bannister.

202. De ss. Cosma et Damiano.

1 a. Laude digna iucundemur,
Voce, corde veneremur
Claros Dei pugiles,

1 b. Cosmam atque Damianum,
Quantum spectat ad humanum
Stemma, stirpe nobiles.

2 a. Ambos Arabia dedit,
Turba multa Deo credit
Ipsis praedicantibus.

2 b. Tribus cum fratribus isti
Nuntiabant nomen Christi
Signis comitantibus.

3 a. Arte fulti medicinae
Virtuti magis divinae
Credunt, quam scientiae;

3 b. Morbos fugant, curant pestes,
Gratiam fidei testes
Praedicant clementiae.

4 a. Corporum sanant languores
Animarum curatores
Adiuvante gratia;

4 b. Curam gratis acceperunt
Gratis et dispensaverunt
Terrarum per spatia.

5 a. Praeses audivit Lysias,
Qui sanctorum Dei vias
Et doctrinam doluit,

5 b. Quod homines et iumenta
Curarent; sanctis tormenta
Intulit et voluit,

6 a. Metu poenae quod negarent
Christum et diis immolarent;
Sed resistunt valide.

6 b. Daemon Persidem percussit,
Sanctos ignis non exussit,
Poenas ferunt solide.

7 a. Mersi mare, ferro pressi
Saxa, crucem indefessi
Et sagittas tolerant;

7 b. Gaudent inter passiones,
Quibus consolationes
Divinitus aderant.

8 a. Omnes Diocletianus
Fratres iubet, ut profanus,
Ut occumbant gladio.

8 b. Eia, testes Christi fortes,
Prece facite consortes
Nos sanctorum gaudio.

Cursus de Domina sec. Ecclesiam Hamburgensem imp. Rostochii 1522.

203. De sancto Cucuphate.

1 a. Laetabundus
Exsultet fidelis coetus,
Alleluia;

1 b. Sorde mundus
Cucuphatis colat laetus
Sollemnia.

2 a. Derelictis partibus
Barcinonis finibus
Fit incola;

2 b. Christum Deum astruit,
Templa deum destruit
Et idola.

3 a. Detentus a perfidis
Ductus est in praesidis
Praesentia.

3 b. Stans fatetur idola
Non deos, sed subdola
Daemonia.

4 a. Catenarum ponderis
Afflictus et verberis
Molestia

4 b. Velut auctor sceleris
Retruditur carceris
Angustia.

5 a. Caesaris imperio
Assatur incendio,
Suscipit cum gaudio
Supplicia.

5 b. Plumbo, fuste caeditur,
Caro rupta carpitur,
Cuncta mira patitur
Constantia.

6 a. Post tanta vulnera
Ruptaque viscera
Manu truncatur
pestifera.

6 b. Adest per aethera
Contio supera
Ipsum transferens
ad sidera.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londinen. 1346 (18. 3. 91). — 2 b, 2 deum-deorum. — Mel: Laetabundus. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

204. De sancto Cuniberto.

1 a. Agrippina sancta, gaude,
Sanctitatis novo plaude
Decorata speculo,

1 b. Cum accedit Cunibertus
Tibi rector, doctor certus,
Novum sidus saeculo.

2 a. Cultu cuius es ornata,
Stas doctrinis regulata,
Fulges patrocinio.

2 b. Clara puer domo natus.
Aulae regis commendatus,
Claro fervet studio.

3 a. Caritate stimulatus
Servis servit Deo gratus,
Omnibus se tribuens;

3 b. Libertatis iura mutat,
Dum servile nil refutat,
Nil abiectum respuens.

4 a. Lapsa luce dum labori
Cedens membra dat sopori,
Visitatur caelitus.

4 b. Luce magna teste rege
Prolem nati sibi lege
Rex adoptat inclitus.

5 a. Literis hinc institutus
Sacris altis est imbutus
Ab alto virtutibus,

5 b. Spiritalis disciplinae,
Sanctitatis et doctrinae
Factus norma plebibus.

6 a. Levitarum Trebatinis
Datus primas Agrippinis
Mox fit archos praesulum.

6 b. Caput ornat sacerdotis
Spiritalis gemma dotis,
Columbae spectaculum.

7 a. Pie pater, Cuniberte,
Per te nobis sint apertae
Portae caeli, postula;

7 b. Sortis tuae fac consortem
Tui gregis hanc cohortem
Per aeterna saecula.

Miss. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 14. Cod. Darmstadien. 876. A. — Grad. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 16. in. Cod. S. Cuniberti Colonien. s. n. B. — Miss. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Darmstadien. 874. C. — Miss. Coloniense imp. Coloniae 1481. D. — Miss Coloniense imp. Coloniae 1498. E. — 1 b, 1 Dum B. — 2a, 1 Cultum C. — 2b, 1 puer fehlt A. — 2b, 3 servet E, fovet CD. — 3a, 1 Claritate AC. — 3a, 2 Servus B; studet AC. — 3b, 3 obiectum C. — 4a, 2 sapori ACDE. — 7b, 1 Mortis A. — Melodie: Gaude Sion quod egressus, um eine Strophe gekürzt. — Kollation von A besorgte Bannister.

205. De sancto Cuthberto.

1 a. Splendor Christi sacerdotis
Et vicinis et remotis
Praeminet cum gloria;

1 b. Lux Cuthberti fulget late
Corporis integritate
Nec est transitoria.

2 a. Incorrupta vernat caro,
Quam decore rex praeclaro
Caelestis magnificat;

2 b. Cuius festum caelum plaudit,
Cuius terra laudes audit,
Aspicit et praedicat.

3 a. Parvuli triennis ore
Pontificali decore
Ornandus asseritur.

3 b. Angelo docente Dei
Caelo missa salus ei
In genu perficitur.

4 a. Pene mersos in profundo
Prece sancta, corde mundo
Littori restituit.

4 b. Animam ad caelos vehi
Aidani, viri Dei
Cernere promeruit.

5 a. Panes nivei candoris
De supernis vidit oris
Tres allatos caelitus,

5 b. Quos per angelum de caelis
Ministrari vir fidelis
Adplaudit medullitus.

6 a. Belluae, dum de profundis
Gradiuntur maris undis,
Illi dant obsequia.

6 b. Futuri diem sereni
Praedicit sermone leni
Vi praeclusis noxia.

7 a. Lympham sibi Deus dedit,
Eremita quo resedit,
Ex humi duritia.

7 b. Regem cito moriturum
Seque praesulem futurum
Certa dat indicia.

8 a. Quem ab arbore cadentem
Caelos vidit ascendentem,
Eius narrat praemia.

8 b. Christi mysticis refectus
Sacramentis et protectus
Transit ad caelestia.

9 a. Sunt miracula perplura,
Obsistente quae natura
Per hunc fiunt inclita.

9 b. Haec ad laudem Dei currunt,
Abdita nec delitescunt
Sancti viri merita.

10 a. Integris in urna pannis
Quadringentis decem annis
Et octo dormierat;

10 b. Nec putredo, nec vetustas,
Immo splendor et venustas,
Illum circumdederat.

11 a. Caput, tuum, rex Oswalde,
Vir dilectus Deo valde
Hac theca servaverat,

11 b. Et Bedae, sancti doctoris,
Qui caelestis est odoris,
Ossa recondiderat.

12.a Fragrans odor supernorum
Hos perfudit balsamorum,
Qui praesentes aderant,

12 b. Qui in carne Dei virum
Incorruptum, dictu mirum,
Cernere meruerant.

13. Odor ergo nos caelestis
Comat moribus honestis,
Ut fruamur caeli festis
In sanctorum gloria.

Apographum ms. Th. Hearne saec. 18. ex Codice „Monachi Dunelmensis." Cod. Oxonien. Rawl. B 247. — 4 a, 2 Prece sancto. — 11 a, 1 Caput tamen. — Die Sequenz findet sich auch gedruckt bei Rob. Hegge, The Legend of St. Cuthbert; Darlington, 1777; daselbst folgende Varianten: 3 b, 2 missus. — 3 b, 3 In genu edocetur. — 5 a, 2 dedit oris. — 5 a, 3 Tribus allatoribus caelestis. — 6 b, 3 Vi praecludens. — 8 a, 3 narrant. — 9 b, 2 Ablati. — 10 a, 3 dormierunt. — 10 b, 3 circumdiderunt. — 11 a, 2 dilecte. — 12 a, 1 sq. balsamorum und supernorum umgestellt. — 12 a, 2 perfundit. — Diese Sequenz verdanke ich Rev. Bannister.

206. De sancto David Abbate.

1 a. Ante mundum mundum scivit,
Hylae formis dum vestivit,
Quia non est, quod nescivit,
Qui creavit omnia.

1 b. Mire mundum stabilivit,
Mire sanctos insignivit,
Quos praenovit et praescivit
Propter mira varia.

2 a. David, miris insignitus,
Sic praenotus, sic praescitus,
Mira facit, nam auditus
Reddit et eloquia.

2 b. Visu laesus, pede tritus,
Hic confessus et contritus
Opem capit expeditus
Poenis et angustia.

3 a. Samson ense Philistaeos,
Iste verbo Pharisaeos
Vicit, tales dat tropaeos
Divina potentia.

3 b. Praedicavit contra deos,
Mitis erat erga reos,
Tristes facit iubilaeos
In omni miseria.

4 a. Laetum nautis mittit ventum,
Captum solvit et detentum;
Mentem fixam, cor intentum
Christi iussis praebuit.

4 b. Sacrae legis dat augmentum
Et divinis incrementum
Villicatum et talentum
Christo sic restituit.

5 a. Consolatur, si dolemus,
Iuvat, astat, si timemus;
Ergo semper imploremus
Eius patrocinia.

5 b. Melodiis insistemus,
Mentem ori conformemus,
Ut cum ipso respiremus
In sanctorum gloria.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16 Cod. Upsalen. C 513. A. — Grad. [Suecicum] imp. Lubecae 149*. B. — 1 b, 3 Quos promovit A. — 2 a, 2 Sic promotus A. — 2 a, 3 Mire B. — 2 b, 2 Haec A. — Nach 5 b, 4 hängt B an: „Pie pater et patrone“. — Cfr. Klemming I, p. 88 sq.

207. „In festo s. David Abbatis.“

1 a. Sancti David symphoniae
Digne sonant vocis piae
Clarissimis concentibus,

1 b. Cuius verba fontis vitae,
Cuius actus viae tritae
Iustissimis incessibus.

2 a. Nam simplex cordis oculo
Cor omni mentis iaculo
Conclusit instar circuli,

2 b. Nec foris vane gestiens,
Nec intus altum sapiens
Expers tumentis anguli.

3 a. Audita morte martyrum
Accensus in zelum mirum
Se praeparat in gladium;

3 b. Mortem quaerens non repperit,
Compensans mortem conterit
Se iuge per martyrium.

4 a. Nunc scandens gustat ardua,
Descendit nunc ad pascua
Coruscans instar fulguris.

4 b. Nil sui dabat otio,
Sed semper sacrificio
Columbae dans aut turturis.

5 a. Hic vitam reddit parvulo,
Qui mersus fuit triduo
In fontali voragine;

5 b. Avertit et a stabulo
Ventum cum igne arduo
Circumlata imagine.

6 a. Fit femina lunatica
Mente sana et corpore,
Ac puer acum vomuit;

6 b. Membraque paralytica
Curantur sancti munere,
Ac nautis ventus adfuit.

7 a. Chirotheca sustentatur,
Qua paganus adunatur
Fidei collegio,

7 b. Quam sic probat laudans tantam,
Veram, claram atque sanctam
Titanis in radio.

8 a. Tu, sancte praeco gratiae,
Turbam tuae familiae
Duc ad fontem vitae,

8 b. Ut per te ducem praevium
Feratur in triclinium
Pacis infinitae.

Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C. 513. — Cfr. Klemming I, p. 89a sq. Die Lesart Klemmings (8b, 1) „ducem praemium" ist nicht in seiner Quelle.

208. De sancto Dionysio.

1 a. Ave, pater Galliae,
Totius ecclesiae
Iubar, lux et speculum;

1 b. Doctorum egregie,
Sapientum Graeciae
Nobile spectaculum.

2 a. Supra caeli cardinem
Dei celsitudinem
Attingens prae ceteris,

2 b. Loquens super hominem,
Naturam, vim, ordinem
Angelorum diceris.

3 a. Oris eloquentia
Perit idolatria,
Christo plebs acquiritur.

3 b. Animi constantia
Irati vesania
Sisinii vincitur.

4 a. Cratis, furni, verberis,
Crucis, ferae, carceris
Poenas omnes despicis.

4 b. Securi percuteris,
Caput ferre cerneris
Hymnis cum angelicis.

5 a. Assueta laudibus
Videbatur motibus
Lingua laudans Dominum.

5 b. Martyr, tuis precibus
Iunge caeli civibus
Nos post vitae terminum.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londinen. 1346 (18, 3, 91). — 2 b, 3 dixeris. — Melodie wohl: Veni sancte spiritus. — Die Abschrift dieser und der folgenden Sequenz besorgte Rev. H. M. Bannister.

209. De sancto Dionysio.

1 a. Doctorem egregium,
Magnum Dyonisium,
Collauda, fidelium
Plebs cunctorum,

1 b. Ad cuius eloquium
Reliquit Mercurium
Dei sequens filium
Gens Fancorum.

2 a. Ave, decus praesulum,
Qui dudum incredulum
Athenarum populum
Convertisti,

2 b. Tu doctrinae speculum,
Qui solus ad oculum
Eclipsis miraculum
Descripsisti.

3 a. Tu distinguis spiritus
Caelestis exercitus
Paulo duce caelitus
Te docente.

3 b. Tu martyr emeritus,
Constans, imperterritus,
Tu legatus inclitus
A Clemente.

4 a. Post feras, incendia,
Crucem et opprobia,
Carceris angustia
Manciparis.

4 b. Dum tractas mysteria.
Christi manu propria
Tibi datur hostia
Salutaris.

5 a. Post squalorem carceris
Morte tandem plecteris
A ministro sceleris
Decollatus.

5 b. Iam regnans in superis,
Condescende miseris,
Quos iure non deseris
Patronatus.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londinen. 1348 (18, 3, 91). — Melodie wahrscheinlich: Mariae praeconio.

210. De s. Dionysio et sociis.

1 a. Lauda, Sion, cum clangore
Suo regem in decore,
Trinum, unum in usia,

1 b. Astra cui matutina
Sine fine laudem trina
Iubilant in ierarchia.

2 a. Rerum gradus conformantur,
Dum creata triniantur
In ima, summa, media;

2 b. Trium unus hic complexus,
Quem amoris firmat nexus,
Salutis dat remedia.

3 a. Eia, decus Atticorum,
Gaude, quod ex te Graecorum
Flos fluxit, Dionysius;

3 b. Cui Roma dat primatum
Gallae gentis, praesulatum
Lutetiae Parisius.

4 a. Rusticum par votum ei
Sociat, electum Dei
Iungit et Eleutherium.

4 a. Spargunt suum stellae lumen,
Fontes vitae fluunt, flumen
Sacrum ad ministerium.

5 a. Hi sunt nubes discurrentes,
Manna caeli compluentes
Siccitati gentilium;

5 b. Quod plebs dura fastidivit,
Natum passum ut audivit
In carne Dei filium.

6 a. Flagris, feris, igne, cruce
Torti catastaque truce
Vincti dantur ergastulo,

6 b. Quos lux ingens visitavit,
In qua ducem rex armavit
Corporis sui pastulo.

7 a. Exhinc dolabris secantur,
Tres columbae protestantur
Clarae mortis victoriam.

7 b. Praesul caput fert extente
Choro superum canente
Cum Alleluia Gloriam.

8 a. O, quam floridus est lectus
Horum, rosis hortus tectus,
Urbs celebris per saecula!

8 b. Gemmis claris redimita
Hisque clarius polita
Caeli resplendent specula.

9 a. Quibus, Deus, nos unire
Sacrosanctoque vestire
Digneris tetragrammaton,

9 b. Ut post sextam per septenam
In octavam ducti plenam
Canamus epinicion.

Sequent. ms. Praedicatorum Phorcenensium saec. 15. Cod. Stuttgardien. 1 b. 47. A. — Appendix ms. saec. 16. Missalis Romani imp. Coloniae 1483. Cod. Carolsruhan. Fol. Dr. 51. B. — Miss. Spirense imp. Spirae 1501. C. — 1 a, 2 rege A. — 1 b, 2 trinam A. — 2 a, 3 In fehlt A. — 2 b, 1 Trinum A. — 3 b, 1 Lucide A, Lutitiae B. — 4 a, 1 ei fehlt B. — 4 a, 2 u. 3 fehlen B. — 4 b, 1 Spargunt fehlt B. — 4 b, 2 Fontis vivae B. — 4 b, 3 Sacrum mysterium B. — 5 a, 2 caelicum pluentes B. — 5 b, 1 plebs diem B. — 6 a, 1 igne truci B. — 6 a, 2 caetostaeque cruce B. — 6 b, 1 Quem ingens lux A. — 6 b, 3 pasculo B. — 7 a, 2 columnae A. — 7 b, 2 Choram A; super canente B. — 8 a 2 sq. floridus est harum | Lectus hortusque rosarum A. — 8 b, 3 celebret A. — 8 b, 3 resplendent per saecula A. — 9 b, 1 Et A. — 9 b, 3 epynityon. — Die Kollation von B besorgte Bannister; jene von C ist leider übersehen.

211. De s. Domnino Milite M.

1 a. Turba nunc fidelium
Moveat tripudium
Sollemni laetitia;

1 b. Novum parit gaudium
Domnini martyrium
Et felix victoria.

2 a. Hic cubicularius
Regis et primarius
In eius palatio,

2 b. Christo tamen deditus
Ac divinae subditus
Fidei servitio,

3 a. Non consensit colere
Deos nec incendere
Tura manu propria;

3 b. Nec ullis doloribus
Cessit aut erroribus
Martyris constantia.

4 a. Imperator acrius
Instat et immitius
Christi leges tollere
Ac fidem destruere.

4 b. Quingentorum igitur
Turba fratrum quaeritur,
Sed inventa libere
Fidem coepit promere.

5 a. Non tormentis
Status mentis
Infirmatur,
Aut mutatur
Martyrum constantia;

5 b. Nam Domninus,
Martyr dignus,
Consolatur
Et hortatur,
Ut ferant supplicia.

6 a. Christi testes immolantur
Et quingenti iugulantur
Communi sententia.

6 b. Ipse martyr venerandus
Collum tendit feriendus
Summa cum laetitia.

7 a. Non humana facultate,
Sed divina potestate
Domninus, martyr inclitus
Et miles non demeritus,

7 b. Caesus ipse mox perrexit
Atque suum caput vexit
Trans flumen, ubi positus
Signis claret divinitus.

8 a. Nam et corpus incorruptum
Custoditur et virtutum
Signa florent, et refulgent
Undique prodigia.

8 b. Pie martyr, spes tuorum,
Nos defende vitiorum,
Sic educas et perducas
Ad caeli fastigia,

9. Ubi laeti cantemus Alleluia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 7a, 4 emeritus. — Melodie: Mane prima sabbati.

212. De sancto Eligio.

1 a. Sanctitatis speculum
Illustrantem saeculum
Sicut solis radium,

1 b. Laudemus Eligium,
Nostrorum refugium,
Consolamen cordium.

2 a. Per Franciae spatia
Stillat eius gratia
Dulce refrigerium,

2 b. Praebens infirmantibus
Opem postulantibus
In fletu solacium.

3 a. Honesta religio
Fulget in Eligio
Normaque fidelium.

3 b. Hunc, ut Christi lectio
Praecipit, dilectio
Reddidit innoxium.

4 a. Quem monstrabat macies
Atque pia facies
Caritate saucium,

4 b. Post hanc vitam labilem
Intrat vitam stabilem
Linquens orbis devium.

5 a. Cuius, Christe, precibus
Da tuis supplicibus
Sacrum septenarium,

5 b. Ut per eius meritum
Habeamus transitum
Ad perenne gaudium.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — Als „Oratio“ bezeichnet, indes augenscheinlich Sequenz auf die Melodie: Veni sancte spiritus.

[213. De sancta Elisabeth.]

1 a. Aeterno regi gloriae;
huius diei gaudia
depromemus sollemnia;

1 b. Cui resultet caelica
devotio catholica,
voce, cordis melodia.

2 a. Qui sibi [Elisabeth]
elegit dilectam,
ornatam gratiosamque
virtutibus semper
decoratam,

2 b. Vas virtutum liquore
confertum, bonorum
operum odorem vitae
diffundens, pigmenta
miraculorum.

3 a. Elisabeth,
Hungariae regina
pollens caelique
sapientia,
quae Christi sponsi
cupiens
copulam terreni
sponsi declin[ab]at:

3 a. Generosa
atque regis filia,
maior Christi quam
viri gloria,
caelestem sponsum
gerebat
absconditum cordis
et mentis gratia.

4 a. In caelesti aerario
mirifice collacata
[est] haec nobilissima;

4 b. Sanctitatis praenuntia
duriore artum iugum
disciplina premebat.

5 a. Viri sui absentia
dispensatrix provida
Elisabeth benigna,
gestans pia viscera
[pro] pauperum inopia;

5 b. Lucet in eius anima
pietas eximia:
sic vidua honesta,
quae oppressis impendens
materna beneficia.

6 a. Videns suum Iesum dulcem
caelum patefacientem,
sibi lenimen dicentem:

6 b. „O, si tu vis esse mecum,
ego semper ero tecum
nunquam a te separabor.“

7 a. Haec regina nobilis,
medicina doloris,
oleum unctionis,

7 b. Humilis, amabilis,
vera spes est miseris
[et] thesaurus pauperis.

8 a. Quae de terris est translata
et a Deo iam vocata
Christi ad regna
caelestia,

8 b. Ubi suum amplexata
Iesum dulcem sine mora
laudans cum vera
laetitia.

9 a. Miseratrix miserorum,
consolatrix desolatorum
vera mater tu orphanorum,
amatrixque
Dei praeceptorum,

9 b. Contemplatrix divinorum,
audi te laudantium chorum,
duc nos ad festa supernorum,
quo psallamus
regi saeculorum.

Prosar. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. — 2b, 1 Das virtutum. — 3b, 2 et regis. — 4b, 1 sanctitatis eiusque pr. — 4b, 2 duriori artem. — 4b, 3 disciplinae. — 5b, 1 Sic in. — 5b, 3 sic fehlt. — 6a, 2 sq. caelum sibi patentem lenimenta. — 8a, 3 Christo. — 9a, 2 sq. consolatrix orphanorum vera mater pauperum. — 9a, 4 que fehlt. — 9b, 2 chorum fehlt. — Rhythmus und Reim dringen schon stark durch, und so bildet vorstehende Sequenz ein Muster des Übergangsstiles von den rein symmetrischen Prosen zu den rhythmischen und gereimten.

214. De sancto Erasmo.

1 a. Eia, fratres, psallite
Christo, regi gratiae,
Corde exsultantes;

1 b. Rursum ore canite
Eius laudes dicite
Cunctis praedicantes,

2 c. Almi Dei filium
Sanctum quoque spiritum
Simul credendo,

2 b. Sine labe criminum
Virtutumque Dominum
Hunc agnoscendo.

3 a. Mundus corde, corpore,
Plenus Christi nectare,
Ascriptus iam curiae
Caeli gloriatur.

3 a. Uacans solitarie
Angelorum solamine
Fruensque cottidie
Semper confortatur.

4 a. Sic a Deo consolatur,
Ei tanta virtus datur,
Brutorum et hominum

4 b. Mala ut [cuncta] pellantur;
Bona quoque condonantur
Gratiarum omnium.

5 a. Audit vocem Dei, tamen
Laetus vadit ad certamen
Crucis usus titulo.

5 b. Regi primo praesentatur.
Fame, siti maceratur
Carceris ergastulo.

6 a. Ter virgis flagellatur,
Fustibus verberatur,
Nec sic frangi potuit;

6 b. Igni plumbum apponatur,
Sulphur pici misceatur,
Sic rex iubet, sic et fit.

7 a. Regem orat caelorum,
Ut intueatur chorum
Fidelium omnium,

7 b. Ipsum cibum angelorum
In extremis det cunctorum
Sibi servientium.

8 a. Eia, pater orphanorum,
Ora cum fiducia,
Ut laetemur ante thronum
In Dei praesentia.

8 b. Consolator miserorum,
Da bona praesentia,
Ut laudemus summum bonum
Hic atque in patria.

Miss. ms. Crucigerorum BMV. in Novo Benátky saec. 14. Cod. Mus. Bohem. XVI D 14. add. saec. 14. — 5 b, 1 Regi praemio. — 6 b, 3 Sic rex ut iubuit. — 8 b, 4 Hic et in. — Akrostichon: „Erasmus martir."

215. De sancto Erico.

1 a. Gratulemur dulci prosa,
Laus Erici gloriosa
Prodeat in medium.

1 b. Ex radice generosa
Transportatur vernans rosa
Ad regale solium.

2 a. Regni rebus ordinatis
Sanctus adit cum armatis
Terras infidelium.

2 b. Defunctorum in peccatis
Miro motu pietatis
Deflet strages hostium.

3 a. Iustus in iudicio,
Frequens in ieiunio
Artus atterebat;

3 b. Aspero cilicio
Fervida devotio
Mentem incendebat.

4 a. Viri pravi conspirantes
Et in necem machinantes
Regis unanimiter

4 b. Bellum movent improvisum,
Rex occisus paradisum
Introit feliciter.

5 a. A defunctis revocatam
Matri vivam reddit natam
Et sanat puerperam.

5 b. Quinque plagis vulnerato,
Iam de vita desperato
Dat salutem prosperam.

6 a. Felix, cuius gratia
Fugantur daemonia,
Vident excaecati;

6 b. Contracta erigitur
Et submersus redditur
Plenae sanitati.

7 a. Sponsione facta voti
Vocem reddit sacerdoti
Et infanti tibiam;

7 b. Statim inter fratrum manus
Frater Minor surgit sanus
Post longam miseriam.

8 a. Sensum reddit mulieri,
Quae vix capi vel teneri
Poterat prae furia.

8 b. O quam probant sanctum Dei
Et confirmant fidem rei
Tanta mirabilia!

9 a. Ergo regi mirifico
Laus laetabundo cantico
Frequentetur,

9 b. Cuius fruens Upsalia
Salutari praesentia
Iucundetur.

10 a. Tu, Sueorum rex, Erice,
Magne martyr at amice
Dei, prece sedula.

10 b. Venerantes te emenda
Et nos illi recommenda,
Qui regnat in saecula.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopensis saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Miss. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. B. — Miss. ms. Scarense saec 15. Cod. Upsalen. C 427. C. — Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. D. — Miss. Upsalense imp. absque (ca. 1487). E. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. F. — Miss. Stregnense imp Lubecae 1487. G. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. H. — Miss. Lundense imp. Basileae 1513. I. — 2 a, 2 adit cum fehlt D. — 3 b, 3 accendebat I. — 4 b, 1 movent intestinum A. — 9 a. 2 laetabunda A. — 9 b, 1 Huius I. — 10 a, 1 Suenorum D. — 10 a, 2 et Erice amice C. — 10 a, 3 Dei praesedula D. — 10 b, 3 per saecula EFG. — Melodie: In caelesti ierarchia. — Cfr. Klemming I, 100 sqq.; dort der Text nur aus E. — In C vor 6 a, 1: „Divisio, in feriis.“

216. De sancto Eskillo.

1 a. Hac in die gloriemur
Et devote veneremur
Eskilli sollemnia,

1 b. Qui pro fide lapidatus,
Iam a Christo sublimatus,
Residet in gloria.

2 a. Transit rigor hiemalis,
Novus floret flos vernalis
In salutem gentium;

2 b. Error cedit, sublimatur
Christi fides, augmentatur
Numerus fidelium.

3 a. Dum pagana gens honorat
Deos, Deum praesul orat
Signum dari caelitus.

3 b. Mox nix, grando descendentes,
Deos, aras subvertentes
Destruxerunt penitus.

4 a. Hostes sternit vis Samsonis,
Lampas lucet Gedeonis,
Dum praesul occiditur.

4 b. Infideles victi credunt.
Aegri clamant et accedunt,
Quibus salus redditur.

5 a. Nos aegrotos prece sana,
Quos impugnant caro vana,
Mundus et daemonia.

5 b. Pater, tutor, dux Sueorum,
Nos concives fac sanctorum
In superna curia.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. C. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. D. — Miss. Upsalense imp. absque (ca. 1487). E. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. F. — 5 b, 1 Swenorum B; Suenorum FCE. — Cfr. Klemming I, 113 sq.; Text aus E.

217. De s. Euchario et Sociis.

1 a. Cordis laeti iubilo,
Mentis cum tripudio
Dies ista celebretur;

1 b. Pio cum obsequio
Fidelis haec contio
Dono Dei gratuletur.

2 a. Nova [nam] lux exoritur,
Vetus caligo pellitur,
Treveris convertitur.

2 b. Babylonis haec filia
Denigrata per vitia
Idolis tum subditur.

3 a. Caeca lauguens in errore
Longo parit in dolore
Reprobata,
Desperata
Sic gehennae filios.

3 b. Sed iam pater pietatis
Nutu bonae voluntatis
Miseretur
Et medetur,
Pios facit impios.

4 a. Roma primo visitatur,
Salus ei procuratur,
Petro quando sedes datur;

4 b. Brevi regnum dilatatur,
Petrus in quo principatur,
Orbis ei subiugatur.

5 a. Cum sociis Eucharius,
Propugnator egregius,
Multae virtutis conscius
Treverim dirigitur.

5 b. Intrat urbem pugnaturus;
Infidelitatis murus
Obstat, fit conflictus durus,
Dux bonus non vincitur.

6 a. Virtus ingens spiritalis,
Nullis unquam victa malis,
Tribus viris inest talis,
Quod expugnant milia.

6 b. Bis acutus verbi Dei
Mucro ferit, cedunt ei,
Truccidantur Amorrhaei
Felici victoria.

7 a. Ergo, sancti, qui vicistis,
Patres nostros convertistis
Pio ministerio,

7 b. Quibus legis vos latores,
Nobis sitis defensores
Iusto patrocinio.

Cod. Capit. Trevirens. 133 anni 1191. add. saec. 13 in. — 2 b, 3 tum fehlt. — 4 b, 1 Breve. — „Hic incipit sequentia contexta de dilectissimis et valde venerandis primis doctoribus totius Alemanniae et nostris apostolis Euchario Valerio et Materno; quae ob merita sanctorum istorum declaranda et suffragia eorum imploranda Deus inspiravit dictatori; et propter easdem causas inspiret Dominus Deus ad cantandum cantori et choro conventus sancti Matthiae. Amen.“ Aus dieser Quelle veröffentlicht von Dr. Sauerland im „Pastor-Bonus“, April 1891. S. 209 u. f. Sauerland nennt als Verfasser und Komponist Remigius, Abt v. Mettlach. Vgl. Trithemius, Chron. Hirsaug. ad. a. 980. Von den dort verzeichneten Schriften als echt. u. a. Cantus de ss. Euchario Valerio et Materno.“ Cfr. Maurus Hillar, Vindiciae Histor. Trevirens, 132: Ecce Venerabilem parentem sequentiarum hymnorum et Antiphonarum quas hucusque in San-Matthiana ita et Ecclesia cathedralis! Metropolitana in officio canonico de hiis sanctis solemnissime decantat.“

218. De sanctis Ewaldis.

1 a. Cole Christum mente tota,
Colonorum urbs devota,
Sacro culta germine,

1 b. Virginali candidata,
Triumphali purpurata,
Claro clarens agmine.

2 a. Quibus addis expolitas
Binas, lectas margaritas,
Aurum super inclitas;

2 b. His de gemmis adornavit
Sibi sponsam, consecravit
Mira Dei caritas.

3 a. Nomen par Ewaldus quidem
Fuit illis, cultus idem,
Parilis devotio;

3 a. Discolores in aspectu,
Pio pares in affectu,
Pares sacerdotio.

4 a. Domos linquunt, res, parentes,
Hibernorum petunt gentes
Anglicorum proceres;

4 b. Cultum daemonum profanum
Fugant, mundam calcant vanum
Angelorum compares.

5 a. Fortes hinc tirones isti,
Saxones ut regno Christi
Lucrarentur, quaeritant.

5 b. Adventantes gens cruenta
Sanctos necat, sacramenta
Dum altaris immolant.

6 a. Undis iactos vectat sursum
Rhenus illos per recursum
Luce celsa comite.

6 b. Aede sacra reponuntur,
Fontis novi, quo plectuntur,
Manat rivus cespite.

7 a. Nunc te, Iesu, fontem vitae
Gustant hostis trini rite
Trinam post victoriam.

7 b. Quorum nobis prece pari
Tuae praesta contemplari
Deitatis gloriam.

Miss. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 14/15. Cod. Darmstadien. 876. A. — Grad. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 16. in. Cod. S. Cuniberti Colonien. s. n. B. — Miss. ms. Coloniensis saec. 15. Cod. Darmstadien. 874. C. — Miss. Coloniense imp. Coloniae 1481. D. — Miss. Coloniense imp. Coloniae 1498. E. — 1 b, 3 fulgens DE. — 4 a, 1 Domus AC. — 4 b fehlt DE. — 6 a, 1 nectat A. — 6 a, 2 Rhenum A. — 7 a, 1 Hunc te AC. — 7 b, 2 Tua E. — Melodie: Gaude Sion quod egressus. — Die Kollation von A besorgte H. Bannister.

219. De s. Exuperio Bâiocensi.

1 a. Praeparemus aulam cordis
Templum sapientiae,

1 b. Quidquid est in ea sordis,
Expurgetur hodie.

2 a. Virtus ibi seminetur,
De cuius fragrantia

2 b. Bonum opus generetur,
Moriantur vitia.

3 a. Dies enim est festiva,
Dies est laetitiae,

3 b. Dies planctus extinctiva,
Dativa melodiae,

4 a. In qua confessor
Admirandae sanctitatis,
Sanctus Exuperius,

4 b. Praesul et pastor
Baiocensis civitatis,
Transfertur superius.

5 a. Erat in eo castatis,
Sincera simplicitas;
Praedicando guod docebat,
Confirmabat opere.

5 b. Erat in eo caritas;
Baiocensis civitas
Aquae vivae se gaudebat
Sub hoc fonte bibere.

6 a. Iustus, fortis, temperatus,
Prudens, moribus ornatus,
Molem carnis atterebat
Et in servam redigebat.

6 b. Energumenos curavit,
Septem daemones fugavit,
Iesu prius invocato
Lumen reddit caeco nato.

7 a. Ergo, praesul Exsuperi,
Cibo vitae, potu veri
Servos tuos refice;

7 b. Ergo, pastor Exsuperi,
Chorum huius pasce cleri,
Labem omnem abice.

8 a. Pastor, tuum serva castrum,
Terge mentis nostrae astrum;
Quirinum, Guenailum,

8 b. Yoricum, voca tecum
Lupum, tali vallo precum
Valletur Corboilum.

9 a. Ibi quidem vestra sedes,
Ibi vestra mansio;

9 a. Vestros cives, vestras aedes
Vestra servet contio.

10 a. Sancte praesul, Exsuperi,
Fac nos tecum admisceri
Sanctis caeli civibus.

10 b. Ut in Christo gloriemur
Et eundem veneremur
In sanctis fidelibus.

11 a. Qui paganum Regnobertum
Praedicans ad Dominum
Converdisti,

11 b. Per te nobis sit apertum
Pulsa labe criminum
Regnum Christi.

12 a. Hoc de pater,
Cuius mater
Filii est filia,

12 b. Cuius posse
Totum nosse,
Quidquid est, per omnia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139, 5. S). — 4b, 1 Pastor et praesul. — 5a, 2 Sincera fehlt. — 8b, 1 Ein hl. Yoricus ist mir unbekannt; ob Iorius = Georius (Georgius)? Jedenfalls ist „Yoricum" viersilbig zu lesen. — 8b, 3 Corboilum statt Corbolium erscheint durch den Reim geschützt; Corbeil besafs bekanntlich die Reliquien des hl. Exuperius. Die Sequenz erscheint auch in Corbeil gedichtet zu sein; in Bayeux fand ich sie nicht vor. — Mel: Congaudentes exsultemus.

220. In Adventu s. Exuperii M. Agaunensis.

1 a. Psallant regi gloriae
Gemblacenses hodie
Dulci in melodia,

1 b. Martyris egregii,
Patris Exuperii
Colentes sollemnia.

2 a. Cuius corpus inclitum
Hodie reconditum
Est in hac ecclesia,

2 b. Pro cuius praesentia
Laetatur haec patria
Tota cum fiducia.

3 a. Hic est Exsuperius,
Patronus [egregius]
Praesentis ecclesiae;

3 b. Eius ergo precibus
Nobis datur omnibus
Spes non parva veniae,

4 a. Ut a cunctis hostibus
Erui confidimus
Eius patrocinio.

4 b. Totis ergo viribus
Nos in eius laudibus
Psallamus cum gaudio.

5 a. Hic unus Thebaeorum
Et signifer eorum
Fuit ortu nobilis,

5 b. Sed vita nobilior
Fuit atque melior
Et in fide stabilis.

6 a. Nam, dum sprevit idola
Verus ut christicola,
Necatur ab impiis;

6 b. Hic pro Christi nomine
Sacro fuso sanguine
Laetatur cum sociis.

7 a. Hic ad vitam animae
Certando legitime
Pervenit feliciter.

7 b. Principem malitiae
Armis patientiae
Superavit fortiter.

8 a. Hic ergo noster rector
Post Deum et protector
Sit in causis omnibus,

8 b. Ut eius sentiamus
Iuvamen, ut speramus,
In necessitatibus.

9. Per cuius suffragia
Vera nobis gaudia
Dentur in caelestibus.

Miss. ms. Gemblacense saec. 15/16. Cod. Bruxellen. 5237. — 1 a, 3 in fehlt. —

221. De ss. Fabiano et Sebastiano.

1 a. Congaudentes exsultemus,
Deo nostro iubilemus,
Omnisque plebs laetetur;

1 b. Sollennis est iste dies,
In quo patronorum quies
Merito veneretur.

2 a. Urbs supra montem sita
Non occultatur ita,
Quin a longo videatur;

2 b. Sic beatorum vita,
Fide Christi munita,
Non decet, ut sileatur.

3 a. Magnus pastor Fabianus
Milesque Sebastianus,
Horum fit memoria;

3 b. Qui hic Christum amaverunt,
Pro quo mori decreverunt,
Ob quod fulgent gloria.

4 a. Pastor ille generalis,
Miles iste triumphalis
Ambo Christe fideles;

4 b. Ille praedicat patenter,
Iste instruit latenter,
Nec timent infideles.

5 a. Fabianus vigilavit
Ad gregem, quem adoptavit,
Hunc adunare curavit
Sollerter praedicando.

5 b. Tyrannos non formidavit,
Cum perfidis disputavit,
Quos ex lege confutavit
Virtutes perpetrando.

6 a. Sebastianus tegebat
Fidem Christi, quam gerebat,
Hanc possetenus augebat
Sub absconsa chlamyde;

6 b. Ut fideles confortaret,
Ne a fide quis erraret,
Sed consulte reformaret,
Instabat quam avide.

7 a. Pastor a fidis laudatur,
Miles a cunctis amatur,
Semper Deo placentes;

7 b. Ille solvit piacula,
Iste patrat miracula,
Iter vitae praebentes.

8 a. Pastor affectavit mire
Nomina sanctorum scire,
Qui propter Christum subire
Hic mortem decreverunt.

8 a. Per orbem mandat legatos,
Diacones approbatos,
Qui virtutibus ornatos
Hoc scriptis retulerunt.

9 a. Miles sedule orabat,
Saepe vigil pernoctabat,
Cilicio se domabat
Seque parce cibando.

9 a. Aegrotis medelam dabat,
Desolatos confortabat
Et oppressos relevabat
Pauperes sustentando.

10 a. Post plura capiuntur,
In vincula truduntur
Sancti Deo amabiles;

10 b. Ut abnegent coguntur
Christum, quod renituntur,
In fide manent stabiles.

11 a. Ob quod capite truncatus
Pastor scandit laureatus
Post plurima tormenta;

11 b. Sicque miles perforatus
Sagittis et laniatus
Per verbera cruenta.

12 a. Haec omnia constanter
Passi sunt et amanter
Ob Iesum, regem caelorum;

12 b. Ex hoc hic venerantur,
In caelis honorantur
Inter agmina sanctorum.

13 a. Pastor bone, Fabiane.
Miles o Sebastiane,
Ne vivamus hic inane
Agite, regamur sane
Proter vestra merita;

13 b. Nosque protegite pie,
Prosperentur nostrae viae,
Ne devoremur impie
A peste epidemiae
Ob nostra demerita.

14 a. Sancti caelis triumphantes,
Nos audite vos rogantes,
Ut iuvamen sitis dantes,
Ne nos turbent malignantes,
Sed per vos sublevemur;

14 b. Ut hic praesens nosta vita
Sic virtute sit munita
Atque deducatur ita,
Ut, cum fuerit finita,
Cum agnis statuemur.

Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen. s. n. — 13 b, 4 peste impidemiae.

222. De sancta Fide.

1. Sophistica
nunc catervula

2 a. Ac virginum praeclara
contio canat iam laeta,

2 b. Vota reboans pia
voce clara Alleluia,

3 a. Fidis iam quia
dies micat
decorata
almae per saecula.

3 b. Cuius iucunda
festalia
nectarea
propinant gaudia.

4 a. Cuius edita oscula,
gratuita ceu balsama,

4 b. Sponso manant melliflua,
roscida velut ubera.

5 a. Coma caerulea
illi aurea
una cum bractea;

5 b. Exstat purpurea
toga, polita
candens ut lilia.

6 a. Huius ergo fluenta
resident lumina,

6 b. Supposita rosea
gena turturea.

7 a. Illius labella
quia praeclara,

7 b. Murram modo stillant
et per saecula.

8 a. Pulchra tulit terra
olim agmina

8 b. Clara mittens illam
ex prosapia.

9 a. Munifica
quo gaudia
capiamus
per aeterna saecula,

9 b. Monastica
modo lingua
recinamus
simul voce robusta.

10. *Gloria,*
rite qui gubernat
omnia.

Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. (Privatbesitz); bis: fol. 1 et fol. 15. — Daux l. c., p. 140 sq. — 4a, 1 oracula fol. 15; das einzig richtige „oscula" (fol. 1) verweist Daux in die Fufsnoten. — 4a, 2 seu. — 4b, 1 manent. — 5b, 2 posita; wohl nur Lesefehler. — 6a, 1 sq. scheint verlesen zu sein. — 7a, 2 „quia" ist ebenfalls verdächtig. — Melodie: Hac clara die turma (Anal. VII, Nr. 101); nur ist in vorliegender Sequenz eine Einleitungsklausel vorausgeschoben, die dort fehlt. Diese Introduktion hat sie aber gemeinsam mit der Sequenz „Post partum virgo Maria" und mit „Gaude virgo ecclesia" (Anal. XL, N. 5). Auch diese zwei letzteren Sequenzen haben mit unserer Fidesprosa gleiche Melodie, bis auf die 4te und 5te Strophe, welche hier wie in der Sequenz „Hac clara die turma" überzählig sind. — In der Handschrift steht, wie Daux bemerkt, am Rande neben der Sequenz: „Ac clara die"; das bedeutet selbstredend die Melodie. Daux gibt hingegen die Erklärung: „Peut-être dans cette page laissée vide primitivement voulait-on transcrire la Prose répondant à cet incipit et portée ci-avant p. 80" (Daux, p. 141). Diese „Erklärung" verrät mehr als genug. — Vgl. die Sequenz „Nunc Christi familia" (Nr. 59 dieses Bandes).

223. De s. Firmino Ucetiensi.

1 a. Firmini firmitas,
Firma miraculis,
Et vitae claritas
Clarescat populis,
Cuius in saeculis
Viget auctoritas
Gloriosa.

1 b. Caret gentilitas
Baptismi rivulis,
Firmini ruditas
Doctrinae poculis;
Par fit discipulis
Sancti strenuitas
Generosa.

2 a. Cum leprosum osculatur,
Lepra fugit, innovatur
Cutis horrens osculo;

2 b. Morbus veste devastatur,
Caecus videt, et fugatur
Daemon mentis modulo.

3 a. Voces audit angelorum,
Quasi civis supernorum
Sit Firminus civium;

3 b. Ferreolus, consors pius,
Pedi pede iuncto prius
Idem audit gaudium.

4 a. Fani
Profani
Dum cultum devovet,
Mentes
Dementes
Contra se commovet,

4 b. Genti
Furenti
Dat vitae poculum
Gratum,
Ingratum
Gens fera baculum.

5 a. Dum diabolici
Mens furit rustici,
Lapis non potuit
a manu proici
Nec laxatur.

5 b. Visum miraculum
Perterret populum,
Et genti perfidae
fidei poculum
Ministratur.

6 a. Post Firminus transfretavit
Et puellae liberavit
Corpus a daemonio;

6 b. Factum viri tam praeclarum
Cunctis miro columnarum
Patet testimonio.

7 a. Fera nescit feritatem,
Sancti sentit sanctitatem
Sacrum verens cinerem.

7 b. Corpus terrae commendatur,
Sed spiritus elevatur
Summum super aetherem.

8 a. Intercedat ergo bonus
Pastor noster et patronus
Pro nobis ad Dominum.

8 b. Qui superna regnas arce,
Prece tua nobis arce
Suggestorem criminum.

9 a. Fac, ut nobis condescendat
Christi mater, et defendat
Deus exercituum;

9 b. Habeamus te pastorem,
Sentiamus adiutorem
Nunc et in perpetuum

Miss. Uceciense imp. Lugduni (Joh. Numeister) 1495. — 1 b, 1 Aret. — 3 b, 2 Pedi pedem. — 4 a, 5 Clementes.

224. De sancto Francisco.

1 a. Patriarcham paupertatis
Franciscum laudet
ecclesia.

1 b. In quo summae trinitatis
Clara corruscant
insignia.

2 a. Universo
Mobili iam deterso
Paupertas eligitur;

2 b. Sic in vita
Fragili margarita
Caelestis absconditur.

3 a. Novus tiro
Modo miro
Fervescit,
Dum peccatis
Condonatis
Clarescit
Praeco regis,
Zelator legis
Gratiae, lux saeculi.

3 b. Triplex templum
In exemplum
Reparat,
Quo beatum
Tuum statum
Declarat
Ordinum pater,
Minorum frater,
Quo formantur singuli.

4 a. Elucescunt miracula:
Morbos pellit et daemonia;

4 b. Oves, pisces et singula
Sancti testantur magnalia.

5 a. Christum praedicat Soldano,
Sed defertur martyrio,

5 b. Pro quo fulget in humano
Corpore Christi passio.

6 a. Seraph intuens
Novis signis irradiat,

6 b. Ardor effluens
Carnem menti conciliat.

7 a. O crux, veneranda
Amoris propositio,
Signa praedicanda
Fideli testimonio,
Contrectata,
Confirmata
Scripto apostolico.

7 b. Corpus cedit cordi
Non sustinens incendium,
Iure tam concordi
Christi fulget praeconium,
Dum pusillum
Per vexillum,
Throno locat caelico.

8 a. Francisco mors oboedit,
Lepra cedit,
Religatur
Omnis infirmitas.

8 b. O pater, miserere,
Nos tuere;
Largiatur
Pax et tranquillitas.

9 a. Sit reis indulgentia,

9 b. Sic maestis [sit] laetitia

10. Et nobis omnibus
aeterna gaudia.

Miss. ms. Franciscanum anni 1448. Cod. Bruxellen. 15074. — 2b, 1 Hic. — 3a, 8 Et zelator regis. — 4a, 1 Erubescant. — 7b, 4 lacat. — 9a Sit iris.

225. De sancto Gatiano.

1 a. Gaciani Turonica
plebs deposcat suffragia,

1 b. Ad doctrinam cuius ipsa
promeretur caelestia.

2 a. Cunctis opem ferre solet
et largiri praesidia;

2 b. Is pro sua, ne pereat,
Christum oret familia.

3 a. Ad illius ergo laudes
recidetur psalmodia.

3 b. Notas fecit vitae vias
fugere iubens vitia.

4 a. Ut iam sibi grex dilectus
poli scandat festigia,

4 b. Supplicamus, nos provehat,
In qua renitet gloria.

Miss. Maioris Monasterii Turonensis imp. Turonibus 1508. — Akrostichon: G a c i a n u s.

226. De sancto Francisco.

1 a. Vergente mundi vespere
Summi regis de latere
Novus legatus mittitur,

1 b. Novo ditatus munere
Franciscus novo foedere
Dei salus efficitur.

2 a. Hic a Deo revocatur
Et in annis praesignatur
Sibi datis caelitus

2 b. Hostis nostri debellator,
Verus crucis aemulator,
Magni dux exercitus.

3 a. Paupertatis formam tenens,
Christi vitae modum gerens
Ut vir apostolicus,

3 b. Verbis vitae nos replevit,
In quo duplex requievit
Spiritus prophetiae.

4 a. Hic exorans mundi scelus,
Quem succendit fervens zelus
Crucis et martyrii,

4 b. Christi fidem exaltavit,
Quam Soldano praedicavit
Cursu ministerii.

5 a. Hic inspector secretorum,
Quem demulcent angelorum
Sacra ministeria.

5 b. Cunctae Christi creaturae
Nutu parent, et scripturae
Panduntur mysteria.

6 a. In hoc mire renovantur,
In hoc vere demonstrantur
Redemptoris munera.

6 b. In hoc clarent mira signa,
Quae extollunt laude digna
Larga Dei munera.

7 a. O Francisce, lux solaris
Crucifixi singularis,
Fac consortes civium,

7 b. Quibus nunc associaris,
Quibus iam congloriaris
In choro caelestium.

Miss. ms. Novariense (Romano-Franciscanum) anni 1478. Cod. Capit. Novarien. XLI. — 5a, 2 Quam. — 5b, 2 Nuptu. — Den Text verdanke ich Rev. Bannister.

227. De sancta Genovefa.

1 a. Pangamus sollennia
Genofevae praeconia.

1 b. Hanc illustris Gallia
Colit lustrans mortalia.

2 a. Cuius speciali gratia
Parisius fide, iustitia,

2 b. Praefulget caput in Francia;
Custos urbis fit haec propria.

3 a. Quam laudat caeli curia,
Laus tibi sit et gloria.

3 b. Ave, tutrix cum Maria
Pelle nobis contraria.

4 a. Dei genetrix, regina
Polique orbis, praecipua

4 b. Parisius est domina,
Sed tu custos es assidua.

5 a. Hanc fame, lymphis serves,
Hostium iaculis,

5 b. Igne, peste praeserves,
Cunctis periculis.

6 a. Virgo Francigena,
Fis miraculis,

6 b. Caritate plena,
Refulgens saeculis.

7 a. Tu es, gloriosa,
Sponsa formosa

7 b. Christi, pretiosa
Ac gratiosa.

8 a. Mortuos
Suscitas, claudos,
Febre tortos,
Paralyticos, mutos,

8 b. Leprosos,
Rabidos, surdos,
Caecos, aegros
Tu sanas infinitos.

9. Tua sancta praesidia
Nobis conferant caeli gaudia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

228. De s. Gerardo Broniensi.

1 a. Dulci voce laudes Deo
Personemus et in eo
Delectemur iugiter;

1 b. Dabit plane, quod speramus,
Si pulsando persistamus
Petendo fideliter.

2 a. Crescat honor creatoris
Ex praeclari confessoris
Gerardi memoria,

2 b. Cuius virtus approbata
Et in fide mens fundata
Deo fuit gloria.

3 a. Spreta stirpis claritate,
Spreta prorsus vanitate
Saecularis ambitus,

3 b. Pie normam artioris,
Quam dilatat vis amoris,
Elegit divinitus.

4 a. In aetate iam virili
Usu subit puerili
Literarum studia;

4 b. Edocetur ad perfectum,
Cui dabat intellectum
Larga Dei gratia.

5 a. Auctus sensu gradu crevit,
In quo saue requievit
Summa sapientia.

5 b. Fit minister et conviva
Mensae Dei, vivens viva
Fit sacerdos hostia.

6 a. Gregi Christi ductor datus
Sacri formam coelibatus
Ex se prius praebuit.

6 b. Primum vita, post doctrina,
Sicut docet lex divina,
Subiectos instituit.

7 a. Pater erat plurimorum
Monachorum et locorum
Mira vigilantia.

7 b. Curat caecos, aegros sanat,
Paradisi fonte manat
Sanitatum copia.

8 a. Post laborum cruciatus
Pio fine vir beatus
Vitae clausit ultima.

8 b. Cuius serto praemiorum
In consessu beatorum
Decoratur anima.

9 a. O Gerarde, pastor bone;
Ad perennis nos coronae
Vera perduc gaudia,

9 b. Ubi fructu nostrae spei
Manifesta vultus Dei
Fruamur notitia.

Miss. et. Brev. ms. Broniense saec. 15. Cod. Semin. Namurcen. s. n.

229. De s. Gertrude Nivellensi.

1 a. Laetabundus
Gertrudi decantat chorus
Alleluia.

1 b. Regem regum
Dilexit nec virum novit,
Res miranda.

2 a. Omnem fastum respuit,
Illi natus placuit
Sol de stella.

2 b. Orta de nobilibus,
Sed magis virtutibus
Semper clara.

3 a. Ut vult Deus, oleum
Servavit virgineum
Pari forma.

3 b. Nullo maculamine,
Nullo viri semine
Fit corrupta.

4 a. Illam rexit caritas
Et mentalis sanctitas
Valle nostra.

4 b. Nunc regnat in gaudio,
In aureo scrinio
Carne sumpta.

5 a. Hac auditus redditur,
Claudus recte graditur,
Hac videt, quae cernitur
Esse caeca.

5 b. Miris fulget pluribus,
Succurrit ardentibus
Et multis languentibus
Haec praedicta.

6 a. Virgo mellifera,
Absterge scelera,
Tibi supplicat
gens misera.

6 b. Duc nos in aethera
Nosque refoedera,
Quem genuit
puerpera.

Officium triplex Gertrudis divae virginis imp. Coloniae 1513. — 1 a, 2 Gertrudis. — 5 b, 2 statt ardentibus l. carentibus? — Melodie natürlich: Laetabundus.

230. De s. Gertrude Nivellensi.

1 a. Virginis egregiae
Memoriam hodie
Celebret ecclesia,

1 b. Cui dum mundus viluit,
Castitate floruit
In caelesti gloria.

2 a. Aetate iuvencula
Spreta viri copula
Tendit ad perennia.

2 b. Ante reges sistitur,
De nuptiis agitur
Grandis controversia.

3 a. Ducis adest filius
Promittens instantius
Aurum, gemmas, praedia,

3 b. Iactat, genus, redditus,
Virgo spernit penitus
Et profatur talia:

4 a. „Deum unum eligo,
Totum mundum abigo
Et, quae sunt mortalia.

4 b. „Me ditavit osculo,
Subarrhavit annulo,
Qui regit caelestia."

5 a. Gertrudis constantia,
Quidquid mundi gloria
Confert, hoc repudiat.

5 b. Materno consilio
Cum ferro tonsorio
Crine caput spoliat.

6 a. Deformata saeculo
Virgo corde sedulo
Respuit praesentia.

6 b. Tum sacri velaminis
Cum curae regiminis
Sublimatur gratia.

7 a. Voluptatem superat,
Affligit et macerat
Corpus abstinentia.

7 b. Carnis mole libera
Transfertur ad supera
Beatorum gaudia.

8 a. Caecus, surdus, languidus,
Quos laxarat invidus,
Per eius suffragia

8 b. Videt, audit, ambulat
Et laudando cumulat
Virginis magnalia.

9. Tuo, virgo, nomini
Ad honorem Domini
Canimus *Alleluia*.

Officium triplex Gertrudis divae virginis imp. Coloniae 1513. — 2 a, 1 State. — 2 b, 3 controversa. — 3 b, 2 premitus. — Überschrift: „Sequentia." —

231. De s. Gertrude Nivellensi.

1 a. Haec est dies digna laude,
In qua Gertrudis beatae
Memoriam agimus.

1 b. Elegans fuit specie,
Orta clara progenie
Ac referta moribus.

2 a. Haec sanctitate claruit
Et castitate viguit
Ac respuit infima.

2 b. Sponsum habere noluit,
Quem pater dare voluit,
Fugiens a patria.

3 a. O Pipine, dux inclite,
Et Yduberga, plaudite
De tam sancta filia.

3 b. Iubiletque chorus iste
In virginis huius laude
Requirens suffragia.

4. O Gertrudis,

5 a. Quae ut stella vespertina,
Illuminans tenebrosa,
Reluces cum superis,

5 b. Illis Christus prece tua
Praesenti vita finita
Nos sociare velit.

Officium triplex Gertrudis divae virginis imp. Coloniae 1513. — Überschrift „Sequentia."

232. De s. Gertrude Nivellensi.

1 a. Ora pro nobis Dominum,
Gertrudis, decus virginum,
Impetrando veniam.

1 b. Absolve nexus criminum
Tuorum vi precaminum
Procurando gratiam.

2 a. O Gertrudis, medicina
Morbi, morum disciplina,
Veneris umbraculum,

2 b. Recti via, vespertina
Stella, tuos recte mina
Saecli per opaculum.

3 a. Nos prementes hostes frange
Atque nobis hos subange
Horumque vesaniam;

3 b. Conservis tuis assiste
Horum vexisque resiste
Precum per instantiam.

4 a. Solve vincla peccatorum,
Prece tuos rege morum
Et salutis in via.

4 b. Hunc conserva, virgo, chorum
Ab impulsu malignorum
Diraque versutia,

5 a. Ut post istud exsilium
Huiusque vitae taedium
Caeli frui gloria

5 b. Mereamur cum beatis
In solio trinitatis
Cum sancta militia.

Officium triplex Gertrudis divae virginis imp. Coloniae 1513. — Überschrift: „Alia sequentia."

233. De s. Gregorio Spoletano.

1 a. Iustis se vigiliis
Mane dans consiliis
Divinis acquiescet,

1 b. Castitate liliis
Par, amore filiis,
Cum patre requiescet.

2 a. Iustus est Gregorius,
Apud Deum glorius,
Qui mane vigilavit,

2 b. Cum in sancto tempore
Se exercens propere
Perfectam compilavit

3 a. Formam innocentiae,
Verae patientiae,
Messiam imitando,

3 b. Eius excellentiae
Pro modo potentiae
Se totum limitando.

4 a. Nam responsionibus
Et in passionibus
Tortores superavit.

4 b. Christus a leonibus
Corpus, a daemonibus
Spiritum liberavit.

5 a. Quid plus? Ignem, bestias,
Poenarum molestias
Pertulit viriliter.

5 b. Hinc dites et egentes
Deum laudate gentes
Devote, humiliter.

Grad. ms. Coloniense saec. 16. in. Cod. Capit. Colonien. s. n. — 5b, 1 Hunc. — Melodie wohl: Veni sancte spiritus.

234. „De s. Guillelmo, duce Aquitaniae.“

1 a. Dies est memorialis,
Festivitas triumphalis
Guillelmi memoria.

1 b. Quondam dux Aquitaniae,
Potens comes Pictaviae
Inclitus prosapia.

2 a. Erat corpore procerus,
Aspectu nimis severus,
Tumescens superbia.

2 b. Plerumque rerum copia
Trahit viros ad vitia,
Iuventus, licentia.

3 a. Et sicut equus effrenis
Solvitur laxis habenis,
Gulae, ventri servivit;

3 b. Luxu vinoque sopitus,
Epulis nimis deditus
Laute carnem nutrivit.

4 a. Rapuit fratris uxorem,
Arsit ob eius amorem
Visa pulchritudine;

4 b. Ad instar factus Herodis
Grassabatur multis modis,
Vincitur libidine.

5 a. Novem annis se reclusit,
Quem prosperitas delusit
Et mundi fallacia;

5 b. Catenam parat ferream,
Capiti ponit galeam,
Premitur inopia.

6 a. Cilicina veste tectus,
Aqua potus, terra lectus,
Degit in penuria;

6 b. Noctes insomnes ducebat,
Membra carnis atterebat,
Vixit in angustia.

7 a. Circumdant cellam daemones
Sibilantes ut dracones,
Ursi, lupi, serpentes,

7 b. Extra domum vi trahentes,
Semivivum relinquentes,
Hunc acriter caedentes.

8 a. Tandem in stabulo Rodis
Arte vixit multis modis,
Vitam morte mutavit.

8 b. Cuius mors non tam exitus
Quam ad vitam est transitus,
Qui dura toleravit.

9 a. Caecis visus reparatur,
Surdis auditus donatur,
Seprosis munditia.

9 b. Claudis incessus redditur,
Languidis morbus tollitur,
Infirmis dementia.

10 a. Caelos scandit laureatus
Post diversos cruciatus
Et mundi naufragia;

10 b. Ubi est summa trinitas
Beatorum felicitas,
Maxima laetitia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

235. De s. Guillermo Bituricensi.

1 a. Gallia reniteat,
Et in plausum prodeat
Gens urbis Bituricae,

1 b. Prole quidem Gallia,
Et urbis frequentia
Pro suo pontifice.

2 a. Causam renitentiae
Parit dies hodie
Guillermi pontificis,

2 b. Cuius vitae sanctitas
Laudes petit meritas
Moduli multiplicis.

3 a. Mundi timens invia,
Praedam suam in via
Mundi nolens sistere,

3 b. Ad claustrum prosiluit,
Quia clausus voluit
Extra mundum vivere.

4 a. Dum in claustro sistitur,
Mox habet, quod diligit,
Et clausus exsequitur,
Quidquid claustrum exigit.

4 b. Se nesciri studuit
Inter clausos positum
Sed claudi non potuit
Tanti viri meritum.

5 a. Fide iustus, spe robustus
Et integer vir venustus
Carnis privilegio,

5 b. Ex quo claustrum subintravit,
Carnem suam nullo pavit
Carnis beneficio.

6 a. Abbas primo, praesul tandem
Vitam semper et eandem
Viam vitae tenuit.

6 b. Neque mores, ut est moris,
Propter apicem honoris
Mutavit, quos habuit.

7 a. Sibi durus et austerus,
Sed ad opem nulli serus,
Voto carnis contrarius
Sui erat incurius.

7 b. Opus omne, quod agebat,
Vento famae subtrahebat,
A verbis detrahentium
Retrahens fores aurium,

8 a. Flos germane confessorum,
Vis tuorum meritorum,
Omnem prensum medicorum
Visa est praecellere.

8 b. Dum in morbis operatur,
Sensus stupet, ars miratur,
Epileptia curatur
Et noli me tangere.

9 a. Puer lapsus in fluentum
Vitae nescit detrimentum
Et per tuum interventum
Sanatur squinentia.

9 b. Res miranda recitetur,
Dum sacerdos confitetur,
Promeretur, ut sanetur
Manus impotentia.

10 a. Mors festinans absque fere
Et lupinae morsus ferae
Pueris non obfuere
Tuis, pater, meritis.

10 b. Fugit febris, furor cedit,
It contractus, lumen redit,
Nec infantem virus laedit,
Cessat tremor capitis.

11. Tanta patris merita
Nostra laxent debita.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 2 a, 1 Clausam. — 4 b, 1 Se vestiri. — 5 b, 2 nullus pavit. — 7 b, 4 foros. — 8 a, 4 Visus. — 10 b, 2 Id.

236. De s. Helena Imperatrice.

1. Helenae reginae laudes
intonent Christiani.

2 a. Ierusalem advenit,
Lignum crucis invenit,
Quo Christus redemit
peccatores.

2 b. Constantinus in bello
Signo crucis mirando
Fit victor in omnes
bellatores.

3 a. Dic nobis, regina,
Quae vidisti divina?
Sepulcrum Christi viventis
Et crucem vidi resurgentis.

3 b. Claviculos testes
Hos inveni caelestes,
Quibus est cruci affixus
Pro nobis Iesus crucifixus.

4 a. Credendum est de cruce
Magis Helenae veraci,
Quam Iudaeorum
turbae mendaci.

4 b. Scimus ipsam construxisse
Plura templa vere
Tu nobis, Christe
rex, miserere.

Grad ms. S. Gereonis anni 1424. Cod. Mus. Archiep. Colon. VI. 5. — Melodie: Victimae paschali.

237. De s. Helena Schedviensi.

1 a. Voce dulcis melodiae
Veneremur in hac die
Helenae sollennia,

1 b. Quae post cursus huius viae
Felix die theoriae
Migrat ad solacia.

2 a. Haec Rebecca, flos decoris,
Hanc commendat cordis, oris,
Morum pudicitia.

2 b. Absoluta viri thoris
Sprevit ut Iudith amoris
Carnalis conubia.

3 a. Martham praebet se diei
Et Mariam requiei
Contemplando tempore

3 b. Dum non fovet hostes Dei
Iael uxor et Cinei
Prophetans par Delborae.

4 a. Alabastrum comminutum
Fragrans fudit vim virtutum,
Ut probant miracula;

4 b. Caecus videt, et os mutum
Loquitur ad eius nutum,
Cedit leprae macula.

5 a. O Sueorum advocata,
Posce reis ut sensata
Thecuitis gratiam;

5 b. Fac ut Hesther elevata,
Quod gens tua Deo grata
Mereatur gloriam.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopensis saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. C. — Sequent. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 315. D. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. E. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. F. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. G. — 1 b, 1 cursum F. — 1 b, 2 dies A. — 1 b, 3 ad caelestia C. — 2 b, 2 Spernit G. — 3 a, 2 Sed EFG; requiem B. — 3 b, 1 Cum C. — 3 b, 2 uxor est CFG

Cynei ABC. — 5a, 1 Sueworum CF; Swenorum B; Sweorum E. — 5a, 3 Thecuites BCEF. — Melodie: Sancti David, aber mit Kürzung. — Verfasser wohl jener des Helena-Officiums, nämlich Brinolphus Scarensis. Cfr. Klemming I, p. 123.

238. De s. Henrico Upsalensi.

1 a. Coetus noster laetus esto
Pro Henrici sacro festo,
Est laetandi causa praesto
Praesulis celebritas.

1 b. Quem elegit, quem dilexit,
Quem ornavit, quem provexit,
In sublime quem erexit
Divina benignitas.

2 a. Ortus in Britannia,
Pollens Dei gratia
Superna providentia
Pontifex efficitur.

2 b. Clarus in Upsalia,
Demum pro iustitia
Decertans in Finlandia
Pugil Christi moritur.

3 a. Miris signis et variis
Sanctum suum prodigiis
Declarat venerabilem

3 b. Deum verum, quem coluit,
Amavit atque docuit
Colendum et amabilem.

4 a. Martyr Dei, iam laborum
Et mercede tormentorum
Summo bono sine metu
Et sanctorum fruens coetu
In aeterna gloria.

4 b. Te laudantem nostrum coetum
Et in tua laude laetum
Fac in coetu angelorum
Sempiteena beatorum
Perfrui laetitia.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. Upsalense imp. absque (ca 1487). C. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. D. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. E. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. F. — Nach 2b, 3 schiebt B. ein: Decertans pro iustitia. — Cfr. Klemming I, p. 140 sq.

239. In Translatione s. Henrici Upsalensis.

1 a. Ecce, magnus presbyter,
Qui placere iugiter
Studuit altissimo;

1 b. Certans pro iustitia
Christi factus hostia
Fermentato azimo.

2 a. Pater nectus filio,
Ovibus opilio
Violenter pressus est.

2 b. Pastor gregem instruit,
Grex pastorem obruit,
Nec cedit, dum caesus est.

3 a. O sanctum pontificem,
Qui Domini calicem
Exhausit martyrio;

3 b. Dum accessit stadio,
Non fraudatur bravio
Palmae florens praemio.

4 a. De valle miseriae
Martyr migrat hodie
Laureatus sanguine;

4 b. Revelata facie
Regem cernit gloriae
Incircumscripto lumine.

5 a. Gaude, plebs Finnonica,
Hoc patre regenita
Sacri fontis utero.

5 b. Christe, nos ad caelica
Per Henrici merita
Pio transfer umero.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 513. A. — Appendix ms. saec. 15/16. Miss. Aboensis imp. Lubecae 1488. (Holmiae). B. — 2a, 2 Omnibus A. — 4a, 2 migrat varie B. — 4b. 3 circumspecto A. — Melodie: Veni sancte spiritus. — Cfr. Klemming I, p. 138 sq.

240. De sancto Hieronymo.

1 a. Caelum stillat nobis rorem,
Per quem orbi dat odorem
In doctrina fulgida

1 b. Hic Eusebii filius,
Ieronymus, uberius
Luce pavit lucida.

2 a. Eruditus literis
Latinis, Hebraicis,
Romae sub Liberio

2 b. Cardinalis presbyter
Factus, clero dans iter,
Papae dignus solio.

3 a. In desertum tunc profectus
Sanctam vitam est adeptus
Studens et in biblia;

3 b. In Latinum de Hebraeo,
Curam gessit hanc pro Deo,
Transfert evangelia.

4 a. Siti, fame macerabat
Carnem, fletibus rigabat
Prae cunctis deliciis;

4 b. In labore sua vita
Reperta semper unita
Summis desideriis.

5 a. Illud, quod in verbo dixit,
Plus in praxi Deo vixit,
Laborat fidelius;

5 b. Doctor Christianae gregis
Docens id, quod nostrae legis
Est et fuit melius.

6 a. Nobili de stirpe natus,
Ore eius non est datus
Dolus nec mendacium;

6 b. Verax, iustus, boni moris,
Inexhausti est vigoris
Virtus dans solacium.

7 a. O dulcedo virginalis,
Flos, fructus, spes doctrinalis
Et lucerna in via,

7 b. . . . .
. . . .
. . . . . .

8 a. Ergo fac nos doctrinari,
Bonam vitam contemplari,
Sancta assit legio.

8 b. Annos nonaginta octo
Postquam comples, tibi docto
Datur Christi regio.

9 a. Ibi regnas cum beatis;
Auge cunctis literatis
Fructum tui dogmatis.

9 b. Ut docere valeamus,
Tecum (in) regno gaudeamus
Per virtutem pneumatis.

Sequent. ms. Sedunense saec. 14. et 15 Cod. Capit. Sedunen. s. n. — 2a, 2 et Hebraicis. — 2b, 3 Papali. — 4b, 2 est unita. — 5a, 3 fideliter. — 5b, 2 id quid. — 6a, 2 In ore. — 6b, 3 Virtutum. — 8a, 3 Sanctorum.

241. De sancto Hieronymo.

1 a. Gaude, doctor spiritalis,
Et interpres triumphalis,
Vere digne cardinalis
Presbyter Ieronyme.

1 b. Gaude, quem papatu dignum
Cuncti clamant, sed malignum
Falsi fratres ponunt signum,
Vestem noctu feminae.

2 a. Gaude, vasta per deserta
Antra quaerens inexperta,
Claustra figens ibi certa,
Loca paenitentiae.

2 b. Gaude, domitans leonem
Fractrum faciens calonem,
Qui et praedam et praedonem
Revocat cautissime.

3 a. Gaude, servans castitatem
Et Eustochium magnatem
Firmans, ut virginitatem
Servet intactissimae.

3 b. Gaude, qui, quod concupisti,
Obtinere meruisti,
Felix ad praesaepe Christi
Et mori et vivere.

4 a. Gaude, lex et principatus,
Dux et lux beati status
Et Iohanni comparatus
Augustino iudice.

4 b. Fac nos dignos te laudare
Et laudantibus dignare
Laetas sedes impetrare
Supernalis gloriae.

Cursus de Domina sec. Eccles. Hamburgensem imp. Rostochii 1522. A. — Miss. Cluniacense imp. Parisiis 1550. B. — 1 b, 2 Clamant cuncti B. — 1 b. 3 nocte A. — 2 a, 2 quaerens perdiserta B. — 2 b. 2 faciens colonum B. — 2 b, 3 praeda B. — 3 b und 4 a umgestellt A. — 3 b, 1 Gaude quia meruisti B. — 3 b, 2 Obtinere quod cupisti B. — 4 b, 1 digne B. — 4 b, 2 laudantes te B. — 4 b, 4 Supernalis patriae.

242. De s. Hilario Pictaviensi.

1 a. Christo, regi gloriae,
Canticum laetitiae
Concinat eximie
Plebs fidelis,

1 b. Qui iubar ecclesiae,
Pastorem Pictaviae,
Hilarium hodie
Reddit caelis.

2 a. Ergo sacro praesuli
Christi dicant servuli:
Doctor, ave, populi,
Spes reorum,

2 b. Tu tegmen piaculi,
Tu salus periculi,
Tu nubes umbraculi
Miserorum.

3 a. Sub Caesare devio
A fide Constantio,
Haeresis contagio,
Morte spreta

3 b. Restitisti noxio,
Iussu cuius impio
Damnaris exsilio
Mente laeta.

4 a. Tuam Apram filiam
Viro tollens sociam
Christo sponsam aliam
Praeparasti.

4 b. Gentilem Florentiam,
Parentes, familiam
Ad lavacri gratiam
Revocasti.

5 a. Tuum ad imperium
Tremens fugit anguium
Incolis nocentium
Praesentia.

5 b. Matris augens gaudium
Suscitasti filium
In conspectu gentium
Prece pia.

6 a. Cum tot signa feceris,
Lux, Hilari, sideris,
Suffragare miseris
Mortis hora.

6 b. Qui tuos non deseris,
Fac, iungamur superis,
Quibus gaudet aetheris
Urbs decora.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londinen. 1346 (18. 3. 91). — 5 a, 2 agnium. — 5 b, 3 conspectui. — Melodie wahrscheinlich: Mariae praeconio. — Die Abschrift besorgte Rev. H. M. Bannister.

243. De sancto Hippolyto.

1 a. Laudemus omnes Dominum
In sanctis gloriosum,

1 b. Affectum cordis [intimum]
Solventes gratiosum.

2 a. Immensam regentis
Caelum terramque
Veneremur potentiam,

2 b. Qui pie credentis
Corpus cor quoque
Corroborat per gratiam.

3 a. Cuius maiestas
errantem Hippolytum
A cultu daemonum
revocavit;

3 b. Quem Laurentius
legibus implicitum
Salubris fidei
baptizavit.

4 a. Post Christo
renatus rapitur,
Caesaris
iniqui sistitur
Praesentiae.

4 b. Qui verbis
nec minis flectitur,
Sed constans
in fide redditur
Spe gloriae.

5 a. Cui inquit impius
Ira fremens Decius
In conspectu praesentium:

5 b. „Num magus efficeris,
Qui actorem sceleris
Sepelisti Laurentium?“

6 a. Tunc Christi triumphans
respondit Hippolytus,
Non poenas pavescens
martyrii:

6 b. „Non magus, sed Christi
servus sum sollicitus,
Qui corpus humavi
Laurentii.“

7 a. Mox tyrannus fervens
furoris facibus,
Vir sanguinum, foetens
criminum sordibus,
Os Christi militis
lapidibus
Imperat graviter
contundi.

7 b. Iubetur post martyr
exui vestibus,
Cum cardis torqueri
fustium ictibus:
Qui tantis moveri
verberibus
Vel poenis nequivit
confundi.

8 a. Tandem disrumpitur
Equis, distrahitur
Per cardetum haec hostia;

8 b. Cuius post transitum
Coronat spiritum
Rex caelestis in gloria.

9. Qui nobis apud Dominum
Veniam impetret peccaminum
Prece pia.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 15. Cod. Bibl. Nation. Art. Londinen. 1346 (18. 3. 91). — 7 b, 7 nequivit. — Die Abschrift besorgte Rev. H. Bannister.

244. De sancto Hippolyto.

1 a. Eia, vox iucunditatis
Sub affectu caritatis
Caeli pulset solium,

1 b. A quo custos angelorum
Preces audit peccatorum
Devote clamantium.

2 a. Omni cura creatura
Regem laudet, per quem gaudet
Populus fidelium.

2 b. Viam Deus praeostendit,
Per quam reus comprehendit
Sui cursus bravium.

3 a. Hanc ingressus spe coronae
Laboravit in agone
Beatus Hippolytus.

3 b. Nam de caelis ministrabat
Vires, ad quem anhelabat,
Spiritus paraclitus.

4 a. Praemunitus in sacrificio,
Quod de sancto sumpsit altario,
Certavit legitime.

4 b. Amplexando poenarum genera
Suae martyr caelorum munera
Praeparavit animae.

5 a. Qui, ad mensam dum sederet,
Paulo prius quam pranderet,
Cito turba militum

5 b. Manus iactat et insontem
Male tractat tanquam sontem,
Arguens Hippolytum.

6 a. Accusatus non accusat,
Propter Deum nec recusat
Subire martyrium;

6 b. Tunc de Deo responsurus
Et pro eo moriturus
Ducitur ad Decium.

7 a. Qui vi sua blandimentis
Prius tentat, post tormentis
Trahere spurcitiam;

7 b. Sed verborum blandimenta
Non revocant nec tormenta
Hunc ad idolatriam.

8 a. Furit ergo rex iratus
Et praecepit, ut privatus
Suis vivat vestibus,

8 b. Tentans, hac si nuditate
Posset hic a veritate
Suis reddi legibus.

9 a. O quam felix, quam beata
Merces illi restat data,
Qui pro Deo patitur!

9 b. Vestimentis pro sublatis
Stola immortalitatis
Vir sanctus induitur.

10 a. Cum se videt nil egisse,
Hunc nec vitam pervertisse
Nondum nec paenituisse,
Tyrannus infremuit

10 b. Et per poenas cognatorum,
Per multiplices suorum
Cruciatus famulorum
Tentare proposuit.

11 a. Erat ibi nutrix sibi,
Quam cum viro sanctus miro
Affectu dilexerat;

11 b. Quorum morte, gravi sorte,
Hunc habere pro se vere
Decius putaverat.

12 a. Illos ergo plenus irae
Ad se facit rex venire
Et coegit interire
Domini prae oculis;

12 b. Nec cessavit, dum perstratem
Eius vidit facultatem,
Mortis videns voluntatem
Omnibus in famulis.

13 a. Sed eorum salutari
Cum de morte gratulari
Martyr vellet, mortis minas
Intonabat et ruinas
Vitae, quas paraverat.

13 b. Mox discursibus equorum
Rapitur indomitorum.
Mundo vitam [sic] finivit;
Qui cum illo semper vivit,
Pro quo militaverat.

Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. A. — Mias. Tornacense imp. Parisiis 1509. B. — Miss. Tornacense imp. Antwerpiae. 1540. C. — 4 a, 2 sancti B. — 5 a, 3 cite AB. — 12 b, 1 per stratem A. — Melodie wohl: Laudes crucis resp. Lauda Sion.

245. De sancto Iacobo Maiore.

1 a. Exultans in salutari
Deo voce, mente pari
Iubilet ecclesia,

1 b. Quam coronat illustratam
Et illustrant exornatam
Iacobi sollemnia.

2 a. Qui natus ex Zebedaeo,
Longe praeelectus Deo
Ante saecularia,

2 b. Futurorum typum gerens,
Pisces hamo, reti quaerens,
Nave sulcat maria.

3 a. Quem inventum cum Iohanne
De maris vocavit amne
Iesu Christi gratia,

3 b. Piscari iubet in mundo,
Gentem noxas de profundo
Quorum trahant retia.

4 a. Qui relicto patre, reti,
Nave, praeceptoris laeti
Sequuntur vestigia,

4 b. Quis ostendat ut rem grandem,
Duxit hos in montis tandem
Cum Petro fastigia.

5 a. Ne futurus hos defectus
Frangat, hominis despectus
Et mortis opprobia,

5 b. Illustrari meruerunt,
Caeli regem dum viderunt
In decoris gloria.

6 a. Hinc in fines vadit orbis
Iacobus, ut ferat morbis
Criminum remedia.

6 b. In Iudaea verbum Dei
Qui dum spargit, obstat ei
. Magorum versutia.

7 a. Quos convincens Christo iungit,
Paenitentia perungit
Horum dum praecordia;

7 b. Hoste tandem supplautato
Et cum Deo colluctato
Per Iacob in hac via.

8 a. Israel it contemplari
Christi vultum, sociari
Cui mereris, Iosia;

8 b. Edom pridem, sed iam vita
Mutatus Israelita,
Esau vitans odia.

9 a. Quos Iudaeos non Iudaea,
Sed, sanctorum cum sit rea
Sanguinis, Aegyptia

9 b. Fugat ab hoc mundi mari,
Iubet ambos decollari
Herodis saevitia.

10 a. Quorum prece, Iesu bone,
Duc vitato Pharaone
Mundi per haec invia;

10 b. Nos cum Israele mari
Transito fac epulari
Mel et lac in patria.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. A. — Grad. ms. Sanctense saec. 15. ex. Cod. Capit. Sancten. s. n. B. — 2 b, 3 saltat A. — 5 a. 1 Re A. — 5 a, 2 aspectus A. — 8 a, 1 Israeli contemplari B. — 9 a, 1 Quos Iudaea B. — Melodie: Maiestati sacrosanctae.

246. De sancto Iacobo Maiore.

1 a. In senatu tuo, Christe,
Iohannis evangelistae
Frater dulcis emicat;

1 b. In electis primitivis
Hic electus tuus civis
Iacobus te praedicat.

2 a. Iste Zebedaeo natus,
A te de navi vocatus,
Te secutus Dominum

2 b. Vere factus supplantator,
Terrenarum conculcator.
Fit piscator hominum.

3 a. Hic te vidit transformari
Bibit et idem praeclari
Tui poclum calicis;

3 b. Victimatus ense cadens,
Fratrum primus ad te vadens,
Consessor fit iudicis.

4 a. Pie nate Zebedaei,
Iacobe, cognate Dei,
Nobis assis iugiter;

4 b. Fac nos mundum supplantare,
Iacobe, fac conregnare
Nos Christo perenniter.

Miss. ms. S. Petri Erfordensis saec. 15. Cod Londinen. Add. 10925.

247. De sancto Iacobo Maiore.

1 a. Gaudeat Hispania,
Totaque Germania
Nubilo solvatur;

1 b. Adest dies celebris,
Quo mundi de tenebris
Iacobus levatur.

2 a. Quondam sulcans maria,
Tractus ad salubria
Verbo salvatoris

2 b. Coetum liquit piscium,
Turbam docens hominum
Fidem redemptoris.

3 a. Ab insultu fluminum
Imitatus Dominum
Fit piscator hominum
Dono singulari;

3 b. Patet hoc argumine
Montis in cacumine,
Meruit in lumine
Christum speculari.

4 a. Polluit praerogativis,
Artus dum adhuc in vivis
Vegetaret spiritus;

4 b. Signis clarus hora mortis
Hactenus nec eius sortis
Est immunis caelitus.

5 a. Israel quod typo gessit,
Alter Iacob hic expressit
Claudicando pedibus;

5 b. Qui, divinis dum intendit,
Pedem alterum suspendit
A culparum sordibus.

6 a. Nam paganos
Ritu vanos
Dum ad sanos
Mores ire monuit,

6 b. Suo ductu
Multo fructu
Ex hoc fluctu
Sursum ire docuit.

7 a. Dum instat sermonibus
Obvians erroribus,
Imperat daemonibus,
Ne quidquam credentibus
Mali inferatur;

7 b. Cuius viso numine,
Operante flamine,
Cordis ductus lumine
Iosias in sanguine
Statim baptizatur.

8 a. Lingua manus dum suggessit
Fidem infidelibus,
Caput tandem trunco cessit
Effluxis cruoribus.

8 b. Accessit melodi melos
Choris in caelestibus,
Angelorum dum ad caelos
Ferebatur manibus.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C. 513. — Die 2 ersten Zeilen sind gleichlautend einer Sequenz auf denselben Heiligen bei Kehrein Nr. 415. — Cfr. Klemming III. p. 78 sqq.

248. De sancta Ingride.

1 a. Caritatis iacula
Fers, o Christi famula,
Infixa praecordiis;

1 b. Viduarum speculum,
Spernis totum saeculum
Currens artis studiis.

2 a. Marthae gestas viscera
Pietatis opera
Impendens pauperibus,

2 b. Nec Mariam deseris,
Dum amplecti niteris
Sponsum fletu, precibus.

3 a. Dulce tenes otium
Figens totum studium
In sanctis eloquiis;

3 b. O sensata femina,
Fortis ad certamina,
Morum micans radiis!

4 a. Foris nigra, squalida,
Intus manens splendida,
Sicut amor dictitat;

4 b. Omnis tua gloria
Aurea cum fimbria
Intra mentem latitat.

5 a. Tu per precum balsamum
Iesum intra thalamum
Tuae mentis allicis.

5 b. Contemplando lectulum
Intrans et in osculum
Te dilecto proicis.

6 a. Pectus tuum nobile
Devotum et stabile
Tria sata similae
Fermentavit;

6 b. Sunt fides, spes, caritas,
Tribus his te trinitas
Perfectas ad semitas
Sublimavit.

7 a. Iesu sponsa nobilis,
Prudens et laudabilis,
Digna caeli iubilis,
Gloriari,

7 b. Fac nos tuis precibus
Mundatos a sordibus
Angelorum coetibus
Gratulari.

Sequent. ms. Praedicatt. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C. 513.

249. De ss. Innocentibus.

1 a. Exsultent omnes parvuli,
Exaltent vocem singuli
Praeclara melodia,

1 b. Dulces tonos nunc intonent,
Concordes sonos insonent
Moveant tripudia.

2 a. Cum sit festum hoc maiorum,
Proprium est puerorum
Ratione martyrum,

2 b. Qui perempti sunt lactentes,
Digni Deo innocentes,
Primitiae martyrum.

3 a. Nam timens regnum perdere,
Illos decrevit perdere
Herodis insania;

3 b. Saevit, trucidat misere
Et tenellos ab ubere
Rapit manus impia;

4 a. Bethlehem et in finibus
Bimos et infra sinibus
Matrum necat teneros,

4 b. Iesum quaerens extinguere.
Quem nequivit attingere
Miser super miseros.

5 a. Hos plorat nec consolatur
In Rama, sic prophetatur,
Suos Rachel filios.

5 b. Hi semper agnum sequuntur
Et Deo plene fruuntur
Inter omnes alios.

6 a. Ut Iohannes attestatur
Et in suis scriptis fatur,
Novum cantant canticum;

6 b. Ipsi clamant sub altari
Sanguinemque vindicari
Suum petunt unicum.

7 a. Hi sunt incoinquinati,
Prorsus incontaminati,
Carne, mente virgines.

7 b. Vos, qui puris puriores,
Mundis estis mundiores,
Nos immundi homines,

8 a. Ab immundo mundi mundo,
Facite, quod corde mundo
Vestris sanctis precibus

8 b. Trinitatem contemplemur
Et in ea gloriemur
In supernis sedibus.

Grad. ms. Arnoldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII.

250. De ss. Innocentibus.

1. Alleluia.

2 a. Agmina tibi sonora
psallentia organa,

2 b. Pantocrates, poli aula
cerne clara ab illa.

3 a. Sancta qui nos tua kira
plasmasti aeterna,
donans caelica regna,

3 b. O, iam precamur te, tua
pereat ne pia
miseris plasmatio.

4 a. Iam vincula
nostra solve cuncta
pacis dando munia summa;

4 b. Florigera
fruamur patria,
concedat tua clementia,

5. Saecula per cuncta.

Tropar. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisin. 9449. A. — Antiphon et Grad. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235. B. — 2 a, 2 psallantia A. — 3 a, 1 kyrra A; kira wohl = χεῖρ; cfr. kere = χαῖρε. — 4 a, 2 solvet A. — 4 b, 3 quo cedat B. — Melodie: „Dulce lignum", nach welchem Schema u. a. die Sequenzen „Gaudeat fidelis" und „Laus surgat ubique" (Anal. Hymn. XL, Nr. 12 u. 13) gehen. — Auffallend ist in 3 b, 3 die Endung der Klausel auf o; ob vielleicht „plasmatio" verderbt ist?

251. De sancto Iohanne Baptista.

1. Christi baptista,
pro nobis Dominum
nunc exora.

2 a. Nunc tua sollemnia
mundo praefulgent
satis iucunda;

2 b. Natus es, ut divina
orbi clamares
voce praecona.

3 a. Christi praesentis vestigia
monstrasti nobis sancta,
ut imitemur ea,

3 b. Dicens: Ecce, hic agnus Dei,
qui de mundo peccata
expellit pro gratia;

4 a. Cuius non sum
dignus calceamenta

4 b. Portare, quia
sponsus est per omnia.

5 a. Sponsi autem
amicus stat et audit
sponsi gaudia

5 b. Gaudens ipse
de voce sponsi casta,
dignus cum sponsa

6 a. Conviva
esse ad secreta
sponsi fercula
valde miranda.

6 b. Iohannes,
ergo sponsum nobis
[nunc] concilia
Dei gratia

7 a. Poscens nobis dulcia
Christi prandia
cunctis gratis praestita,

7 b. Et contempta mundana
esca fatua
sponsi dentur fercula.

8. His refecti Deo laeti
canamus post ista tempora.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — 2 a, 3 sat. — Cfr. Misset-Weale II, p. 493.

252. De s. Iohanne Baptista.

1 a. Praecursorem summi regis
Et praeconem novae legis
Celebrat ecclesia.

1 b. In hac luce tam festiva
Gaude, mater, et votiva
Deprome praeconia.

2 a. En, baptista, sanctitatis
Decus, praeco novitatis,
Prodit, res miraculi;

2 b. Verbum praeit veritatis
Vox aeternae claritatis,
Solem iubar saeculi.

3 a. Insignis spectaculi
Forma, norma populi,
Iohannes monstratur;

3 b. Vitae praefert gratiam
Et ad paenitentiam
Populos hortatur.

4 a. Hic est novus praedicator,
Viae novae praeparator
Ad virtutum culmina;

4 b. Diem pandit ultionis
Et perversae nationis
Detestatur crimina.

5 a. Fructum mater insperatum
Cepit, dum concepit natum
In sterili corpore;

5 b. Usum linguae, dum non credit,
Pater perdit, ipsi redit
Nato dato tempore.

6 a. Felix, qui iam gaudia
Salutis praenuntia
Ferens declaratur;

6 b. Orbem replet lumine
Omni maior homine
Nato praedicator.

7 a. Lumen adhuc occultatum
Reveretur incarnatum
Verbum patris omnium;

7 b. Dum Maria salutare
Verbum dedit, exsultare
Coepit infans nimium.

8 a. O quam pium fert amorem
Omnem superans dulcorem
Virginis praesentia!

8 b. Sese matres amplexantur,
Per salutes revelantur
Salutis mysteria.

9 a. Laudes ergo mirifico
Iohanni permagnifico!
Vox amoena

9 b. Psallat eius praeconia,
Laudans petat suffragia
Plebs egena.

10 a. Et tu caeli regione,
Virgo, martyr, doctor bone,
Clementer expostula

10 b. In conspectu summi regis
Professores sacrae legis
Regnare per saecula.

Grad. ms. Praedicatorum Coloniensium (et S. Crucis) anni 1425. Cod. Capit. Aquisgranen. XXVII. A. — Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Colonien. 13. B. — Miss. ms. Praedicatorum Vindobonensium anni 1477. (II. Pars). Cod. Praedicat. Vindobonen. 213. C. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Graecen. 420. D. — Miss. ms. Pisciacense saec. 15. Cod. Londinen. Egert. 2601. E. — Grad. ms. Praeditorum saec. 15. Cod. Bruxellen. 6435. add. saec. 15. F. — Grad. ms. Crucigerorum saec. 15. Cod. Monasterien. 199 (214). G. — Grad. ms. Praedicatorum S. Marci saec. 15. Cod. Musaei S. Marci Florentini T. H. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Carolsruhan. Pm 45. I. — Miss. ms. Praedicatorum Hispan. saec. 16. Cod. Vatican. 5590. K. — Grad. ms. Praedicatorum saec. 17. Cod. Casanaten. 3292. L. — Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen 360 (139. 5. S). M. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. N. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. O. — Miss. Praedicatorum imp. Parisiis 1519. P. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1562. Q. 1 a, 3 Celebret G. — 1 b, 1 hac die M. — 2 a, 1 In C, An M. — 3 a, 1 spectali D. — 3 a, 2 Forma factus p. C. — 3 a, 3 demonstratur M. — 3 b, 1 profert DNO. — 4 a, 1 legislator C. — 4 a, 2 Vitae CM; reparator M. — 5 a, 1 inspiratum M. — 5 a, 3 Sterili in CI. — 5 b, 2 reddit E, cedit G. — 5 b, 2 sq. Pater ipso nato reddit | Dato ipso tempore D. — 5 b, 3 datur M. — 6 a, 2 Salutem D. — 6 a, 3 delectatur G. — 7 a, 2 Revertetur PQ; Reveretur occultatum G. — 7 b, 2 Verbum credit EHKL; Verbum Dei M; eructere G. — 7 b. 3 infans numinum A. — 8 a, 3 Praesentia virginis D. — 9 a, 2 praemagnifico AB. — 9 b, 2 Laudes D; petens M. — 10 a, 1 Ergo caeli I; Et in caeli O. — 10 a, 2 Victor M. — 10 b, 2 novae legis D. — Melodie: In caelesti ierarchia. — Cfr. Klemming III, p. 81; dort aus der einzigen Quelle O. Kollation von EFHL besorgte Rev. H. M. Bannister.

253. De s. Iohanne Baptista.

1 a. Zacharias
ad aram positus,
Pontificis
infula praeditus,
Vicem suam
agens divinitus,
Implorabat
responsum caelitus;

1 b. Cordis sui
tactus angustia
Condolebat
mira tristitia
Israelem
iugi miseria
Sustinere
carnis imperia.

2 a. Emarcebant
sub legis pondere
Taediosa
praecepta literae
Nec valebant
quemquam eripere
De legali
culparum verbere,

2 b. Exauditur
senis oratio,
Gabrielis
datur promissio,
Reformatur
patri locutio,
Ridet anus
de puerperio.

3 a. Desperata
perit sterilitas,
Fit Iohannis
sancta nativitas,
In senibus
nova fecunditas,
In populis
ampla iucunditas.

3 b. Crescit puer,
in quo est gratia,
Patrem fugit
et saecularia,
Locustae sunt
eius cibaria,
Circa lumbos
zona pellicea.

4 a. Ad hunc venit
in ripa fluminis
Baptizandus
filius virginis,
Factus consors
nostrae propaginis,
Quem non sordes
obfuscant [crim]inis.

4 b. Timet servus
Dominum tangere,
Hic [iubetur]
manum imponere;
Decet enim
isto [charact]ere
Iustitiam
omnem consistere.

5 a. Servus implet,
quod erus imperat,
Mundum Christus
baptismo liberat,
Et, quem virus
mortis infecerat,
Vivi fontis
aqua regenerat.

5 b. Demum martyr
pro adulterio
In carcere
truncatur gladio,
Saltatricis
datur ludibrio;
Cuius salvet
nos intercessio.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.

254. In Decollatione s. Iohannis B.

1 b. Tibi, pie Iesu Christe,
Celebretur dies iste
Praecursoris et baptistae
Iohannis suffragio.

1 b. Tu, praecursor Iesu Christi,
Nobis esto, qui fuisti;
Imitemur, quae fecisti
Tu re, nos mysterio.

2 a. Mundo Christum praevenisti,
Christo clausus adplausisti
Ante natalitia.

2 b. Spernit Christus nos intrare,
Ni praecurras nos piare,
Dictus Dei gratia.

3 a. Denodasti linguam patris
Et obstrusum ventrem matris
Nascendo decrepitis.

3 b. Nostra, velis, sit facunda
Lingua, mensque sit fecunda
Tuis sacris monitis.

4 a. Vox clamantis in deserto
Non figuris sed aperto
Praedicans eloquio,

4 b. Tu praecurris, fac, sequamur,
Fac, te duce gradiamur,
Ne fallamur devio.

5 a. Tu locustam nosque fidem,
Tu mel, sed nos plus quam idem
Gustemus dulcedinis

5 b. Caritate, qua dulscescit
Cibus omnis et qui nescit
Finem sui nominis.

6 a. Aqua sitim repressisti,
Reprimat spes regni Christi
Nostrum desiderium.

6 b. Vinum, siceram vitasti,
Fac errorem fide pasci
Debellaque noxium.

7 a. Te pavisti pastu trino,
Tu nos pasce, sed divino
Virtutum cibamine;

7 b. Spes sit potus, fides cibus,
Sapor caritas; his tribus
Ciba servos, Domine.

8 a. Tegimen dedit camelus,
Cinxit lumbos Dei zelus
Impugnans libidinem;

8 b. Castitatis da loricam,
Uni Christo, quod amicam
Castam demus virginem.

9 a. Tu [plus eras quam] propheta,
Reseras Dei secreta,
Tegunt vates ceteri;

9 b. Ab antiquis prophetatum
Pande nobis Dei natum
Umbra vulsa veteri.

10 a. O mirandam, o stupendam,
O naturae praeferendam,
Divinam potentiam!

10 b. Umbra lucis in fulgorem,
Vates in demonstratorem
Transit, lex in gratiam.

11 a. Inter turmas se prementem,
Mundo peccata tollentem
Agnum Dei, Dei mentem,
Ostendisti digito;

11 b. Servis tuis miserere,
Funde lumen lucis verae,
Gratia da nos videre,
Quod nequimus merito.

12 a. Deum patrem audivisti,
Deum spiritum vidisti,
Deum natum dum lavisti
Iordanis in flumine;

12 b. Trino sensu tibi trina
Fulsit unitas divina,
Tua noscamus doctrina,
Trinum uno nomine.

13 a. Inter natos mulierum
Nemo maior te surrexit,

13 b. Durum tamen sentis ferrum,
Quod Herodias illexit.

14 a. Herodis imperio
Rubes ex martyrio,
Castitatis lilium.

14 b. Nostra, fac, devotio
Nos iungat consortio
Supernorum civium.

15. Amice Christi, Iohannes.

Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C. 427. — Aus gleicher Quelle bei Klemming III. p. 84 sqq. — 5b, 1 duscescit. — 6b, 1 sciceram; Klemming liest: Vinum sacer invitasti! — 6b, 3 Depellaque; Klemming: Depellans. — 10b, 3 Klemming: Transfert.

255. De s. Iohanne de Bridlingtona.

1 a. Iohanni devota mente
supplicent christiani.

2 a. Alme pastor ovium,
Per te Dei filium
Placatum sentiant
peccatores.

2 b. Transisti, non moreris
Exsultans in superis.
Ubi cum angelis
regnas vivus.

3 a. Splendens in patria
Iam translatus [. . .],
Gratos actus nostrae mentis
Fac in conspectu
Christi surgentis.

3 b. Procul pelle pestes
Et da luctum et vestes,
Exuti carnis tunicam
Laeti petamus
Galilaeam.

4 a. Esto nobis via vitae,
Ut dicat *Venite*,
Dum dicit *Ite*
Turbae fallaci.

4 b. Scimus civem te caelestem
In caelis gaudere;
Nos supplicantes,
Pater, tuere.

Miss. ms. Sarisburiense saec. 15 in Cod Oxonien 12007 (Rawl. C. 142). — Melodie: Victimae paschali. — Die Abschrift besorgte Rev. H. M. Bannister.

256. De s. Iohanne Evangelista.

1 a. Regia
diva tuae sorti patet,
cultu pio
praefulgens, gratia

1 b. Florida,
roriferis virtutibus
ad caelica
pertingens agmina.

2 a. Secludis
cuncta vitia
noctica,
caenica.
hypocrisitica,

2 b. Includis
cuncta munera
lucida,
nitida
atque veridica.

3 a. Virgo duplo tu,
Iohannes, lux theologa,
in patre verbum vides et
intonas hominibus
tuba theorica:

3 b. „In principio
filius, sapientia
et verbum erat cum Deo,
et Deus erat verbum,
per quod sunt omnia.“

4a. Quanta gratia
omnipotentis,
quantum cara caelica
facit terrea!

4b. Dum mens humana
iacet indigna,
illam cito gratia
levat ad astra,

5a. Excolit intus corda
squalida,
sordes purgat,
componit ornamenta,
ponit lumina,
tunc videt
anima ultra sidera.

5b. Hinc transscendit omnia
creata
circumscripta,
figit se in divina,
ubi nil transit,
varium
nihil, alternitas nulla.

6a. O quam suavis
visio illa,
ubi est summa
refectio nostra,
quies vera suis
certaque vita;

6b. O quam beata
Iohannis vita,
quae sibi tanta
meruit gaudia,
ubi nunc congaudet
et per saecula!

7a. Nihil ergo iam exoptas,
nil, Iohannes, te fatigat;
mutasti mortalia
vita capta.

7b. Ubi gaudes cum beata
virgine Christi, Maria,
pro vita gloriosa
virginea.

8a. Nunc ergo sancta caritas,
qua plenus Deo frueris,
exoret pro trementibus
sub clementia divina,

8a. Ut, qui de tua gloria
mendicamus extra pulsi
miseri, pace recepta
Christo mundemus intima;

9a. Cum quo nos etiam
tecum possimus gratulari
per habitacula
caelestia.

9b. O rex misericors,
o misericordissime,
tua gratia nos
tibi serva,

10. Ut ad caeli claustra
nostrum pertranseat
Alleluia.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — Misset-Weale II, Nr. 828. — 2a, 4 scenica; der Gegensatz 2b, 4 lehrt, was gemeint sein mufs. — 2a, 5 hyporrisitica; der Gegensatz zur Wahrhaftigkeit (2b, 5) ist die hypocrisis. — 2b, 4 mutidaque. — 4b, 3 hanc cito. — 6a, 5 qui et. — 7a, 1 exoptat.

257. De s. Iohanne Evangelista.

1a. Laudes Deo concinamus,
Concinentes attendamus
Ad montes aromatum,

1b. Unde nobis matutinus
Ros et imber vespertinus
Electorum dogmatum.

2 a. Ad sublimem caeli statum
Volans vocat ad volatum
Pullos suos aquila,

2 b. Ubi nidum collocavit
Et adultos fetus alit
Verbi Dei simila.

3 a. Ubi summa latet quies,
Ubi verbum Dei dies
Diei eructuat.

3 b. Hoc Iohannes de profundo
Toti certum traxit mundo,
Quod ultra non fluctuat.

4 a. Caelum caeli penetravit
Et celatas reseravit
Opes sapientiae;

4 a. Tamquam fulgur de sub caelo
Solo verbi stravit telo
Congressum perfidiae.

5 a. Supergressus umbram rei
Rem progressus speciei
Vidit specialiter;

5 b. Esse rerum formam, vitam,
In auctore rerum sitam
Sensit aeternaliter.

6 a. In ipsius centro solis
Solis veri, verae prolis,
Unionem reperit.

6 b. Parem patri contemplatur
Natum et hoc attestatur
Verbis, scriptis asserit.

7 a. Hic in rivis maior rivus,
Quos divisos ex se vivus
Fons profert viventium;

7 b. Hic coniunctus vero fonti
Tanto maior, quanto monti
Fit vicinus montium.

8 a. In dilectis praelectus
Infra cenam super pectus
Requievit Domini.

8 b. Unde vase pleno hausit,
Quod ab aevo Deus clausit
Et celavit homini.

9 a. Spreto nexu maritali
Dei verbo speciali
Copulatur foedere;

9 b. Hic symmistes summi regis
Nova novit novae legis
Edicta proponere.

10 a. Cum de cruce Christus matrem
Illi credit, sibi fratrem
Creat, matri filium.

10 b. Felix homo sine pari,
Hoc in dono singulari
Non admittit socium.

11 a. Adoptivus speciali
Natus iste naturali
Nos per matrem filio

11 b. In superna pace iungat,
Ubi nulla nos compungat
Malorum confusio.

Grad. ms. Arnoldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII.

258. De s. Iohanne Chrysostomo.

1 a. Glorioso Chrystomo
Laudes promat omnis homo
Cum cordis laetitia;

1 b. Nam pro magnis virtutibus
Simul cum sanctis omnibus
Triumphat in gloria.

2 a. De nobili prosapia
Ex urbe Antiochia
Nobis ortu claruit;

2 b. Scientia multa fretus,
Sapientia repletus
Quasi sol resplenduit.

3 a. Dum mundus sibi floruit,
Tunc mundo mundus aruit;
Quae mundi sunt, negligens

3 b. Vixit in abstinentia
Atque cordis munditia,
Castitatem diligens.

4 a. Statum quietum deligens
Et in Deum cor erigens
Horis stetit singulis;

4 b. Exemplaris vita fuit,
Sanam doctrinam docuit
Sermonibus sedulis.

5 a. Ad dignitatem praesulis
A clericis et populis
Assumptus est humilis.

5 b. Sollicitus officio,
Discretus in iudicio
Non erat tunc similis.

6 a. Pravis vita dissimilis,
Inimicis odibilis
Propter Deum patitur;

6 b. Patienter dura ferens,
Corrigendo nullum verens
Tremendus efficitur.

7 a. Ab invidis despicitur
Et a bonis diligitur
Propter verbi gratiam.

7 b. Terrae motus, dum pellitur,
Fit, et grando consequitur
Monstrans innocentiam.

8 a. Casu Cirinus calcatus
Pede febreque multatus
Corruptus interiit.

8 b. Saevus quidam morti datus
Sancti prece liberatus
Sanctum laudans rediit.

9 a. Hic iuxta templum statuam
Stantem Augustae fatuam
Redarguit publice.

9 b. Gamam, virum tyrannicum
Ac perversum haereticum.
Convertit mirifice,

10 a. Simul et Macedonium;
Post lapidis prodigium,
Sacri panis mysterium,
Credit uxor penitus.

10 a. Hinc a Basilisco pio
Fit sibi revelatio
De mortis die proprio
Felicisque transitus.

11 a. In divino spiramine
Os Aureum cognomine,
Iohannes primo nomine
Vocatur ab omnibus.

11 b. Fideique catholicae
Doctor plurimo codice
Declaravit veridice
Credenda fidelibus.

12 a. Chrysostome gloriose,
Sancte Dei pretiose,
Caritatis viscerosae,
Qua perfluis copiose,
Nos adiuva precibus.

12 b. Tot qui subisti labores
Ad salvandos peccatores.
Deum pro nobis exores,
Ut post saeculi languores
Det frui caelestibus.

Miss. ms. Cisoniense saec. 16. Cod. Insulen. 37. A. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. B. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1509. C. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1540. D. — 4 a, 1 quietem A; diligens A—D. — 7 a, 3 Propter fehlt A. — 9 a, 2 anguste C. — 11 b, 3 viridice D. — Melodie wohl: Lauda Sion.

259. De s. Ivone Trecorensi.

1 a. Clangat et
exsultet ecclesia, quia
eius sponsus hodie
suscepit in gloria

1 b. Ivonem,
confessorem de Britannia,
nostris temporibus cum
tota sua curia.

2 a. Quem Christus
tantum adamavit,
quod scientia
multa perornavit
[eum] modernis temporibus,

2 b. Ut suos
pauperes oppressos
defenderet et
ecclesiastica
gubernaret suis viribus.

3 a. Qui, cum in scientiae
margarita desudasset
atque studium
dimisisset,
pro pauperum certamine

3 b. Ipse desideriis
totis multum laboravit
et vocem suam
exaltavit
pro horum liberamine.

4 a. Ad officium commune
cum instantia
exstitit, postea
assumptus pro
salute fidelium;

4 b. In quo tunc legitime et
sine alicuius
gravamine ius
unicuique
reddebat debitum.

5 a. Quos in lege Dei
instruebat
et assidue
verbis divinis
ipsos imbuebat,

5 b. Et incarceratos
confortabat
noctuque die
atque pro ipsis
Deum exorabat.

6 a. Tandem cum ad
curam populi
destinatus esset
atque misericordiae
opera complevisset

6 b. Et pauperes
atque debiles
pro Deo fovisset
et contemplationi se
continuo dedisset,

7 a. Ipse Deus
mortuos et mortiferos
(pro) ipsius
meritis reddidit
plures liberatos,

7 b. Et non solum
ante dissolutionem
ipsius,
immo et post clemens
restauravit illos

8 a. In tantum, quod
eius tumba maxime
honoratur
a fidelibus et devote
frequentatur;

8 b. Ubi suis
precibus invocantes
audiuntur,
et ab eo miracla illis
impenduntur.

9 a. Propter quod ipsum
deprecemur humiliter,
ut pro nobis
insistat incessanter,

9 b. Ut in hac valle
miseriae nos adiuvet
et in mortis
agone nos liberet.

Vita et Offic. ms. S. Ivonis saec. 14. Cod. Oxonien. Laud. misc. 340. — Überschrift: „Alleluia, super quo sequitur Prosa.“ — 1 a, 4 in sua gloria. — 2 a, 5 modicis temporibus. — 2 b, 1 Ut cum ipsa suos. — 3 a, 3 et studium. — 3 b, 1 sq. totis desideriis. — 3 b, 5 pro ipsorum. — 5 a, 5 instruebat, cfr. 5 a, 2. — 5 b, 2 sq. noctu que die confortebat. — 5 b, 4 et pro. — 6 a, 3 fuisset. — 6 a, 4 sq. et opera misericordiae. — 6 b, 2 et debiles. — 7 a, 4 sq. plures reddidit. — 7 b, 2 sq. ipsius dissolutionem. — 8 a, 2 tumba summe. — 9 b, 2 sqq. miseriae et in mortes agone nos adiuvet liberet. — Strophe und Gegenstrophe zeigen Reim im Schlufsworte. Wenn dieses nicht der Fall, so reimen gleichmäfsig 2 Verse jeder Halbstrophe; so: 5 a, 2 u. 5 neben 3 b, 2 u. 5; 8 a, 3 u. 5 neben 8 b, 3 u. 5; 9 a, 2 u. 4. neben 9 b, 2 u. 4 — Die Abschrift besorgte Rev. H. M. Bannister.

260. In Translatione s. Kanuti ducis.

1 a. Salve, martyr alme,
salve, tu iam caeligena,

1 b. Salve, angelorum
felix, Kanute, collega.

2 a. Cuius virtutum insignia
late perornant climata,

2 b. Per te omnipotentissima
Iesu quae monstrat gratia.

3 a. Nam pro Christo terrea
cum amisisti gaudia,

3 b. Sempiterna nancisci
meruisti tripudia,

4 a. Dum mundi tollentis
in cruore crimina
stola laetaris
inttincta amictus
purpurea

4 b. Et immaculati
iugiter vestigia
agni sectaris,
martyrum phalange
consortia.

5 a. Hinc perfidorum
cruciantur agmina,

5 b. Quae ad aethra te
transmisere nescia.

6 a. Nam lingua quidem inopia

6 b. Quidam rimantes
flumina

* * * * *

Morsu horrendo
praecisa.

Stygis petiere barathra.

7 a. Sed lux alma,
[de supernis
in te] ex arce missa
caelica,

7 b. Te declarat
cum collegis
infula exornatum
rosea.

8 a. Hinc constricta
restituta
vir exsultat dextera,

Atque mutus libera
gaudet depromens famina;

* * * * * * * *

8 b. Plaudit caecus lumina
sum, ens claudus vestigia.

Et obstructae
captant aures,
mirantur eloquia.

9 a. Efflorescit nitida
cutis pridem laxarica;

9 b. Febris fugit tremula
salutis ob remedia.

10 a. Sed aeterna pignora
qua cum levantur inclita

10 b. Redemptoris opera
illucescunt mirifica.

11 a. Nam vis admissa flammea
mox oboedit incendia,
Et intacta manent ossa
velut nix candidula.

11 b. Hinc resultet Alleluia
voce plebis altisona,
Admiranda gratuletur
excolens magnalia.

12 a. Et condigna vivus petit
hostis amens incendia
Voce citus perhorrenda
ad ardentia tartara.

12 b. Nos ergo prece sedula
tua precamur munia,
Ut per te nunc peccamina
nostra solvat clementia,

13. Quae salvare venit omnia.

Miss. Hafniense imp. Hafniae 1510. A. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. B. — 1a, 2 tu fehlt AB. — 2a, 1 Huius A; virtus AB. — 2a, 2 iam perornant AB. — 4a, 1 sq. in cruore mundi tollentis AB. — 4b, 4 phalangem A. — 5a, 1 Hic A. — 6a, 2 horrenda AB. — 8a, 3 exsultet AB. — 8b, 1 Plaudet AB. — 11a, 1 Nam ius B. — 12b, 3 nunc fehlt AB. — 12b, 4 solvet A.

261. De sancto Karolo Magno.

1 a. Sacra datur sollemnitas,
Et iucunda festivitas
Gaudet cum tripudio.

1 b. Primatum gesssit Gallorum,
Turbam ferocem malorum
Subegit imperio.

2 a. Felix partus, felix vita
Mundo fulsit inaudita,
Nascitur rex Franciae,

2 b. Cuius genitor Pipinus
A virtute nulla minus
Exemplum clementiae.

3 a. Hic Carolus, rex terrenus,
Imperator fit amoenus,
Bellator pro populo.

3 b. Totus erat catholicus,
In sermone veridicus
Manet in periculo.

4 a. Magnanimus imperator,
Exercitus moderator
Multa suis conferebat.

4 b. Et barbaros Saracenos,
Hos a fide alienos,
Baptizari faciebat.

5 a. Rex fateri verebatur,
Pudore confundebatur,
Peccatum relaxatur;

5 b. Est ab alto carta missa,
In qua regi est dimissa
Offensa, dum precatur.

6 a. O Carole bellicose,
Huius vitae tenebrosae
Timemus pericula;

6 b. Fortes simus in adversis
Nec vincamur a perversis
Per vitae curricula.

7 a. Regnum regno commutatur,
Post agones superatur
Mortis ab imperio,

7 b. Et de regno temporali
Hunc in regno triumphali
Sublimavit solio.

8 a. Ubi non vita mortalis,
Sed ibi vita vitalis,
Ubi reges coronantur.

8 b. Ibi secura requies,
Ibi sine nocte dies,
Ibi duces laureantur.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

262. De sancta Katharina.

1 a. Ave, Katharina,
Tu flos carens spina,
Nos [salva] a ruina,
Costi regis filia.

1 b. Virgo, Deo digna,
Mitis et benigna,
Christus per te dat signa,
Plus candens, quam lilia.

2 a. Doctores tu vicisti,
O digna martyr Christi,
Tu doctrix sacrae gentis,

2 b. Qui fidem elegerunt,
Cum Iesum crediderunt
Sub veris argumentis.

3 a. Martyrii sacramine
Pro baptismi solamine
Hi sumunt praemia.

3 b. Hinc et tu caeli solium
Tenens post mundi lolium
Colis aeterna gaudia.

4 a. Quae dormis in Sina monte,
Tu fac, nos sacrato fonte
Sanctius repletos,

4 b. Ut post cursum huius vitae
Per iucundum nos *Venite*
Deus donet [laetos].

Offic. et Sequent. ms. Constantiense saec. 13/14. Cod. Sangallen. 472. — 2 a, 2 Doctores et vicisti. — Voraus geht der Tropus super Alleluia: „Katharinam desponsavit | Sibi castitatis.“

263. De sancta Katharina.

1 a. Omnis mundus
Laetabundus
Psallat cum laetitia;

1 b. Noster coetus
Cantet laetus
Remota tristitia;

2 a. Puro corde
Sine sorde
Colat haec festalia,

2 b. Die isto
Plaudat Christo.
Costi regis filia,

3 a. Catharina,
Laude digna,
Currit ad palatium;

3 b. Laeta vadit
Et invadit
Superbum Maxentium.

4 a. Rex commotus
Fremit totus,
Minatur supplicium;

4 b. Illa ridet
Et deridet
Tyranni iudicium.

5 a. Rex astutus
Et versutus
Inquirit originem,

5 b. Blandis verbis
Et acerbis
Aggreditur virginem.

6 a. Virgo blanda
Et amanda
Respondit sophistice,

6 b. Quaestiones
Regis omnes
Solvit dialectice.

7 a. In palaestra
Contra sceptra
Non timet assistere;

7 b. Nullus homo
Est in domo,
Qui possit resistere.

8 a. Rex proponit,
Haec exponit
Illius problemata;

8 b. Obstupescit
Et pavescit
Rex ad eius dogmata.

9 a. Adducuntur
Et promuntur
Rhetores in publico;

9 b. Convertuntur,
Coniunguntur
Cum coetu angelico.

10 a. O benigna,
Deo digna,
Supplex roga Dominum;

10 b. Funde preces,
Munda faeces
Peccatorum hominum.

11 a. Dies iste,
Iesu Christe,
Celebrantes foveat;

11 b. Summum bonum
Sit in donum,
Katharina faveat.

Grad. ms. Sedunense saec 13. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent. ms. Sedunense saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — Miss. Lausannense imp. Lausannae 1493. C. — 2 b, 2 Plaudit C. — 11 b, 3 Sic in domum C. — 11 b, 3 foveat C.

264. De sancta Katharina.

1 a. Cleri chorus
Exsultans decantet laudes,
Alleluia.

1 b. Katharina
Maxentii vicit fraudes;
Res miranda.

2 a. Oratores superat,
Docet et illuminat
Tamquam stella;

2 b. Manet et sub verbere
Plena Dei munere,
Semper clara.

3 a. Profert sidus radium,
Katharina gladium
Pari forma,

3 b. Neque sidus radio,
Neque martyr gladio
Fit corrupta.

4 a. Ecce, iam purissimi
Fragrat odor balsami
Valle nostra,

4 b. Cum virtus altissimi
Famulatur virgini
Carne sumpta.

5 a. Agnus, sponsus virginum,
Sponsae pandit gremium;
Turbatur gentilium
Turba caeca,

5 b. Nesciens prophetico
Ore vel dominico
Tempore vel modico
Haec praedicta.

6 a. Cuius fert oleum
Sanctum mausoleum,
Per quod sanatur
gens misera.

6 b. Nunc, virgo, propera,
Nobis confoedera
Hunc, quem genuit
puerpera.

Grad. ms. Cisterciense (?) saec. 15. Cod. Carolsruhan. U. H. 1. A. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Carolsruhan. Pm 45. B. — 3 a, 1 Perfert B. — 4 a, 1 purrissima B. — 4 a, 2 Flagrat AB. — Melodie: Laetabundus.

265. De s. Katharina Senensi.

1 a. **P**ape, papa, pater patrum,
Canonizat votis fratrum
Vere magnam,
Sicut agnam,
Katharinam virginem,

1 b. In apostolorum festis
Huius piae Pius testis
Memorandus,
Venerandus
Super omnem hominem.

2 a. Virgo sancta Katharina,
Nata Senis, ad divina
Deo digna
Et benigna
Sublimari meruit.

2 b. Salutando pie piam
Virgo virginem Mariam
Haec divina
Katharina
Gratiose floruit.

3 a. Eam Iesus adoptavit,
Pro diversis informavit
Apparendo
Resplendendo
Admiranda gratia.

3 b. A primaeva iuventute
Vias ivit viae tutae
Ut Maria,
Virgo pia,
Castitate praevia.

4 a. Magna cum devotione
Fervens in oratione,
Cum descendit
Vel ascendit,
Fulsit in septennio.

4 b. Carni volens repugnare,
Carnem nolens manducare,
Saepe flebat
Et ardebat
Christi desiderio.

5 a. Animarum zelo tracta
Mira perpetrabat facta
Claris verbis
Non acerbis
Monens perfectissime.

5 b. Non volebat consolari,
Donec et depauperari
Diligentes
Se parentes
Suos vidit maxime.

6 a. Oboedire satagebat,
Christum sequi cupiebat
Servans vota
Tria nota
Haec ancilla Domini.

6 b. Nec eandem fatigabant
Temptamenta, quae vexabant
Hanc divinam
Katharinam,
Gratam Iesu nomini.

7 a. Igne non comburebatur,
Quamvis uri videbatur,
Mente rapta
Velut capta,
Sponsus sponsam medicans.

7 b. Saepe Iesus apparebat
Et occulta referebat
Gratiose
Et formose
Quasi sponsam suscitans.

8 a. Annis actis ter undenis
Haec virguncula de Senis
Invitatur,
Coronatur,
Ad aeternam gloriam.

8 b. Vulnerata caritate
Stigmata portabat grate
Puro corde,
Sine sorde
Faciens memoriam.

9 a. Iesus, sponsus gloriosus,
Sponsae suae gratiosus,
Sociatam
Sibi gratam
Cyclade hanc induit.

9 b. Trahe, singuli clamemus
Et eandem honoremus
Bona vita
Recensita,
Quam dilectam voluit.

Sequent. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. S. Ignatii Noviomagen. 55. — 7a, 4 apta. — Akrostichon: Pius eam canonisavit. Vielleicht also ist die Sequenz im Jahre 1461 zur Feier der Kanonisation gedichtet.

266. De s. Katharina Suecica.

1 a. Recensemus in hac die
Cum concentu harmoniae
Katherinae gloriam.

1 b. Haec virtutum harmonia
Et devota theoria
Mercabatur gratiam.

2 a. In aetate haec tenella
Coepit exercere bella
Cuncta contra vitia;

2 b. Mundi rebus resignavit,
Hostis fraudes superavit
Divina potentia.

3 a. Licet, viro copulata,
Non est virum amplexata
Carnali conubio;

3 b. Sed effecti Nazarei
Laudibus insistunt Dei,
Non laesi contagio.

4 a. Ut divinis sit propinqua,
Se ferebat in longinqua
Spreto solo proprio,

4 b. Suam matrem imitata,
Ubicunque est morata,
Et parens imperio.

5 a. Vitae ducem sequitur
Laetaque complectitur
Sponte crucem Domini.

5 b. Se armat ad proelium
Fraudes cavens hostium
Nulli cedens homini.

6 a. Thecuites probitate
Haec est, Anna castitate,
Templo vacans iugiter.

6 b. Ubicunque erat nota
Pro beata et devota
Habetur veraciter.

7 a. Haec est schola disciplinae,
Vas valentis medicinae,
His, quos morbi pungunt spinae,
Fundit medicamina;

7 b. Caecus videt, mutus fatur,
Paralysis et curatur.
Ac defunctis vita datur
Huius per precamina.

8 a. O beata Katherina,
Aegrotorum medicina,
Serva tuos a ruina,
Vera vina tu propina
Perpetis laetitiae.

8 b. Sis et nobis recreamen
Placans patrem atque flamen,
Ut finale post examen
Sanctis nos coniungat, Amen,
Salvator, rex gloriae.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — 5 b, 3 hominum A. — 7 b, 2 Paralicis A. — 8 a, 3 Serva nos a A. — 8 b, 4 coniungant B. — Cfr. Klemming I, p. 75 sqq.; dort aus dem Appendix ms. des Miss. Aboense imp. Lubecae 1488.

267. De sancto Lamberto.

1 a. Martyris egregia
Lamberti praeconia
Recolat ecclesia,

1 b. Qui pro Christi nomine
Sacro fuso sanguine
Sacrat haec sollemnia.

2 a. Martyrumque contio
Martyris consortio
In caelesti curia,

2 b. Ubi non sunt annua,
Sed festa continua.
Concelebret gaudia.

3 a. Nam stola laetitiae,
Corona iustitiae
Et honoris gloria

3 b. Ornavit antistitem.
Immo suum militem,
Summi regis gratia.

4 a. Clarus hic parentibus,
Sed clarior moribus,
Altus domo regia,

4 b. Datus a primordiis
Literarum studiis
Claruit scientia.

5 a. Fonte sancti precibus
Manante sudantibus
Datur potus copia.

5 b. Prunis eius pallium,
Quas claudebat gremium,
Non sensit incendia.

6 a. Hic vita laudabilis,
Gratus et amabilis,
Pollens per miracula,

6 b. Cunctis acclamantibus
Praefertue Tungrensibus
Praesulatus infula.

7 a. Qui florens ut lilium,
Dans virtutum omnium
Fructum in ecclesia,

7 b. Clara lampas micuit,
Sortitus, ut patuit,
Nominis praesagia.

8 a. Lucerna cum radio
Non submissa modio,
Sita supra culmina,

8 b. Texandriae gentibus
Illuxit errantibus
Viae pandens lumina.

9 a. Dum Pipinum arguit,
Quem pelex innexuit
Non legali copula,

9 b. Molitur insidias
Altera Herodias,
Ut Iohannis aemula.

10 a. Cum orandi studio
Esset in Leodio
Sua clausus cellula,

10 b. Dodonis satellitum,
Immo Satan comitum
Assunt conventicula.

11 a. Hunc crucis signaculum
Testans Dei famulum
Cellae dat indicia;

11 b. Quem transfigens missili,
Se noxa difficili,
Necat manus impia.

12 a. Iam manante sanguine
Cum roseo flumine
Mox anima splendida

12 b. Iungitur martyribus
In caelo vernantibus
Laurea praefulgida.

13 a. Huius patrociniis
Nos mundos a vitiis
Divina clementia.

13 b. Cum supernis civibus
Iungat in caelestibus
Saecula per omnia.

Grad. ms. Arnoldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII.

268. De sancto Laurentio.

1 a. Laurenti, laureata

1 b. Te decent ornamenta,

2 a. Martyrem
decoctum flammula

2 b. De ferri
forcipe ignea.

3 a. Dum torqueris,
intima gaudia
te confortant
de caelo missa:

3 b. Assunt tibi
agmina caelica,
quae fruuntur
deica vita,

4 a. In igne te rorantia,

4 b. In corde consolantia.

5 a. Eia, nunc,
sancte martyr, familia
tua te rogat devota,

5 b. Ut tecum
possit epulis splendida
cibari regis in mensa.

6 a. Dulcia multum illa
prandia sponsalia

6 b. Satiant corda munda
gloria sempiterna.

7 a. Illic, Christe,
nostra iunge sollemnia;

7 b. Ibi laeti
te videamus in aula,

8 a. Qua gaudet Laurentius
per aeterna.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — 5b, 1 Et. — 5b, 3 regis immensa. — Melodie wahrscheinlich: Salve virgo regia (Anal. Hymn. VIII, Nr. 76) mit einigen Abweichungen, besonders in Str. 4. — Cfr. Misset-Weale II, p. 496.

269. De sancto Laurentio.

1. Hostiae sollemnis diem
recolant Christiani.

2 a. Ignis tuus, Laurenti,
Nos ad proelium Christi
Maestos inflammavit
peccatores.

2 b. Hic in hostem impegit,
Hostis vires confregit
Fortis victor tuus
regnat vivus.

3 a. Dic nobis, Laurenti,
Quid tu sentis tormenti?
Carbones mihi sunt flores
Amor facit
lenes hos dolores.

3 b. Angelus est testis,
Quo lenitur haec pestis.
Devicit sanctus superbos
Statuit hos
in planctus acerbos.

4 a. Credendum est Christi testi
plus, vera dicenti,
Quam turbae pravae
falsa monenti.

4 b. Scimus istum triumphasse
de hostibus vere.
Tu nobis per hunc,
rex, miserere.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). A. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. B. — 1, 2 recolent A. — 2a, 1 Laurenti tuus AB. — 2a, 3 inflammat A. — 3a, 5 leves B. — 4b, 2 hostibus vivere A. — Melodie natürlich: Victimae paschali.

270. De sancto Laurentio.

1 a. [Caeli, terrae cives gaudent,
Terra], pontus, astra plaudent,
Cessantque suspiria,

1 b. Recolentes festa tanta,
Celebrantes sacrosancta
Laurentii martyria.

2 a. Qui virtutibus fecundus,
Ab Hispanis oriundus
Patribus magnifice,

2 b. A Romanis enutritus,
Ordinatus, eruditus
A Sixto pontifice.

3 a. Cui, dum decollationis
Poenam sustulit agonis,
Adfuit Laurentius:

3 b. „Pater, orbatum filium
Dimittis, in exsilium
Qui tecum frequentius?“

4 a. Sixtus ad haec: „Non dimitto
Te, mi fili, sed promitto
Me sequi post triduum;

4 b. Gazae templi potestate
Tua sint dona curatae
Aegris in subsidium.“

5 a. Igitur archilevita
Dispensatas gazas ita
Contulit pauperibus.

5 b. Mox a Decio profano
Capitur. Valeriano
Datur in carceribus.

6 a. Sub Hippolyti clausura
Tentus signa fecit plura
Magno cum miraculo;

6 b. Namque caecum post pusillum
Illuminavit Lucillum
Crucis cum signaculo.

7 a. Hinc levita praesentatur
Caesari, consciscitatur
Gazas, quas distribuit.

7 b. Unde sanctum imperator,
Romanorum legislator,
Cruciari tribuit.

8 a. Mox carnifices minantur,
Carnes sancti lacerantur
Dire scorpionibus;

8 b. Et ligatur a praefecto
Pius in ardenti lecto
Submissis carbonibus,

9 a. Quos carnifices instanter
Ministrabant, dum laetanter
Cecinit haec caritas:

9 b. „Igne me examinasti,
Et non, quoniam probasti,
Est in me iniquitas.“

10 a. Ecce, moritur hic iustus,
Archilevita venustus,
Ut piscis sic est adustus
Subter cratem ferream;

10 b. Animamque creatori
Reddidit, caelorum chori
Gaudent hunc in Christo mori
Propter gazam terream.

11 a. O Laurenti, Christi testis,
Ad cenam agni caelestis
Insignitos albae vestis
Stolas fac induere.

11 b. Aegris opem fer et maestis,
Assistentes tuis festis
Servulos ignitae pestis
Flammas fac exuere.

12 a. Te, qui large dispersisti,
Minas Caessaris risisti,
Ignis impetum subisti
Ob amorem Iesu Christi,
Poscit haec plebecula,

12 b. Ab ignitis et a poenis
Hanc conserves et a threnis,
Et cum coetibus amoenis
Gaudiis sanctorum plenis
Fac esse per saecula.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 3 a, 1 Qui. — 4 b, 1 Gaza. — 4 b, 2 sit. — 11 b, 4 exuere corrigiert in: exurere. — 12 b, 4 Civibus sanctorum. — Melodie wohl: Lauda Sion.

271. De sancto Leonhardo.

1 a. Gloriose Leonarde,
Mundo leo, caelo narde
Bina per indicia;

1 b. Tu reorum pius leo,
Tu sanctorum coram Deo
Nardus fragrans dulcia.

2 a. Adulescens mundi vana,
Regum aulas et arcana
Respuens consilia,

2 b. Tu reginam tristem mole
Partus solvis salva prole
Meritorum gratia.

3 a. Pie leo, carceratos
Absolute liberatos
Rapis ad remedia;

3 b. Dulcis narde, paenitentes
Tibi puro corde flentes
Trahis ab angustia.

4 a. Leo spiras, narde fragras,
Dum pergyras et peragras
Carcerum penetralia.

4 b. Leo, solvis a catenis,
Et tu, narde, linis, lenis
Lapsos in sententia.

5 a. Aegros sanas, fortes salvas,
Trangens fores, seras, valvas
Stupenda potentia;

5 b. Catenarum ferramenta
Sempiterna testamenta
Manent in ecclesia.

6 a. O lapsorum sublevator,
O reorum liberator,
Reos reconcilia;

6 b. Solve, victor, vincla reis
Et solutis in tropaeis
Locum des ad gaudia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 6 b, 3 det.

272. De sancto Lucio.

1. Psallat nostro
chorus noster Lucio,

2 a. Quem Roma mater genuit,
Magistra legem docuit
Divinam et humanam.

2 b. Haec circa posse profuit,
Ei se dum supposuit
Et cathedram Romanam.

3 a. Iam Lucii lux diffluit,
Sub vase claudi renuit
In summo figens statum.

3 b. Nam papam pater induit,
Doctrinam sacram compluit
Luna damnans erratum.

4 a. Cum passim reos arguit,
Urbs tota simul confluit,
Plebs concitat senatum.

4 b. Cum haec non matrem exuit,
Quae sic in prolem, irruit,
Non deserens papatum

5 a. Metallo damnatur,
Frangatur flecti nescius;

5 b. Sed tonsus quadratur
Quadratus et stat firmius.

6 a. Et ecce, reinthronizatur,
Ut pridem, idem proclamatur,
Ad arma furor evocat;

6 b. Conclamant cuncti: „Moriatur";
Clamori pater gratulatur,
In se furentes provocat.

7 a. Et ecce, caput submittit gladio
Caesusque vitae percurso stadio
Aeterno coadunatur bravio.

7 b. Ergo nostra, pater Luci, contio,
Quam tua tuam fecit adoptio,
Sic tuo nunc insistat servitio,

8. Ut tuo
per te fruatur gaudio.

Miss. Hafniense imp. Hafniae 1510. A. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. B. — 5a, 2 Ut nihil sic frangatur. — 5b, 2 Quadrus. — 6b, 2 Clamor A. — 7a, 4 praecurso AB. —

273. De s. Ludovico Tolosano.

1 a. Celsa cedrus hyssopus effecta
Pro Libano Sion adoptavit,
Ludovicus, qui tiara lecta
Diadema sceptraque negavit
Et devote Tolosanos pavit.

1 b. Res haec mira, quod rex in pastorem
Versus reges cunctos superavit,
Summi regni complectens honorem;
Mors, quae reges calcat, exaltavit,
Qui nos Dei regat ad amorem.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — Steht zwischen Sequenzen.

274. De s. Ludovico Tolosano.

1 a. Flos ortus inter lilia,
Quorum radix est Francia,
Quibus fraglat Sicilia,
Ludoviens, vitae via,
Quo spreta mundialia.
Sprevit [haec] sensibilia
Sceptra nolens regalia,
Iure paterno propria,
Sed Minorum consortia
Poli captans palatia.
P[raeco]nizet ecclesia.

1 b. O, quam bella s[ubtilia]
Novit, carni nocentia,
Spiritui utilia,
Sua fortis audacia,
Laudabilis militia!
Cui gladius scientia,
Cui lorica prudentia,
Galea sapientia;
Quibus iacent superbia,
Livor, gula, luxuria
Et mala quaevis alia.

2 a. Humilitate praevia,
Religione socia,
Regente patientia,
Devotionis gratia,
O, quam mira victoria
Triumphantis ad altia
Dei regna caelestia!

2 b. O, quam felix memoria
Relinquentis ad varia
Miraculorum bravia!
Omni sensu fulgentia
Reliquerat; cuius pia
Prece muniat gloria
Nos perenni virtus dia.

Orat. et Sequent ms. Campense anni 1462. Codi Darmstadien. 521. — 2a, 3 De gente. — 2a, 5 altia erscheint durch den Reim gesichert. — 2b, 5 Reliqueras cuius pie.

275. De s. Lupo Trecensi.

1 a. Festa dies oritur,
Lupus praesul moritur
Vivens in supernis.

1 b. Eia, digne colitur,
Cuius vita comitur
Laudibus aeternis.

2 a. Cuius ortus ex Francorum
Civitatis Tullanorum
Processit progenie.

2 b. Scholis datur peritorum,
Ubi capit flores morum
Rhetorum manerie.

3 a. His perfusus copulatur
Iure plebis et hortatur
Nobili coniugio.

3 b. Septem annis, ut testatur
Eius vita, coronatur
Castitatis gaudio.

4 a. A coniuge virginali
Fugam petit et aequali
Stare secum proposito;

4 b. A conductu coniugali
Cedit nec non naturali
Renuntians dominio.

5 a. Ab abbate Honorato,
Viro sancto et probato,
Divinis imbuitur.

5 b. Quidquid habet in parato,
Dat egenis et privato
Humilis induitur.

6 a. Trecassina plebs exorat
Iesum Christum et implorat
Lupum [sibi] praesulari.

6 b. Lupus virgo negat, plorat,
Tale onus nam ignorat,
Demum sinit superari.

7 a. Cum Germano, fide sano,
Sensu vero, iure plano,
Exstirpavit haeresim;

7 b. Britannorum oceano
Falso, diro ac profano
Depulit hypocrisim

8 a. Aegros sanat, caecos curat,
Claudos planat et securat
Obsessos daemonibus.

8 b. Reos placat, iram fugat,
Scelus lavat et permutat
Mutos in sermonibus.

9 a. Huius prece te poscamus,
Deus pie, ut tergamus
Vitae nostrae scoriam,

9 b. Fide firma ut agamus
Tuum velle et pergamus
In aeterna gloria.

Miss. Coloniense imp. Coloniae 1525. — 1 a, 2 Dum Lupus. — 4 a, 3 Stare in pr. — 6 a, 1 plebs exclamat. — 8 a, 3 Obsessis a.

276. De sanctis Maccabaeis.

1 a. Festa dies et votiva,
Qua refulget rediviva
Mors Maccabaeorum.

1 b. Recensetur, ut condigne
Celebretur ob insigne
Meritum eorum.

2 a. Hi felices sunt in donis,
Sublimati iam coronis
Honoris et gloriae;

2 b. Dum pro lege se dederunt,
Gloriose meruerunt
Titulos victoriae.

3 a. Contemnentes minas regis,
Facientes iussa legis,
Carnibus suillis

3 b. Vesci nolunt, malunt pati
Dira quaeque, decalvati
Cum cute capillis.

4 a. In tormentis gaudent iusti
Caesi flagris et adusti
Frixura sartaginis.

4 b. Sic deformes et despecti
Iam conformes sunt effecti
Caelestis imaginis.

5 a. Etsi carne circumcisi,
Sed in carne non confisi,
Spiritu Iudaei,

5 b. Per velamen superiectum
Intenderunt in aspectum
Legis faciei.

6 a. Cuius vultus claritatem
Idem rerum veritatem
Iudaea caecutiens

6 b. Necdum videt, sed irridet,
Necdum credit, sed recedit
Synagoga mutiens.

7 a. Hi sunt fratres et germani,
Quos beata non inani
Genetrix praesagio

7 b. Caelo misit septem natos,
Septiformis confirmatos
Spiritus suffragio.

8 a. Quibus morte consummatis,
Ne superstes ipsa natis
Deesset in gloria,

8 b. Pati gaudet et salutis
Forma nobis et virtutis
Aeterna memoria.

9 a. Nobis ergo, Iesu bone,
Quos exercet in agone
Iugis colluctatio,

9 b. Horum pia prece praesta,
Ne vel caro vel infesta
Noceat tentatio.

10 a. Auge fidem, spem conforta,
Caritate nos supporta
Deditos peccatis,

10 b. Ut, dum hic exspoliamur,
Revestiri mereamur
Stola claritatis.

Miss. Coloniense imp. Parisiis 1506. A. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1514. B. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1525. C. — 6 a, 3 concutiens A, secutiens BC. — 6 b. 3 nuntians A, muciens B.

277. De sancta Magdalena.

1 a. Magdalenam collaudemus
Et in eius exsultemus
Felici memoria,

1 b. De peccatis quae commisit
Nil ad praesens, nam remisit
Illi Christus omnia.

2 a. Iesus enim dum recumbit,
Illa venit et infundit
Lacrimis vestigia;

2 b. Christi pedes amplexatur
Et iam prorsus detestatur
Perpetrata vitia.

3 a. Retro stetit et non ante
Dicens Christo: „Pater sancte.
Peccatricem respice,

3 b. Ne me spernas confitentem
Nec confundas accedentem,
Sed ad vitam erige.

4 a. Corde loquor et non verbis.
Tu dolorem meum sentis
Et mea suspiria.

4 b. Qui me vident, de dignantur,
Quod te tango, criminantur
Prae cordis duritia.

5 a. Sed, o pater orphanorum,
Dic problema debitorum
Et exsusa filiam.

5 b. Respondere non sum ausa,
Ad te spectat mea causa,
A quo peto veniam.

6 a. Dic: „Maria, surgens vade,
Te dimitto nunc in pace
Et relaxo crimina.“

6 b. Ergo, pia Magdalena,
Hostes nostros tu refraena
Et semper elimina,

7 a. Ut post huius vitae cursum
Ascendamus tecum sursum
Ad aeterna gaudia,

7 b. Ubi manes, o beata,
Angelorum sociata
Coetibus in gloria.

Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen. s. n.

278. De sancta Magdalena.

1 a. Magdalenae
Laudes plene vox serenae
Psallat mentis,

1 b. Per quam rei
Formam spei trahunt Dei
Dono dantis.

2 a. Haec Maria cunctis pia
Advocata lapsis data
Est surgendi,

2 b. Quae, dum flevit, abolevit
Culpas flendo, formam dando
Paenitendi.

3 a. Hanc errantem fons revexit
Et amantem se dilexit
Pietatis,

3 b. Quod, dum flevit ipsa flente,
Fratre vivo resurgente,
Patet satis.

4 a. Hanc post lapsum caelitus
Septiformis spiritus
Perlustravit,

4 b. Et regnavit gratia,
Quo prius nequitia
Abundavit.

5 a. Pharisaeus murmurat,
Iudas fremens susurrat,
Seque soror quaeritat
De hac pia;

5 b. Silet haec simpliciter,
Dat responsa iugiter
Christus efficaciter
Pro Maria.

6 a. O felix nimium,
Quae tam propitium
Sensisti Dominum
Post reatum,

6 b. Nos post exsilium
Perduc ad bravium,
Quo justis gaudium
Est paratum.

Collect. ms. Anglicum saec. 13. Cod. Londinen. Arund. 248. — 3 b, 3 Pater. — Mit Melodie: Laetabundus, u. zwar die französische Melodie. Auf französischen Ursprung scheint auch der Reim „mentis — dantis“ (1 a, 3 u. 1 b, 3 und „flendo — dando“ (2 b, 2) hinzuweisen.

279. De sancta Magdalena.

1 a. Spei vena, melle plena,
Collaudetur, Magdalena,
Cordis, oris iubilo,

1 b. Per quam reis innotescit
Vitae via, ac patescit
Lapsis reparatio.

2 a. Forma patens paenitendi
Et exemplar resurgendi
Datur ista miseris,

2 b. Quae commissa pie flevit
Et per fletum abolevit
Cuncti noxam criminis.

3 a. Corde fervens, spe devota
Christum lavit, a quo lota
Veniam promeruit;

3 b. Multum amans plus amari
Et a cunctis emundari
Vitiis obtinuit.

4 a. Pie flevit cum hac flente,
Fratre suo resurgente,
Christus, mundi gaudium,

4 b. Prima vidit, quem quaesivit
Et quem corde concupivit,
Resurgentem Dominum.

5 a. Felix ergo nos, Maria,
Servos iuva prece pia
Apud regem gloriae,

5 b. Ut in regno claritatis
Nos coniungat cum beatis
Dator indulgentiae.

Collectan. ms. Anglicum saec. 13. Cod. Londinen. Arund. 248. — 4 a, 1 u. 2 erinnern stark an 3 b, 1 u. 2 der vorhergehenden Sequenz; beide sind wohl vom gleichen Verfasser.

280. In festo s. Marci Evangelistae.

1 a. Chorum hodie sanctorum
Scandit Marcus angelorum
Adepturus praemia.

1 b. Quae mercatus est cruore
Solo Christi pro amore
Tractus ad supplicia.

2 a. Hic est ille par leoni,
Quem Iohannes stantem throni
Vidit in circuitu;

2 b. Huius typum et figuram
Vates novit adfuturam
Absorptus in spiritu.

3 a. Mundi rugit per desertum
Christum prodens in apertum
Gentium agminibus;

3 b. Verba dura miscens bonis
Illos poenis, hos coronis
Contraxit fidelibus.

4 a. Nec ab re manus Samsonis
Ore tulit mel leonis,
Cuius instar pugionis
Rictus saepe laeserat.

4 b. Sic leonis Christi fortis,
Qui praeest inferni portis,
Post triumphum dirae mortis
Gloriam enumerat.

5 a. Cepha verbum Dei fante
Huius manus scribunt sanctae,
Quae autoritatis tantae
Sunt, ut eodem mandante
Credat iam ecclesia.

5 b. Circa thronum maiestatis
Iam in regno claritatis
Qui laetaris cum beatis,
Solve nexus pravitatis
Impetrata venia.

Grad. ms Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. — 4a, 3 Onus instar. — Melodie: Salve mater salvatoris, u. zwar die deutsche Singweise, aber gekürzt. — Cfr. Klemming III. p. 111 sq. (aus gleicher Quelle).

281. De sancto Margareta.

1 a. Largitori gratiarum,
Per quas vicit tot poenarum
Martyr ista genera,

1 b. Decantando iubilemus,
Omnes ei laudem demus,
In aetate tenera

2 a. Margaretam qui dotavit
Dote tanta et ditavit
Paradisi gaudio.

2 b. Annum agens haec quintenum
Omne mundi sprevit caenum
Caelum sperans praemio.

3 a. Oves pascit dum nutrici,
Fraude captus inimici
Praefectus Olybrius

3 b. Concupivit sponsam Christi,
Quae mox capta corde tristi
Sponsum orat sobrius:

4 a. Miserere, Christi, mei,
Ne pervertant sic me rei
Mundi per astutiam;

4 b. Cordis mei margaritam
Serva, Christe, incontritam
Carnis pudicitiam.

5 a. Agnae nomen et fidem
Quaerit et originem
Praefectus Olybrius
Volens illam impius
[Vi] sibi copulari.

5 b. Nomen statim indicat,
Iesum Christum praedicat,
Qui custos est virginum
Et plasmator omnium,
Per hunc orans beari.

6 a. Quo audito excandescens
Praefectus et exardescens
Hanc reclusit carcere.

6 b. Die tandem subsequente,
Dum sprevit cum furiente
Idolatra colere,

7 a. Tollitur in aëre,
Corpus eius tenerae
Virgis laceratur.

7 b. Qua credente firmiter
Et orante fortiter
Poena iteratur.

8 a. Hinc carcere clauditur,
Per quam daemon teritur,
Draco laniatur.

8 b. Lux refulget clarior,
In qua virgo purior
A Christo vocatur.

9 a. Post patrata quae secreta
Vanos spernit haec atleta
Prorsus deos colere.

9 b. Ignis fasce laceratam
Tortor membris colligatam
Iubet lymphis mergere.

10 a. Columba de caelo data
Mira luce illustrata
„Veni", clamat „filia";

10 b. Caput sponsae pede tangit,
Ligamen omne defrangit
Credunt quinque milia.

11 a. Cervicibus qui truncati
Sunt et caelo coronati
Multis cum sodalibus.

11 b. Salvatoris haec ancilla
Decollanda iam, en, illa
Orat pro supplicibus.

12 a. Vox columbae sic auditur:
„Votum tuum exauditur.
Sponsa mea decora."

12 a. Felix, quae sic decollaris,
Illuc, quo nunc coronaris,
Transire nos exora.

Miss. ms. Teplense anni 1460. Cod. Teplen. 172. A. — Miss. ms. S. Stephani Wirceburgensis saec. 15. Cod. Wirceburgen. Mch. f. 177. B. — 7 a, 3 Virginis A.

282. De sancta Margareta.

1 a. Margaretae pretiosae
Virginisque gloriosae
Colimus martyrium.

1 b. Margareta, Christi virgo,
Flagellata modo miro
Fuit per Olybrium

2 a. Hic profanus et iniquus
Iesu Christi inimicus
Virginem adloquitur:

2 b. „O puella, quid vocaris,
Quae decore sic ditaris,
Et a te quis colitur?"

3 a. Virgo sancta dat responsum
Dicens Christum suum sponsum
Et caelorum Dominum.

3 b. Statim ille ut vir vanus
Prae amore fit insanus
Expetens coniugium.

4 a. Virgo spernit nec obaudit,
Ipsam durus carcer claudit,
Quam temptat diabolus.

4 b. Daemon venit in serpentem,
Sed haec eius exit ventrem
Sic illaesa penitus.

5 a. Quae de ipso triumphavit
Et in terram conculcavit
Suis sanctis pedibus.

5 b. Virgo Christi Christum orat,
Et, dum draco ipsam vorat,
Statim crepit medius.

6 a. Ferro tandem iugulatur,
Angelorum sociatur
Coetibus in gloria;

6 b. Quam concedat nobis Christus,
Qui a patre nobis missus
Renovavit omnia.

Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen s. n. 1 a, 1 l. Margaritae?

283. De sancta Margareta.

1 a. Christianae Margaretae
Sollemnizent plebes laetae
Sancta natalitia,

1 b. Teneris sub annis mundi
Blandimenta furibundi
Quae trivit inania.

2 a. Post decessum genetricis
Ampliori fit nutricis
Fota desiderio.

2 b. In arcana cordis cella
Cultrix Messiae puella
Patre fuit nescio.

3 a. Hanc, alumna dum moratur,
Praeses atrox contemplatur
In pascendis ovibus.

3 b. Quae sit, prompte requisivit
Ac in coniugem petivit
Missisque militibus.

4 a. Sed accensa zelo Dei:
„Miserere“, promit, „mei,
Rex caelorum, Domine,

4 b. Inquinari margarita
Tibi caste custodita
Ne queat ab homine.“.

5 a. Haec relatus ut Quiritum
Sparsit pernix in auditum
Minacis Olybrii,

5 b. Debacchatur more ferae,
Taetri mandans illam serae
Servent ut hospitii.

6 a. Lampas vaga cum Phoebea
Pressit astra, constans ea
Tribunali iudicis

6 b. Sistitur, sed consentire
Sprevit ipsi, torquent dire
Manus hanc carnificis.

7 a. Insudant tortores magis,
Infliguntur plagae plagis,
Unda manat sanguinis.

7 b. Intuens haec gens terretur
Circumfusa, nec movetur
Stabile cor virginis.

8 a. Iterato glorioso
Vase clauso tenebroso
Carceris ergastulo

8 b. Rufo vorax fit prostratus
Et antroso vinculatus
Velox in latibulo.

9 a. Demum virgo passa pura,
Dum tormenta forent plura,
Demandat Olybrius,

9 b. Ut in arvis excephetur;
Astat Malchus, et completur
Quod adflavit impius.

10 a. Subiit priusquam necem,
Pro salute prona precem
Fudit se colentium;

10 b. Vox profatur: „Ne turberis,
Postulata consequeris,
Poli scande solium;

11 a. Vi supplosa passionis
Triumphalis contionis
Serto decoraberis.“

11 b. Tuae sequi palmae festa
Mole celebrant a maesta
Liberentur sceleris.

12 a. Virgo clemens, Margareta,
Mundi fac nos inter freta
Vitam puram ducere

12 b. Ac exempla per iustorum,
Philargiae contemptorum,
Iugiter incedere.

13 a. Ut post huius incolatum
Vitae per te complacatum
Sentientes iudicem

13 b. Regi laudes et reginae
Modulemur sine fine
Caeli super apicem.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 27. B. — 1 a, 1 Christiana AB. — 1 a, 2 plebs A. — 1 a, 3 Sanctae A. — 4 b, 3 Nequeat B. — 6 b, 2 torquet A. — 8 b, 3 Volxio B. — 9 b, 1 ecephetur AB; excephare = enthaupten. — 9 b, 2 Malchus A. — 11 b, 2 Mele A; amesta A. — 12 b, 1 At A; periustorum A. — 13 a, 2 contemplatum AB. — Cfr. Klemming III, p. 113 sqq.; dort aus A. Der auch jetzt noch stellenweise dunkle Text ist bei Klemming vielfach ganz unverständlich.

284. De sancta Martha.

1 a. Ex sincero
Redundet in laudem corde
Mens devota;

1 b. Deo vero
Iucundum sit carmen sorde
Procul mota.

2 a. Carminis initia
Cordis det laetitia
Pura tota;

2 b. Psallat cum tripudio,
Pio reddat studio
Laudis vota.

3 a. Sacratae memoriae
Regem adit gratiae
Martha nota,

3 b. Clarens evangelio,
Iam fortis in proelio,
Non aegrota.

4 a. Quae in terris Dominum,
Mundatorem hominum,
Mente lota

4 b. Excipis hospitio,
Eo nos propitio
Fonte pota.

5 a. Ob terrena spatia
Caelica palatia
Recipis ex gratia,
Deo fota.

5 b. Quam dilecta fueris
Christo, quem intueris!
Nos eo, quo frueris,
Frui dota.

6 a. O mater serena,
Ora, Deo plena,
Mortis ne stringat
nos catena,

6 b. Sed tutos a poena
Cibet agni cena
Aula caelorum
in amoena.

Miss. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 14/15. Cod. Darmst. 876. A. — Grad. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 16. in. Cod. S. Cuniberti Colonien. s. n. B. — 1 b, 2 carnem A. — Melodie: Laetabundus. — Die Kollation von A besorgte Rev. H. M. Bannister.

285. De sancta Martha.

1 a. Iucundentur
Plebs devota,
Collaudetur
Mente tota
Vocis Martha sonitu;

1 b. Augmentetur
Laus, semota
Noxa detur,
Sit mens lota
Christi freta monitu.

2 a. Cum opima
Non in vanum
Stravit ima,
Misit manum
Mulier ad fortia.

2 b. Orta luxit
Stirpe clara,
Vitam duxit
Sanctam cara
Haec inter consortia.

3 a. Busto Lazarum germanum
Iam foetentem Christus sanum
Huius prece tribuit,

3 b. Ut placeret salvatori,
Mansionem creatori
Omnium exhibuit.

4 a. Sponte
Monte
Haec septenis
Annis,
Pannis,
Poenis plenis,
Manserat suaviter;

4 b. Dire,
Mire
Hanc nodosa
Cinxit,
Strinxit
Sic pilosa
Equi zona graviter.

5 a. Erant illi
Affodilli
Ac boletus
Cibus laetus,
Herbae, fructus glandium,

5 b. Nam in vita
Perstans ita,
Dum se nescit,
Quod senescit,
Degustare prandium.

6 a. Uinxit signo crucis magnum
Haec draconem velut agnum,
Domitum compescuit.

6 b. Struens claustrum in honore
Christi matris cum decore
Fratribus disposuit.

7 a. Sic curavit
Et salvavit
Haec, quaesivit,
Quam amisit
Turmam Christus gentium.

7 b. Invitavit
Atque pavit
Haec egentes
Indigentes
Dans salutem mentium.

8 a. Adulescens dum veniret,
Hanc docentem ut audiret,
Rhodano succubuit;

8 b. Fit tumultus, nondum vivum
Mersum dedit redivivum
Sancta, dum procubuit.

9 a. Ergo tandem hanc adivit
Christus, sanctam accessivit
Ad caeli palatium.

9 b. Cernit ibi Dei natum,
Cui angeli paratum
Laudis dant solacium.

10 a. Iesu bone, nobis dona,
Qui sanctorum es corona
Sempiternam gloriam;

10 b. Tu nos ab hac cladis valle
Duc ad vitam recto calle
Marthae per memoriam.

Grad. ms. S. Gereonis Coloniensis anni 1424. Cod. Musaei Archiep. Colon. VI 5. — 1 b, 4 Sic. — 4 a, 2 Monet. — 4 a, 3 Septennis. — 5 a, 5 glandium. — 5 b, 2 Praestans. — Melodie: Maiestati sacrosanctae. — Akrostichon: „Iacobus de Nussia fecit.“. Zur Zeit weiſs ich über diesen Dichter nichts Näheres anzugeben.

286. De sancto Martino.

1 a. Confessorem sanctissimum,
Sacerdotem dignissimum
Recolat ecclesia;

1 b. Voce laeta, vita munda
Laudet gaudens et iucunda
Martini sollemnia.

2 a. Natus hic de Pannonia,
Nutritus in Italia,
Militavit Caesari.

2 b. Hostis cessit et se dedit,
Quod Martinus Deo credit,
Sicque vicit Caesari.

3 a. Hic adhuc catechuminus,
Testis est ipse Dominus,
Pallio dimidio

3 b. Pauperem cooperuit.
O Deus, quantum caluit
Amoris incendio,

4 a. Quem nec pressit vis algoris,
Nec repressit frons pudoris
Pro truncato habitu!

4 b. Quid vellet veste duplici,
Qui hoc egit de simplici
Tactus sancto spiritu?

5 a. Tres defunctos suscitavit,
Trinitatem designavit
Hoc facto per omnia.

5 b. Matrem fecit is fidelem
Patrem linquens infidelem
In sua perfidia.

6 a. Haereticos expugnavit,
Pestes, morbos effugavit
Eiecit daemonia.

6 b. Fanum fregit et idola
Conversa gente dyscola
Dei ad obsequia.

7 a. Ad pontificatum tractus
Deridentem suos actus
Cognovit in spiritu.

7 b. Sedem tamen praesulatus
Obtinuit vir beatus
Briccio pro libitu.

8 a. Sacramenta dum tractavit,
Super caput rutilavit
Eius globus igneus;

8 b. Ignis ignem figurabat
Caritatis, quo flagrabat
Vir totus empyreus.

9 a. Iste fulsit miris signis
Operibus dignus dignis,
Quorum tanta copia,

9 b. Quod deseret referentem
Prius prorsus et legentem
Dies, quam materia.

10 a. Urbs Turonis, urbs beata,
Tanti tantum sublimata
Patroni praesentia,

10 b. Hoc gaude privilegio,
Ceteri secundario
Ex huius memoria.

11 a. O Martine, Galliarum
Decus, decor, lumen clarum,
Toti mundo cognitus,

11 b. Peccaminum tu veniam
Obtineas et gratiam
Nobis sancti spiritus.

Grad. ms. Arnoldi Aquisgranensis saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII.

287. De sancto Martino.

1 a. Erumptat in laudibus
vox huius ecclesiae,

1 b. Gratuletur omnis ordo
filiorum gratiae.

2 a. Dies ista consecrata
sub tanto pontifice
Confessorem decoravit
Martinum mirifice,

2 b. Qui sortitus in hac die
sanctitatis meritum
Ore, manu sibi caeli
patefecit aditum.

3 a. Coetus noster tib, pater,
obsequendo sedulus
Repraesentet exponendo,
quem commmendat titulus.

3 b. Nato sibi viro tali
laetetur Sabaria,
Educato patre tanto
gaudeat Italia.

4 a. Ambianis non sileat
virtutum insignia,
In qua sanctus, dum finitur
saeculi militia,

4 b. Nudum vidit, cui dedit
vestis partem mediam;
Condolebat, cum videbat,
pauperis inediam.

5 a. Qui vivendo catholicae
filius ecclesiae
Arrianae non consensit
resistens perfidiae.

5 b. Hunc illorum infestavit
multa persecutio,
Infideli locum dedit,
dum decessit alio.

6 a. Rapit iter Pictavense,
tendit ad Hilarium,
Cuius ore sitibundo
quaerit contubernium.

6 b. Sancta sancto cedunt voto,
fiunt cuncta prospera,
Sed virtutem iunioris
vix enodat litera.

7 a. Miserorum consolator
dat leproso medicinam,

7 b. Tres ad vitam revocavit,
removendo Libitinam.

8 a. Sanctum opus declaratur,
virtus patet caelica;

8 b. Nam Martinum, sanctum patrem,
facit urbs Turonica.

9 a. Cui satis utiliter
in doctrina praefuit,
Ut gestorum nos suorum
series edocuit.

9 b. Arbor alta paene totum
contrivit pontificem,
Qui praesagus signum crucis
interponit obicem.

10 a. Globus autem super ipsum
videbatur igneus,
Dum offerret sacramentum
minister idoneus;

10 b. Et hoc ipsum, ne futuro
celaretur saeculo,
Revelatur et astanti
declaratur populo.

11 a. Ut labori finem ponat
percepturus bravium,

11 b. Hunc invitat, qui coronat
exitus fidelium.

Grad. ms. Sedunense saec. 13. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent. ms. Sedunese saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — 1 a, 1 Scheint eine Silbe zu fehlen. — 3 a, 1 Laetus noster AB. — 9 a, 3 In gestorum.

288. De sancto Martino.

1. Haec est dies
nimis veneranda,

2 a. Qua pontifex
Martinus caeli conscendit
regna;

2 b. Ubi astat
Christo regi aeterna
per saecla.

3 a. [Vere gaudet
cum angelis
atque triumphat
cum archangelis];

3 b. Apostolis
ac prophetis
consertus micat
praesulum gemma;

4 a. Martyrum non impar,
qui agni cruore
laverunt suas
stolas candidas,

4 b. Atque confessorum
inter pretiosa
primatum gerens
clarus agmina.

5 a. Sanctae in trinitatis
fide cuncta
languidorum
sanans membra,

5 b. Mortuorum corpora
suscitabat
atque vitae
revocabat.

6 a. Laetare,
urbs Turonica,
cui praefuit praesul
atque abbas
regens strenue
Christi ovilia.

9 b. Divina
cunctis indicens
miris monita modis
educabat,
quosque advocans
erudiebat.

7 a. Pretiosa
cuius vita
et mirabilis
est et praecelsa,

7 b. Per quam tanta
remedia
contulit Christus
salutaria.

8 a. Flagrans cuius
caritate
fervida, virtutum
referta donis
anima sublata,
patriarcharum choro
addita;

8 b. Quem Michael,
angelica
consaeptum caterva,
virginum choro
suscepit, Maria
paradisi locans in
gloria.

9 b. Iamiam tuam, o beate,
poscimus
Martine, clementiam,

9 b. Ut nostra crimina dira
adimant
tua sancta precata

10. Apud regem
regnantem in saecla.

Trop. ms. Gerundense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 495. — 5 b, 4 residebat. — 6 a, 4 albas. — 8 b, 3 saeptum. — Melodie: Haec est dies (Anal. Hymn. VII, Nr. 170); letztere Sequenz ist auch textlich die Vorlage. Vgl. VII, Nr. 171. — Der gleichen Melodie folgen u. a. VII, Nr. 112, 217, 228.

289. De sancto Mathia.

1. Ave, Mathia, caeli gemma,
in lucem gentium cunctarum
divinitus data.

2 a. Euge, Dei serve,
qui docuisti
veritatis lumen, Christum,
solem iustitiae,
indutum carne,
qui fecit orbem.

2 b. Apostole Christi,
Mathia, sorte
praeelectus, locum Iudae
sortitus intrasti;
agnosce omnes
te diligentes.

3 a. Te plenum fide,
Bethlehem de tribu Iuda
natum, gaudent habere
consortem in caelis
patres et prophetae,

3 b. Te lignum vitae,
ferens fructus duodecim,
ad medelam gentium
lege doctissimum
legit Emanuel.

4a. Tu agnum regem,
terrae dominatorem,
de sinu patris venisse
potenter
ad montem filiae Sion
affirmasti,

4b. Tuque furentem
Leviathan et eius
membra, Iudaeos impios,
Ananum
pontificem, voce clara
confudisti.

5a. Hinc assessor iusti
iudicis duodecim
iudicaturus
tribus Israel,
quem praedicasti
propitiationis
agnum, regnantem
caelo aeternaliter,
propitiari nobis
precamur misericorditer.

5b. Hinc manna pluit
Israelitis caelo,
licet ingratis
rebellantibus,
verum Messiam
mystice praefigurans,
quem natum, passum,
mortuum et sepultum
resurrexisse, caelos
ascendisse vere monstrasti.

6a. Fac Christum dulcem,
quem dilexisti,
gregem nos pusillum
degustare
cum sincera fide,
motusque constringi
noxios lacrimis,
Iesum roseum
in cruce speculari.

6b. Fac igni sancto
patrisque verbo,
quod ardens ut flamma
tu portasti
martyr Christi factus
lapidesque testes
securi caesus
Romano more
caste nos propinquare.

7a. Audi nos,
nam te filius
Dei libens honorat.

7b. Salva nos,
Iesu, pro quibus
sanctus Mathias te orat.

8a. Da laudem, urbs Treberica,
gaude, felix Germania,
de tanto patrono,

8b. Quem Helena de Iudaea
cum clavis atque tunica
Christi misit dono.

9. Christianismi fidem,
Christe, tibi fac placere
beatoque fine
ex huius incolatu saeculi,
auctor, ad te transire.

Sequent. ms. S. Mathiae Trevirensis saec. 15/16. Appendix post Miss. Bursfeldense imp. Spirae 1498. (Bibl. Ducis Parmen.). A. — Miss. Trevirense imp. [Basileae] 1487. B. — Miss. Trevirense imp. absque [Basileae 1490]. C. — Miss. Trevirense imp. Coloniae 1498. D. — Miss. Trevirense imp. Confluentiae 1547. E. — 2a, 1 Dei parve AB. — 2b, 3 locum inde E. — 3a, 3 natum fehlt B. — 4b, 2 ac eius B. — 5a, 1 iniusti E. — 5a, 9 propitiare E. — 5b, 2 Israeliticis CD. — 5b, 3 ingratis filiis A. — 6a, 6 restringi A. — 6a, 7 noxos A. — 6a, 9 fehlt BCDE. — 8a, 1 urbis BE; Treverica B. — 8b, 3 tibi misit A. — Melodie: Ave praeclara.

290. De sancto Matthaeo.

1 a. Gaude, caelum, terra, plaude,
Adest dies digna laude,
Celebranda gaudio.

1 b. Huius quidem lux diei
Non de solis sed Matthaei
Est perfecta radio.

2 a. Lucris quondam involutus
Salvatorem hic secutus
Aspernatis singulis,

2 b. Cuius vocem ut audivit,
Sua quaeque fastidivit
Adiunctus discipulis.

3 a. Nec abs re cessit camelo,
Sempiterni qui in caelo
Consors esset praemii.

3 b. Saevum ignem castigavit,
Regis natum suscitavit
Tentum vi daemonii.

4 a. Res orsurus incarnati
Viri typo sub alati
Rite praemonstratus vati
Dicitur in spiritu.

4 b. Quo tonante magi cedunt,
Neminem venena laedunt,
Maurorumque duces credunt
Omni cum exercitu.

5 a. Ephigenia sacratur,
Quam dum sanctus adhortatur,
Pravo regi ne iungatur,
Ense stricto perforatur
Assistens altario.

5 b. Iam in regno claritatis
Qui laetaris cum beatis,
Nos solutos a peccatis
Consortes felicitatis
Tuo fac suffragio.

Grad. ms. Praedicatt. Insulensium (Arosiae) saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Upsalen. C 513. — Mel: Salve mater salvatoris, deutsche Singweise und gekürzt. — Cfr. Klemming III, p. 131 sq.

291. De sancto Maurino Abbate.

1 a. Vir beatus hodie,
Strenuus in acie
Miles triumphavit,

1 b. Mundi quem sic conditor,
Secretorum cognitor,
Mundo declaravit.

2 a. Terra dum effoditur,
Fundamentum iacitur
Templi construendi;

2 b. Invenitur tumulus,
[Reperi]tur loculus
Viri reverendi.

3 a. Quem Maurinum nomine
Et Abbatem ordine
Titulus revelat;

3 b. Passum in ecclesiae
Atrio Coloniae
Vetus arca celat.

4 a. Nardus latens puteo,
Nectar vase luteo
Fragrant per odorem,

4 b. Ossa tecta tumulo
Indicant miraculo,
Martyris honorem.

5 a. Odor fit suavissimus,
Primus et novissimus
Illo saturantur,

5 b. Qui locum attigerant,
Ubi, quae latuerant,
Ossa elevantur.

6 a. Surda Dei famula,
Se sepulcro sedula
Ingerens, curatur.

6 b. Dum praelatus temere
Audet dentem rapere,
Martyr mutilatur;

7 a. Rapax manus subito
Dolet, dente reddito
Dolor evanescit.

7 b. Cum quid de reliquiis
Locis datur aliis,
Suavis odor crescit.

8 a. Sanctus archipraesulis
Capiti ac oculis
Mire medicatur.

8 b. Sanitatum gratia
Eius per suffragia
Multis multa datur.

9 a. Per hunc Christi populo
Pluviae miraculo
Subvenis, o Christe;

9 b. Congrua de pluvia
Speciali gratia
Pollet pater iste.

10 a. Huius piis precibus,
Summe pastor, ovibus
Tuis pacem dona;

10 b. Nos in loco pascuae
Colloca perpetuae,
Martyrum corona.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462 Cod. Darmstadien. 521. — Überschrift: „De sancto Maurino, cuius corpus positum est in ecclesia sive monasterio sancti Panthaleonis in Colonia."

292. De s. Mauritio et Sociis.

1. Gratuletur totus mundus
In hoc festo laetabundus,
Caelum, terra, maria.

2 a. Iucundentur Agaunenses,
Laudes laeti persolventes
Martyrum praesentia,

2 b. Qui pro Christo sunt necati,
Sexaginta sex armati
Sexcenti sex milia.

3 a. Hanc stragem Maximianus
Fecit, mente vir profanus,
Repletus insania.

3 b. Qui bis eos decimavit
Nec hos tamen superavit
Fortes Dei gratia.

4 a. Ergo, sacra legio,
Tuo nos auxilio
Christo reconcilia,

4 b. Qui baptismi flumine,
Suo fuso sanguine,
Nostra lavit vitia;

5 a. Tandem per martyrium
Et mortis supplicium
Nos ditavit gloria.

5 b. Unde nos suppliciter
Omnes unanimiter
Vestra patrocinia

6. Poscimus hilariter,
Ut vivamus iugiter
In caelesti patria.

Grad. ms. Sedunense saec. 13. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent ms. Sedunense saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen. s. n. C. —

293. De s. Mauritio et Sociis.

1 a. Pangat Sion dulce melos,
Voce laeta pulset caelos
In tanta laetitia;

1 b. Vox a corde non discordet,
Sed cor voci sic concordet,
Ut sint consonantia.

2 a. Ritu suo dux profanus
Idolis Maximianus
Parat sacrificia;

2 b. Sed legio christiana
Sacra transit tam profana,
Tam exsecrabilia.

3 a. Ut diis sacrificet,
legio vocatur:
Illa Deum confitens
deos detestatur,
Quare bis in gladio
tota decimatur.

3 b. Viri fortes animo
constant fortiori,
Nec his decimatio,
talis est timori,
Immo censent vivere
Sic pro Christo mori.

4 a. Lupi furor inflammatur,
Christi grex dilaceratur
Promptus ad supplicia.

4 b. Ergo ferro saevienti
Sexaginta sex sexcenti
Cadunt et sex milia.

5 a. Cadunt, sed felici sorte,
Nam mercatur vitam morte
Felix patientia.

5 b. Quam felix, qui sic mercatur,
Cui pro morte vita datur,
Vita mortis nescia.

6 a. Terra, caelum hilaretur,
Cum utrumque praeditetur
Martyrum praesentia;

6 b. Terrae membra reservantur,
Animaeque coronantur
In caelesti curia.

7 a. Tot cruore martyrum
pratum purpuratur,
Perpetrato scelere
prava gens laetatur,
Ad cuius convivia
Victor invitatur.

7 b. Fusi patet sanguinis
series Victori,
Tendit Christum confitens
caput percussori,
Redditur cum aliis
suo creatori.

8 a. Victor dictus a vincendo
Nomen probat actibus,
Vincens enim moriendo
Victis gaudet hostibus
Et terrena contemnendo
regnat in caelestibus.

8 a. Agaunenses, iubilate
Corde, voce, manibus,
Plaudentes Deum laudate,
Orantes in laudibus,
Ut iungat in claritate
Vestris nos martyribus.

Miss. ms. Lausannense saec. 14. Cod. Friburgen. Nuithon. L. 159 (149) A. — Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360

(139. 5. S). B. — Miss. Lausannense imp. Lausannae 1493. C. — Miss. Lausannense imp. Gebennae 1505. D. — Miss. Lausannense imp. Lugduni 1522. E. — Miss. Gebennense imp. Gebennae 1491. F. — Miss. Gebennense imp. Gebennae 1498. G. — Miss. Gebennense imp. Lugduni 1521. H. — 2a, 1 suo sic profanus B. — 3a, 1 sacrificaret B. — 4b, 2 sex fehlt FGH. — 5a, 2 mercanter ACE. — 5b, 1 quae sic BG. — 6a, 2 praedicetur ACE. — 6b, 3 caelesti patria B. — 7a, 1 Tanto B. — 7a, 2 pinpuratur FG. — 8a, 4 Victus gaudet AH. — 8b, 1 Agouenses B. Agavenses C. — 8b, 6 vos CDE. — Die Kollation von A besorgte Rev. H. Bannister.

294. De sancto Nicolao.

1a. *Caeli principi* dulcibus
canticorum melodiis
debita sibi vota
cunctorum
ferantur voce consona.

1b. *Qui* braviis
talentorum felicibus
famulos duplicata
portantes
remunerat commercia.

2a. Summa sapientia,
cui famulantur omnia,
caelos, terras, maria
divina
formasti praescientia;

2b. Nicolaum splendida
magnificasti gloria,
cuius laus eximia
per orbem
nitescit famosissima.

3a. Hic ab matris uberibus
pastus a lacte
pressit tenera
providus labia
bis hebdomada.

3b. Post orbatus parentibus
tres lupanaris
ab infamia
virgines liberat
cum pecunia.

4a. Lapsa vox astris
episcopalis
regere quem sacra
dignitatis
praecepit officia.

4b. Maris procellas
sedavit altas
ipsius gratia,
nautae necis
evadunt pericula.

5a. Triticea germina
precibus illius
populis
sunt aucta.

5b. Tres ex consulis, binos
a Caesaris homines
eripit morte
cruenta.

6a. Talis adornat polos
anima;
sudor manans eius ex tumba
aegra sanat corpora.

6b. Nicolae, pietas
maxima
regnat in quo cum clementia,
nostra suscipe vota;

7. Prece cum sedula
nos Deo nostro commenda.

Miss. ms. Sanblasianum saec. 12. Cod. Paulan. 25. 3. 17 (Blas. memb. 60). A. — Collectan. ms. saec. 12. Cod. Civit. Turicen. C 184 (C 289). B. — 1a, 1 Christi principi B. — 3a, 2—5 fehlen B. — 3b, 3 infantia B. — 6b, 3 regnat vitae cum A, regnat inte B. — Melodie (in B): „Hippodiaconissa“, also wie die Notkersche „Christi Domini militis“; dementsprechend auch der Überschufs der Silben in Str. 5b. — Die Kollation von B besorgte Rev. H. Bannister.

295. De sancto Nicolao.

1. Summo regi
laudes devotas persona,
regum tu filia,

2 a. Cuius virtus inclita
in sanctis suis
quam sit mirabilis,

2 b. Nicolai praesulis
sui miranda
merita praedicant.

3 a. Hic inter matris ubera
Christi iam assecla
primitias Deo
futurae vitae praetulit;

3 b. Nam non auditae Domini
legis praecupidus
factor stipendio
materni lactis abstinet

4 a. Sic patriarchae
Iacob puer,
simplicitatis aemulus,

4 b. Inhabitabat
ecclesiae
sedulus tabernacula.

5 a. Electus ante saecula
Dei consilio
signari meruit
caelitus pastor populis;

5 b. Qui vitam gerens praesulis
concordem nominis,
quod verbis docuit,
exemplis in se praebuit.

6 a. Bellum nequitiis offerens
auro incestus
turpem infamiam
redemit.

6 b. Vere compatiens miseris
datos insontes
morti praeripuit
iuvenes.

7 a. Hunc visceribus
caritatis
ac pietatis summae
replevit caelica virtus,

7 b. Quod fidelibus
dignissime
contuendum caeleste
probavit testimonium.

8 a. Nam tumbae eius marmore
sacrum Dei virtute
manat oleum,

8 b. Omnigenarum meritis
eius quod salus constat
aegritudinis.

9 a. Hoc Domini pietas
famuli sui merita
munere declarat
in laudis ipsius titulum;

9 b. Liquoribus etenim
cunctis excellit oleum
Nicolaum signans
vi caritatis excellere.

10 a. Hoc caeci, debiles, claudi,
leprosi, surdi,
peste qualibet gravati
simul asserunt;

10 b. Hoc omnes denique clade
depressi suam
toto pectore quaerentes
opem sentiunt.

11 a. Nunc ergo laeti
tanti patris praeconia
canamus,

11 b. Ipsius voce
et animo suffragia
poscentes,

12. Et, quem veneramur in terris,
semper intercessorem
sentiamus pium in caelis

Miss. ms. Admontense saec. 12. Cod. Admonten 786. — 3 b, 3 iam factor. — 4 b mit 4 a zu einer Klausel verbunden. — 7 b, 4 probat. — 8 b, 1 Ymnigenarum.

296. De sancto Nicolao.

1. Nati pudica virginis

2 a. Alvo, patris aeterni
pneumatis et almi
laude cum celebri

2 b. Insigne recolamus
festum Nicolai
praesulis incliti,

3 a. Caelestia
qui sacro pectore
condens dogmata

3 b. Omnigenis
virtutum floribus
fulsit nitidus.

4 a. Laude dignus
ergo praeconiis
sublimatur caelestibus
summi sacerdotii gradu.

4 b. Antistitis
pollens honoribus,
at sublimior moribus,
servit ut servus christicolis,

5 a. Uictu carentes
fideque debiles
ope congrua refovens,

5 b. Servat pudorem
auro virgineum
patri praebens solacium.

6 a. Adfuerat invocatus
náutis [in] mari,
tumidi venti furorem
compescuit.

6 b. Noscens immunes criminis
cursu praepeti
iuvenes solvit de theta
signaculo.

7 a. Tritico nautis
mutuato cives
pavit numerum reddens
modiis.

7 b. Inhians sacris
pia mente lucris
fovit miseros ope
plurimos.

8 a. Solutus
corporeis nexibus
quanto vivat verius
coniunctus caelestibus,

8 b. Testantur
languiduli sospites
per defluens oleum
illius e tumulo.

9 a. Et meritis
eximius in terris,
sanctorum socius
in caelis,
Nicolae, nos confove,

9 b. Spe solida,
caritate sincera,
fide firmissima
bonorum
possimus fontem visere,

10 a. Etiam carnali
corpore resoluti
sublimatis
caelo consociari.

10 b. Laudibus divinis
iugiter insistamus
hymnizantes
trinum semper et unum.

Miss. ms. Fabariense saec. 13. Cod. Archivii Sangallen. VI. — 6a, 3 tumidis. — 9a, 1 In meritis; zerstört das Akrostichon. — 9a, 5 confovens. — Beachtenswert ist das in Sequenzen erster Epoche äufserst seltene Akrostichon: „Nicolaus antistes."

297. De sancto Nicolao.

1 a. Recordare, grex fidelis,
Nicolai, quem in caelis
Clarum dedit gratia.

1 b. Hic ab annis iuvenibus
Abstinens ab uberibus
Quarta, sexta feria.

2 a. Lactans coepit ieiunare,
Lasciviam refraenare
Amando ieiunia.

2 b. Post libuit addiscere,
Menti artius condere
Literarum studia.

3 a. Dulci gustu capiebat,
Quae auditu hauriebat,
Divina eloquia.

3 a. Tres virgines redimere
Curavit auri pondere
Turpi ab infamia.

4 a. Earum patri consulit
Auri pondo, quod contulit,
Levat ab inopia.

4 b. Electus in pontificem
Praesulis scandit apicem.
Prima tenens studia.

5 a. Promotus est divinitus
Elapsa voce coelitus
A Dei clementia.

5 b. Nicolaus mitis, blandus,
Praesul digne memorandus,
Agit mirabilia.

6 a. Nicolaus, felix heros,
Liberavit tres pueros
Fraude captos impia.

6 b. Nicolaus, Deo notus,
Ut fidelis et devotus
Pollet in ecclesia.

7 a. Praesulis fama celebris
Obscuris latet latebris
Per cuncta confinia.

7 b. A cunctis fere gentibus
Linguis vocatur omnibus,
Ut ferat auxilia.

8 a. Residentem super thronum
Clerus, vulgus hunc patro-
num
Quaerunt cum fiducia.

8 b. Vivus fulsit miraculis
Defunctus confert singulis
Multa patrocinia.

9 a. Qui se marinis fluctibus
Dant, piis clamant vocibus
Ipsius praesidia.

9 b. Qui carbasa credunt ventis,
Horis cunctis et momentis
Praesulis auxilia

10 a. Non omittunt requirere
Nec frustrantur a munere;
Praestat beneficia.

10 b. Super terram et in mare
Paratus est adiuvare
Meritorum gratia.

11 a. Longe, late declaratur,
Plebs in dies renovatur,
Gaudet mundi patria.

11 b. Sidus caelestis curiae,
Aeterna fruens requie,
Oppressis mireria,

12 a. Tui praeclari nominis,
Quod habes dono numinis,
Impende remedia;

12 b. His, qui tuam memoriam
Colunt, petunt clementiam,
Ne sequantur devia.

13 a. Nicolae, qui in caelis
Gloriaris cum angelis,
Olei laetitia

13 b. Nos perfundas et largire,
Ut possimus iutroire
Caelorum palatia.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 2 b, 2 Mentis. — 4 a, 1 Carum patri.

298. De sancto Nicolao.

1. Caelica siderei
Nobilis aula Dei
Subdita psallat ei,

2 a. Cuius vir pontifex
verus et presbyter
. . . . . .
. . . . . .

2 b. Praebens aethereum
Nicolaus iter
Coronam meruit
habere taliter.

3 a. Hoc namque mundo misero
Mundo manente puero
Hic purus ab infantia,

3 b. Iacet adhuc cunabulo
Valde mirante populo
Magna promens iaiunia.

4 a. Hic deprecatus
Mox miseratus
Non est dedignatus

4 b. Fluctibus altis
Cautus incautis
Subvenire nautis.

5 a. Genitor virginum,
Cessisse criminum
Aetate tenera

5 b. Per hunc dic dominum,
A patre luminum
Haec missa munera.

6a. O mira Domini pietas
Mirandaque
viri sanctitas,

6b. Cuius tumba non arborea,
Marmorea
Deflet oleum!

7a. Iste tres litteratos,
Ab hospite necatos,
A morte revocatos
Ad vitam dedicavit.

7b. Hunc Deus inspiravit,
In mundo decoravit,
Ita mirificavit,
Sic beatificavit.

8a. Scolaris contio,
concine;
Sacerdos
dignus est carmine,

8b. Cuius precatibus,
Domine,
Rogamus,
ut nos a crimine

9. Liberes.

Sequent. ms. Sedunense saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Capit Seduneu. s. n. — 3a, 2 Mundum. — 3a, 3 Sed puer. — Man möchte eher glauben, dafs vorliegende Dichtung eine Cantio und zwar ein Scholarenlied (cfr. 8a, 1) sei, spräche nicht die Quelle für den Charakter einer Sequenz.

299. De s. Nicolao Lincopensi.

1a. Sanctitatis zelatorem,
Pium patrem et pastorem,
Nicolaum confessorem
Decet laus ecclesiae.

1b. Tus Sabaeum redolenti
Per exempla suae genti
Hinc concinat condecenti
Concentu gens Sueciae.

2a. Nitor virginalis vitae
Te conformat margaritae,
Sion fundamento sitae,
Clara relucentia.

2b. Costae quadrae praepolitae
Te cor constant quadrat rite,
Tangunt Gotiales sitae
Prae tanta constantia.

3a. Lapis tersus sapphyrinus
Antrax, adamas, rubinus,
Iaspis, turchus, topasinus
Te designant typice.

3b. Usu subit onychinus,
Chrysoprassus, smaragdinus,
Berillus, sardo, verinus
Decorantes mystice.

4a. Prae collegio virtutum
Torques aureaque scutum
Tibi cedunt resolutum
Ex virtutum debito.

4b. Sulcatis curis mundanis
In tot fluctibus profanis
Fac, salvemur a Scyllanis,
Ut cantemus Domino.

5a. Lingua, visus, auris, tactus
Ad membrorum tot anfractus
Miros tuos stupent actus
Sanctitatis numero.

5b. Coge gregem nos tantillum,
Pastor, laesum ac pusillum
Pastorale sub vexillum
Replicantem denuo.

6 a. Pende reis adinventam
Fraudem, praedam incruentam
Precem plebis ad intentam
Concinentis sedulo;

6 b. Sis Gotorum advocatus,
Memor huius regni status,
Nostri pie miseratus
Canentum in iubilo.

Historia S. Nicolai Lincopensis imp. Sudercopiae 1523. — Daraus Klemming I, 149 sq.

300. De s. Odilia Hohenburgensi.

1 a. *Salve*, decus virginale,
Templum Dei spiritale,
Beata Odilia;

1 b. *Ab aeterno* praeelecta,
Deo enim es dilecta
Sponsa tu et filia.

2 a. *Salve*, virgo, caeca nata,
Fonte vitae quae renata
Claro vides lumine;

2 b. *Nos* peccatis excaecatos,
Virgo felix, fac purgatos
Lacrimarum flumine.

3 a. *Portas* clausas oculorum
Tibi pandit rex caelorum
Testans mirabilia.

3 b. *Cinnamomum* spiritus
Tu gustando caelitus
Mundi spernis vilia.

4 a. *Salve*, stirps Francigena,
Quam verus verbigena
Sponsam sibi elegit;

4 b. *Myrtum* temperantiae,
Florem continentiae
Christus in te diligit.

5 a. *Tu*que clausis oculis
Patri fis odibilis,
Mori te dictaverat.

5 b. *Flos* tener iam despiceris,
At mater, qua diligeris,
Abrae te commiserat.

6 a. *Tu* caelestis infans radians,
Quam nutrix sagax applicans
Uber dextrum sugere.

6 b. *Tu*, virgo latens inclita,
A convicinis prodita
Palmam missa fugere.

7 a. *Tu* civitas abscondita,
Lucerna ut recondita,
Proderis divinitus

7 b. *Ebur*, praesul Noricorum,
Te inquirens hinc decorum
Erhardus admonitus

8 a. *Palmam* venit Deo duce,
Te invenit caecam luce,
Lavit in baptismate.

8 b. *Laus* miranda sequitur,
Visus tibi redditur,
Ut liniris chrismate.

9 a. *Sol*, Christus, iustitiae
Recordatus miserans
Tuae adulescentiae,
Te patri reconcilians.

9 b. *Lux* immensa claruit,
Ad tuum desiderium
Vox verbi dum aparuit
Consignans oratorium.

10 a. *Salve*, lampas caritatis,
Ob amorem trinitatis
Trinam plantas tiliam;

10 a. *Verbi tamen* improlati
Mero vasis expotati
Recreas familiam.

11 a. O beata sponsa Christi,
Quanta qualisque fuisti,
Probat mamma, quam suxisti
Corruptelae nescia.

11 b. *In* suprema montis vectum
Bobus plaustrum recollectum
Inde lapsum per directum
Servas per suffragia.

12 a. *In procinctu* constitutum
Atque poenis involutum
Prece patrem reddis tutum,
Dumque saxum quasi lutum
Flendo stillas concavum.

12 b. *Iesu*, auctor pietatis,
Morbum aufer caecitatis,
Tam internae claritatis
Quam externae sospitatis
Nobis dona gaudium

13. Ottiliae per meritum
Nunc et in perpetuum.

Miss. ms. Argentoratense anni 1467. Cod. Londinen. Add. 27 696. — 5 a, 1 Cumque. — 5 b, 1 tener conspexeris. — 5 b, 2 A mare quae. — 6 b, 3 Palma, Nebenform von Balma = Baume. — 10 b, 2 Mera. — 11 b, 1 supremae. — Melodie: Salve mater salvatoris; aus letzterer Sequenz Adams von St. Victor ist überdies der Anfang jeder Strophe entlehnt, woraus die gesuchte Wendung in 7 b, 1 sich erklärt.

301. In Translatione s. Odiliae, Sociae s. Ursulae.

1 a. Laudes Deo persolvemus,
Cuius dono nos tenemus
Diem hanc laetitiae.

1 b. Ossa sacra veneremur,
Quae translata profitemur
Virginis Odiliae.

2 a. Anglorum cognata regis
Inclita fuit Caesaris
Maromei filia;

2 b. Flagrans Christi caritate
Sprevit, nitens castitate,
Paterna fastigia.

3 a. Dono fulgens speciali
Turmae praeest virginali
Numero sub milleno;

3 b. Ursulae, sanctae virgini,
Datur ista solamini
Comitatu sereno.

4 a. Pro Christo haec cum aliis
Diris necatur gladiis
Sub Hunnorum rabie.

4 b. Regio conditur more,
Sed maximo cum maerore
Civium Coloniae.

5 a. Regna scandit gloriosa,
Gaudet virgo speciosa
Cum sanctis feliciter.

5 b. Clara carne surrectura
Christum Iesum est visura
Cum iustis perenniter.

6 a. Huius Deus sanctitatem
Iuxta suam pietatem
Nostris pandit fratribus.

6 b. Extollit nostrum ordinem
Odiliam per virginem,
Cunctis dignam laudibus.

7 a. Converso viro simplici
Apparet virgo triplici
Praeclara visione,

7 b. Ostensa qui Parisius,
Iohannes dictus, citius
Implevit actione.

8 a. Pergens ergo Coloniam,
Civitatem egregiam,
Summo cum conamine

8 b. Certo prodit indicio
Visa civi primario
Haec, Arnulpho nomine.

9 a. Qui recusat fodi hortum,
Tumulis mirans consortum
Semotam hanc virginem;

9 b. Uxoris flexus prudentis
Prece devotae et mentis
Dei audit hominem.

10 a. Altius hinc fodientes
Reliquias redolentes
Invenere pariter.

10 b. Adest clerus cum populo
Honorem dantes loculo
Virginis hilariter.

11 a. Aegri plures sanabantur,
Grates Deo solvebantur
Plebis cum tripudio.

11 b. Hoc thesauro decoraris,
Hoyum, atque defensaris
Huius patrocinio.

12 a. Ave, sancta Odilia,
Pro nobis fer suffragia
Summum ante Dominum,

12 b. Quo mundi post miseriam
Plenam cunctorum veniam
Habeamus criminum,

13 a. Ne nos pro nostro vitio
Orbati Christi pretio
Cruciemur graviter,

13 b. Sed tuis sanctis precibus
Adiuncti caeli civibus
Gloriemur iugiter.

Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Colonien. 10. A. — Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Colonien. 14. B. — Grad. ms. S. Agathae anni 1512. Cod. S. Agathae apud Cuyk s. n. C. — 1 a, 1 personemus C. — 1 a, 3 hunc C. — 3 b, 2 Mit dem Worte Datur endet die Sequenz in C.

302. De sancto Olavo.

1. Lux illuxit laetabunda,
Lux illustris, lux iucunda,
Lux digna praeconio.
In solenne gaudium
Prorumpat fidelium
Sincera devotio.

2 a. Gloriosus hodie
Christi martyr, gloriae
Sublimatus solio,

2 b. Pro aeternis brevia
Commutavit gaudia
Felici commercio.

3 a. Insignis martyris
insignis gloria,
Dulcis est gaudii
dulcis materia.

3 b. Insiste canticis,
mater ecclesia,
Caelesti iubilo
tange caelestia.

4 a. Inter curas absolutus
Rex Olavus, constitutus
In regni fastigio,

4 b. Suspirabat in aeterna,
Praevolabat in superna
Mentis desiderio.

5 a. Christi tractus in odore,
Christi languens in amore,
Vires sumens ex languore,
Corde, votis, factis, ore,
Quem amabat, coluit.

5 b. Hic nec minis nec terrore
Mortis fractus nec labore
Idolorum ab errore
Multo quidem cum sudore
Gentem suam eruit.

6 a. Tulit ab impia
Gente ludibria,
Minas et odia,
Poenas, exsilia,
Sed mente stabili;

6 b. Mira constantia
Devicit omnia,
Felix felicia
Migrans ad gaudia
Cum palma nobili.

7 a. Ante diem passionis
Ad instantis vim agonis
Animatus visionis
Divinae solacio,

7 b. Quod amabat, praegustavit,
Praegustatum plus optavit,
Plus optatum vendicavit
Illustri martyrio.

8 a. Rex et martyr triumphalis,
Tutor noster specialis,
Tua proles spiritalis
Sit ab huius mundi malis
Te tuente libera.

8 b. Quos infestat vis carnalis,
Corruptela generalis,
Testis potens et letalis,
Nos sub tuis tutos alis
Tua salvet dextera.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. C. — Grad. Suecicum imp. Lubecae 149*. D. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. E. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. F. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. G. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. H. — Miss. Nidrosiense imp. Hafniae 1519. I. — Nach Ausweis der Melodie (C) ist Str. 1 nicht in Strophe und Gegenstrophe zu zerlegen. — 1, 4 sollemni gaudio D. — 2 a, 3 Sublimatur FI; Felici commercio GH. — 2 b, 2 Commutat H. — 2 b, 3 Aeterna caelestia GH. — 3 b, 4 tangit H. — 4 a, 3 fastidio A. — 4 b, 1 Inspirabat H. — 4 b, 2 Pervolabat F, Provolabat DFI; ad superna CEF. — 5 a, 4 vocis I. — 5 b, 1 timore ABHI. — 7 b, 1 amabat praegustabat GH. — 7 b, 2 Morte mortem superabat GH. — 7 b, 3 optato vendicabat G. — 8 a, 4 Interventu libera H.

303. De sancta Opportuna.

1 a. Laetabundus
Devote psallat hic chorus
Voce una;

1 b. Regem regum
Dilexit prae cunctis rebus
Opportuna.

2 a. Angelus conduxit eam,
Dum rectam cepit lineam
Haec in cella.

2 b. Sol occasum nesciens
Hanc castam custodiens,
Ut sit clara.

3 a. Sicut sidus proprium
Sponsum Dei filium
Est adepta;

3 b. Neque petit alium,
Sequens evangelium
Non decepta.

4 a. Cedrus haec spectabilis
Fit hysoppo humilis
Valle nostra;

4 b. Verbum Christi retinens
Semper fuit continens
Carne spreta.

5 a. Isaias cecinit,
Et haec virgo meminit,
Cuncta modo desinit
Bona caeca;

5 b. Quae non falsis vatibus
Fidit nec erroribus,
Sed veris sermonibus
Est edocta.

6 a. O felix propera,
Supplex accelera,
Ne damnemur velut
gens misera.

6 b. Vitantes scelera
Nobis confoedera
Natum, quem genuit
puerpera.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 15. S). — 5 b, 2 Finit. — Melodie natürlich: Laetabundus. —

304. De sancta Opportuna.

1 a. Gaude, virgo, laude digna,
Cuius vitae tam benigna
Refertur discretio;

1 b. Christi corde ferens signa
Nunquam consistit maligna
In te cogitatio.

2 a. Haec relictis parentibus
Carnalique conubio
Cordis tendit affectibus
In Christi matrimonio.

2 b. In huius maris fluctibus,
Ubi tanta confusio,
Constat iugis in precibus
Virginis contemplatio.

3 a. Propheticis
haerens sermonibus
Virgo floret
virtutum moribus,
Vernat vita
bonis operibus
Sub corona praemii.

3 b. Vilissimis
operta vestibus
Latet lectus
apparens opibus,
Gemens orat
occultis fletibus
Respectu martyrii.

4 a. Haec occultans cilicium
Sub pannorum mollitie
Confutat omne vitium,
Regens arma iustitiae,
Suspirat ad dominium
Summae caelestis gloriae,
Ubi nulla fraus hostium;

4 b. Sed hic laus concinentium
Triumphantis in acie,
Hic unus ardor cordium,
Hic pax indiffidentiae,
Hic corona viventium,
Hic origo laetitiae,
Hic salus confidentium.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 1 a, 2 Eius.

305. De sancto Pantaleone.

1. Sollennes resonemus
laudes Panthaleoni.

2 a. Hic puer
puerum redemit

2 b. Evictis
morsibus anguinis.

3 a. Haec tanta meruit nondum
salutari
lavacro purgatus;

3 b. Ut autem baptismo Christi
renovatur,
caeco dedit visum.

4 a. Carnalis eius genitor
credidit [tanta] sua
visa virtute.

4 b. Mox in illum se [convertit
saevientis] nimium
ira tyranni.

5 a. Plectitur plurimis
tormentis,
ergastuli
cubat in antris;

5 b. Inibi positus
solantem
se Dominum
cernere gaudet.

6 a. Huius militis
tenera membra
poenae penitus
nil nocent exquisitae.

6 b. Tandem impius
iudex turbatus
ense crudeli
hunc fecit iugulari.

7 a. Hinc nos condecet omnes
hodie sollemniter
illum laudare,

7 b. Ut colentes haec festa
annua prece sua
Christo commendet,

8. Cum quo vivit et regnat.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 7 b, 2 annue. — Melodie offenbar: „Haec est dies quam fecit“ (Anal. Hymn. VIII, Nr. 29); danach liefs sich feststellen, wie viele Silben in der beschädigten Strophe 4 zu ergänzen waren.

306. De sancto Pantaleone.

1 a. In excelsis regum regi,
Per quem constat cuncta regi,
Honor sit et gloria;

1 b. Olim digne militantis
Martyris, nunc triumphantis,
Canitur victoria.

2 a. Panthaleon, flos decoris,
Floret proles senatoris,
Civis Nicomediae.

2 b. Medicinam edocetur,
Regi placet et censetur
Aulae consors regiae

3 a. Hermolaus catechizat
Unctum mente, post baptizat
Praeventum miraculo.

3 b. Puer, angue qui ligatur,
Eius prece liberatur
A letali vinculo.

4 a. Christiana obit mater,
Caecus videt, credit pater,
Confringuntur idola;

4 b. Gressu claudi comprobatur
Vera fides, spes frustratur
Sacerdotum frivola.

5 a. Iustum lampas, crux, sartago
Torquent, lapis et vorago
Aequoris, nec vincitur.

5 b. Ater illum carcer angit,
Leo pavens lingua tangit,
Rotae strues frangitur.

6 a. Ensis rigor dum lentescit,
Signum lictor obstupescit,
Vox testatur bravium.

6 b. „Portus“, inquit, „naufragantum
Es, susceptor tribulantum,
Miserator omnium“.

7 a. Arbor fructu fecundatur,
Sub qua martyr decollatur
Currit lac pro sanguine.

7 b. Corpus albens concrematur,
Caput salvum conservatur
Ignis a voragine.

8 a. Sub altari clam locatur
Cinis sancti, caput datur
Tibi, urbs Byzantium,

8 b. Quod post tua ex ruina
Teutonum urbs Agrippina
Gratum fovet spolium.

9 a. Ut in auro gemma patens,
Sic in auro caput latens
Laudum dat insignia.

9 b. Caeli vernat in roseto,
Mundi fraglat in spineto
Martyr per prodigia.

10 a. Quo patrono
Tuo dono,
Christe, dato
Nobis grato
Fac nos dignos gratia;

10 b. Ipso duce
Vera luce
Perfundamur
Et fruamur
Dei patris gloria.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. A. — Grad. ms. Coloniense saec. 15/16. Cod. Semin. Colonien. s. n. B. — Grad. ms. S. Birgittae Coloniensis anni 1507. Cod. S. Martini Colonien. s. n. C. — Grad. ms. Coloniense saec. 16. in. Cod. Capit. Colonien. s. n. D. — Miss. ms. Noviomagense saec. 15. Cod. Mus. Noviomagen. I a Nr. 2. E. — Miss. Coloniense

imp. Coloniae 1498. F. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1520. G. — 2a, 2 Flores BD; prolis F. — 2b, 1 Medicinae E. — 3a, 1 cathezizat B. — 3a. 2 mentem FG. — 5b, 3 struens FG. — 9a, 1 Et. E. — 9b, 1 vernant BEF.

307. In Festo Patronorum Regni Sueciae.

1. Exsultant angelorum chori
ierarchia triplici,

2a. Ordine, numero,
officio multiplici,

2b. Conditi, cogniti
Dei virtute simplici.

3a. Ruit pars ad ima
De prima
Spirituum origine;

3b. Gratia divina
Ruina
Restauratur ex homine.

4a. Quam flebilis
Angelis perditis
Haec est permutatio!

4b. Amabilis
Filiis hominum
in regnum successio!

5a. Iam illic ascendit
Victrix tribus inclita,
Iam ius apprehendit
Triumphans ecclesia,
Militat in terris filia.

5b. Quam dulci amore
Veniens suscipitur,
Quae tanto fervore
Ruinae restaurandae
Adventura concupiscitur!

6a. Te, caeli ierarchia,
Omnis natio orbis replet
missis nuntiis;

6b. Te, mundi monarchia,
Sacro munere recognoscit
datis filiis.

7a. Iam tandem tibi devota
gens Suevorum
Primitias dat
patronorum,
Confessores
Christique martyres, viduas.

7b. Quos plebis sexus sequitur
utriusque,
Dona praesentat
cor cuiusque ,
In structuram
caelestis muri Ierusalem.

8a. Purpuratas
Rosas vernantes
Martyrum of —
fert patientia,

8b. Confessores
Sacratos flores,
Et praesentant
virgines lilia.

9a. Illustris, iustus, devotus
Rex Ericus,
Insignis
ac Henricus
Triumphali
Decorati
sunt martyrio;

9b. Eskillus martyr triumphat
et Botuidus,
David concertant
et Sigfridus
Apostolis
Doctorali
privilegio.

10 a. Sublimata
Caelesti duce
Mater scandit Helena
Solium;

10 b. Illustrata
Divina luce
Mentis effert Birgitta
Radium.

11 a. Ecclesia nunc Suevorum
Te collaudat, te exorat,
Caeli curia;

11 b. Interventu patronorum,
O piissima, implorat
Te nunc, Maria.

12. Ut sibi auxilium
Circa Christum Dominum
Esse digneris per aevum.

Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 513. A. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. B. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. C. — 1, 1 Exsultent A. — 1, 2 ierarchiae B. — 7 a, 2 Sueorum A. — 9 b. 2 Bothwidus B. — 9 q, 3 concertat B. — 9 b, 4 Sifridus. C. — 11 a, 1 Sueorum A. — 11 b, 2 sqq. O piissima precatu te supplici implorat Maria ABC. — 12, 2 Apud Christum A. — Cfr. Klemming I. p 176 sqq.; dort aus C.

308. De sancto Paulino M.

1 a. Laus sit regi gloriae,
Qui nos suo sanguine
Patri reconciliavit,

1 b. Viva factus hostia
Fortis vicit fortia,
Triumphat regnans gratia.

2 a. Excaecatur, ut Iudaea,
Fide credit Idumaea
Haec alienigena.

2 b. „Ubi est Deus deorum?“
Gens dum clamat infidorum,
Iustus nihil dubitat.

3 a. Si capillus numeratur,
Per quem caelum gubernatur,
Huius vere recordatur
Quem vestit duplicibus;

3 b. Insidiae venatoris
Sunt cassae, stola decoris
Ut nos ornat creatoris
Manus in caelestibus.

4 a. Quod dum sane meditatur
Iste martyr, cruciatur
Et tormentis gloriatur,

4 b. Felix martyr, qui vicisti
Et cupita possedisti
Pro sanguinis commercio.

5 a. Huius ergo solemnia
Mater agat ecclesia,

5 b. Ut fidei gratuita
Hoc consequatur praemia.

6 a. Claudos gressu qui curavit,
Curet mentes, sauciavit
Quas peccatum; nec ingratum
Nostrum sit obsequium.

6 b. Admittantur peccatores,
Ut sint tui laudatores;
Dei gaudent amatores,
Si conversi fuerint.

7 a. In praesenti, fac, vivamus
Nos, ut post haec valeamus
Tecum laete vivere.

7 b. Hoc concedat Deus-homo,
Qui, ut noster vivat homo,
Sua fecit gratia.

Oration. ms. S. Caelicae Coloniensis saec. 15. Cod. Colonien. 1. — 3 a. 1 capillis. — 5 b, 2 Hoc fehlt. — 6 a, 3 Quos. — 7 b, 2 vivit. — In der Hs. bezeichnet als „Sequentia".

309. De sancto Paulo.

1. Melliflua
dans organa

2 a. Dulcis resonet
nunc musica

2 b. Modulamina
treicia.

3 a. Tinniens fidibus
sona, lyra;
Laudabilia
dic praeconia,
phalanx, hypolydica.

3 b. Harmonica tuba,
voce celsa
Symphoniaca
prome cantica,
virtutum melis concina.

4 a. Paule,
vas electionis, pia
nostri disice
cordis prece nubila
Sede suprema.

4 b. Tibi
namque virtus uranica
verba contulit
loqui non licentia,
Valde profunda.

5 a. Balsamea dogmata
concrepet
mixta symphonia vera,

5 b. Aromatizantia
carmina
sonora reddat tibia.

6 a. Sancte Paule, nostra
hac in die
suscipe vota,

6 b. Qua ad palatia
es assumptus
perlucentia.

7 a. Sublimis resides [in] aethra,
vas electum, eructans
vitae pocula;

7 b. Caesaris namque tu dira
nil formidans exspectas
ensis iugula.

8 a. Nunc, sancte Paule, polica
gaudes in aula,
laureatus inter lilia
Rosis rubea.

8 b. Ob hoc te nostra caterva
voce declina
tympanizans laudat et alta
Dat praeconia,

9 a. Atque humillima
voce pia
reddit laudum
tymiamata.

9 b. Ut tua sentiat
suffragia,
sancte Paule,
clamat haec aula.

10. Christe, nos omnes, rex, conserva.

Trop. ms. Catanense saec. 12. Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — Misset-Weale II, Nr. 835. — 3a, 2 sonat. — 3a, 5 hyperlirica. 4a, 3 dissice; den Nebel wird man wohl „zerstreuen" (disicere), aber schwerlich „zerschneiden" (dissicere). — Die Strophe 6b lautet auf Petri Conversio: „Lege qui divina | es assumptus | de Iudaica. — 9a, 1 Hac humillima.

310. In Conversione s. Pauli.

1a. Paule, doctor egregie,
Per te patent caeli viae
Transire volentibus,

1b. Quondam tortor, tandem [pie]
Gubernator ecclesiae
Dogmata das gentibus.

2a. Caeli secreta rimaris
De supernisque vocaris
In apostolatum.

2b. Caecus in terra prostraris,
Lumen, antequam baptizaris,
Est tibi collatum.

3a. Quo lustrasti totum mundum,
Tua doctrina abundum
Replesti docendo.

3b. Nam cuncta, quaeque scripsisti,
Nostrum profectum fecisti
Saluti consulendo.

4a. Corinthi, Ephesi, Galatae
Deum verum sciunt a te
Missum in epistolis;

4b. Romani, Thessalonicenses,
Hebraeique Colossenses
Colunt hunc, quem tu colis.

5a. Propter quem ter naufragaris
Et ter virgis caedebaris,
Semel lapidatus,

5b. De Damasco non per portam,
Sed a fratribus per sportam
Trans murum delatus.

6a. In infinitis periculis,
Carceribus et vinculis
Ac in civitate,

6b. In mari ac fluminibus.
Ex genere, latronibus
Et fratrum falsitate.

7a. Ne te magnitudo
Sermonum extollat,
Et ingratitudo
Praemium abstollat,
Pungit te carnis stimulus;

7b. Isque, ter rogasti,
Ut a te tollatur,
Sed nec impetrasti,
Nam cum infirmatur
Caro. fortis es, strenuus.

8a. Ergo, vas electionis,
Exsecutor lectionis
[Promptus] evangelicae,

8b. Fac nos frui summis bonis,
Ut curiae tuis donis
Iungamur angelicae.

9a. Tuam agentes memoriam
Duc ad caelestem patriam
Tua per suffragia.

9b. Ubi hunc, quem dilexisti
In tempore, quo vixisti.
Cernis in aede regia.

10. In qua perenne tutamen
Capiamus et solamen
Te praestante nobis. Amen.

Miss. Posnaniense imp. Kracoviae 1524. — 4b, 2 Collocenses. — 5a, 3 lapidaris, — 7b, 1 Eoque ter. — 7b, 5 fortis es potens et strenuus.

311. De ss. Petro et Paulo.

1a. Adest dies laetitiae,
Qua patronis ecclesiae
Regni corona redditur;

1b. Nam cum palma victoriae
Cum Petro Paulus hodie
Caelum dives ingreditur.

2a. Petrum crucis affixio
Necat, sed Pauli gladio
Lacteum caput scinditur.

2b. Felix tali martyrio
Roma, cuius imperio
Mundi machina subditur.

3a. Haec duo luminaria
Lustrarunt orbis spatia
Sparso fidei semine;

3b. Nova Christi plantaria
Rigarunt et rosaria
Tincta proprio sanguine.

4a. Hos amoris incendium
Iunxit atque martyrium
Spreta mortis gravedine.

4b. Nos ad caeleste gaudium
Horum prece rex omnium
Suo ducat regimine.

Miss. ms. Franciscano-Romanum saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2967. — 3b, 2 Rigavit.

312. De ss. Petro et Paulo.

1a. Iubar mundo geminatur,
Dies festus renovatur,
Caeli luminarium,

1b. Petrus, pastor almi gregis,
Paulus, doctor summae legis,
Transeunt ad bravium.

2a. Cruce Petrus, Paulus ense
Cursum complent, sic immensae
Culmen scandunt gloriae;

2b. Laeti petunt caeli caelos,
Caeli, terra promant melos
Laetae modulantiae.

3a. Hi sunt nubes coruscantes,
Terram cordis irrigantes
Nunc rore, nunc pluvia;

3b. Hi praecones novae legis
Et doctores novi gregis
Ad Christi praesaepia.

4a. Signa mira, dogmata,
Virtutum aromata
Profundunt odoris;

4b. Reges, vincla, verbera
Famen, sitim, aspera
Vi vincunt amoris.

5a. Laus communis est amborum,
Cum sint tamen singulorum
Dignitates propriae.

5b. Petrus praeit principatu,
Paulus pollet magistratu
Totius ecclesiae.

6 a. Petrus, heres verae lucis.
Fert inversus poenam crucis,
Paulus ictum pugionis,
Nec diversae passionis
Sunt diversa praemia.

6 b. Patres summae dignitatis,
Summo regi conregnatis,
Vincla nostrae pravitatis
Vestrae solvat potestatis
Efficax sententia.

Prosar. ms. S. Ludovici Pisciacensis saec. 15. Cod. Londinen. Egert. 2601. A. — Grad. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Bruxellen. 6435. B. — Grad. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Musaei s. Marci Florentin. I. C. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Vatican. Palat. 509. D. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Graecen. 420. E. — Miss. ms. Praedicat. (Monialium) saec. 15. Cod. Carolsruhan. Pm 45. F. — Miss. ms. Praedicatorum Neerlandic. saec. 15. Cod. Ultraiectin. Script. Eccl. 180. G. — Miss. ms. Praedicatorum Hispan. saec 16. Cod. Vatican. 5590. H. — Miss. ms. Praedicatorum Cracovien. saec. 15/16. Cod. Cracovien. s. n. I. — Miss. ms. Praedicatorum Vindobonen. anni 1477. Cod. Praedicat Vindobonen 213. K. — Grad. ms. S. Agathae anni 1512. Cod. S. Agathae s. n. L. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. M. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. N. — Miss. Praedicatorum imp. Parisiis 1519. O. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1562. P. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1600. Q. 1 a, 1 geminatur BE. — 1 a, 2 celebratur L. — 1 b, 1 pastor olim gregis E. — 1 b, 2 summus BCDFHMP. — 3 b, 2 novae FIL. — 3 b, 3 Christi praesentia E. — 6 a, 1 u. 2 umgestellt; ebenso 6 b, 1 u. 2 C. — 6 a, 3 iuctu ILM. — 6 b, 4 Vestra BCO. — Str. 6 ist in G in folgender Weise erweitert:

6 a. Petrus, heres verae lucis,
Fert inversus poenam crucis
Viam sequens fidi ducis
Ad regna caelestia [Hs. praemia].

6 b. Paulus ictu pugionis
Cursum terminat agonis,
Nec diversae passionis
Sunt diversa praemia.

7 a. Patres summae dignitatis,
Mole carnis praegravatis
Gratiam obtineatis
Solita clementia;

7 b. Summo regi conregnatis,
Vincla nostrae pravitatis
Vestrae solvat pietatis
Efficax sententia.

Str. 3, 5 u. 6 sind entlehnt aus der Sequenz Adams von S. Victor „Roma Petro glorietur." Die Kollation von ACDF besorgte Rev. H. M. Bannister.

313. De s. Petro ad Vincula.

1. Psalle iam, turba,
sacra angelorum carmina.

2 a. Tibi, Christe,
arva, astra, aequora
ac, quaeque sunt creata,
regis qui per saecula,

2 b. Ovans nostra
boat turma sonora
reddens serta, munia
precum laude debita

3 a. Hac die. qua
Petri luce clara
vincula
recolit fracta
ecclesia
per orbem catholica.

3 b. Fundamina
cuius Iudaica
nititur
caeca caterva
sors movere
feritate beluina.

4 a. Scidit dum machaera
Iacobum dira,
mente lymphatica
Herodes contra
Petrum bacchans conspirat,

4 b. Ergastula trudens
quem arta, sperat
reliqua leviter
vorari membra
capite viduata.

5 a. Exstiterat
tunc sanctum pascha.
Audi iam, petimus,
Christe, sanctorum
cantica melliflua,
Nostra necnon et corda
purificans visita.

5 b. Hac in aula
tibi sacrata
Votiva munia
atque festiva
suscipe per tempora,
Orantia agmina
tua fovens gratia.

6 a. Igitur ecclesia
dum pro Petro caeli Deum
orat cernua,

6 b. Ecce, nocte media
praeampla assunt angelica
solamina

7 a. Solvuntque vincla
ferrea omnia,
quibus nexa
fuerant apostolica
membra; hora atque in ipsa

7 b. Angelus infit:
mox tua circumda
tibi, Petre,
vestimenta, surgens dein
mea sequere vestigia.

8 a. Sic reserata ferrea
ultro porta
rediens ad agmina,

8 b. Agnorum summa adepta
custodia
defert vitae pascua.

9 a. Annua cuius festa
Maxima praestent gaudia
necnon et remedia
laxando peccamina.
Congeris ovium qui
milia,

9 b. Vernulorum famina
Cura suscipe paterna
potestate commissa
et intra nos florigera
Recludas paradisi
gramina.

10 a. Clausa qui reseras,
cuncta lava crimina
delens peccata

10 b. Iura per superna
tibi data. Edita
iubilamina

11 a. Almissona turma
hic pro te profert
congregata,

11 b. Firma qua columna
secura nunc stat
ecclesia,

12 a. Procul a nobis
sint adversa,

12 b. Dissona iussu
fuga cuncta

13. In saeculorum saecula

Tropar. ms. Floriacense saec. 11. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1177. A. — Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. Privatbesitz. (Daux l. c. p. 160 sq.) B. — Die Melodie bietet A; der Text der ersten Strophen ist aber dort stark beschädigt, und es ist von Klausel 1 nur die Initiale vorhanden; 2a,

1 u. 2 fehlen mit Ausnahme der Initiale; 2a, 3 ac fehlt; 2b, 4 laude debita fehlt; von 3a ist nur die Initiale noch lesbar; 3b, 1 fehlt bis auf die Initiale; 3b, 6 beluina fehlt; die betreffenden Noten sind aber vorhanden, und bekunden, weil drei, dafs „belvina" als dreisilbiges Wort zu lesen ist. — 6b, 2 per ampla B. — 9a, 1—4 sollen in B fehlen; Daux markiert aber keine Lücke, obgleich durch dieses Fehlen jeder Parallelismus verschwunden ist. — 9b, 1 Verminorum (wohl nur Lesefehler Dauxs) B. — 11a, 3 pro te petit A. pro te Petre B. — Melodie nach der Sequela: Via lux veritas, d. h. wie die Sequenzen Anal. Hymn. VII, Nr. 149, 194, 198, 199, 202, und XL, Nr. 205.

314. De s. Petro Caelestino.

1 a. Coetus gaudens
novae Ierusalem
Novi cantus
canat dulcedinem
In laudes eximii
Confessoris Domini,

1 b. Qui dum esset
sub annis teneris,
Hic est sacris
edoctus literis
Et dotatus caelitus
Dono sancto spiritus.

2 a. Petrus Deum
prae cunctis diligit,
Opes mundi
labentis negligit.
Iter suum
perite dirigit
Ad desertum.

2 b. Arto specu
montis hic latitat,
Hostem trinum
adversus militat,
Cuius vires
potenter irritat
Gestans sertum.

3 a. Carnem Petri
premit panceria,
Cutem carnis
rodunt cilicia,
Luxum carnis
hic per ieiunia
Sic contrivit.

3 b. Vir divinis
horis sollicitus
Vult, ut caro
serva sit spiritus,
Praeter carnem
in carne positus
Nam hic vivit.

4 a. Templi Dei
lucerna praevia
Monachorum
auget collegia
Benedicti
sancti sub regula
Luculenta.

4 b. Decet Petrum
papalis dignitas,
Cui cessit
ipsius puritas,
Velut eius
rara humilitas
Est inventa.

5 a. Altis fulget
Petrus virtutibus,
Mirus signis,
mirus operibus,
Aegris confert
atque languoribus
Consolamen.

5 b. Christe, noscens
cordis abscondita,
Nobis nostra
dimitte debita,
Da perennem
per Petri merita
Plausum. Amen.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 139. 5. S.) — 1 b, 3 caelitus ceteris.

315. In festo ss. Philippi et Iacobi.

1 a. Concordemus in hac die
Voces nostras melodiae
Supernorum entium,

1 b. Principes qua populorum
Conscenderunt caeli chorum
Ex hac valle flentium.

2 a. Poenis quondam macerati,
Multa paucis collucrati,
Caducis caelestia,

2 b. Sunt concives angelorum
Nunquam passuri tortorum
Amplius supplicia.

3 a. Christum Philippus docturus
Phrygiamque conversurus
Crucis ligno figitur,

3 b. Tandem saxorum rotatu
Ex istius vitae statu
Moriens absolvitur.

4 a. Mira pollens sanctitate
Solymorum civitate
Iacobus emicuit,

4 b. Quem ob donum singulare
Sancta sanctorum intrare
Solum non dedecuit.

5 a. Iesum docens templi tholo
In praeceps deiecto solo
Genibus excipitur;

5 b. Necis immemor iniustae
Orat Deum caesus fuste,
Cerebellum funditur.

6 a. Regna patent mox caelorum
Nec ab Alphide sanctorum
Turba deest obvia.

6 b. Iam coniuncti summo bono
Caeli resident in throno,
Magna nacti praemia.

7 a. Hac, vos, valle reis datos
Speciales advocatos
Speciali gratia

7 b. Merito spe singulari
Vobis ducibus donari
Petimus caelestia.

Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Upsalen. C. 513. — 1 b, 1 quo. — Cfr. Klemming III, p. 150 sqq.

316. De s. Quiriaco Hierosolymitano Ep.

1 a. Iubilemus voto pari
Christo regi salutari
Pro sancti victoria

1 b. Die hac, qua gloriose
Martyr vicit in agone
Pro caelesti gloria.

2 a. Quiriacus hic, cum Christo
Nomen dedit in baptismo,
Iudaismum respuit

2 b. Atque crucis fit inventor
Precibus, in qua redemptor
Mortem dire pertulit.

3 a. Quod Helena attestatur
Toto corde et laetatur
Videns hoc miraculum,

3 b. Approbansque huius fidem
Ierosolymorum pridem
Statuit episcopum,

4 a. Ut praeesset Christi gregi
Et moneret verbo Dei
Crucifixo credere.

4 b. Quod dum facit ut fidelis
Dispensator, fit crudelis
Tyrannus mox fervide.

5 a. Coram sisti vult ex voto
Precaturque corde toto,
Quiriacus strenue

5 b. Ut idolis immolaret
Atque falsos honoraret
Deos suos publice.

6 a. Quod dum facere refugit,
Carnifex in hunc tunc furit,
Tormenta accelerat

6 b. Dextra manus amputatur
Plumbo ferventi potatur
. . . .

Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Colonien. 14. — Melodie: Lauda Sion; somit fehlen leider in der Hs. 6 Strophen.

317. De s. Quirino.

1 a. Laetetur hodie
Plebs clara Nussiae
Colens sollemnia

1 b. Quirini martyris,
Viri laudabilis
Vere per omnia.

2 a. Hic vir notabilis,
Romanus nobilis,
Tribunus militum,

2 b. Se Christi martyrem
Et vere militem
Ostendit inclitum.

3 a. Truncatis manibus,
Abscissis pedibus
Est in eculeo

3 b. Suspensus nequiter
Et hinc crudeliter
Occisus gladio.

4 a. Durum martyrium
Membrorum omnium
Fortis sustinuit.

4 b. Sic sine termino
Cum Christo Domino
Regnare meruit.

5 a. Et in hoc saeculo
Ut sol in speculo
Refulgens claruit

5 b. Multis miraculis
Et cunctis populis
Magnus apparuit.

6 a. Hic suam saepius
A saevis hostibus
Vexatam impie

6 b. Urbem eripuit,
Opem exhibuit
Suae potentiae.

7 a. Laetare, Nussia,
Quae Dei gratia
Prae multis emines

7 b. Et magnis meritis
Quirini martyris
Invicta permanes.

8 a. O quanta gloria
In caeli curia
Hic sanctus iubilat,

8 b. Qui tot miraculis
Cunctorum oculis
In terris rutilat!

9 a. Nam se rogantibus
Et invocantibus
Adest velociter,

9 b. Sibi contrariis
Et adversariis
Resistens fortiter.

10 a. O tutor optime,
Quirine maxime,
Patrone Nussiae,

10 b. Succurre filiis
Tuis auxiliis
Huius ecclesiae.

11 a. Ut a daemonibus
Et malis omnibus
Salventur iugiter

11 b. Et caeli gloria
Non transitoria
Fruantur pariter.

Grad. ms. Novesiense saec. 15. Cod. Mus. Archiep. Colonien. VI 11. — 6 a, 1 Ne suam.

318. De s. Quirino.

1 a. Quam beati, qui vocati
Uniuntur trinitati
Fruendo suaviter!

1 b. O fruitio iucunda,
Quam sanctorum sitibunda
Mens requirit iugiter!

2 a. Te Quirinus praegustavit
Et gustando conculcavit
Carnem, mundum, daemonem.

2 b. Vota, preces, blandimenta
Spernit, spirat ad tormenta,
Gaudens fudit sanguinem.

3 a. Instant vani
Ac profani,
Stat miles intrepidus,

3 b. Fide rectus,
Spe erectus,
Caritate fervidus.

4 a. Eia, martyr, spe coronae
Brevi perfer in agone
Tormentorum genera.

4 b. Linguam, pedes atque manus
Praecidi Aurelianus
Mente iubet effera.

5 a. Sic cruoris rivuli
Martyris eximii
Binas stolas purpurant;

5 b. Una caeli civibus,
Altera mortalibus
Virtutibus fulgurant.

6 a. Caput eius detruncari
Praeses mandat atque dari
Membra sacra canibus;

6 b. Res miranda, canes cedunt,
Venerantur neque laedunt
Morsu vel attractibus.

7 a. Martyr Christi, o Quirine,
Maiestati nos divinae
Clementer consocia,

7 b. Ut nos sua visione
Et dulci fruitione
Satiet in gloria.

Oration. ms. S. Caeciliae Coloniensis saec. 15. Cod. Colonien. 1. — 6 b, 3 vel a tractibus.

319. De s. Roberto de Casa Dei.

1 a. Gaude, felix et beata,
Gaude, contio sacrata,
Plaude cum laetitia;

1 b. Dies nobis est natalis,
Qua conscendit triumphalis
Natus de Arvernia.

2 a. Dum transiret per desertum
Mater, peperit Robertum,
Cultorem solitudinis.

2 b. Occurrunt multa obviam,
Dum quaesivit veram viam,
Locum beatitudinis.

3 a. Mammas gustare noluit
Et has lactare renuit
Ob facta meretricia.

3 b. Non tantum lactis odorem,
Quantum lactantis horrorem
Horrescit infantia

4 a. Inter feras et frutecta
Praeparavit serta tecta,
Mundi fugit prospera.

4 b. Hic contempsit mundi florem,
Magnas opes et honorem
In aetate tenera.

5 a. Ieiunabat et orabat
Et pauperes sustentabat
Ad vitae subsidia.

5 b. Se minorem iudicabat,
Quos virtute superabat;
Quaerebat humilia.

6 a. Obitus diem praescivit
Plenus dierum dormivit
In pace cum patribus;

6 b. Capit laboris mercedem,
Aeternam possidet sedem
Cum supernis civibus.

7 a. O pie pater, Roberte,
Hostis impugnat aperte,
Nulla est fiducia;

7 b. Nos in mundo per desertum
Agitamur in incertum,
Sumus in angustia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 5 a, 2 sustantabit. — Str. 6 u. 7 umgestellt.

320. De s. Severino Coloniensi.

1 a. Eia, vita, veritas,
Tibi, sancta trinitas,
Honor, virtus, gloria;

1 b. Eia, quae fidelium
Terminat exsilium
In caelesti patria.

2 a. Hanc obstrusam Agrippinae
Pandis, alme Severine,
Lux ab Aquitania,

2 b. Dum per falcem doxae sanae
Saevae pestis Arrianae
Reseras zizania.

3 a. Factus praesul tam sublimis
Pax humilibus et imis
Sequeris humilia;

3 b. Mox egenis et non tibi
Tui iuris vis ascribi
Cuncta temporalia.

4 a. Caeli chorus audit iste,
Dum Martinum tua, Christe,
Ferunt ad palatia;

4 b. Et levitam prece purgat,
Ut ad melos istud surgat
Eius audientia.

5 a. Mente carpit eremita
Suum fungi parem ita
Rerum opulentia.

5 b. Angelus, dux eius, ait:
Vas, quod habes, plus te trahit,
Quam haec virum copia.

6 a. Burdegalensibus
Lux alma remeat,
Ut de virtutibus
Alumni gaudeat
Tota provincia.

6 b. Spirat miracula
Sanctus post transitum,
Gotorum iacula
Frangit et fremitum
Confundens fortia.

7 a. Dum suo fruitur
Alumno Gallia,
Trina conficitur
Fame Colonia,
Nec rus imbuitur
Rore nec pluvia;

7 b. Dum gregi redeunt
Patris reliquiae,
Cum patre subeunt
Rores et pluviae,
Fructusque revehunt
Et dona copiae.

8 a. Salve, pater Severine,
Maiestati offer trinae
Preces pro familia,

8 b. Ut mundati suo rore
Vitiorum a squalore
Fecundemur gratia.

Grad ms. S. Mariae in Capitolio saec. 16 in. Cod. S. Mariae in Capitolio Colonien. s. n. — 2 a, 1 obstrusa. — 6 b, 1 miraculis.

321. De s. Sigfrido Vexoniensi.

1 a. Clara laude, turma, plaude,
Dulci voce *Alleluia*

1 b. Ad aeterni regis laudem,
Qui gubernat omnia.

2 a. Quem iubilant caeli summa
Sol, luna atque astra,

2 b. Mare, solum et flumina
Cunctaque nascentia.

3 a. Qui Sigfridum his advexit
Oris olim ab Anglia,

3 b. Ut gentium nationem
Unda dilueret sacra.

4 a. Daemonum dolo seducta,
Idolatra effecta
Redemptoris in contemptum
Errorum per devia,

4 b. Ad cultum Dei vocata
Sigfridi per doctrinam,
Promereris caelestia,
Si colis vestigia.

5 a. Sponsa Christi iam es facta
Cooperante gratia,
Fecundaris, infecunda,
Prole laetaris, inclita.

5 b. Gaude, namque christicola
Sveorum nunc ecclesia,
Tanto patre sublimata,
Lauda Sigfridi merita.

6 a. Cuius festa, mens devota,
Frequentare iam satage
Colendo celebria.

6 b. Nunc, beate o Sigfride,
Commendare nos dignare
In caeli palatia.

7 a. Ubi Deum collaudare
Mereamur et amare
Per aeterna saecula.

7 b. Iter nostrum deviavit
Et ex via declinavit
A virtutum semita.

8 a. Ut eamus iter tutum,
Reduc ad cor mentis gressum
Pietate solita;

8 b. Hostis noster evanescat
Et a fraude elanguescat
Dei providentia

9 a. Superna mater gratia
Collocet nos in gloria,

9 b. In qua frui mereamur
Plena Dei notitia.

10 a. Sion sancta nos acceptet
In summi regis curia,

10 b. In qua fulget nunc Sigfridus
Pro doctrina catholica.

11 a. Cuius laudum praeconia
Incitat ecclesia,

11 b. Dum celebrantur annua
Eius natalitia.

12 a. Hinc et mater ecclesia
Spernit errorum devia,

12 b. Cuius celebri doctrina
Fides firmatur unica.

13 a. Huius sequi vestigia
Et praedicare dogmata

13 b. Fide vera et fecunda
Det nobis Dei gratia.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopensis saec. 14/15. Cod. Dresden. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. C. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. D. — 3 b, 2 delueret A. — 4 a, 2 effectu C. — 4 a, 4 Erroris A, Errorem C. — 4 b, 3 Pro meritis C. — 5 b, 2 Sueorum A, Sweorum B, Suenorum C. — 6 b, 3 palatio B. — 8 a, 1 Et C. — 9 a, 2 Condue nos in gaudia C. — 10 a, 1 acceptat BC. — 10 a, 2 superni C. — 10 b, 1 nunc fulget C. — 11 a, 2 Incitatur ABC. — 11 b, 1 Cum C. — 12 b, 1 Huius C. — 13 a, 1 Ac C. — 13 b, 1 vera ac BC; vera ac fervida B.— Die Collation von D ist mir leider nicht zur Hand. — Klemming (I, p. 163 sqq.) citiert als seine Quelle nur C, folgt aber im Texte nicht dieser Quelle; Str. 4 a u. 4 b sind aber ganz nach C geboten und daher unverständlich. — Im Pariser Exemplare des Miss. Stregnense fehlen durch Beschädigung 1 a, 1; 8 b, 3 u. 9 a, 1.

322. De s. Sigfrido Vexoniensi.

1 a. Confessorum flos coronae,
Confessoris, Iesu bone,
Suscipe sollemnia,

1 b. Cum Sigfridi recensentur,
Ut condigne praedicentur,
Operum insignia.

2 a. Ab occasu vespertinum
Sidus, formans matutinum,
Profert auctor saeculi;

2 b. Cuius virtus dilatatur,
Iubar crescit, lumen datur
In salutem populi.

3 a. Verbo pugnat fortiter
Bona fundens largiter
Summae bonitatis;

3 b. Gentis damnat idola,
Reprobantur frivola
Cultus vanitatis.

4 a. Novus ortus legislator,
Verus fidei zelator,
Praedicator fervidus,

4 b. Vitae confert alimenta,
Vivi pandens documenta,
Demonstrator lucidus.

5 a. Tuba clamat Gedeonis
Vulpes exterrens Samsonis
Arcet verbi faculis;

5 b. Damna calcans nil expavit
Propter fidem, quam plantavit,
Se tradens periculis.

6 a. O lumen ecclesiae,
Vox caelestis gratiae,
Praesul aequitatis,

6 b. Cuius ex industria
Consors gaudet Suecia
Facta veritatis.

7 a. Velut Esdras, scriba legis,
Instaurare summi regis
Templa curat venia,

7 b. Sol refulgens hic in templo,
Qui virtutum sub exemplo
Tot dat beneficia.

8 a. Sic dum orat, ut pandantur,
Signo, mersa revelantur
Propinquorum capita.

8 b. Caeci vident, muti fantur,
Signa signis innovantur
Per Sigfridi merita.

9 a. In cuius nunc insignia
Digna [laeti] praeconia
Modulemur,

9 b. Ut per eius suffragia
In caelesti laetitia
Gloriemur.

10 b. Salve, gemma confessorum,
Vitae via, decus morum,
Doctor apostolice;

10 b. Nos in regno claritatis
Expurgatos a peccatis
Collocari perfice.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. — 1 b, 2 cum digne. — 4 b, 2 Vini. — 5 a, 3 verba. — 7 a, 3 curat veria. — Melodie offenbar: In caelesti ierarchia.

323. De sancto Stephano.

1. Caelica caterva psallat
laudes Deo per saecla.

2 a. Stephani proto-
martyris tropaea

2 b. Celebremus cum
sacra melodia;

3 a. Quem elegerunt
sancti apostoli
virtute plenum
et gratia.

3 b. Ad dextram patris
videre meruit
filium ipse
agonista.

4 a. Poplite curvato rogat
Dominum remitti
populi nequitiam.

4 b. Natalita ipsius
nos omnes ovanter
celebremus, en, quia

5 a. *Adest dies sacra*
et valde praeclara,
Decoram Domino
psallamus gloriam;

5 b. *Stephani martyris sancta*
atque veneranda;
Sincera reddamus
Deo vota nostra.

6 a. Incessanter regi regum
Christo oremus
pro vita nostra,

6 b. Ut ipso protomartyre
intercedente
ferat veniam.

7 a. Excelso sublimes
Domino
referamus laudes,
qui nos regat hic et
in saecla,

7 b. Ubi nos coniunctos
societ
cum ipso beato
ac protomartyre
in aethra.

8 a. *Qua coronatus*
scandit ad alta
Levita decoratus-
que imperiali
trabea;

8 b. *Poli tenet sceptra*
glorificatus aeterna,
Laureatus corona,
signo sanctitatis
expressa.

9 a. Iamiam petimus
dari suffragia

9 b. Domino Deo
per cuncta saecula.

10. Cuncta simul dicant
regi Christo gloriam.

Prosar. ms. S. Martini Moissiacensis saec. 11/12. Privatbesitz (Daux l. c. p. 101). — 3 b, 1 dexteram. — 6 a, 1 sq. Incessanter steht nach Christo. — 7 b, 1 convinctos; wohl Lesefehler. — 7 b, 5 in terra; wohl Lesefehler. — 8 b, 2 die Silbe „us" in „glorificatus" soll fehlen. — Betreffs der Melodie ist zu vergleichen die Stephanus-Sequenz „Pretiosa canditata" (Anal. VII, Nr. 197); das Arrangement letzterer Sequenz ist freilich etwas zu ändern, wie in den Epilegomena unserer Analecta gezeigt werden wird. — Die zwei ersten Zeilen von Str. 5 a u. b, 8 a u. b bilden die auch separat auftretende Sequela: „Adest dies sacra" (sie findet sich als solche u. a. im Cod. Parisin. 1084 und 1121.); der Parallelismus ist textlich bei der Sequela nicht vorhanden; auch paſst 5 b, 1 u. 2 nicht recht in den Kontext. Näheres über die Sequela im Tropenbande.

324. De s. Sulpitio Bituricensi.

1 a. Adest dies celebris,
Qua de carnis vinculis
Exiit Sulpitius;

1 b. Mundi linquens infima
Caelum petit anima,
Quo vivit beatius.

2 a. Coronatur hodie
Inter cives gloriae
Supernorum socius;

2 b. Huius natalitio
Praesens psallat contio,
Quantum valet, dulcius.

3 a. In supernis mittitur,
Ubi vita fruitur
Spiritus perpetua;

3 b. In hominum oculis
Rutilat miraculis,
Caro licet mortua.

4 a. Alto clarus genere,
Mundus omni scelere,
Puer adhuc omnia
Sprevit puerilia.

4 b. Plenus sancto spiritu
Vili fuit habitu,
Saecli mutans habitum
Excrevit ad meritum.

5 a. Consodales
Coaequales,
Quos laedebant
Et trahebant
Hostes ab ecclesia,

5 b. Liberavit
Et salvavit
Homo lucis
Signo crucis
Precum et instantia.

6 a. Potens fuit opem ferre
Morienti regi terrae
Votis et ieiunio,

6 b. Dei servus fit aegrotis
Et vicinis et remotis
Omnibus praesidio.

7 a. Suscitavit tres a nece
Vir beatus alma prece,
Dei et potentia
Exstinguit ter incendia.

7 b. Quot et quantas hic virtutes
Fecit reddit et salutes,
Nec nostra scit prudentia,
Nec fatur eloquentia.

8 a. Vir virtutum, o Sulpiti,
Cuius virtus nequit dici,
Istum gregem
Apud regem
Christum reconcilia.

8 b. Per te, praesul sanctitatis,
Nos emundet a peccatis
Virtus Dei,
Ad quem rei
Clamamus pro venia.

9. Hoc det eius gratia,
Qui creavit omnia.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 4 b, 3 mutavit. — 6 b, 3 praesidium. — 8 b, 3 sq. Virtus ad quem omnes rei. — Melodie wohl: Mane prima sabatti.

325. De s. Sulpitio Bituricensi.

1 a. Civitas Puteolana,
Gratulare mente sana,
Laudes pangat plebs urbana
In laudem salvatoris.

1 b. In nostra sint memoria
Sanctorum natalitia,
Dum occurunt sollemnia,
Laudem promat vox oris.

2 a. Primus noster est patronus,
Ad orandum assit pronus,
Qui residet, ubi thronus
In suprema curia.

2 b. Hunc habemus protectorem,
Civitatis defensorem,
Nostrae patriae tutorem
Sub huius custodia.

3 a. Sublimatus ad honorem
Gravem pertulit laborem,
Templi dilexit decorem
Vir summae sanctitatis.

3 b. Templum istud consecratur,
In honorem dedicatur,
Sua prece conservatur
In die tempestatis.

4 a. Quem dignitas clericalis
Ornavit, sacerdotalis,
Potestas pontificalis,
A populo laudatur.

4 b. Hic construxit coenobia,
Diversa aedificia,
Praesertim haec ecclesia
Ad laudem dedicatur.

5 a. Rex plurimum infirmatur,
Dies festus prorogatur,
Et naufragus liberatur.
Constrictus resolvitur.

5 b. Inopia plebs premitur,
Quidam fur deprehenditur,
Flamma vorax restinguitur,
Rusticus submergitur.

6 a. Festinabant aegrotantes,
Gravi morbo laborantes,
Auxilium implorantes
Habent patrocinia.

6 b. Et contracti, claudi, muti
Et viribus destituti
Sanitati restituti
Per eius suffragia.

Sequent ms. Ravennatense anni 1485—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). —

325 b. De sancto Theodorito.

1 a. O athleta gloriose,
Christi martyr pretiose,
Nostrae laudes, nostrae prosae
Tibi fiant gratiosae,
Quas cantamus hodie.

1 b. Inclite Theodorite,
Nos digneris exaudire,
Intercede pro peccatis
Apud fontem pietatis
Et misericordiae. etc.

Miss. Uceciense imp. Lugduni 1495. — Die ganze Sequenz, von der ich nur die 1. Strophe hier mitteilte, ist nichts als eine sehr mangelhafte Adaptierung der Stephanus-Sequenz „O athleta gloriose | Protomartyr pretiose“ (Anal. Hymn. VIII, Nr. 284) auf den hl. Theodorit, Schutzpatron von Uzès. Die Abweichungen von der bezeichneten Stephanus-Sequenz sind folgende: Statt Str. 4:

4 a. Eculeum perpessus et ungulas,
Martyr Theodorite,
Accensis lampadibus
Atrocius inflammaris.

4 b. Iulianos devincens apostatas,
Miles invictissime,
A supernis civibus
Mox caelitus consolaris.

Str. 5 fehlt. — 6 a, 3 Intulis. — 6 b, 1 Et hoc. — Str. 7 a — 10 b incl. fehlen. — 11 a, 1 A tyranno iugularis. — 11 a, 3 Martyr gemma martyrum. — Str. 11 b fehlt. — 12 b, 2 Faecem pomi. — 13 b, 2 Prosint nobis tuae laudes. — 14 a, 2 Serva tuos. — Str. 14 b u. 15 fehlen.

326. De s. Thoma Apostolo.

1 a. Hoc festivitatis die
Summae iunctum ierarchiae
Thomam quisque postulet.

1 b. Laus ut grata sit vocalis,
Cogitatus theatralis
Mente prorsus exsulet.

2a. Hodie nam ex hac luce
Angelorum turba duce
Petiit caelestia,

2b. Quae amore Dei ductus,
Situs hac in valle luctus,
Meruit per tristia.

3a. Pronus enim consummari
Cupit prius intimari
Quam sit viae conscius;

3b. Nunquam credere se ratus,
Nisi manu fissum latus
Tractet fide dubius.

4a. Et si minus cito credat,
Quis ignorat, quod non cedat
Eius in infamiam,

4b. Dum in fide confirmatus
Posse mori lucrum ratus
Exstirpet perfidiam?

5a. Tandem morti vita cessit,
Lingua minus, dum suggessit
Fidem infidelibus;

5b. Nam transfossus pugione
Sociatus est coronae
Choris in caelestibus.

Grad. ms. Praedicatorum Insulensium (Arosiae) saec. 15/16. Cod. Upsalen. C 518. — 3a, 2 imitari. — 3a, 3 Quam scit. — Cfr. Klemming III, p. 155 sqq. — Überschrift: „In festo s. Thomae apostoli, dicti Didimi."

327. In Translatione s. Thomae Aquinatis.

1a. Doctor Thomas, mundi lumen,
Velut paradisi flumen
Irrigat ecclesiam.

1b. In divinitatis numen
Mentis fixerat acumen,
Hausit hinc scientiam.

2a. Ordinem Praedicatorum
Intrat, consanguineorum
Vi raptus et proelio

2b. Ab incepto non mutatur,
Turri licet includatur
Biennali spatio.

3a. Insurgunt certamina,
Mulier tentamina
Dum infert personae,

3b. Sanctus victor exstitit,
Mulierem expulit
Ignis titione.

4a. Pressa cruce flens oravit,
Sibi dari postulavit
Donum pudicitiae;

4b. Angeli astantes ei
Hunc cinxerunt iussu Dei
Zona continentiae.

5a. Petrus, Paulus advenerunt,
Ignorantem docuerunt
Declarantes dubia;

5b. Hi viventem instruxerunt,
Morientem deduxerunt
Ad beata gaudia.

6a. Dum orat devotius,
Doctor hic sublimius
A terra levatur;

6b. Crucifixus loquitur,
Quaestio proponitur,
Deus merces datur.

7a. Dum completur vitae meta,
Nova panditur cometa
Ex fulgoris rutilo;

7b. In sepulcro dum quievit,
Fragrans odor redolevit
Ex eiusdem tumulo.

8 a. Augustinus protestatur;
„Thomas mihi coaequatur
In choris caelestibus;

8 b. Hunc ego pontificatu,
Ille vero caelibatu,
Utrique praecellimus."

9 a. Clama magnis gemitibus,
Ora devotis precibus,
Voce plena,

9 b. Ut cum summis spiritibus
Iungaris caeli civibus,
Plebs egena.

10 a. Insistentes tuae laudi,
Sancte Thoma, nos exaudi
Orans prece sedula,

10 b. Ut possimus servi hui
Tecum diva luce frui
Per aeterna saecula.

Grad. ms. Praedicat. Insulensium (Arosiae) saec. 15/16 Cod. Upsalen. C 513. A. — Miss. Aboense imp. Lubecae 1488. B. — 1 b, 3 Hausit hic B. — 3 a, 2 Mulierum AB. — 10 a, 2 Thoma clemens audi B. – Melodie: In caelesti ierarchia. — Cfr. Klemming III, p. 157 sqq.; dort aus B.

328. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Largo nisu recolatur
Thomae decus, quo laetatur
Fausta poli curia.

2 a. Binos tales triumphales
Corde prono, verbo, tono
Attollit ecclesia.

2 b. Gratam braphos rem libravit,
Istum Indo similavit
Locus, tempus, gloria.

3 a. Sion, dulces pande plausus,
En, tutoris fidus ausus
Prodit, quod sis libera.

3 b. Ergo, gaudens dic archi-
praesuli:
Salve, iubar cleri et populi,
Dura solvens onera.

4 a. Velut ovis apud aram,
Ne sors Agar stringat Saram,
Palmam sumpsit sanguine,

4 b. Acris necis passio
Verae vitae bravio
Struxit plenum culmine.

5 a. Mons est magnus legatorum,
Flos primatum, fons vigorum,
Vespertina hostia,

5 b. Blandus torvos parvipendit,
Nam coronae mox tetendit
Ampla quater saucia.

6 a. Non sinebat albis tectos
Fore laici subiectos
Principis arbitrio,

6 b. Immo, pugnae dum ius egit,
Saevi globi vim sic fregit
Moysi par studio.

7 a. Trinitatis nil ab aede
Fugit visa gravi caede.
Longa post exsilia;

7 b. Nec tot cavit gladios
Pater servans filios,
Vigil sensus copia.

8 a. Grandi limbo maris clausa
Rachel seu Ruth exstat causa,
Cur tulit vir singula;

8 b. Forti mente praeditus
Rupit custos inclitus
Pravi ritus vincula.

9 a. Romae normas ime tractas
Quasi sputas diu tactas
Provexit supplicio;

9 b. Cruor tinxit pavimentum.
Sed martyr fastus frendentum
Stravit felix proelio.

10 a. Iam dispersa
Per diversa,
Ceu volarent,
Eius clarent
Ac nitent insignia.

10 b. Quot hic noscit,
Mitem poscit
Opis fulcrum
Orbi pulchrum,
Fovet multa milia.

11 a. Hic propinans recti rorem
Auxit greges ad honorem
Usus boni, placans morem,
Apta docens omnia.

11 b. Christi sponsam Noe ratem
Ornans dempsit iugi cratem,
Elevans ob aequitatem
Lapsa privilegia.

12 a. O Thoma, sincera rosa,
Fraglans tus, gemma formosa,
Fis ut arbor generosa,
Vas auri, sol lumine;

12 b. Firma petra, via plana,
Prosper portus, herba sana,
Gerens mira, fraenans vana
Spreto crebro turbine.

13 a. Deus, digno dantes laudem
Valla contra satan fraudem,
Pelle pestes anguis trucis,
Muni tuos armis crucis,
Culpas dele venia,

13 b. Quos almo vis famulari,
Pium ducem fac sectari
Nosque prece fultos cari
Tandem secum trabeari
Doxa finis nescia.

Collect. ms. Claraevallense saec. 12. Cod. Trecen. 990. add. saec. 12/13. — 2b, 1 braphos = βρέφος? Das „Christkind" als „Centrum, cum quo laterantur, | Pari tomo contemplantur" der Apostel Thomas und der Erzbischof Thomas, wird ausführlich geschildert in einem Reimgebet, das aus der gleichen Quelle in den Anal. Hymn. XXXIII, Nr. 203 mitgeteilt ist. — Nach 10b, 3 ist eingeschoben:

Pastor zelo lupos pressit,
Fans a caelo vox praecessit
Vincens cuncta noxia.

Die Unechtheit dieser Halbstrophe bezeugt ausser dem Fehlen der Gegenstrophe namentlich der Umstand, dafs diese Sequenz ganz genau der Melodie von „Laudes crucis" folgt, und zwar derart, dafs die reimenden Schlufssilben jeder Halbstrophe immer mit den entsprechenden in der Sequenz „Laudes crucis" gleichlautend sind. Der als unecht ausgeschiedenen entspricht keine Halbstrophe in der bezeichneten Kreuz-Sequenz.

329. De s. Thoma Cantuariensi.

1 a. Mundi pompam vicit almus
Christi martyr, unde psalmus
Canitur in iubilo.

1 b. Voce, voto concordemus
Et in actu personemus
Laudes Dei filio,

2 a. In quo fixus testis legis
Factus forma sui gregis
Patitur supplicium.

2 b. Quod volebat, diffinivit
Praesul Thomas, quem attrivit
Cinis et cilicium.

3 a. Terris pauper, caelo dives
Caeli regnat inter cives
Caelesti convivio;

3 b. Iustis forma disciplinae,
Lapsis spes est medicinae,
Angelus in bivio.

4 a. Cain Abel interfecit,
Frater fratrem, plus adiecit
Hostilis nequitia,

4 b. Nam in patrem surgit natus
Nec veretur matris latus,
O quanta saevitia!

5 a. Israelis sub exemplo
Lapis quadrus est in templo,
Cum mactatur aries.

5 b. Legis tenens armaturam
David dictus per figuram,
Duplex templi paries.

6 a. Passus signat Zachariam,
Raptus Enoch vel Eliam
Veritatis azyma.

6 b. Hostis perit in fornace,
Martyr Thomas stat in pace
Pia factus hostia.

7 a. Aquis sanat Elisaeus,
Nos per ipsum sanat Deus
Sale sapientiae;

7 b. Ille lepra sanat Syrum,
Iste multos, dictu mirum,
Salvat dono gratiae.

8 a. Iob dolentis signativus
Iam per mortem regnat vivus
Moysi consocius;

8 b. Minas spernens Pharaonis
Mare transit passionis
Percurrens quantocius.

9 a. Ergo, martyr, huc attende,
Placa Deum, nos defende
De mortis angustia,

9 b. Ut te duce viam vitae
Ambulantes expedite
Cantemus Alleluia.

Collect. ms. incert. origin. saec. 13. Cod. Civit. Turicen. C 58/275. — 3a, 3 conubio. — Die Kollation besorgte Rev. H. M. Bannister. — Cfr. Werner, Roman. Forschungen IV, p. 510 sq.

330. De sancto Torpete.

1 a. Persolvamus mente laeta
Laudes, quas Torpes athleta
Meruit constantia.

1 b. Ille pro nomine Christi
Animo laeto, non tristi,
Pertulit supplicia,

2 a. Dum regnaret furibundus
Nero, cuius aegre mundus
Ferebat imperium.

2 b. Nero restaurat Pisanam,
Venerabatur Dianam,
Colitur per impium.

3 a. Praesumpserat esse Deum,
Caelum paravit aeneum,
Columnis sustentatur;

3 b. Tonitrua sunt commota,
Aer, terra simul mota,
Populus conturbatur.

4a. Aquae guttae destillantes
Per canales profluentes,
Pluviam simulabant;

4b. Per foramen fistularum
Solis et cursus stellarum
Et lunae demonstrabant.

5a. Hic magnus in palatio
Despecto sacrificio
Occulte baptizatur.

5b. Tradidit hunc puniendum
Et acriter feriendum;
Ab angelo solatur.

6a. In carcere per triduum
Permanserat continuum,
In columna stringitur;

6b. Orante columna ruit,
Multos paganos obruit,
Et turba convertitur.

7a. Leopardus prosternitur,
Et saevus leo moritur,
Unde plebs admiratur.

7b. Iuxta mare deducitur,
Ibi locus statuitur,
Et capite truncatur.

8a. Cum cane gallus ponitur,
Et in mare proicitur
In conspectu omnium,

8b. Ut a brutis roderetur
Vel in aquis mergeretur,
Ut sit cibus piscium.

9a. Regni partem obtinebat
Celerina, hanc regebat
Omni cum iustitia;

9b. Ut ab aquis liberetur,
Per somnium admonetur
Inter noctis silentia.

10a. Agatis festum Torpetis,
Post tormenta capietis
Sempiterna gaudia;

10b. Festum depositionis
Et festivitas agonis
Colatur cum gloria.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 10b, 3 Colitur. — Der Stil dieser Sequenz ist derart, dafs ich als den Verfasser Adam von Ravenna vermuten möchte; sie wäre dann noch eine der besseren unter seinen Sequenzen. Vgl. Vorwort dieses Bandes, S. 7. f.

331. De sancto Vincentio.

1a. Rosa fide firma crescit,
Olim candens nunc rubescit
Inclitus Vincentius.

1b. Flos hic vernans non marcescit,
Sed, quod mirum est, virescit
In igne frequentius.

2a. Hic levita sublimatur
Et, quod candens vernabatur,
Testis est Valerius.

2b. Splendet tunc ex aere murus
Ieremias, lapis durus
Nullis cedens ictibus.

3a. Dacianus terret verbis,
Diris poenis et acerbis
Fixum fide fortiter;

3b. Superare fidem credit,
Dum carnem sed non cor laedit,
Haerens Christo iugiter.

4 a. Ossa sancti denudantur.
Pulmo, iecur reserantur,
Sed gaudet in omnibus;

4 b. At torquetur Dacianus
Et tortorum fessa manus
Plus, quam martyr ungui-
bus.

5 a. Igni post haec iudicatus,
Pugil fortis non moratus
Raptus ex eculeo:

5 b. „Quid tardatis?" vadens ait,
Non est tractus, immo trahit
Tortores patibulo.

6 a. Ferrum candens ultro scandit
Et ad Deum manus pandit
Orans voce libera;

6 b. Mordax sal in carnes furit,
Ossa candens ignis urit,
Ardent fusa viscera.

7 a. Cor abhorret haec videre;
Iesu, nostri miserere,
Qui nequimus sustinere
Verbum vento mollius.

7 b. Tortor victus dente stridet,
Quisque pius flet, qui videt,
Solus martyr pie ridet
In tot poenis positus.

8 a. Post haec carcer reseratur,
Locus taeter illustratur
Demum a tortoribus.

8 b. Lectus mollis praeparatur,
In quo sanctus collocatur,
Ne multetur amplius.

9 a. Iacet corpus concrematum,
Pectus patet laceratum,
Sed redemptor omnium,

9 b. Qui sic videt cruciatum
Et pro se transfiguratum,
Fit tunc refrigerium.

10 a. Nam, qui certat in agone,
Coronatur, Iesu bone,
Pro te tradens spiritum.

10 b. Finem facis de dolore,
Ponis metam in labore
Dans athletae bravium.

11 a. Vivens ignem superavit,
Funus mare transnatavit
Intactum a canibus.

11 b. Nos hunc mundum det cal-
care,
Hostem, carnem superare
Deus eius precibus.

Sequent. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Stuttgardien. I b 49. — 4 b, 2 fassa manus. — 8 b, 3 multatur. — 9 b, 2 l. transverberatum?

332. De ss. Vincentio, Sabina, Christete.

1. Congaudeat hodie
fidelium caterva,

2 a. Digne sanctorum
recolendo martyrum
veneranda

2 b. Vincentii,
Sabinae et Christetae
sollemnia.

3 a. Qui sequentes Christi
vestigia
mundi huius
contempserunt gaudia:

3 b. Cuius roborati
et gratia
martyrio
tradiderunt corpora.

4a. Iudicis imperia
Daciani pessima
audiuntur per tota
Hispaniae climata.

4 b. Trahitur ad idola
plebs Christi libatura,
qui non flectunt genua,
trucidantur capita.

5 a. Alii cruciantur
per diversa
dire tormentorum
genera;

5 b. Quibusdam patescunt
macerata
atque disrumpuntur
viscera.

6 a. Haec pro Christi gratia
patiuntur martyria
christianorum agmina.

6 b. Non sunt tamen haec digna
certe illa pretiosa,
qua coronantur, gloria.

7 a. Sed eculei
patibula,
tormentis cunctis,
ut ferunt, graviora,

7 b. Haec sustulerunt
laetitia
Vincentius,
Sabina et Christeta.

8. Quorum post haec dignisima
humo deponuntur corpora
minutim flagellis laniata.

Miss. Abulense imp. Salmanticae 1510.

333. De sancto Wandelino.

1 a. Gloriosus
devote in sanctis Deus
Adoratur,

1 b. Gloriosi
sancti Wandalini festum
Innovatur.

2 a. Hic a pueritia
Scotus cum laetitia
Famulatur

2 b. Deo, domans vitia,
Caelica militia
Confortatur.

3 a. Caritatis floribus
Et virtutum moribus
Adornatur.

3 b. Servivit pecoribus,
Ut David, laboribus,
Sic narratur.

4 a. Vitam eremiticam
Duxit et politicam
Amplexatur.

4 b. In Zebennae loculo
Herbis, aquae poculo
Sustentatur.

5 a. Visum est miraculis,
Latro hic non iaculis
Nec praedatur faculis,
Gloriatur.

5 b. Iunctus est caelestibus,
Patet hoc hic testibus
Magnis, nam de pestibus
Plebs curatur.

6 a. Nos, o Wandaline,
Peccatis non sine
Dari ruinae,
Quo tristatur.

6 b. Nobis, Wandaline,
Regnum sine fine,
Fac, quod divine
Largiatur.

Miss. Trevirense imp. [Basileae?] 1487. A. — Miss. Trevirense imp. Coloniae 1498. B. — Miss. Trevirense imp. Confluentiae 1547. C. — 1 b, 2 Wandelini (und so immer) C. — 1 b, 2 cum sancti ABC. — Melodie natürlich: Laetabundus.

334. De s. Wernhero Wesaliensi.

1 a. Wernhere, flos florentium
Et inter spinas lilium,
Dulcis et amabilis,

1 b. Inter rosas purpuratas,
Rubicatas, constellatas
Virgo delectabilis.

2 a. Nostra te laudat contio
Et humili consortio
Tibi melos canimus;

2 b. Attende nunc de superis
Et supplica pro miseris,
Hymniter qui psallimus.

3 a. Nunc laetanter iubilemus
Et decenter exsultemus
Speciali gaudio,

3 b. Dum victoriosum triumphantem,
Ab amara morte resurgentem
Colimus tripudio.

4 a. Uerbum caro te dilexit,
Secum passum te protexit
Singulari gratia.

4 b. Supra pensus flagellaris,
Cultro carne persulcaris
Triduana spacia

5 a. Dant scissuras et puncturas
Tibi summe profuturas
Furens plebs Iudaica;

5 b. Os mutescit, unda crescit,
Martyr mortem sic capescit,
Concordat vox Isaica.

6 a. Carne Christi pabulatus
Victimatur reoblatus
Pro Christi sacramento;

6 b. Trucidant corpus mysticum,
Dum missum est verificum
Cum vario tormento.

7 a. O Christe, rex piissime,
Wernherus tecum tempore
Moritur doloribus,

7 b. Regi vivens immortali,
Sorte valde inaequali
Suis a tortoribus.

8 a. Est illi vitae gloria,
Sed aeva his tristitia
Nullaque piacula;

8 b. Dedit illa mors perpessa
Vitam veram, ut concessa
Declarant miracula.

9 a. Illuminantur visui,
Surdi dantur auditui,
Mutique *Alleluia*

9 b. Dicunt, claudi aeque currunt,
Resuscitati concinunt
Mortuique *Alleluia*.

10 a. Illa quaecunque singula
Pariter atque omnia
Et multa his similia
Resonant *Alleluia.*

10 b. Tibi, auctori omnium,
Virgini atque virginum
Humili consonantia
Pangimus *Alleluia.*

11 a. Mariae ob memoriam
Tuamque reverentiam
Haec pia consequentia
Personet *Alleluia.*

11 b. Et tui sancti martyris
Wernheri atque virginis
Praeclara pudicitia
Concrepet *Alleluia.*

12 a. Christe Iesu, piissime,
Te adoramus intime,
Tu nos duc, tu miserere,
Bona alta da videre
Laetanter, Alleluia.

12 b. Maria, splendor gratiae,
Solis mater iustitiae
Et fons misericordiae,
Perduc ad thronum glo-
riae
Laetanter, Alleluia.

Passion. ms. Wesaliae Superioris anni 1429. Cod. Treviren. 1139. — 4 a, 2 Tecum. — 12 a, 4 Tu bona. — Melodie offenbar: Lauda Sion; demnach ist die Dichtung auch sicher eine Sequenz. — Akrostichon: „Winandus doctor edidit."

335. De s. Wernhero Wesaliensi.

1 a. Benedictus es Domine,
Qui coronam victoriae
Tribuisti puero,

1 b. Quem Iudaei tradiderunt
Flagellatum, occiderunt
Suspensum eculeo.

2 a. His et per orbem cognitis
Ingentibus miraculis
Post mortem sanctissimam

2 b. Possessor alti spiritus
Nunc regnat in caelestibus
Per fidem rectissimam.

3 a. Hic perlustrans terrestria
Multa patrat miracula
In hac valle miseriae,

3 b. Caecis refundens lumina
Mutisque verba perdita
Per te, patrem clementiae.

4 a. Daemones eiciuntur,
Leprosi [quoque] mundantur
Per te, sancta trinitas.

4 b. Auditus surdis redditur,
Si quid devote petitur,
O gloriosa unitas.

5 a. Eia martyr, nos agnosce,
Libro vitae nos deposce
Cum electis inseri,

5 b. Ut consortes tuae sortis
Et a poenis et a portis
Eruamur inferi.

Passion. ms. Wesaliae Superioris anni 1429. Cod. Treviren. 1139. — In einem Officium mit poetischen Teilen als AA ad Noct. et Laud. Während die AA der 1. Vesper dieses Officiums einem Hymnus entlehnt sind, scheinen diese eine Sequenz zu bilden, u. z. wohl auf die Melodie Gaude Sion quod egressus, welcher Str. 5 entlehnt ist. Dann ist aber die Sequenz nicht vollständig. Ist sie vollständig, so ist Mel.: Hodiernae lux diei.

IV.

COMMUNE SANCTORUM.

336. In Festo Reliquiarum.

1 a. Pretiosi sancti Dei,
Quorum colit lux diei
Praesentis sollemnia,

1 b. Date nobis in vestrarum
Celebri reliquiarum
Gaudere memoria.

2 a. Ierusalem vos caelestis
In structura bases estis,
Stilus, epistilia;

2 b. Bases fide confirmati,
Stilus per spem elevati,
Pars est amor tertia.

3 a. Praefulgentes margaritae,
Tot pressuris expolitae
Digna fertis praemia.

3 b. Vos inscripti libro vitae,
Verae viti nos unite,
Per quam vivunt omnia.

4 a. Flores verni, vos electi,
Lapides in summa secti
Sion aedificia,

4 b. Dulcis odor unguentorum,
Dulcis sapor pigmentorum,
Caelica cellaria.

5 a. Nos Aegypto constituti
Mereamur esse tuti
Vestra per suffragia;

5 b. Hoc in solo nos salvetis
Et cum Christo nobis detis
Angelorum gaudia.

Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. A. — Grad. [Suecicum] imp. Lubecae 149*. B. — 4a, 1 electi fehlt A. — 4a, 2 in rima secti B. — Melodie wahrscheinlich: Hodiernae lux diei. — Cfr. Klemming III, p. 181 sq.

337. De sanctis Apostolis.

1. Assit nobis semper
coetus apostolicus,

2 a. Qui mentes sursum nostras
erigat ad caelestia,

2 b. Amotis inde cunctis
vitiis deprimentibus.

3 a. O cives caeli,
orbis luminaria,

3 b. Illuminate
corda nostra, quaesumus.

4 a. Christi praecones
senatoresque
caelestis patriae,

5 a. Qui revocastis Domino
orbis regna rebellantia,

6 a. Solvite
hodie a peccati vinculo
vestra colentes sollemnia,

7 a. Apostoli Dei,
de vobis
prophetae sancti
vaticinati sunt
inclita;

8 a. Non vos principes
mundi terrere possunt
minis, tormentis
atrocibus;

9 a. Pro Iesu
vera fide vitam
dedistis propriam,

10 a. Sic verae viti
coniuncti
palmites fructum
dedistis plurimum.

11 a. Ergo nos
supplicantes semper prote-
gatis,
spiritus sancti vascula.

12 a. Praecepta
vestra, caritatem, fidem
ut sequi possimus,
a Christo pro nobis
impetrate gratiam.

4 b. Defendite Christi
sanctam, quam
fundastis, ecclesiam.

5 b. Per vos convertantur, qui a
Christo secesserunt populi.

6 b. Caelique
portas reserate cunctis, qui a
vobis petunt beneficia.

7 b. In omnem terram vester
devenit
sonus, et verba
resonant in mundi
finibus.

8 b. Immo gaudentes
pro Christo pati digni
pergitis coram
iudicibus.

9 b. Et viam
per artam ipsum sequi
gloriamini.

10 b. Totius mundi
ad Christi
cultum vos adu-
nastis idolatras.

11 b. Amici
Dei, nos sibi amicos vestris
precibus constituite.

12 b. Iudices
saeculi, in fine mundi
inter oves nobis
locum praestetis, ne
damnemur cum impiis.

13. Sed vobiscum
regnemus in caelis.

Sequent. ms. Praedicat. s. Spiritus de Senis, anni 1561. Cod. Casanaten. s. n. Mit Melodie: Occidentana. — Abschrift vom Rev. H. M. Bannister.

338. De sanctis Evangelistis.

1 a. Quadriformis animalis,
Per quod datur lex regalis,
Prosa laudes personet.

1 b. Iohannes, vir virginalis
Et avis imperialis,
Verbi partum intonet.

2 a. Sinu recubat Messiae
Custos virginis Mariae,
Forma contemplantium.

2 b. A Christo vocatur pie
Post arcana prophetiae,
Post ferens incendium.

3 a. Humano vultu Matthaeus,
Ex quibus fit homo-Deus,
Descendendo texuit.

3 b. Lucri hic telonareus
Liquit statum, unde reus,
Cum Christus admonuit.

4 a. Lucas bovinis loquelis
Virginis et Gabrielis
Spargit sacra famina;

4 b. Christum reducit in caelis
Et levitae mactat telis
Pauli scribens carmina.

5 a. Leo Marcus
rugit nobiliter,
Christus surgit,
[vivit] agiliter,
Infernum reserans.

5 b. Currus vester,
qui quadriformiter
Rotat, ferat
nos sursum leviter
A mundo liberans.

Miss. ms. Augustinum anni 1331. Cod. Tolosan. 93. — 2a, 1 Cinu. — 3b, 1 Luctis hiartholomaeus. — 4a, 3 Virgit sacra femina.

339. De sanctis Evangelistis.

1 a. Adoretur ille Deus,
Quem Iohannes, quem Matthaeus,
Lucas, Marcus praedicant;

1 b. Quorum formas aquilina,
Homo, bos et leonina
Per figuras indicant.

2 a. Actus, dicta, signa Christi,
Vitam, mortem scribunt isti
Speciali gratia:
Aquila de numine
Et homo de homine
Tractant evangelia;

2 b. Taurus notat passionem,
Leo resurrectionem;
Haec sunt specialia.
Idem fons, sed rivuli
Diversi, dum singuli
Quaedam dicunt propria.

3 a. Arcet, fugat daemones
Per diversos canones
Eadem materia;

3 b. Sanat, docet, reficit
Doctrina, quos afficit
Quaeque pestis varia.

4 a. Dum caelorum sonat caelis,
Quattuor Ezechielis
Cantant animalia;

4 b. Dulcis sonus, dulcis nota,
Notat rotae mixta rota
Fidei mysteria.

5 a. Supra legis documentum
Eliquatur hinc frumentum,
Unde fluit simila,

5 b. Quae nos pane pascit eo,
Quo pascuntur isti: leo,
Homo, bos et aquila.

6 a. Astant isti circa thronum
Haurientes verbum bonum
Verbi sapientia.

6 b. Quorum verbum nos conducat
In salutem et perducat
Ad aeterna gaudia.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp Rotomagi 1523 C.

340. De uno Martyre.

1 a. Laudem dicat chorus iste
Tibi, pater, tibi, Christe,
Tibi, sancte spiritus.

1 b. In hac die nostris festis
Assis, et hic tuus testis,
Inter sanctos inclitus.

2 a. Hic aetate iam crescente
Sanctus verbis, sanctus mente,
Sanctus in operibus

2 b. Praedicavit cum virtute
Nullum timens semper tute
Fidem infidelibus.

3 a. Fustes sprevit vir insignis,
Famem, sitim, aestum ignis,
Ferrum et supplicia.

3 b. In quem tortor quo plus saevit,
Plus tormenta cuncta sprevit
Martyris constantia.

4 a. Hunc pro vera Christi fide
Morti tradunt homicidae;
Sic transit ad gaudia.

4 b. Cunctis spretis poenis mortis
Caelum intrat miles fortis
Cum summa victoria.

5 a. Miles Christi gloriose,
Concordantes isti prosae
Christo reconcilia,

5 b. Ut post cursum huius vitae
Nos coronet Christus, qui te
Sua replet gloria.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523 C. — 2 b, 2 semper vitae AB.

341. De uno Martyre.

1. Hodiernae

2 a. Sanctissima
diei praeconia

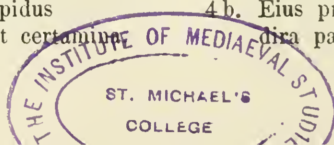
2 b. Mente pia
resonet ecclesia.

3 a. Martyris huius
collaudetur
palma beata,

3 b. Qui Christi sequens
vestigia
sacratissima

4 a. Fortis, intrepidus
Christi gessit certamina;

4 b. Eius pro nomine
dira passus supplicia.

5a. Cuncta vincens noxia
(pro)meruit victoriam

5b. Necnon (et) glorificatus
caeli scandit patriam.

6a. Cuius petentes vera
suffragia
dicamus Deo:

6b. Deus, benigne nostri
miserere
parcens debita

7. Mitis et nos iustifica
(dans aeterna gaudia).

Miss. ms. Praedicatorum Lugdunensium saec. 14. Cod. Capit. Lugdunen. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500. B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510. C. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. D. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. E. — Melodie ist offenbar: „Stans a longe". (Anal. Hymn. VII, Nr. 231.) Daselbst sind 2 Fassungen der Stammsequenz mitgeteilt; die zweite bildete derart die Vorlage für vorstehende Sequenz, dafs von Str. 5a an fast wörtlich alles entlehnt wurde. Die Vorlage schliefst mit „Mitis et nos iustifica"; daher erscheint 7, 2 als ungehöriger Zusatz, zumal alle die zahlreichen Sequenzen nach dem Schema „Stans a longe" in der Schlufsklausel nur 8 Silben aufweisen.

342. De uno Martyre.

1a. Iucundetur ex affectu
Chorus noster in conspectu
Summae caeli curiae,

1b. Laudes Christo decantando
Martyremque collaudando
Triumphantem hodie.

2a. Vitam perdens conservavit
In hoc mundo nec servavit,
Ne servatam perderet;

2b. Vitiorum triumphator
Mortis factus est amator,
Ut per mortem vinceret.

3a. Calicem tormenti bibens,
Quem donasti, Christe, libens
Pro te vitam reddidit.

3b. Corde tibi mancipato
Corporeque subiugato
Vitam superaddidit.

4a. Mundo carum liquit fenus
Sanctitatis sensu plenus,
Nec huius spe trahitur;

4b. Sic linquuntur universa
Nil possesso, dum detersa
Spe fruendi vivitur.

5a. Martyr, pro quo decertasti
Et quo duce triumphasti,
Nobis placa precibus,

5b. Ut transcurso vitae mari
Mereamur collactari
Sacris caeli civibus.

Miss. ms. Upsalense saec. 15. Cod. Upsalen. C 420. A. — Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C 427. B. — Miss. Upsalense imp. absque [ca 1487]. C. — Miss. Upsalense imp. Basileae 1513. D. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. E. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. F. — 1b, 1 Laudes Deo CD. — 2a, 1 consecravit A. — 2a, 2 fehlt A. — 2a, 3 Nec A. — 3a, 3 Per F. — 4b, 1 Hinc CDE. — 4b, 2 nil detersa CD; nam detersa EF. — 4b, 3 fruenda vincitur A. — Cfr. Klemming III, p. 176 sq; dort aus C. — Melodie wohl: Hodiernae lux diei.

343. De uno Martyre.

1 a. Laus tuorum, Iesu Christe,
Te collaudat chorus iste,
Dum tui nunc agonistae
Recolit victoriam.

1 b. Collaudandus es, rex bone,
Tuo vincens in tirone;
Tiro fortis in agone
Laudem profert regiam.

2 a. Victus, vigor huius viri,
Vitae, mortis actus miri
Ipsum probant insigniri
Terrae, caeli gloria.

2 b. Te cognoscens salvatorem
Propter te fudit cruorem
Mundi pompam, mundi florem,
Mundi spernens omnia.

3 a. Martyrem hunc veneremur,
Ut ipsius adiuvemur
Et a malis liberemur
Gloriosis precibus.

3 b. Sic agamus vitae cursum,
Ut ipsius post excursum
Collocemur omnes sursum
In caelorum sedibus.

Grad. [Suecicum] imp. Lubecae 149*. — Cfr. Klemming III, p. 177 sq. — Melodie natürlich: „Verbum bonum."

344. De sanctis Martyribus.

1 a. Digna rectos
Ac electos
Condecet laudatio,

1 b. Quos vocavit,
Sublimavit
Domini dignatio.

2 a. Hic sanctorum
Patronorum
Praeminent praeconia,

2 b. Quorum grata
Et optata
Nobis est praesentia.

3 a. Hi victores
Post labores
Caeli regnant regia.

3 b. Laudat gesta,
Colit festa
Militans ecclesia.

4 a. Advocati
Nobis dati
Coram Deo advocant,

4 b. Ad timorem
Et amorem
Nos per signa provocant.

5 a. Sunt dolorum,
Sunt languorum
Spiritales medici;
Vitae normam,
Morum formam
Veri docent ethici.

5 b. Magni duces
Hostes truces
Removent a patria;
Cives laetos
Ac quietos
Mira fovent gratia.

6 a. Plebs devota
Fovet vota
Pro sole, pro pluvia,

6 b. Fert optata
Bona data
Horum per suffragia.

7 a. Agnus Dei,
Dator spei,
Munda nos a maculis.

7 b. In istorum
Nos iustorum
Loca tabernaculis.

Miss. ms. S. Mariae in Capitolio saec. 14/15. Cod. s. Mariae in Capitolio Colonien. s. n. A. — Grad. ms. S. Mariae in Capitolio saec. 16. in. Cod. S. Mariae in Capitolio Colonien. s. n. B. — 2 a, 3 Praeminet AB. — 3 a, 1 lictores AB. — Melodie wohl: O beata beatorum.

345. De sanctis Martyribus.

1 a. Te martyres candidati
Laude nunquam fatigati
Semper laudant, Domine,

1 b. In hac die qui recepti
Sunt in caelum et erepti
De mundi voragine.

2 a. In duello duplici
Gaudent sibi subici
Mundum et daemonia
In dupla victoria.

2 b. Corde stantes simplici
Nunquam possunt deici
Neque per supplicia
Nec per ulla vitia.

3 a. Dum tormenta sunt perpessi,
Nunquam poenis erant fessi,
Semper Christum sunt confessi
Respuentes idola.

3 b. Carceribus mancipati
Sunt gladiis decollati
Et in caelis coronati
Virginum aureola.

4 a. Sunt in caelis et laetantur,
Deum vident et mirantur
Miranda laetitia
Et videndo satiantur
Dei satis gloria.

4 b. Per quos Christum deprecamur,
Quod nos, hic qui congregamur,
In Dei praesentia
Vera vita perfruamur
Dicentes Alleluia.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinene imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. C.

346. De uno Confessore.

1. Eia, fratres amati,
vox nostra sonet Alleluia.

2 a. Laudare Dominum nostrum
nunc decet [atque] in saecula;

2 b. Qui cuncta visibilia
fecit et invisibilia,

3 a. Caelum, terram, maria
et quae sunt cuncta in
eis condita,

3 b. Exercetque propria
semper in his pia
gubernacula.

4 a. Intendat nunc cantica
vocum atque sensuum
officia,

4 b. Quae nos ad praeconia
canimus confessoris
magnifica.

5 a. Nunc ergo, sancte
N. N., vocis organa
sanctissime nostra consona
considera,
quae tibi canimus
debita;

5 b. Postulat omnis
haec tibi plebs subdita,
ut Dei misericordia
largissima
per tua nos salvet
merita,

6 a. Tollens omnia
nobis crimina,
peccata simul
et levia,

6 b. Et, quae sunt grata
sibi, faciat
nos operari
per saecula.

7 a. Nec ultra horribilia
temptamenta
nos valeant
ad perversa
daemonica
contorquere itinera;

7 b. Sed sancta servent agmina
nos per saecla
angelica
inter ista
multimoda
istius aevi pericla,

8 a. Ut mereamur
ad aethra
scandere lucida

8 b. Mox ista vita
finita,
regna felicia.

9 a. In quibus es tu modo regnans
cum sancta gloria,

9 b. Vestitus angelica stola,
ornatus corona

10. Gemmis perlucida.

Miss. ms. S. Stephani Bisuntini saec. 11. ex. Cod. Bisuntin. 71. — 1, 1 amate. — 4 a, 2 vocum et. — 5 b, 1 Expostulat. — 7 a, 6 contorquere sua itinera. — 9 a, 1 regnans fehlt.

347. De uno Confessore.

1 a. *Universalis* hodie
gaudeat
ecclesia

1 b. *Pro sancto*, cuius
annua
sollemnia

2 a. Recolit omnis
Christi militia.

2 b. Meritis cuius
nos ad caelestia,

3 a. Christe, perducas,
ubi sunt
vera gaudia.

3 b. Ne pro peccatis
damnemur
in miseria;

4 a. Sed nobis a te
detur tua venia,

4 b. Ut cum angelis
laetemur in gloria.

5 a. O caritas,

5 b. O largitas,

5 c. O pietas!
Nos deduc in aeterna
laetitia.

Miss. ms. S. Amandi Elnonensis saec. 14. Cod. Valentianen. 111. — Melodie: Inviolata.

348. De uno Confessore.

1 a. Isti sancto confessori
Angelorum sancti chori
Occurrerunt obviam

1 b. In hac die, quando sursum
Fuit post hunc vitae cursum
Assumptus ad gloriam.

2 a. Hic ab omni carus gente,
Sanctus verbis, sanctus mente,
Sanctus ab infantia;

2 a. In quem mansit Elisaei
Praedicando verbum Dei
Spiritus et gratia.

3 a. Hic in omni sua vita
Vixit sicut eremita,
Pater abstinentiae;

3 b. Desperantes confortabat
Et errantes revocabat
Ad viam iustitiae.

4 a. Pastorale pastor bonus
Sed invite sumpsit onus
Honoris impatiens;

4 b. Gregem Dei bene pavit
Et aegrotos liberavit
Daemones eiciens.

5 a. Morbos pellens et languores,
Laudes spernens et honores,
Tendens ad caelestia,

5 b. Sic componens suos mores
Ad caelestes vadit fores
Intrans cum laetitia.

6 a. Te precamur, pastor bone,
Actus nostros sic compone,
Quod spernamus vitia

6 b. Et mundemur a peccatis
Et vivamus cum beatis
In caelesti patria.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. C. — 3 b, 3 Ad vitam A.

349. De uno Confessore.

1 a. Felix vixit hic confessor,
Verbo, vita fit professor
Christianae fidei;

1 b. Imitator Christi ducis
Memor fuit eius crucis
Cruorisque rosei.

2 a. Voluptates abdicavit,
Carnem suam castigavit
Per iuge martyrium;

2 b. Ieiunavit et oravit
Et in cruce se mactavit
Vivum sacrificium.

3 a. Armis lucis se munivit,
Fide fraudes hostis trivit,
Roboravit brachium;

3 b. Mente florem mundi sprevit,
Pietate motus flevit
Proximorum vitium.

4 a. Castus, prudens sic vivebat,
Quod dissolvi cupiebat
Relinquendo saeculum;

4 b. Civis factus supernorum
Regem cernit angelorum
Gustans vitae poculum.

5 a. Salve, fortis Christi miles,
Roga regem, quod nos viles
Expurget a sordibus.

5 b. Iesu Christe, nos confortes
Eius prece, quod consortes
Simus caeli civibus.

Miss. ms. Scarense saec. 15. Cod. Upsalen. C. 427. A. — Miss. Stregnense imp. Lubecae 1487. B. — 5 a, 3 Expurgat AB. — Cfr. Klemming III, p. 173 sq.

350. De uno Confessore.

1 a. Laetabundo cordis ore
Psallat chorus in honore
Regis regum incliti,

1 b. Sanctus hic cuius amore
Fastum mundi suo flore
Flocci pendit sterili.

2 a. Mente pura, voce, voto
Conversando, corde toto
Semper in caelestibus;

2 b. Verbo, vita collaudando
Deum seque conformando
Summis caeli civibus.

3 a. Martyr corpus castigando,
Carnem suam macerando
Hostem stravit pedibus.

3 b. Vita vivens Iesu Christi
Hunc secutus, quare sisti
Caeli debet sedibus.

4 a. Hic talentum sibi datum
Reportavit duplicatum,
Non celans sudario.

4 b. Audit „Euge, serve bone“,
Data plena ratione
Caeli thesaurario.

5 a. Hic fidelis, prudens verna
Aula gaudet in superna
Pro mensura tritici;

5 b. Inter coetus prophetarum
Melos audit is chordarum
Organi Davidici.

6 a. Ergo, pater et patrone,
Sis defensor in agone
Tuo consolamine,

6 b. Fac, ut data ratione
Fiat praemium coronae
Mortis in examine.

Grad ms. Murense anni 1532. Cod. Aarovien. M 5 fol. m. — 1 b, 3 pendet. — Cfr. Werner, Roman. Forschungen IV, 505.

351. In Festo unius Sancti.

1 a. Mente pura iubilemus,
Voce clara resonemus
Huius sancti gloriam;

2 b. Nam sanctorum vita, fratres,
Nos accendit tantos patres
Sequi per iustitiam.

2 a. Sanctus hic in paritate,
Fide, spe et caritate
Trinitatem coluit,

2 b. Mundum spernens, carnem frenans,
Inimicum sic refrenans
Possidet, quod voluit.

3 a. Nam in caelis nunc beatus
Prima stola iam dotatus
Regem cernit gloriae,

3 b. Quem contemplans iucundatur,
Omni bono sic dotatur,
Expers est miseriae.

4 a. Ergo, fratres, teneamus
Viam huius, quem laudamus
Iubilando vocibus,

4 b. Ut in caelo collocemur,
Cum de mundo educemur
Eius sanctis precibus.

Cantion. ms. S. Mariae Urani saec. 14. Cod. Classen. 129. 5. H. — Überschrift: „Sequentia“.

352. De uno Abbate et Confessore.

1 a. Laus iucunda, laus sollennis,
Laus praeclara, laus perennis
Detur regi gloriae,

1 b. A quo sanctus hic fidelis
Laetabundus est in caelis
Sublimatus hodie.

2 a In timore Dei fixus
Super ipsum est innixus
Amore caelestium;

2 b. Gregem suum bene rexit,
Pro quo Deus hunc provexit
Ad caeli palatium.

3 a. Legi parens hic divinae
Regulari disciplinae
Se suosque subdidit;

3 b. Per hoc salis condimentum
Suae domus fundamentum
Supra petram condidit.

4 b. Morbos curans et languores
Sublimatus ad honores
Migrat ad caelestia.

4 b. Qui pro nobis deprecetur,
Ut per ipsum nobis detur
Peccatorum venia.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523 C.

353. De sanctis Confessoribus.

1. Vitam petiit beatus
Helias

2 a. Puro mentis voto caeli
esse datam sibi;

2 b. Solotenus provolvendo
datur oratio.

3 a. Pervigil, ieiunans,
tremens tartarea
pati pericla,

3 b. Mundanae lubrica
huius despiciens
vitae gaudia,

4a. Ad te Deum,
spectatorem mentium,
praeelegit
suum stadium,

4b. Atque tecum
commanendo caelica
possidere
contubernia.

5a. Horror, inquit,
nullus erit
ad ultimum, ignoratur
omne occiduum,

5b. Florigeras
ibi sedes
ante Deum sed obtinent
cuncti caelicolae.

6a. Aulica cluendo
ornat laurea
beata capita,
auro texta,
gemma expressa
pretiosissima;

6b. Albescentes stolae
suavissime
colla decorant
apte laeva
dextraque tua
parat sanctissima.

7a. Te magnificet
gratanter
agmen fidelium

7b. Iusto remige
tenentem
iuge imperium

8. Conregnando semper
in aevum.

Trop. ms. Catanense saec. 12 Cod. Matriten. (Collectio Barbieri) s. n. — Misset-Weale II, p. 498. — 4a, 4 suum viaticum. — 5b, 3 animae; eine Silbe zu wenig, und schwerlich congruierend mit cuncti caelicolae. — 6b, 3 u. 4 scheint verderbt; eine Silbe zu wenig. — 6b, 5 l. dextra quae?

354. De sanctis Confessoribus.

1a. Verbum patris humanatum,
Ex mortuis suscitatum,
Super caelos elevatum
Collaudet ecclesia;

1b. Cui chorus apostolorum,
Martyrum et confessorum,
Virginum et electorum
Assistit in gloria.

2a. Qui mundi regna vicerunt,
Qui stolas suas laverunt
Et eas dealbaverunt
Agni sacro sanguine,

2b. Qui terrena calcaverunt
Et victores exstiterunt
Et in Christi meruerunt
Coronari nomine.

3a. Inter eos coronatur,
Cuius festum celebratur
Et cum Christo gloriatur
In caelesti curia.

3b. Supplicamus eius prece
Sublevari nos a faece
Et a peccatorum nece
Ad caeli palatia.

Miss. ms. Praedicatorum Lugdunensium saec. 14 Cod. Capit. Lugdunen. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500 B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510. C. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. D. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. E. — Melodie natürlich: Verbum bonum.

355. De s. Virgine Martyre.

1 a. Regnum mundi, non supernum,
Ut regnarent in aeternum,
Reliquerunt virgines;

1 b. Ut quiescant post labores,
Spernunt plagas et tortores
Et effundunt sanguines.

2 a. Ad tormenta sunt veloces
Nec abhorrent tam feroces
Poenas et supplicia;

2 b. Mori volunt sic pro Deo,
Ut revivant coram eo,
Per quem vivunt omnia.

3 a. Trucidantur a tyrannis,
Cum sub paucis essent annis,
Flecti tamen nequeunt;

3 b. Fortes erant ante reges
Praedicando Christi leges
Sponte poenas subeunt.

4 a. Quaedam currunt ad certamen
Deferentes ad examen
Rosam atque lilium;

4 b. Quaedam vero sine rosa,
Alba tantum, sed formosa,
Venit ad convivium.

5 a. Albae quaedam non rubescunt,
Neque tamen erubescunt
Coram Dei filio;

5 b. Omnes pulchrae vel decorae,
Sed maiori flos cum rore
Gaudet privilegio.

6 a. Omnes quidem sunt prudentes
Et quae rubent et albentes,
Nulla caret oleo;

6 b. Quaeque felix et beata
Veste venit deaurata
Cum ardenti cereo.

7. Ergo Christum exoremus,
Ut cum illis conregnemus
Et gaudentes exsultemus
Sursum in empyreo.

Miss. Engolismense imp. Lugduni 1524. — 5 b, 2 flos cum flore.

356. De sanctis Viduis.

1 a. Electarum merita
Recolit ecclesia
Suos salutaria
Docens vitae monita;

1 b. Requirit per gratiam
Nos ad fidelitatem
Christi dans in gratia
Familiaritatem.

2 a. Reliquit haec femina
Carnis desideria,
Cepit vestem lugubrem,
Super caput cinerem.

2 b. Substravit cilicium,
Tulit omne vitium,
Cui stillicidium
Venit per crucifixum.

3 a. Ergo paenitentia,
Altissimi filia,
Virgo semper modesta,
Ridens, solaciosa,

3 b. Cum benedictionis
Hanc pane saturavit
Et incorruptionis
Potu refocillavit.

4 a. De sanctorum germine
Linum delectabile
Et de agni vellere
Lanam sibi quaerere

4 b. Coepit et contexere
Caritatis opere
Vestem innocentiae,
Tinctam agni sanguine.

5 a. Indumentum sunt ei
Decor et fortitudo,
Et cum sanctis ridebit
In die novissimo.

5 b. Quam et in caelestibus
Portis opera eius
Laudant, nam universas
Ipsa est supergressa.

6. Cuius intercessio
Nos ab hoc exsilio
Reddat Dei filio.

Miss. Posnaniense imp. Cracoviae 1524. — 2 b, 2 Pulit; statt Pepulit?

357. De sancta Virgine.

1 a. Hodierna lux sollennis
Nos ad gloriae perennis
Invitat convivia,

1 b. In qua chorus virginalis
Ad psallendum specialis
Celebrat sollemnia.

2 a. Gaudiorum virgo mater,
Cuius filius est pater,
Habet privilegia;

2 b. Quaeque virgo collaetatur,
Et in Christo gloriatur
Tota caeli curia.

3 a. Ave, virgo, cuius festum
Sacrosanctum et honestum
Recolit ecclesia;

3 b. Gerens vas illuminatum
Oleumque praeparatum
Sponso gaudes obvia.

4 a. Imprudenti non intrante
Introisti currens ante,
Patrem sequens filia;

4 b. Sic ingressa caeli chorum
Rosas habes circa thorum,
Violas et lilia.

5 a. Virgo prudens, virgo munda,
Peccatores nos emunda
Ab omni spurcitia;

5 b. Emundatos nos commenda
Sponso Christo ad habenda
Sempiterna gaudia.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rotomagi 1523. C. — 3 b, 3 gaudet! C. — 4 b, 1 caeli quorum A. — Melodie sichtlich: Hodiernae lux diei.

358. De sanctis Virginibus.

1 a. Laetabundi iubilemus,
Agno sponso decantemus
Ori, mente consona;

1 b. Matrem sponsi collaudemus
Et virginum declaremus
Laudes voce resona.

2 a. Agnes, agno viscerosa,
Flos lilii, rubens rosa,
Agni sponsa celebris,

2 b. Iocalia pretiosa
Spernit ut dona lutosa
Cavens ab illecebris.

3 a. Katherina praevia
Cum summa scientia
Confudit doctores.

3 b. Lucia, Caecilia
Eradicant vitia
Seminantes mores.

4 a. Agatha, dulcoris stilla,
Praeciditur in mamilla,
Sed in caelo iubilat.

4 b. Contempta praesenti vita
Margareta margarita
Pretiosa rutilat.

5 a. Haec est Hester praeelecta,
Naaman fraude reiecta
In ipsum interficit.

5 b. Haec est Rachel praedilecta,
Fortis ut Iudith effecta
Holofernem deicit.

6 a. Ursula, Christo devota,
Ecclesiae non ignota
Cum suis sodalibus,

6 b. Barbara gente commota
In sanguine suo lota
Fulget in caelestibus.

7 a. Hae cum aliis sequentes
Agnum sponsum, respuentes
Corporales nuptias

7 b. Nimio zelo ferventes
Tyrannosque contemnentes
Et mortis angustias.

8 a. Laudes ergo virginibus
Cum Christo triumphantibus
Decantemus,

8 b. Ut pulsis culpae faecibus
Cum ipsis in caelestibus
Habitemus.

Miss. Lausannense imp. Lausannae 1493. A. — Miss. Lausannense imp. Gebennae 1505. B. — Miss Lausannense im Lugduni 1522 C. — 8 b, 2 Cum fehlt AB. — Melodie vielleicht: In caelesti ierarchia, um die Schlufsstrophe gekürzt.

359. De sanctis Virginibus.

1 a. Virgo chorum virginum
Maria post Dominum
Ornat in caelestibus.

1 b. Agnes et Caecilia,
Duo caeli lilia,
Fulgent in ornatibus.

2 a. Agatha sanctissima,
Lucia consocia
Participant gaudia.

2 b. Katharina rutilat,
Margareta iubilat
Sponso cum laetitia.

3 a. Clara clarens luce morum
Claritate clariorum
Micat mirabilium.

3 b. Scholastica summi regis
Et Christina cum collegis
Complectuntur solium.

4 a. Dorothea gloriosa
Miserorum advocata
In paradiso claret.

4 b. Kunegundis imperatrix
Matrona fuit, sed virgo,
Ob hoc astra possidet.

5 a. Inter quinque sapientes
Barbara est computata,
Sponsa sponsi unici.

5 b. Huius lumen claritatis
Tenet sponsa summi regis
Gertrudis perenniter.

6 a. Hospes vicem reddens piam
Martham Christus et Mariam
Stola ditat gloriae.

6 b. Elisabeth caeli manna
Cum beata sumit Anna,
Flos et lux, via vitae.

7 a. Sic supernae mansionis
Virginibus et matronis
Datur habitatio;

7 b. Quibus tandem ut iungamur,
Det huius, quam veneramur,
Pia supplicatio.

Miss. ms. Voraviense saec. 14. Cod. Voravien. 92 (35). — 1 a, 1 chorus. — 1 b, 3 in caelestibus; cfr. 1 a, 3. — 4 a, 3 paradiso coruscat. — Str. 4 u. 5 vernachlässigen vollständig den sonst gewahrten Reim, sind also wohl ein späteres Einschiebsel. Dazu würde stimmen die Angabe Chevaliers (Rep. Hymnol. Nr. 21743), wonach in einem Franziskaner-Missale zu Vingtrinier die gleiche Sequenz aus nur 4 sechszeiligen und 2 vierzeiligen Strophen bestehen soll.

360. De sanctis Virginibus.

1 a. Rex ingressus in virgultum
Throno sedet regio,
Cuius canit ante vultum
Virginalis contio.

1 b. Iuxta regem collocatur
In stellato solio
Virgo, quae praedominatur
Virginum collegio.

2 a. Agnes agno desponsata,
Novis arrhis subarrhata,
Bysso mundo decorata,
Prima sponso iubilat.

2 b. Velut apis fructu grata,
Foris intus illibata,
Rosis vernis coronata
Caecilia rutilat.

3 a. Vas redundans oleo,
Rore candens lacteo,
Trino dives aureo
Gaudet Katharina.

3 b. Agatha cum cuneo
Decantat virgineo:
Mammas sanas habeo
Sponsi medicina.

4 a. Lucia mirabilis,
Columna non mobilis,
Turris invincibilis
Cum sponso lactatur.

4 b. Clara clarens titulis,
Praepotens miraculis,
Indefessis modulis
Sponso modulatur.

5 a. Margaretam imbuit
Ros supercaelestis,
Cuius vita canduit
Moribus honestis;

5 b. Nihil sibi nocuit
Draconina pestis,
Frui sponso meruit
In aeternis festis.

6 a. Sponsae, nos ad crimina
Curvat mundi restis,
Fundite precamina
Pro nobis molestis,

6 b. Ut sponsus et domina
Tutos a funestis
Nos ducat ad agmina,
Cum quibus vos estis.

Miss. ms. Augustinum anni 1331. Cod. Tolosan. 93. A. — Oration. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20124. B. — Prosar. ms. Caelestinorum (Guilelmi Lovel) anni 1572. Cod. Ambianen. 132. C. — 1a, 2 cedit A. — 1b. 2 In caelesti C. — 1b, 3 Virgo fehlt C. — 2b, 1 apis fehlt C. — 2b, 3 Rosis veris B. — 3b, 3 In animas sanas A. — 4a, 2 Columna immobilis B. — 4b, 2 Potens et B. — 5b, 2 Draconia C. — 6a, 1 ad agmina C; Sponso nos a crimine A. — 6a, 2 vestis C. — Statt der Strophen 5 u. 6 bietet B:

5a. Margareta summi regis
Et Barbara cum collegis
Complectuntur solium;

5b. Petronella et Christina
Luce morum matutina
Micant mirabilium.

6a. Hospes vicem reddens piam
Martham Christus et Mariam
Stola ditat gloriae.

6b. Elisabeth cum Ludmilla
Hedwigisque necnon Anna
Dotis fulgent animae.

7a. Sic supernae mansionis
Virginibus et matronis
Datur habitatio;

7b. Quibus tandem ut iungamur,
Det huius, quam veneramur,
Pia supplicatio.

Diese Strophen sind als spätere Zutat hinreichend erkenntlich, was ein Vergleich mit den Strophen 3, 6 u. 7 der vorhergehenden Sequenz „Virgo chorum" bestätigt. Im übrigen vgl. man die Jungfrauen-Sequenzen in Anal. Hymn. XXXIV, Nr. 360 u. XXXVII, Nr. 345.

Nachträge und Berichtigungen.

1) Im Cod. **Classen.** 360 (s. Vorwort, S. 5 ff.) ist die fragliche Chiffre nicht durch „Adam" zu interpretieren; dieselbe bezeichnet vielmehr, wie mich ein glücklicher Fund belehrte, einen Viktoriner, dessen Sequenzen, vielfach in gekürzter Fassung, vom Schreiber des Cod. Classensis in seine Prosensammlung aufgenommen wurden. Näheres hierüber nebst mehreren Sequenzen jenes Viktoriners wird der nächste Sequenzenband bringen. — Statt „Sequentiarium Adami Gallo-Classensis" ist demnach „Sequentiarium Ravennatense" zu lesen, welche Bezeichnung in vorliegendem Bande von Nr. 154 an bereits eingeführt ist.

2) Das Tropar von **Moissac** (s. Vorwort, S. 9 ff.) ist inzwischen in den Besitz der Bibl. Nationale zu Paris übergegangen, und dementsprechend ist diese Quelle zu bezeichnen als: „Trop. et Prosar. ms. Moissiacense saec. 11/12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1871." — Unser Freund H. M. Bannister hatte die Güte, den Text der Sequenzen einer Revision zu unterziehen. Auf Grund seiner Angaben verzeichne ich hier aufs neue die Differenzen des Textes der Hs. von dem durch mich vorgelegten Texte. Jene Lesarten, die als die besseren in den Text aufzunehmen sind bezw. Druckfehler ausmerzen, sind in Fettdruck gegeben. Ein Vergleich mit der Ausgabe Daux' läfst feststellen, welche Lesefehler und Lücken in dem daselbst gebotenen Texte sich vorfinden:

a) Zu Nr. 20 — Die 3 ersten Strophen sind so zu gestalten:

1. Festus adest nobis dies
colendus devota
mentium cultura,

2a. In quo, reserata
paradisi porta
grex almus subintrat
cum pastore

2b. Laetus ad optata
aeterna pascua
gaudetque cum ipso
redemptore;

3a. Qui perpetua, morte
se redempta,
gloria vivit alma;

3b. In quo salus hominum
atque vita
permanet sine meta.

Als Varianten sind zu verzeichnen: 2a, 1 In qua. — 2a, 1 sq. reserate paradisi porte (so von erster Hand; später korrigiert). — 3a, 1 Vor „se" ist von zweiter Hand eine Silbe ausradiert, aber nicht die zugehörige Note.

b) Zu Nr. 22. — Differenz der Handschrift: 4a, 3 fera. — 4b, 3 vincla. — 9b, 1 Que. — 10a, 2 ist nach Bannister Parallelglied zu 10a, 1 und 10a, 3 zu 10b, 1; mit 10b, 2 soll die Schlufsklausel beginnen.

c) Zu Nr. 170. — Die Sequenz ist nachgetragen saec. 12/13. Differenz der Handschrift: 5a, 2 **laudum**. — 5a, 5 „haec" ist nicht eine Ergänzung, sondern steht in der Quelle. — 5b, 6 **Inde**. — 7b, 4 miserum cum. — 8a, 2 sq. nostra excusa. — 9b, 1 In aquilarum. — 11b, 1 In te.

d) Zu Nr. 171. — Ist Nachtrag saec. 12. — Differenzen: 1, 2 Deo aretusa. — 4a, 3 **titaniaca**. — 4b, 3 **saecula**. — 5b, 3 impie. — 6a, 3 frustra. — 6a, 4 sq. sacri cuncta. — 6b, 3 sq. dehiscens quibus procella. — 7a, 4 **sancta**. — 8a, 5 tibi laudi. — 8b, 7 fac habere. — 9 **Ubi**.

e) Zu Nr. 222. — Ist nachgetragen saec. 12/13. und zwar zweimal: fol. 1b A; fol. 15b B. — Varianten: 4a, 2 seu B. — 4b, 1 manent AB. — 5b, 2 posita AB. — 6a, 1 erga B. — 8a, 2 **Aginna** AB; so statt des sinnlosen „agmina".

f) Zu Nr. 313. — Ist nachgetragen saec. 12. — Varianten: 3b, 4 **caesa**. — 5a, 7 insita. — 9b, 5 Recludens. — 11a, 2 pro te petit.

g) Zu Nr 323. — Varianten: 4b, 1 **Natalitia**. — 6a, 1 Incessanter steht nach Christo. — 8a, 2 **laurea** scandit. — 8b, 2 glorificat aeterna.

3) Das gedruckte **Missale von Uzès** (s. Seite 97), das zu den gröfsten Seltenheiten gehört, befindet sich, abgesehen von dem durch Misset-Weale bekannt gemachten Exemplare, auf dem Britischen Museum unter der Signatur I B 41877.

4) Den Text der Sequenz Nr. 11 aus dem Oration. ms. S. Trinitatis Vindocinensis saec. 15/16. Cod. Mazarin. 511 habe ich nachträglich wiedergefunden. Aufser der Variante 2b, 1 Et amore **te ploravit** ist beachtenswert die Änderung der Strophen 8 — Schlufs, welche also lauten:

8a. O redemptor dulcissime,
Qui plorasti tenerrime
Suscitando mortuum,

8b. Fac nos mente suscitari
Et post mortem gratulari
Tecum in perpetuum.

9a. Hostes nobis sunt infesti
Et vertuntur dies festi
In luctum miseriae;

9b. Cuncta nobis proeliantur,
Nam peccata dominantur,
Sed da locum veniae.

10a Aquam de petra dedisti
In deserto plebi tristi
Moysi regimine;

10b. Propter aquae penuriam
Plebs sitivit, nos etiam
Te sitimus, Domine.

11a. Dimitte nos huc paululum,
Ut plangamus pauperculum
Cor infectum graviter.

11b. Percute mentis silicem,
Ut reddamus tibi vicem
Et fleamus pariter.

12a. Da gratiam in praesenti
Per lacrimae te poscenti
Tuique memoriam,

12b. Et post vitam culpis lotis,
Hoc precamur totis votis,
Dones nobis gloriam.

Diese 5 Strophen sind jene, welche im Cod. Oxonien. 14715 (Rawl. 7. 224) eine eigene „O r a t i o de eadem lacrima" bilden.

Inhaltsüberblick.

A. Realregister.

I. De Tempore.

II. De Beata.

III. De Sanctis.

IV. Commune Sanctorum.

B. Verbalregister.

Piererscbe Hofbuchdruckerei Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

